

MARINE BIOLOGICAL LABORATORY
WOODS HOLE, MASSACHUSETTS

IN MEMORY OF
EDWARD GARDINER GARDINER
1854-1907

*Herrn D.^r und Professor Capetus
Steenstrup Director des Königl. zoologischen Museum*

zu

Kopenhagen

*hochachtungsvoll
der Verfasser*

REVISION

DER

TURBELLARIEN.

ABTHEILUNG: DENDROCOELEN.

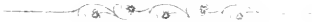
— ON

Dr. K. M. DIESING.

WIRKLICHEM MITGLIEDE DER KAISERL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN

(Aus dem XLIV. Bande des Jahrganges 1861 der Sitzungsberichte der mathem.-naturw. Classe der kais. Akademie der Wissenschaften besonders abgedruckt.)

(Vorgelegt in der Sitzung vom 3. October 1861.)

WIEN.

AUS DER K. K. HOF- UND STAATSDRUCKEREI.

IN COMMISSION BEI KARL GEROLD'S SOHN, BUCHHÄNDLER DER KAISERL. AKADEMIE
DER WISSENSCHAFTEN.

1862.

5101

REVISION
DER
TURBELLARIEN.

ABTHEILUNG: DENDROCOELEN.

VON

Dr. K. M. DIESING,

WIRKLICHEM MITGLIEDE DER KAISERL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

(Aus dem XLIV. Bande des Jahrganges 1861 der Sitzungsberichte der mathem.-naturw. Classe der kais.
Akademie der Wissenschaften besonders abgedruckt.)

(Vorgelegt in der Sitzung vom 3. October 1861.)

W I E N.

AUS DER K. K. HOF- UND STAATSDRUCKEREI.

IN COMMISSION BEI KARL GEROLD'S SOHN, BUCHHÄNDLER DER KAISERL. AKADEMIE
DER WISSENSCHAFTEN.

1862.

Revision der Turbellarien. Abtheilung: Dendrocoelen.

Von dem w. M. Dr. K. M. Diesing.

(Vorgelegt in der Sitzung vom 3. October 1861.)

Keine Ordnung in der Classe der Helminthen hat durch neue Entdeckungen seit dem letzten Jahrzehent so an Umfang zugenommen wie die Strudelwürmer, und keine ihrer Abtheilungen wurde mehr bereichert wie jene mit verzweigtem und blind-endigendem Darmcanal; letztere, was die europäische Fauna betrifft, namentlich durch Dalyell, der in Schottland und an dessen Küsten nicht blos neue Arten auffand, sondern auch zu ihrer Entwicklungsgeschichte neue Beiträge lieferte. Dalyell's Werk: Powers of the Creator (London, Vol. I. 1851, Vol. II. 1853), ist auf dem Continent leider nur wenig bekannt. Ich selbst verdanke das im Verlaufe dieser Abhandlung Mitgetheilte nur einem Auszuge R. Leukart's in Troschel's Archiv für Naturgeschichte. — Sehr zahlreich sind zugleich die ausserhalb Europa gewonnenen Entdeckungen; so hat Stimpson: in seinem Prodomus descriptionis animalium evertibratorum, quae in expeditione ad oceanum pacificum septentrionalem, Johanne Rodgers duce, a republica federata missa, observavit et descripsit (Pars I, enthalten in den Proceedings of the Academy of Natural Sciences of Philadelphia 1857, S. 19—31), nicht weniger als 52 neue Arten beschrieben. Um die Kenntniss der südamerikanischen Erdplattwürmer hat Friedrich Müller durch sorgfältiges Sammeln von 14 Arten, Angabe ihrer Lebensart und Beschreibung derselben in Gemeinschaft mit seinem Freunde Schultze, welcher die anatomische Untersuchung einer der eingesendeten Arten übernahm, sich ein grosses Verdienst erworben (Hall. Abhandl. IV. [1856], 19—38). Ein sehr reiches Materiale wurde von Ludwig Schmarda 1853—1857 zusammengebracht und in seinem Werke: Neue wirbellose Thiere, beobachtet und gesammelt auf einer Reise um die Erde 1853—1857 (I. Band,

I. Hälfte 4.; Leipzig 1859), genau beschrieben und abgebildet. Die Zahl der neuen Arten beträgt 53. — Fünf Plattwürmer der Sandwichinseln wurden von W. Harper Pease: *Descriptions of new species of Planariidae collected in the Sandwich Islands communicated by J. E. Gray* (in den *Proceedings of the Zoological Society of London* 1860, 37—38) veröffentlicht. Endlich muss ich noch einer Abhandlung Kelaart's: *Description of new and little known species of Ceylon Nudibranchiata Molluses and Zoophytes* (in *Journal of the Ceylon Branch of the Royal Asiatic Society* I. S. 134—138) Erwähnung thun, in welcher der Verfasser 19 Arten, jedoch so unvollkommen beschreibt, dass es mir nicht möglich war, über die Identität oder Verschiedenheit derselben von den durch Schmarda veröffentlichten mit Sicherheit abzuurtheilen. Eine Abschrift dieses Aufsatzes verdanke ich, da das ihn enthaltende Journal sich in keiner der Wiener Bibliotheken vorfindet, dem Secretär der zoologischen Gesellschaft zu London, Herrn Philipp Lutley Selater, welchem es nach vieler Mühe gelungen ist, in der Bibliothek der königlichen asiatischen Gesellschaft sich ein Exemplar der erwähnten Zeitschrift verschaffen zu können. Ich ergreife die Gelegenheit, um diesem Gelehrten für seine besondere Gefälligkeit den wärmsten Dank auszusprechen.

Bis jetzt sind von dendrocoelen Strudelwürmern mit Ausschluss der ganz zweifelhaften, 234 Arten bekannt, welche sich auf 37 Gattungen und 16 Familien vertheilen. Sie sind der Mehrzahl nach Meeresbewohner.

ORDO: TURBELLARIA EHRENBERG.

Vermes: Intestina *Linné* ex parte. — Vers planulaires *Lamarck* ex parte. — Apodes planulaires et Teretularia *Blainville*. — Apoda trematodina et Apoda nemertina *Oersted*.

Character essentialis: Turbellaria sunt Achaethelmintha corpore molli, parenchymatoso, continuo, ciliis vibrantibus munito, nunc tractu cibario arbusculiformi coeco et oesophago sive pharynge protractili (Dendrocoela), nunc tractu cibario simplici (Rhabdocoela) et tunc proboscide aggressoria nulla (Arhynchoeola), aut proboscide aggressoria protractili (Rhynchoeola) instructa. — Aquarum dulcium vel maris incolae rarius terrestria.

SUBORDO I. TURBELLARIA DENDROCOELA EHRENBERG.

Characterere aucto.

Tractus intestinalis dendritice ramosus, coecus.

Vermes: Intestina *Linné* ex parte. — Vers planulaires *Lamarck* ex parte. — Apodes planulaires *Blainville*. — Apoda trematodina *Oersted* partim.

Animalcula solitaria, libera, decolora vel colorata imo eleganter picta, longitudine aliquot linearum v. pollicum. *Corpus* molle, parenchymatosum, ciliis vibrantibus obsessum, laeve aut papillosum, elongatum depressiusculum v. planum dilatatum, continuum, pede ventrali nullo aut unico ¹⁾. *Acetabulum* nullum v. terminale anticum aut terminale posticum. *Caput* corpore continuum v. discretum, auriculatum v. exauriculatum. *Tentacula* nulla vel pseudotentacula aut tentacula genuina, frontalia, cervicalia v. dorsalia ²⁾. *Ocelli* nulli aut 2, 6 v. numerosi. *Otolithi* nulli, rarissime 4 in otolithotheis duabus inclusi. *Os* ventrale, antrorsum, retrorsum v. in medio corporis situm, oesophago s. pharynge protractili, integro aut partito. — *Tractus* cibarius arbusculiformis v. dichotomus, coecus. *Systema vasorum* aquiferorum

1) In nonnullis corpuscula bacilliformia, primum cellulis sparsis inclusa, demum libera in cute varie disposita, interdum extus prominentia incertae functionis. Confer M. Schultze: Beitr. z. Naturg. d. Turbell. 11—16, et M. Müller: Observ. anatom. 27—30.

2) *Pseudotentacula* sunt plieae capitis prominentes, sub pressione evanescentes; *tentacula genuina* vero organa lactus propria, persistentia ast retractilia. Num auriculae cum pseudotentaculis identicae aut analogae sint, decidere non audeo.

eum poro excretorio. *Androgyna*, autogama vel enallelogama; apertura genitalis unica (monogonopora) aut aperturae genitales duae (digonopora); penis erectilis. Organa genitalia interna mascula: testiculi duo, vasa deferentia duo tortuosa in vesiculam seminalem excurrentia, spermatozoidea capillaria, agilia libera v. spermatophoris inclusa; feminea: *ovaria* duo ductu communi vaginae femineae inserta; bursa seminalis propria et organum in quo testa ovulorum oritur. *Ovipara* ¹⁾ rarissime ovovivipara ²⁾. Propagatio partitione spontanea longitudinali quandoque auxiliata. *Evolutio* directa, rarius per metamorphosin. *Fibrae* musculares striis transversalibus nullis. *Ganglia* cerebralialia duo comissura juncta, fila nervea emittentia. — Maris vel aquarum dulcium incolae vel supra terram humidam libere vagantia, rarissime subterranea aut ectoparasita.

Reproductio corporis laesi magna. Animalcula voracissima, in propriam speciem minora exsugendo nonnumquam saevientia, ut plurimum regiones temperatas vel calidiores inhabitantia. — Motus gliscens vel natatorius.

Conspectus dispositionis familiarum et generum.

SECTIO I. MONOGONOPORA.

Apertura genitalis unica. — Tentacula nulla aut duo genuina. — Aquarum incolae v. terrestria.

1) De ovulis et de evolutione embryonum confer Siebold: Bericht über die Verhandl. d. Berl. Akad. a. d. J. 1841, 83. — Idem: Lehrb. d. vergleich. Anat. I. 171 — 172. — De differentiis organorum genitalium Dendrocoelorum aquarum dulcium et marinorum confer expositionem, ab opinionibus praecedentibus discrepantem cl. Schultze: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. IV. 185 et in Verhandl. d. phys. med. Gesellsch. Würzburg IV. 222.

De larvis praesumptivis hujus subordinis confer:

Agassiz: Lectures on embryology or Daily evening Traveller. Boston, 13. Jan. 1849. — Idem: in Proceed. Amer. Assoc. adv. sc. 2. meet. Boston 1850. 438 (de opinione Infusoria nonnulla nihil esse quam Turbellariorum larvae). — Girard ibid. 402 (ad confirmandam eandem opinionem). — Joh. Müller: in ejus Arch. 1850, 485—500. Tab. XII. XIII. refutatio hujus opinionis et descriptio novae larvae. — Busch: Beobachtungen 121 (Platamonia tergestina) et Leuckart in Troschel's Arch. 1854, II. 344.

De larvis exacte cognitis confer:

Girard: Researches upon Nemerteans and Planarians I. Philad. 1854, c. tab. 3 (de larva Planocerae ellipticae). — Dalyell: Powers of the Creator. II. 99. Tab. XV. 1—3 (de evolutione Euryleptae cornutae). — Joh. Müller: in ejus Arch. 1854, 75. Tab. IV. 1 (de larva Stylochi linteii).

2) Phagocata gracilis Leidy.

* Caput tentaculis genuinis nullis.

† Nec caput, nec corpus acetabulo instructum.

Familia I. Anocelidea. Corpus depressum vel subfiliforme. Caput nec auriculatum, nec tentaculatum. Ocelli nulli. Os ventrale in medio fere corporis v. retrorsum situm, oesophago cylindrico v. campanulato. Apertura genitalis unica retro vel ante (?) os sita. Aquarum dulcium incolae, terrestria vel subterranea.

1. **Anocelis.** Corpus depressum. Ocelli nulli. Os oesophago cylindrico. Apertura genitalis retro os. Aquarum dulcium incolae.
2. **Polycladus.** Corpus depressum. Ocelli nulli. Os oesophago cylindrico. Apertura genitalis ante os (?). Terrestria.
3. **Geobia.** Corpus subfiliforme. Ocelli nulli. Os oesophago campanulato. Apertura genitalis retro os. Terricolae.

Familia II. Planaridea. Corpus depressum. Caput biauriculatum v. exauriculatum, tentaculis nullis. Ocelli duo. Os ventrale in medio vel retro medium corporis situm, oesophago integro aut multipartito. Apertura genitalis unica retro os. Aquarum dulcium vel maris incolae, rarius terrestria.

a. Oesophagus integer.

4. **Planaria.** Caput triangulare subauriculatum. Ocelli duo. Os in medio fere corporis situm, oesophago cylindrico. Aquarum dulcium incolae.
Genera 5, 6 et 7, a Planaria characteribus essentialibus vix diversa.
- 5 ? **Haga.** Caput exauriculatum. Ocelli duo. Os retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. (Penis retortaeformis inermis haud vaginatus.) Maricolae.
- 6 ? **Cereyra.** Caput subbiauriculatum. Ocelli duo. Os retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. (Penis retortaeformis, apiculo corneo, hastaeformi, terminali, haud vaginatus.) Maricolae.
- 7 ? **Fovia.** Caput corpore continuum, fronte saepius in medio producta vel acuta. Ocelli duo. Os . . . oesophago . . . Maricolae.
8. **Rhynchodemus.** Caput exauriculatum, proboscidiforme, reflexile. Ocelli duo. Os retro medium corporis situm, oesophago doliformi. Terrestria.
9. **Dendrocoelum.** Caput antice bisinuatam biauriculatum, auriculis tentaculiformibus. Ocelli duo. Os in medio fere corporis

situm, oesophago cylindrico. (Penis retortaeformis, inermis, longe vaginatus.) Aquarum dulcium incolae, interdum simul maricolae.

Genus 10. ab hoc characteribus essentialibus nullis, ut videtur, diversum.

- 10? **Gunda.** Caput antice sinuatum, biauriculatum. Ocelli duo. Os retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. (Penis retortaeformis, inermis, haud vaginatus.) Maricolae.

β. *Oesophagus multipartitus.*

11. **Phagocata.** Caput subbiauriculatum. Ocelli duo. Os retro medium corporis situm, oesophago multipartito. Aquarum dulcium incolae.

Familia III. Polycelidea. Corpus depressum, pede ventrali nullo aut uno. Caput corpore continuum vel discretum, auriculatum v. exauriculatum, tentaculis nullis. Ocelli 6 v. numerosi. Os ventrale ante vel retro medium corporis situm, oesophago cylindrico vel campanulato. Apertura genitalis unica retro os posita. Aquarum dulcium incolae vel terrestria.

Phalanx I. Polycelidea apoda.

Subfamilia I. Oligocelidea. Ocelli 6. Oesophagus cylindricus. Aquarum dulcium incolae.

12. **Oligocelis.** Caput biauriculatum. Ocelli 6 in acervos duos dispositi. Os retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. Aquarum dulcium incolae.

Subfamilia II. Eupolycelidea. Ocelli numerosi. Oesophagus cylindricus. Aquarum dulcium incolae.

13. **Polycelis.** Caput exauriculatum. Ocelli numerosi marginales. Os retro medium corporis situm oesophago cylindrico. Aquarum dulcium incolae.

Phalanx II. Polycelidea gasteropoda.

Subfamilia III. Geoplanidea. Ocelli numerosi. Pes ventralis. Oesophagus campanulatus. Terrestria.

14. **Geoplana.** Caput corpore continuum exauriculatum. Ocelli numerosi marginales. Os retro medium corporis situm oesophago campanulato. Pes ventralis sat distinctus. Terrestria.

15. **Bipalium.** Caput corpore latius v. semilunare postice excisum, v. semicirculare postice recte truncatum v. transverse ellipticum

s. malleiforme. Ocelli numerosi plerumque marginales. Os parum ante vel retro medium corporis situm. Pes ventralis sat distinctus. Terrestria.

†† Caput acetabulo frontali vel corpus appendice acetabulari instructum.

Familia IV. Procotylidea ¹⁾.

16. **Procotyla**. Corpus elongatum. Caput corpore continuum, subauriculatum, tentaculis nullis, acetabulo frontali, porrectili, pedicellato. Ocelli duo. Os ventrale in medio fere corporis situm, oesophago doliiformi. Apertura genitalis unica retro os. — Aquarum dulcium incolae.

Familia V. Bdelluridea.

17. **Bdellura**. Corpus elongatum convexiusculum, extremitate postica strictura discreta, dilatata, acetabulari. Caput corpore continuum, nec auriculatum, nec tentaculatum. Ocelli duo. Os ventrale retro medium corporis situm, oesophago cylindrico vel campanulato. Apertura genitalis . . . Maricolae, ectoparasita.

** Caput tentaculis genuinis duobus.

Familia VI. Leimacopsidea.

18. **Leimacopsis**. Corpus elongato-lanceolatum. Caput corpore continuum antice truncatum, tentaculis genuinis duobus frontalibus. Ocelli numerosi. Os ventrale antrorsum situm. Apertura genitalis . . . Terrestria.

Familia VII. Galeocephalidea.

19. **Galeocephala**. Corpus oblongum. Caput corpore continuum, subbiauriculatum, tentaculis genuinis duobus. Ocelli duo. Os ventrale retro medium corporis situm, oesophago . . . Apertura genitalis unica retro os. Aquarum dulcium incolae.

Familia VIII. Procerodea.

20. **Procerodes**. Corpus depressum. Caput a corpore subdiscretum, exauriculatum, tentaculis genuinis duobus frontalibus. Ocelli duo. Os ventrale . . . , oesophago . . . Apertura genitalis unica . . . Maricolae.

¹⁾ Character generis unici simul familiae; quod de familiis omnibus subsequentibus, unicum solum genus continentibus, pariter valet.

SECTIO II. DIGONOPORA.

Aperturæ genitales duæ. Tentacula nulla, aut duo, pseudo-tentacula aut tentacula genuina. Maricolæ.

° Tentacula nulla.

Familia IX. Typhloleptidea.

21. **Typhlolepta.** Corpus oblongum. Caput corpore continuum. Tentacula nulla. Ocelli nulli. Os ventrale in medio fere corporis, antrorsum v. retrorsum situm, oesophago cylindrico. Aperturæ genitales retrorsum sitæ. Maricolæ.

Familia X. Acephaloleptidea.

22. **Diopis.** Corpus ovale. Caput corpore continuum. Tentacula nulla. Ocelli duo. Os ventrale in vel retro medium corporis, oesophago stellato-plicato. Aperturæ genitales retrorsum sitæ. Maricolæ.

Familia XI. Cephaloleptidea.

23. **Cephalolepta.** Corpus planum dilatatum. Caput discretum. Tentacula nulla. Ocelli duo. Os ventrale in medio fere corporis, oesophago subcampanulato. Aperturæ genitales ante os sitæ. Aquarum subsalinarum incolæ.

Familia XII. Leptoplanidea. Corpus planum dilatatum. Caput corpore continuum. Tentacula nulla. Ocelli numerosi in acervum unicum aut in acervos plures aggregati, interdum etiam ocelli marginales, capiti immediate aut papillæ propriæ impositi. Otolithi nulli rarissime quatuor. Os ventrale antrorsum, in medio fere corporis vel retrorsum situm, oesophago cylindrico aut multilobo. Aperturæ genitales retro os sitæ. Maricolæ.

24. **Leptoplana.** Ocelli numerosi in acervum unicum aut in acervos plures aggregati interdum etiam ocelli marginales. Otolithi nulli, rarissime quatuor. Os antrorsum, in medio fere corporis v. retrorsum situm, oesophago cylindrico. Maricolæ.
25. **Centrostromum.** Ocelli numerosi in acervos duos dispositi. Os in medio vel ante medium corporis, oesophago multilobo. Maricolæ.
26. **Diplonchus.** Caput papilla occipitali bilobata. Ocelli partim papillæ capitis impositi, partim ante papillam siti. Os ante corporis medium situm, oesophago . . . Maricolæ.

** Pseudotentacula duo frontalia.

Familia XIII. Nautiloplanidea. Corpus planum. Caput corpore continuum vel discretum, pseudotentaculis frontalibus duobus. Ocelli nulli. Os ventrale antrorsum v. retro medium corporis, oesophago cylindrico aut multilobo. Aperturæ genitales retro v. ante os sitae. Maricolae.

27. **Schmardea.** Caput corpore continuum. Os antrorsum situm, oesophago cylindrico. Aperturæ genitales retro os. Maricolae.

28. **Nautiloplana.** Caput discretum. Os retro medium corporis, oesophago multilobo. Aperturæ genitales ante os. Maricolae.

Familia XIV. Euryleptidea. Corpus planum laeve v. papillosum. Caput a corpore plus minusve discretum, pseudotentaculis frontalibus duobus. Ocelli numerosi cervicales v. simul pseudotentaculis impositi. Os ventrale in medio fere corporis v. antrorsum situm, oesophago cylindrico. Aperturæ genitales ante vel retro os sitae. Maricolae.

29. **Eurylepta.** Corpus laeve. Aperturæ genitales ante os sitae (an in omnibus?). Maricolae.

30. **Proceros.** Corpus laeve. Aperturæ genitales retro os sitae. Maricolae.

31. **Planeolis.** Corpus supra papillosum, papillis serie simplici in ellipsis formam dispositis. Maricolae.

32. **Thysanozoon.** Corpus supra undique papillosum Maricolae.

*** Tentacula duo genuina, dorsalia, cervicalia v. frontalia.

Familia XV. Planoceridea.

33. **Planocera.** Corpus planum dilatatum. Caput corpore continuum. Tentacula duo gemina dorsalia. Ocelli nulli. Os ventrale in medio corporis, oesophago tubaeformi limbo lobato. Aperturæ genitales . . . Maricolae.

Familia XVI. Stylochidea. Corpus planum saepius crassiusculum, laeve vel supra tuberculosum. Tentacula genuina duo frontalia v. cervicalia. Ocelli numerosi varie dispositi. Os ventrale antrorsum v. in medio fere corporis, rarissime retrorsum situm, oesophago cylindrico vel multilobo. Aperturæ genitales retro os sitae. Maricolae.

a. Corpus laeve.

34. **Prostheceraeus.** Tentacula frontalia. Oesophagus cylindricus. Maricolae.
35. **Stylochus.** Tentacula cervicalia. Oesophagus cylindricus. Maricolae.
36. **Genecoceros.** Tentacula cervicalia. Oesophagus multilobus. Maricolae.

β. Corpus supra tuberculatum.

37. **Trachyplana.** Tentacula cervicalia. Maricolae.

SECTIO I. MONOGONOPORA STIMPSON.

Apertura genitalis unica. — Tentacula nulla aut duo genuina. — Aquarum incolae vel terrestria.

* Caput tentaculis genuinis nullis.

† Nee caput, nec corpus acetabulo instructum.

Familia I. Anocelidea. D. Corpus depressum vel subfiliforme. Caput nec auriculatum, nec tentaculatum. Ocelli nulli. Os ventrale in medio fere corporis vel retrorsum situm, oesophago cylindrico v. campanulato. Apertura genitalis unica retro v. ante (?) os sita. — Aquarum dulcium Europae australis et Americae borealis incolae vel terrestria, imo terricolae in America meridionali.

I. ANOCELIS STIMPSON.

Planariae spec. Auctorum. — Typhloplanae spec. *Ehrenberg.*

Corpus depressum elongato-ovale. *Caput* corpore continuum, antice saepe truncatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale infra medium corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis* unica retro os. Aquarum dulcium zonae temperatae unius et alterius hemisphaerae incolae.

1. **Anocelis coeca STIMPSON.**

Typhloplana coeca Ehrenberg: *Aculeph. d. roth. Meeres* 67.

Planaria coeca Dugés. — *Diesing:* *Syst. Helm.* I. 280.

Anocelis coeca Stimpson: *Prodromus* I. 6.

Habitaculum. In rivulo semel offendit (*Dugés*).

2. **Anocelis fuliginosa STIMPSON.**

Corpus depressum ovale, supra convexiusculum, subtus planum, fuliginosum. Longit. 5'', latit. 4''.

Oesophagus cylindricus albus 1 lineam longus, $\frac{1}{2}$ lineam latus.

Planaria (*Typhlolepta*?) *fuliginosa* *Leidy*: in Proceed. Acad. Philad. V. 225 eum deser.

Typhloplana? *fuliginosa* *R. Leuckart* in Troschel's Arch. 1854. II. 346.
Anocelis fuliginosa *Stimpson*: Prodr. I. 6. sine deser.

Habitaculum. In fluvio Rancocas prope Pemberton, New-Jersey (*Leidy*).

Species inquirendae.

3. *Planaria flexuosa* *MÜLLER*. Dies. Syst. Helm. I. 280.
4. *Planaria ciliata* *GMELIN*. Dies. Syst. Helm. ibid.
5. *Planaria stagnalis* *GMELIN*. Dies. Syst. Helm. ibid.
6. *Planaria heterocelita* *FABRICIUS*. Dies. Syst. Helm. I. 281.

II. *POLYCLADUS BLANCHARD*.

Planariae spec. *Darwin*. — *Geoplanae* spec. *Schultze*.

Corpus depressum planum v. convexiusculum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale superum vel in medio fere corporis, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis* unica ante os¹⁾. — *Americae austro-occidentalis terrae et sylvarum humidarum incolae*.

1. *Polycladus Gayi* *BLANCHARD*. Dies. Syst. Helm. I. 201. adde: *Stimpson*: Prodr. I. 7.
Geoplana Gayi *M. Schultze*: in Hall. Abhandl. IV. (1856), 3.
2. *Polycladus maculatus* *DIESING*. Syst. Helm. I. 201. adde: *Stimpson*: Prodr. I. 7.
Geoplana maculata *M. Schultze*: l. s. c. 30.
3. *Polycladus semilineatus* *DIESING*. Syst. Helm. I. 201. adde: *Stimpson*: Prodr. I. 7.
Geoplana semilineata *M. Schultze*: l. s. c. 30.
4. *Polycladus Darwini* *DIESING*. Syst. Helm. I. 202. adde: *Polycladus elongatus* *Stimpson*: Prodr. I. 7.
Geoplana elongata *M. Schultze*: l. s. c. 30.
5. *Polycladus andicola* *SCHMARDA*.

Corpus planum oblongum supra ex nigro brunnescens, subtus lacte brunneum linea mediana coeruleo-alba. Longit. ad 1" lat. ad 3".

Os circulare pharynge (oesophago) brevi cylindrico. *Aperturæ genitales* approximatae. supra medium corporis sitae. *Penis* brevis parum curvatus basi incrassatus. *Motus* tardus.

¹⁾ Character genericus non satis stabilis: et *Schultze* animalculum a *Blanchard* inverse descriptum esse suspicatur: et *Schmarda* in specie *P. andicola* aperturas genitales duas approximatas ante medium corporis sitas memorat, quod imo tribui repugnaret.

Polyeladus andicola *Schmarda*: Neue wirbellose Thiere I. 4, 15. Tab. II. 31 et 31^a.

Habitaculum. *Quito*: in hortis, ad Machangara ad pedem montis Pichincha: in arbutis sub arboribus prostratis et ad paginam inferiorem foliorum (*Schmarda*).

III. GEOBIA DIESING.

Geoplanæ spec. *Fr. Müller et M. Schultze*.

Corpus subfiliforme. *Caput* corpore continuum antice rotundatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale retrorsum situm, oesophago campanulato. *Apertura genitalis* unica haud procul ab apice caudali. — *Terricolæ* Americæ meridionalis.

Tractus cibarii rami indivisi vel divisi.

1. *Geobia subterranea* *DIESING*.

Corpus longissimum filiforme retrorsum rotundatum, lacteum, tractu cibario roseo transparente. Longit. 2 — ultra 4'', latit. vix $\frac{3}{4}$ ''.

Geoplana subterranea *Fr. Müller et M. Schultze*: in *Hall. Abh.* IV. 1856, 25.

Habitaculum. In terra limosa et arenosa in cuniculis *Lumbrici corethruri*, quem haud raro exsugit, in Brasilia (*Fr. Müller*).

Familia II. Planaridea *Stimpson* partim. *Corpus* depressum, rarissime subcylindricum. *Caput* biauriculatum v. exauriculatum, *tentaculis* nullis. *Ocelli* duo. *Os* ventrale in medio vel retro medium corporis situm, oesophago integro aut multipartito. *Apertura genitalis* unica retro os. — *Aquarum dulcium* vel maris hemisphaeræ borealis incolæ, rarius terrestria.

a. *Oesophagus integer*.

IV. PLANARIA MÜLLER.

Synon. generis adde: *Goniocarena Schmarda*. — *Dugesia Girard*.

Corpus depressum oblongum. *Caput* corpore continuum vel subdiscretum triangulare subauriculatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale, in medio fere corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis* unica retro os. — *Aquarum dulcium* zonæ temperatæ partis occidentalis et orientalis hemisphaeræ borealis incolæ.

1. (6) *Planaria torva* *MÜLLER*. *Dies. Syst. Helm.* I. 205. exclus. var. adde:

Thomson: in *Ann. nat. hist.* XVIII. (1846) 388. — *Stimpson*: *Prodr.* I. 5. — *Gerstfeldt*: in *Mém. Soc. Etrang. Acad. St. Petersb.* VIII. (1859) 262.

Habitaaculo adde: In Hibernia (Thomson). Ad saxa Angaræ prope Irkutsk, Martio et Aprili raro (Maaek).

Synonymia hujus speciei respectu subsequantium trium inextricabilis.

2. *Planaria Schultzei* DIESING.

Corpus brunneum. *Caput* antice rotundatum. *Ocelli* in limite capitis. Longit. $\frac{1}{2}$ " . . .

Characteribus anatomicis praesertim organi auxiliaris capitati a Pl. lugubri differt.

Planaria torva M. Schultze nec Müller: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. IV. 1852, 187 de spermatophoris. — Idem in V. Carus Icones Zootom. Tab. VIII. 18, 19 (anatom.). — O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. 1861, 92. Tab. X. 2, (animale.) 4 (anatom.).

Habitaaculum. Prope Halam ad Saalam (Schultze)? — Berolini (O. Schmidt).

3. *Planaria lugubris* O. SCHMIDT.

Corpus gracile, opacum, nigrobrunneum. *Caput* obtuse triangulare, in adultis obtuse rotundatum, in marginibus transparentibus. *Ocelli* in medio inter apicem anticam et latissimam capitis partem. Longit. 8".

Penis trilocularis, loculo primo s. basilari granula continente, secundo subhemisphaerico e fibris concentricis, tertio longissimo subconico e fibris longitudinalibus undulatis composito. Organum auxiliare nullum. O. Schmidt.

Planaria torva O. Schmidt: in Sitzb. d. k. Akad. d. Wiss. XXXII. 269. — Idem: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. X. 26—33 (et de organ. genital.). Tab. III. 5, 6.

Planaria lugubris O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. (1861), 91. Tab. X. 1 (animale.).

Habitaaculum. Sub saxis eum Gammaro et Ancylo prope Gratiam in Styria (O. Schmidt).

4. *Planaria polychroa* O. SCHMIDT.

Corpus brunneum haud raro nigrum, imo nigro-viride v. variegatum. *Caput* antice subacutum. *Ocelli* haud procul ab apice antica et immediate ante latissimam capitis partem. Longit. 7".

Characteribus anatomicis, praesertim organorum genitalium a speciebus reliquis diversa.

Planaria polychroa O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. (1861), 93. Tab. X. 3, (animale.) 5, 6.

Habitaaculum. In fossis pratorum ad Saalam prope Halam copiose autumno (O. Schmidt).

5. *Planaria guttata* GERSTFELDT.

Corpus foliaceum oblongum retrorsum attenuatum, marginibus haud crispatis, supra fuscum maculis albis vel flavescentibus 10 (interdum 8 aut 12) in duas series longitudinales dispositis notatum, subtus albidum. *Caput* obtusum. *Ocelli* maculis duabus albis marginibus anticis confluentibus impositi. Longit. 8''' , latit. 1½''' et ultra.

Planaria guttata Gerstfeldt: in Mém Soc. Etrang. Acad. St. Petersburg. VIII. 262.

Habitaculum. Ad saxa Angarae prope Irkutzk, Martio et Aprili haud raro (Maack).

6. *Planaria fusca* DUGES nec GMELIN.

Planaria fusca Gmelin. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 204 partim.

Planaria fusca Dugés nec *Gmelin*. — *Stimpson*: Prodr. I. 5.

Planaria torva Ehrenberg: Acaeph. d. roth. Meeres 67.

Habitaculum. In aquis stagnantibus in Gallia (Dugés).

7. *Planaria gonocephala*. DUGES.

Penis bilocularis, loculo primo s. basilari in parte posteriore granula continente, parte sua anteriore in loculum secundum seu anteriorem intruso, loculo secundo pyriformi; loenlis ambobus e fibris longitudinalibus compositis. O. Schmidt.

Planaria torva var. *gonocephala Dies*. Syst. Helm. I. 206.

Planaria gonocephala Leydig? in Müller's Arch. 1854, 288. Tab. XI. 4—6 (cum descript. et anatom.). — *Idem*: Vergleichende Histologie 331.

Planaria gonocephala Dugés. — *Ehrenb.*: Acaeph. d. rothen Meeres 66. — *Stimpson*: Prodr. I. 5. — O. Schmidt: in Sitzungsber. d. kais. Akad. XXXII. (1858), 268. — *Idem*: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. X. 27 (et de organ. genital.). Tab. 4. 5 (6?).

Gonocarena gonocephala Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1, 14.

Habitaculo adde: Genuae in aqua dulci frequenter (Leydig) (adhuc dubium an revera ad hanc speciem, teste cl. Schmidt) sub saxis rivulorum rapide fluentium prope Gratiam (O. Schmidt).

8. *Planaria gonocephaloides* STIMPSON.

Corpus elongatum gracile retrorsum attenuatum. *Caput* subdiscretum.

Areolae transparentes ocellos includentes in Pl. *gonocephala Dugés* circulares, oblongae ex Girard.

Dugesia gonocephaloides Girard: in Proceed. Bost. Soc. Nat. Hist. III. 265. — Nordamer. Monatsb. II. 2.

Planaria gonocephaloides Stimpson: Prodr. I. 5.

Habitaculum. In rivulis, vulgaris in Massachusetts et New Jersey (Girard).

Cl. *Girard* duo ocellorum paria memorat; quod characteri generico Planariae repugnat.

9. Planaria Foremanii STIMPSON.

Dugesia Foremanii Girard: Proceed. Bost. Soc. Nat. Hist. IV. 211.

Planaria Foremanii Stimpson: Prodr. I. 5.

Habitaculum. In aquis dulcibus Americae septentrionalis (Girard).

10. (5.) Planaria maculata LEIDY. — Diesing: Syst. Helm. I. 205 adde:

Leidy: in Proceed. Acad. Philad. III. 251, V. 225 et 289. — *Stimpson*: Prodr. I. 5.

Dugesia maculata Girard: in Keller's und Tiedemann's Nordamer. Monatsb. II. 1851, 23.

Var. *α*. Brunnescens indistincte maculata. Longit. 8'''.

Var. *β*. Maculis griseis indistinctis, intestino nigrescente, brunnescente vel viridescente, frequenter stria pallidior dorsali. Longit. 6'''.

Leidy l. c.

11. Planaria sagitta O. SCHMIDT.

Corpus elongatum retrorsum attenuatum, brunnescens.

Caput sagittaeforme. Longit. ultra 7'''.

Planaria sagitta O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. (1860), 15 et 31. Tab. II. 6. 7. 8 (structura organorum digestionis et reproduct.).

Habitaculum. Sub saxis fontium Coreyrae et Cephaloniae abunde (O. Schmidt).

12. Planaria badia STIMPSON.

Corpus oblongum convexiusculum, postice acutum, supra badium ad caput pallidius, macula stomachali oblonga pellucidula postmediali.

Caput acute triangulare auriculis mediocribus. *Ocelli* auriculis oppositi; pigmento substellato ad latus internum globuli sat magni. Longit. ad 5''' ; latit. 1½'''.

Planaria badia Stimpson: Prodr. I. 5 et 12.

Habitaculum. In fossis insulae Loo Choo (Stimpson).

13. Planaria cinerea STIMPSON.

Corpus oblongum convexiusculum, retrorsum attenuatum, supra cinereum fascia mediana subpinnata obscuriore. *Caput* triangulare

in medio paullo productum, auriculis mediocribus. *Ocelli* auriculis oppositi; pigmento ovali ad latus internum globuli mediocris. Longit. ad 5'', latit. 1 $\frac{3}{4}$ ''.

Planaria cinerea Stimpson: Prodr. I. 5 et 12.

Habitaculum. In fossis insulae „Ousima“ Japoniae australis (Stimpson).

14. *Planaria Sinensis STIMPSON.*

Corpus oblongum postice acutum, supra colore variabile, nigrum, fuscum vel fulvum, marginibus hyalinis, macula hyalina stomachali mediana. *Caput* obtuse triangulare in medio valde productum. *Ocellorum* pigmentum rotundatum in globulo vitreo ovali, lateri interno approximatum. Longit. $\frac{1}{2}$ '', lat. ad 2''.

Planaria sinensis Stimpson: Prodr. I. 5 et 12.

Habitaculum. In rivulis insulae Sinensis Hong-Kong (Stimpson).

15. *Planaria truncata LEIDY.*

Corpus plano-depressum sublineare, antice truncatum postice rotundatum, nigro-albidum linea longitudinali dorsali nigra. *Ocelli* reniformes. Longit. 3—5'', lat. $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ ''.

Planaria truncata Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 223. — *Stimpson*: Prodr. I. 5.

Habitaculum. In rivulo prope Newark, Delaware (Leidy).

16. *Planaria olivacea O. SCHMIDT*¹⁾.

Corpus elongatum retrorsum valde attenuatum, supra olivaceum. *Caput* corpore continuum rotundatum. *Ocelli* circulares haud procul a margine anteriore. Longit. ultra $\frac{1}{2}$ ''.

Planaria olivacea O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. (1860), 15, 30 et 31. Tab. II. 3, 45 (et de organis digestionis et reproduct.).

Habitaculum. In fossa prope El Canon Coreyrae abunde (O. Schmidt).

De specie hac et praecedente confer notam ad calcem generis Foviac. Genus 5. et 6. a praecedente characteribus essentialibus nullis sed solummodo structura organorum genitalium et habitaculo, 7. nonnisi ultimo diversum.

¹⁾ Species 15. et 16.: a forma principali capite et auriculorum absentia differre videntur.

V.? HAGA O. SCHMIDT.

Corpus planiusculum elongatum. *Caput* corpore continuum, nec auriculatum, nec tentaculatum. *Ocelli* duo. *Os* ventrale retrorsum situm, oesophago cylindrico. *Apertura* genitalis unica retro os. Maricolae.

Notitiae anatomicae: Oesophagus in cavo proprio parietibus distinctis. Tractus intestinalis obsolete ramosus. Penis retortaeformis inermis. Vesicula seminalis intra penem nulla; ductus spermaticus duplex. Oviductus duo, utero ad vaginae basin inserti. Bursa seminalis propria pedicellata, vaginae uteri inserta.

1. Haga plebeja O. SCHMIDT.

Corpus planiusculum antorsum parum attenuatum, griseum vel griseo-viride. *Ocelli* parvi distantes. Longit. 2'''.

Haga plebeia O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. (1860), 19 et 31. Tab. III. 6, 7 (cum anatom.).

Habitaeculum. Sub saxis in aqua marina et subsalsa in sinu Argostoli Coreyrae, vere frequenter (O. Schmidt).

VI.? CERCYRA O. SCHMIDT.

Corpus depressum elongatum. *Caput* corpore continuum, auriculis subnullis. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura* genitalis unica retro os sita. — Maricolae.

Notitiae anatomicae: Systema vasorum aquiferorum distinctissimum birame, ramis arbuseuliformibus, poro excretorio haud procul ab apice caudali. Intestini ramificationes distinctissimae, ramulis duobus posticis trabeculis transversalibus junctis. Vasa seminaia infra oesophagum coalita. Penis retortaeformis apiculo corneo hastato terminali ante aperturam genitalem. Ductus spermaticus simplex. Ovaria ante basin oesophagi sita; uterus bursaeformis retro aperturam genitalem.

1. Cereyra hastata O. SCHMIDT.

Corpus planum elongatum antorsum attenuatum antice rotundatum, nunc decolor, nunc partim flavidum, cinereo-viride vel virescens. Longit. 3'''.

Cereyra hastata O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. 17—19 et 31 (cum anatom.). Tab. III. 1—5.

Habitaeculum. Ad littus Coreyrae, vere (O. Schmidt).

VII.? FOVIA GIRARD.

Planariae spec. Auct. et Vorticis species Girard.

Corpus depressum elongatum. *Caput* corpore continuum antice subtruncatum, fronte saepius in medio producta vel acuta, nec auri-

culatum, nec tentaculatum. *Ocelli* duo. Os. oesophago¹⁾.
Apertura genitalis unica retro os. *Maricolae*.

Notitia anatomica. Tractus eibarius ramis indivisis.

Fortasse species 15. et 16. generis *Planariae* huc referendae.

1. *Fovia Warrenii* GIRARD.

Vortex Warrenii Girard: Proceed. Bost. Soc. Nat. Hist. III. 264.

Fovia Warrenii Girard: ibid. IV. (1832), 211. — *Keller et Tiedemann*.

Nordam. Monatsb. II. 4. — *Stimpson*: Prodr. I. 6.

Habitaculum. Ad portum Bostoniae raro (*Girard*).

2. *Fovia littoralis* STIMPSON.

Planaria littoralis Müller: Prodr. Zool. Dan. 2691. — *Oersted*: Entw.

einer syst. Einth. d. Plattw. Tab. I. 6. — *Van Beneden*: Faun. litt.

de Belgique 1860. 42. Tab. VII. 11—13.

Planaria Ulvae Oerst. — *Dies.*: Syst. Helm. I. 205 partim.

Fovia littoralis Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. Ad littora Daniae (*O. F. Müller*). Ad *Fucum vesiculosum* et *Ulvam intestinale*m ad littora Belgicae (*Beneden*).

3. *Fovia affinis* STIMPSON.

Planaria affinis Oerst. — *Dies.* Syst. Helm. I. 206.

Fovia affinis Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. Inter lapides prope littus Kallebadstrand in Dania (*Oersted*).

4. *Fovia graciliceps* STIMPSON.

Corpus gracile antrorsum dilatatum, post medium dilatatum convexiusculum, postice apiculatum, supra griseum. *Caput* valde elongatum gracile, fronte acute triangulari cervice vix latiore. *Ocelli* approximati ad quintam anteriorem corporis partem siti, pigmento reniformi. Longit. ultra 2". latit. 1 2".

Fovia graciliceps Stimpson: Prodr. I. 6 et 12.

Habitaculum. In portu Hong-Kong; littoralis, in locis arenosolimosi (*Stimpson*).

5. *Fovia trilobata* STIMPSON.

Corpus oblongum, depressum antrorsum subangustatum, retrorsum rotundatum, supra rubrum fascia mediana pallidiore et linea transversa nigricante pone ocellos, subtus album. *Ocelli*, octava

1) In specimine diarii citati bibliothecae Academiae Caes. Vindobonensis pagina characterem genericum *Foviae* continere, desideratur.

corporis parte ab apice remoti, pigmento semicirculari ad latus internum globulorum ovalium. Longit. ultra 2''', latit. ultra 1/2'''.

Fovia trilobata Stimpson: Prodr. I. 6 et 12.

Habitaculum. In sinu Avatscha Kamtschatkae, littoralis, inter lapides (*Stimpson*).

VIII. RHYNCHODEMUS LEIDY.

Planariae spec. Auctor., Geoplanae spec. *Schultze*.

Corpus subcylindricum vel depressum. *Caput* corpore continuum proboscidiforme reflexile. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale infra medium corporis situm, oesophago doliiformi. *Aper-tura* genitalis unica retro os. — Terrestres; zonae temperatae Europae et Americae, tam borealis quam meridionalis, incolae.

1. *Rhynchodemus terrestris* LEIDY.

Fasciola terrestris Müller: Vermes terrestr. et fluviat. hist. I. 2. 68.

Planaria terrestris Gmelin: Hist. nat. 3092. — *Dies.*: Syst. Helm. I. 206.

Planaria terrestris Dugés: in Annal. des sc. nat. XXI. 82. Tab. II. 18. —

Ehrenberg: Acaleph. d. rothen Meeres 67. — *Oersted*: in Kroyer's

Naturhist. Tidssk. IV. 532 in nota; ej. Entw. einer syst. Einth.

der Plattw. 35 in nota. — *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. I. XIII.

Rhynchodemus? terrestris *Leidy*: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851),

289. — *Stimpson*: Prodr. I. 7.

Geoplana terrestris M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. (1856), 22 et 32.

Habitaculo adde: Sub lapidibus prope Gryphiam raro (*Freder. Müller*).

2. *Rhynchodemus sylvaticus* LEIDY.

Corpus elongatum crassiusculum antrorsum sublineare, retrorsum dilatatum, postice acutum, supra convexiusculum, griseum striis longitudinalibus duabus fuliginosis et macula fuliginosa transversali mediana, subtus planum albidum. *Caput* brunneum. *Ocelli* prominuli circulares capiti impositi. Longit. 2—7''', lat. capitis 1/8''', corp. 1/4'''.

Planaria sylvatica Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 1851, 241.

Rhynchodemus sylvaticus Leidy: ibid. 289 et 1858, 171. — *Stimpson*: Prodr. I. 7.

Geoplana sylvatica M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. (1856), 32.

Habitaculum. In hortis et sylvis sub lapidibus et lignis putridis nec non corticibus, in America septentrionali (*Leidy*).

Limacis more incedit, mucum copiosum excernens. — Animalcula noctivaga, insectivora.

3. *Rhynchodemus Taunayi* DIESING.

Corpus elongatum, antrorsum attenuatum, postice acuminatum, supra et retrorsum convexiusculum, subtus planum nigrum nitidum parte postica dorsali pallidiore. *Caput* resupinatum. *Ocelli* duo marginales haud procul a margine anteriore. Longit. ad 4'', latit. med. 4''', antrors. 1'''.

Ver terrestre du Brésil *Ferussac*: in Annal. generales des sciences physiques VIII. (1821), 90—92. Tab. CXVI. 2 et 3.

Habitaculum. In sylvis sub lapidibus et rarius ad truncos arborum in Brasilia (Taunay).

IX. DENDROCOELUM OERSTED et STIMPSON. Char. aucto.

Planariae spec. *Auctor*.

Corpus depressum oblongum. *Caput* corpore continuum, antice bisinuatam, biauriculatam, auriculis tentaculiformibus. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale in medio fere corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura* genitalis unica retro os. — Aquarum dulcium incolae, interdum simul maricolae.

Traetus cibarius ramis arbusculiformibus *Oersted*. — Cl. *O. Schmidt* characterem essentialem, quo genus a *Planaria* differt, in pene vaginato quaerit.

1. *Dendrocoelum lacteum* OERSTED.

Notitiae anatomicae: Penis retortaeformis, flagello longo protractili in vagina subcylindrica antice coarctata muscosa. Ductus spermatici duo filiformes. Organon retortaeforme incertae functionis. Uterus observatus *O. Schmidt*.

Planaria lactea Müller. — *Ehrenberg*: Acaleph. d. roth. Meeres 65 et 67. *Thompson*: in Ann. nat. hist. XVIII. (1846), 388. — *Dies*: System. Helm. II. 203. — *Schultze*: Turbellar. I. Abth. 74. Tab. I. 21—22 (anatom.). — *Dalyell*: Powers of the Creator 107—109. Tab. XVI. 5—9. XV. 4—6.

Dendrocoelum lacteum Oersted. — *Stimpson*: Prodr. I. 5. — *O. Schmidt*: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. (1861), 13 et 28—30. Tab. IV. 10—12 (de organ. genital. et notit. morpholog.).

Habitaculo adde: In mare baltico in sinu Kjögebugt et in mare prope Hafniam (*Oersted*); in Hibernia (*Thompson*); prope Jenam copiose (*Gegenbaur* et *O. Schmidt*).

2. *Dendrocoelum Angareuse* GERSTFELDT.

Corpus planum oblongum, retrorsum attenuatum, margiibus crispatis, coriaceum, supra brunneum, interdum dense nigro-

punctatum, subtus albidum v. flavidum. *Caput* rotundatum subrufum, *vitta* collari nigra cinclum. *Ocelli* indistincti. Longit. ad 1", latit. 4".

Planaria (Dendrocoelum) angarensis *Gerstfeldt*: in Mém. Soc. Etrang. Acad. St. Petersb. VIII. (1859), 261—262.

Habita culum. Ad saxa Angarae prope Irkutsk, Martio et Aprili frequenter (Maack).

3. *Dendrocoelum vitta* STIMPSON.

Planaria *Vitta* *Dugès*. — *Ehrenberg*: Acaeph. d. roth. Meeres 67.

Planaria lactea var. *a vittata* *Diesing*: Syst. Helm. I. 204.

Dendrocoelum *vitta* *Stimpson*: Prodr. I. 204.

Habita culum. Mospelii in rivulis rapide fluentibus (Dugès).

4. *Dendrocoelum Nausicae* O. SCHMIDT.

Corpus planum elongatum, retrorsum attenuatum, lacteum, tractus cibarii ramificationibus transparentibus cinereo-nigris, coeruleo-roseis vel flavidis. *Ocelli* haud procul a margine anteriore siti. Longit. 9".

Notitiae anatomicae: Penis truncato-conicus, basi interdum echinatus, retractus in vagina passim constricta pene fere triplo longiore valde musculosa reconditus. Ductus spermatici duo ad basin et medio, in vesiculas inflati. Organon retortaeforme incertae functionis apice curvatum valde musculosum, apertura non procul ab apertura genitali. Uterus haud observatus.

Dendrocoelum *Nausicae* O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. 1860, 13 et 31. Tab. II. 1 et 2 (deser. et anatom.).

Habita culum. In fontibus Coreyrae et Cephaloniae (O. Schmidt).

5. *Dendrocoelum fuscum* STIMPSON.

Fasciola fusca Pallas Spicil. Zool. fase. X. 21, 22. Tab. I. 13 a. b. — *Templeton*: in Magaz. of nat. hist. IX. 239.

Planaria fusca *Gmelin*: Syst. nat. 3090. — *Lamarck*: Anim. s. vertebr. III. 179. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 204 (partim).

Planaria *Arethusa* *Dalyell*: Observ. on Planariae 85—114. Fig. 11—14. Idem: Powers of the Creator II. 111—113. Tab. XVI. 10—19. (?)

Planaria subtentaculata *Dug.* v. Pl. Ulvae *Oersted*? — *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Dendrocoelum fuscum *Stimpson* Prodr. I. 5.

Habita culum. In aquis stagnantibus herbosis (Pallas): in Anglia (Templeton).

Genus 10. a praecedente characteribus essentialibus nullis, solummodo forma capitis, structura organorum genitalium et habitaculo diversum.

X? GUNDA O. SCHMIDT.

Corpus depressum elongatum. *Caput* corpore continuum antice sinuatum, biauriculatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura* genitalis unica retro os. — Maricolae.

Notitiae anatomicae: Ganglion cerebrale irregulariter lobatum. Systema vasorum aquiferorum distinctum. Penis retortaeformis inermis haud vaginatus ante aperturam genitalem. Vesiculae seminales utrinque 16—18. Ductus spermaticus duplex. Uterus (simul receptaculum seminis) subglobosus, oviductus coalitus excipiens.

1. *Gunda lobata* O. SCHMIDT.

Corpus planum transparens lacteum v. flavidum. *Caput* auriculis magnis. Longit. $3\frac{1}{2}''$.

Gunda lobata O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. (1860), 16 et 31 (deser. et anatom.). Tab. II. 9, 10.

Habitaculum. Sub saxis ad oras portus prope El Caon in Coreyra raro (O. Schmidt).

β. Oesophagus multipartitus.

XI. PHAGOCATA LEIDY.

Planaria Auctor.

Corpus plano - convexum oblongum. *Caput* corpore continuum subbiauriculatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale retro medium corporis situm, oesophago multipartito. *Apertura* genitalis unica retro os. Aquarum dulcium Americae septentrionalis temperatae incolae.

1. *Phagocata gracilis* LEIDY. — Dies. Syst. Helm. I. 207 adde:

Corpus lineari-oblongum, postice angustatum, cinereo-nigrum. *Caput* truncatum. Longit. ad $9''$, latit. $1''$.

Planaria gracilis Haldemann: Suppl. to Nr. 1. of a monograph. of the Limniades 3. — Girard: in Proc. Bost. Soc. nat. hist. III. 264 et 364.

Phagocata gracilis Leidy: in Proceed. Acad. Phil. III. (1847), 248—251 (cum anatom.). — Diesing: Syst. Helm. I. 207. — Girard: in Nord-amerik. Monatsb. II. 1. — Stimpson: Prodr. I. 5.

Habitaculum. In fontibus Pennsylvaniae (Haldemann et Leidy); vulgaris prope Cambridge in stagnis et rivulis (Girard).

Species inquirenda.

2. *Phagocata tigrina*.

Corpus obscure brunneescens maculis albis magnis et nigris minoribus crebrioribus.

Planaria tigrina Girard: in Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. (1851), 264.

Habitaculum. In republica New Jersey (Girard).

Familia III. Polyclidea Dies. *Corpus* depressur pede ventrali nullo aut uno. *Caput* corpore continuum vel discretum, biauriculatum v. exauriculatum, tentaculis nullis. *Ocelli* 6 v. numerosi. *Os* ventrale ante v. retro medium corporis situm, oesophago cylindrico v. campanulato, limbo integro vel sinuato-lobato. *Apertura* genitalis unica retro os sita. *Aquarum dulcium* incolae vel terrestria hemisphaerae utriusque incolae.

Phalanx I. Polyclidea apoda.

Subfamilia I. Oligocelidea. *Ocelli* 6. *Oesophagus* cylindricus. *Aquarum dulcium* incolae.

XII. OLIGOCELIS STIMPSON.

Dendrocoeli sp. *Girard*.

Corpus depressum oblongum, pede ventrali nullo. *Caput* corpore continuum biauriculatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* 6 in acervos duos parallelos subterminales dispositi. *Os* ventrale retro medium corporis situm, oesophago... *Apertura* genitalis unica retro os. — *Aquarum dulcium* Americae septentrionalis temperatae incolae.

Tractus cibarius ramis arbusculiformibus.

1. *Oligocelis pulcherrima* STIMPSON.

Dendrocoelum pulcherrimum Girard: in Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. 265. — Nordam. Monatsb. II. 2.

Oligocelis pulcherrima Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. In aquis dulcibus Reipublicae New Jersey (Girard).

Dendrocoelo laeteo similis (Girard). — Confer etiam notam generi *Foviae* adjectam.

Subfamilia II. Eupolycelidea. Ocelli numerosi. Oesophagus cylindricus. Aquarum dulcium incolae.

XIII. POLYCELIS HEMPRICH et EHRENBURG.

Fasciola et Planaria Müller. — Hirudo Kirby. — Gonioicarenæ spec. Schmarda.

Corpus planum dilatatum oblongum, pede ventrali nullo. *Caput* corpore continuum, nec auriculatum, nec tentaculatum. *Ocelli* numerosi marginales. *Os* ventrale infra medium corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura* genitalis unica retrorsum sita. Aquarum dulcium Europae temperatae incolae.

1. **Polycelis nigra** HEMPRICH et EHRENBURG. — Dies. Syst. Helm. I. 191 adde:

Penis subglobosus antice uncinulorum coronula multiplici O. Schmidt.

Planaria nigra Thompson: in Ann. of nat. hist. XVIII. (1846), 388.

Polycelis nigra Ehrenberg: Acaleph. d. roth. Meeres 67. — Stimpson: Prodr. I. 6. — O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. X. 26—33 (et de organ. genital.). Tab. III. 4. IV. 1, 2, 3.

Habitaculo adde: In Hibernia (Thompson); in stagnis et rivulis tarde fluentibus prope Gratiam in Styria (O. Schmidt).

2. **Polycelis brunnea** STIMPSON.

Polycelis nigra var. *a.* brunnea. — Diesing: Syst. Helm. I. 192.

Polycelis brunnea Stimpson: Prodr. I. 6.

An hujus generis?

3. **Polycelis viganensis** EHRENBURG.

Acaleph. des rothen Meeres 67. — Stimpson: Prodr. I. 6.

Polycelis nigra var. *β.* viganensis. — Diesing: Syst. Helm. I. 192.

Gonioicarena viganensis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 14.

Planaria viganensis O. Schmidt: in Sitzungsber. der kais. Akad. XXXII. (1858), 268.

Habitaculo adde: In Thuringia (Schultze); in rivulis subalpinis in Styria (O. Schmidt).

4. **Polycelis cornuta** O. SCHMIDT.

Corpus supra convexiusculum retrorsum acutatum decolor vel nigrescens. *Caput* antice rotundatum, lobis cephalicis tentaculiformibus duobus. *Ocelli* 70—80 marginales paralleli et in margine anteriore seriati. Longit. 6—7".

Notitiae anatomicae: Penis obovatus infra juncturam vasorum deferentium excavatus, in parte sua basilari granula agglomerata continens.

Polycelis cornuta O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. X. 25—33 (deser. et de syst. nerv., organis genital. et organo ignotae functionis). Tab. III. 1, 2. III. 3.

Habitaeculum. Sub saxis, in rivis limpidis frigidis prope Gratiam in Styria (O. Schmidt); prope Reinhardtsbrunn in Thuringia (M. Schultze).

Lobi cephalici tentaculiformes speciem hanc et praecedentem e genere Polyeclide excludere videntur.

Phalanx II. Polyeclidea gasteropoda.

Subfamilia III. Geoplanidea. *Ocelli* numerosi. Pes ventralis. Oesophagus campanulatus limbo integro v. sinuato-lobato. Terrestria.

XIV. GEOPLANA STIMPSON¹⁾.

Planariae spec. *Darwin*. — Polyeclidis spec. *Diesing*.

Corpus depressum vel depressiusculum gracile, dilatatum vel lineare, pede ventrali sat distincto. **Caput** corpore continuum antrorsum attenuatum, nec auriculatum, nec tentaculatum. *Ocelli* numerosi. **Os** ventrale infra medium corporis situm, oesophago campanulato. **Apertura** genitalis unica retro os. Terrestres noctivagae. Americae tropicae, insulae Loo Choo et Tasmanniae incolae.

Ocelli marginales v. in acervos submarginales in capite dispositi. — Oesophagus protractilis limbo saepius sinuoso.

1. *Geoplana pallida* STIMPSON.

Polyeclis pallida *Diesing*. — Syst. Helm. I. 194.

Geoplana pallida *Stimpson*: Prodr. I. 7. — *M. Schultze*: in Hall. Abhandl. IV. (1836), 30.

Habitaeculum. In collibus circa Valparaiso sub lapidibus Julio (Darwin).

2. *Geoplana rufiventris* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum, retrorsum attenuatum, supra obscure brunneum subtus lateritium. **Caput** attenuatum. *Ocelli* in series plures dispositi, retrorsum nulli. Longit. aliquot pollicum, latit. aliquot linearum.

Geoplana rufiventris *Fr. Müller* et *M. Schultze*: in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaeculum. Ad ligna in Brasilia (Fr. Müller).

3. *Geoplana pulchella* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum, supra in anteriore triente brunneo lateritium, maculis ovalibus albidis, subtus griseum fascia albida

¹⁾ Genus hoc a cl. Stimpson in Pennsylvania cum caractere generico adjecto stabilitum eodem fere tempore a cl. Schultze in Germania sed sine caractere generico essentiali uno eodemque nomine expositum.

mediana. *Caput* parum attenuatum. *Ocelli* antrorsum conferti marginem anticum cingentes. Longit. circa 1'', latit. ultra 1'''.

Geoplana pulchella Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 23.

Habitaeculum. In Brasilia semel reperit (Fr. Müller).

4. ***Geoplana nigrofusca* STIMPSON.**

Polycelis nigrofusca Diesing. — Syst. Helm. I. 193.

Geoplana nigrofusca Stimpson: Prodr. I. 7. — M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 29.

Habitaeculum. Sub lignis putridis prope Maldonado in republica Uruguai, Majo (Darwin).

5. ***Geoplana elegans* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.**

Polycelis elegans Diesing. — Syst. Helm. I. 193.

Geoplana elegans Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 29.

Habitaeculum. Sub cortice arboris caesae in sylva prope Rio-Janeiro, Junio (Darwin).

6. ***Geoplana lapidicola* STIMPSON.**

Corpus elongatum subconvexum, retro medium parum dilatatum marginibus fere parallelis, postice rotundatum, supra griseum fascia mediana fulva, marginibus pallidis. *Caput* antice rotundatum. *Ocelli* haud numerosi in marginibus capitis sparsi, majores utrinque 3—4 ad marginem frontalem. Longit. 1'' 3''', latit. 1½'''.

Geoplana lapidicola Stimpson: Prodr. I. 7 et 12.

Habitaeculum. Sub lapillis in sylvis insulae Loo Choo (Stimpson).

7. ***Geoplana bilinearis* STIMPSON.**

Polycelis bilinearis Diesing. — Syst. Helm. I. 194.

Geoplana bilinearis Stimpson: Prodr. I. 6. — M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 29.

Habitaeculum. Sub lapidibus prope Monte Video et Maldonado, Junio et Augusto (Darwin).

8. ***Geoplana pulla* STIMPSON.**

Polycelis pulla Diesing. — Syst. Helm. I. 192.

Geoplana pulla Stimpson: Prodr. I. 6. — M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 29.

Habitaeculum. Sub lapidibus prope Monte Video et Maldonado, Junio et Augusto (Darwin).

9. Geoplana tasmanica STIMPSON.

Polycelis tasmanica Diesing. — Syst. Helm. I. 193.

Geoplana tasmanica Stimpson: Prodr. I. 7. — *M. Schultze:* in Hall. Abhandl. IV. 31.

Habitaeculum. Sub arboribus caesis, in Tasmaniae sylvis, Februario frequens (Darwin).

10. Geoplana vaginuloides STIMPSON.

Polycelis vaginuloides Diesing. — Syst. Helm. I. 192.

Geoplana vaginuloides Stimpson: Prodr. I. 6. — *M. Schultze:* in Hall. Abhandl. IV. 28.

? *Geoplana elegans Müller:* in litt. — *M. Schultze:* ibid. 31.

Habitaeculum. Sub arboris caesae cortice in sylva prope Rio Janeiro, Junio (Darwin).

11. Geoplana Mülleri DIESING.

Corpus gracile depressiusculum, retro medium parum dilatatum, supra flavum fascia longitudinali mediana nigra latiore, utrinque stria longitudinali aurantia angustiore, subtus pallide flavum, unicolor. *Caput* parum attenuatum. *Ocelli* minimi, antrorsum vittam latam dein angustatam formantes, retrorsum in seriem simplicem dispositi. Longit. $2\frac{1}{2}''$, latit. $1'''$.

Geoplana elegans Fr. Müller et M. Schultze (nec *Planaria eleg. Darwin*): in Hall. Abhandl. IV. 23.

Habitaeculum. In locis humidis, semel reperta in Brasilia (Fr. Müller).

12. Geoplana marginata FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum, retrorsum attenuatum, supra nigrobrunneum, nitidum, striis angustis longitudinalibus aureo-flavis in medio dorsi, marginibus striis latioribus flavis, subtus nigrobrunneum, nitidum, unicolor. *Caput* attenuatum. *Ocelli* antrorsum conferti, retrorsum utrinque in seriem simplicem dispositi. Longit. 3—4'', latit. aliquot lineas.

Geoplana marginata Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaeculum. Domi lecta in Brasilia (Fr. Müller).

13. Geoplana olivacea FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum, supra viridi brunneum, fascia longitudinali obscure brunnea pallide marginata, subtus flavido-gri-

seum. *Ocelli* marginales antrorsum conferti, retrorsum solitarii. Longit. . .

Geoplana olivacea Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 24.
Habitaeculum. In Brasilia haud raro (Fr. Müller).

14. *Geoplana Schultzei* DIESING.

Corpus gracile depressiusculum, retro medium parum dilatatum, flavido-album, stria dorsali longitudinali angusta nigrescente. *Caput* parum attenuatum. *Ocelli*. . . Longit. . .

Geoplana pallida Fr. Müller et M. Schultze (nec *Planaria pallida* Darwin):
in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaeculum. In locis humidis in Brasilia (Fr. Müller).

15. *Geoplana Burmeisteri* M. SCHULTZE.

Corpus depressum, retro medium dilatatum, retrorsum attenuatum, postice acuminatum, supra umbrinum albopunctatum, tota longitudine stria $\frac{1}{2}$ " lata longitudinali clare brunnea antrorsum nigrescente marginata, medio obsoleta, retrorsum iterum conspicua, subtus flavo-griseum unicolor. *Caput* attenuatum antice acuminatum, nigro-brunneum. *Ocelli* minimi nigri in anterioris corporis semissi marginibus uniseraliter impositi.

Geoplana Burmeisteri M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 34 etc. (cum anatom.).

Habitaeculum. Rio Janeiro (Burmeister).

16. *Geoplana tristriata* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum, retro medium parum dilatatum, supra pallide flavo-viride lineis tribus longitudinalibus nigris, subtus pallidius, unicolor. *Caput* attenuatum. *Ocelli* in acervos duos ad basin capitis situs dispositi et series duas irregulares ad apicem caudalem usque protensas formantes. Longit. $1\frac{1}{2}$ ", latit. $1\frac{1}{2}$ ".

Geoplana tristriata Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 23.

Habitaeculum. In locis humidis in Brasilia abunde (Fr. Müller).

17. *Geoplana octostriata* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum, retro medium parum dilatatum, supra pallide flavum striis longitudinalibus obscure brunneis latis utrinque quatuor approximatis, subtus albidum unicolor. *Ocelli* in acervos duos ad basin capitis aggregati et series duas irregu-

lares ad apicem caudalem usque protensas formantes. Longit. $1\frac{1}{2}''$, latit. $1\frac{1}{2}'''$.

Geoplana octostriata Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 23.

Habitaculum. In locis humidis in Brasilia, haud raro (Fr. Müller).

18. **Geoplana marmorata** FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum, supra pallide rufo-griseum, maculis nigris in series longitudinales irregulares saepe anastomosantes dispositis, subtus pallide griseum. *Ocelli* observati. Longit. $4''$, lat. $4'''$.

Oesophagus in discum acetabuliformem limbo undulato explanabilis.

Geoplana marmorata Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 25.

Habitaculum. In Brasilia (Fr. Müller).

19. **Geoplana Nephelis** FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum supra brunneum subtus clarius.

Limbus oesophagi integer. Penis longe cylindricus.

Geoplana Nephelis Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaculum. In Brasilia haud raro (Fr. Müller).

20. **Geoplana Maximiliani** FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum supra brunneum, fascia longitudinali pallidiore flavescente, subtus clarius unicolor.

Limbus oesophagi profunde quinquelobus. Penis subglobosus.

Geoplana Maximiliani Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaculum. In Brasilia (Fr. Müller).

Fortasse cum *G. olivacea* vel *G. pulla* identica M. Schultze l. e. 31.

21. **Geoplana atra** FR. MÜLLER et M. SCHULTZE

Corpus subcylindricum retrorsum parum attenuatum, supra atrum subtus griseum. *Caput* parum attenuatum. *Ocelli* parum conspicui. Longit. $9'''$, latit. $\frac{1}{2}'''$.

Geoplana atra Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaculum. Sub cortice Fici doliariae? putrescentis semel in Brasilia reperit (Fr. Müller).

XV. BIPALIUM STIMPSON.

Planariae spec. J. E. Gray. — *Sphyrocephalus Schmarida*. — *Dunlopa Percival Wright*.

Corpus lineare depressiusculum, pede ventrali sat distincto. *Caput* corpore latius vel semilunare postice excisum vel semicirculare

postice recte truncatum vel transverse ellipticum sive malleiforme. *Ocelli* numerosi minuti, in capite, plerumque in ejus marginibus dispositi. *Os* ventrale in medio fere corporis, nunc parum antrorsum, nunc parum retrorsum situm, oesophago campanulato limbo integro vel sinuato-lobato. *Apertura* genitalis unica retro os. — Terrestria, Indiam orientalem et insulas maris Indici et Sinici inhabitantia, imo arboricola.

In expositione characterum hujus generis inter autores nonnullae controversiae: el. Stimpson in genere suo *Bipalio* aperturam genitalem unicam et oesophagum campanulatum esse refert; el. Schmarda in eodem genere nomine *Sphyrocephali* exposito, aperturas genitales duas cum structura interna organorum genitalium masculorum et femineorum exacte descripsit et oesophagi limbum lobatum indicavit; el. Perceval Wright genus hoc *Dunlopeae* nomine introducens, in specimenibus spiritu vini alteratis nec ocellos nec aperturas genitales observavit, tractum cibarium simplicem et os in medio appendicis foliacei 4—5 lobati, branchiis *Doridis* similis, esse memorat, quod cum oesophagi limbo multilobo parum solummodo protracto bene congrueret. — Contradictio inter observationes el. Stimpson et el. Schmarda de aperturarum genitalium numero, hujus loci gravis momenti, principalem generis dispositionem in tribu una vel altera incertam reddens.

1. *Bipalium virgatum* STIMPSON.

Corpus sublineare gracile antrorsum angustatum, postice obtusum, supra pallide aurantiacum fasciis nigro-fulvis quinque longitudinalibus dorsalibus et marginalibus, virgatum, fascia mediana sola caput transeunte. *Caput* semilunare, margine frontali medio leviter sinuato processibus gracilibus saepius retrorsum curvatis instructo. *Ocelli* valde numerosi, in marginibus capitis et cervicis dense distributi. Longit. 2'', latit. 1½''.

Bipalium virgatum Stimpson: Prodr. I. 7 et 12.

Habitaeculum. Inter lapillos et folia putrida, in insula Loo Choo (Stimpson).

2. *Bipalium maculatum* STIMPSON.

Corpus lineare subdepressum supra fulvum, maculis nigris confertis, fascia mediana pallida nigromarginata. *Caput* semilunare, processibus sat brevibus marginibus posterioribus nigris. *Ocelli* valde numerosi in aevrum areatum frontalem submarginalem dispositi. Longit. 3'', latit. corp. ad 3'', latit. capit. ultra 3''.

Bipalium maculatum Stimpson: Prodr. I. 7 et 13.

Habitaeculum. Sub foliis et lignis putridis in locis humidis in insula Ousima (Stimpson).

3. Bipalium fuscatum STIMPSON.

Corpus sublineare depressum postice attenuatum acutum, supra nigro-fuscum. *Caput* semilunare, margine frontali pallido. *Ocelli* in marginibus capitis sparsi. Longit. 5", latit. fere 4".

Bipalium fuscatum Stimpson: Prodr. I. 7 et 13.

Habitaeculum. Sub foliis putridis prope urbem Japonicam Simoda (Stimpson).

4. Bipalium Stimpsoni DIESING.

Corpus lineare, griseum, vittis dorsalibus linearibus longitudinalibus nigris 2 — 3. *Caput* semilunare. *Os* in medio corporis. *Apertura* genitalis retro os. Longit. corp. expansi fere 2', latit. 1½".

Bipalii spec. Stimpson: in Americ. Journ. Januar 1861, 134.

Habitaeculum. Inter folia dejecta arborum supra terram humidam in horto, Hong Kong (Bowring et Stimpson).

5. Bipalium Grayi.

Corpus lineare retrorsum sensim attenuatum, transverse rugosum brunnescens flavo-notatum, vitta mediana obscura antice divisa marginem anteriorem capitis cingente. *Caput* semilunare, processibus triangularibus. Longit. 5 — 6".

Cantor in Ann. nat. hist. IX. 277.

Dunlopa Grayia Wright: in Annal. nat. hist. 3 ser. VI. 1860, 55 eum fig. xylogr.

Bipalii spec. Stimpson: in Americ. Journ. Jan. 1861, 135.

Habitaeculum. In regno Sinensi (Cantor); in terra humida et supra eam in India orientali (Dunlop).

6. Bipalium Cantori.

Corpus lineare, retrorsum sensim attenuatum, transverse rugosum, vittis medianis tribus, intermedia apice abrupta, lateralibus in caput productis ibidem incrassatis, curvaturam processuum sequentibus. *Caput* semilunare. Longit. 8—10".

Dunlopa Cantoria Wright: in Ann. nat. hist. 3 ser. VI. 56 eum fig. xylogr. partis anterioris.

Bipalii spec. Stimpson: in Americ. Journ. Jan. 1861, 35.

Habitaeculum. In terra humida et supra eam in regno Sinensi (Fortune).

7. *Bipalium trilineatum* STIMPSON.

Corpus sublineare antrorsum sensim angustatum, retrorsum attenuatum acutum, supra pallide flavo-fuscum, in medio longitudinaliter nigro-trilineatum, marginibus cervicis nigris. *Caput* semicirculare, margine frontali decedentato, dentibus parvis distantibus, marginibus nigris. *Ocelli* numerosi submarginales. Longit. ultra $1\frac{1}{2}''$, lat. corp. fere $3'''$, latit. cap. fere $4'''$.

Bipalium trilineatum Stimpson: Prodr. I. 7 et 13.

Habitaeculum. Inter folia putrida in collibus insulae Jesso (Stimpson).

8. *Bipalium Ferudpooreuse*.

Corpus lineare retrorsum sensim attenuatum, transverse rugosum, supra viridi-brunneum, vitta mediana laete flavido-brunnea antice abrupta, subtus pallidius, medio laete flavum. *Caput* malleiforme (?). *Os* in medio fere corporis. Longit. ad $4''$.

Dunlopa ferudpoorensis Wright: in Ann. nat. hist. I. c. 55.

Bipalii spec. Stimpson: in Americ. Journ. I. c. 135.

Habitaeculum. In terra humida et supra illam in districtu Ferudpoorensi Indiae orientalis (Dunlop).

9. *Bipalium dendrophilum*.

Corpus sublineare retrorsum attenuatum, supra convexiusculum, isabellinum linea mediana rufo-brunnea, subtus planum flavo-griseum. *Caput* malleiforme, processibus rotundatis. *Ocelli* parvi nigri ad marginem dextram et sinistram capitis in series 3 — 4, ad margines in limite corporis in series 1 — 2 dispositi, in medio fere capitis in circulos duos et in initio corporis in acervos duos ovaes aggregati. *Os* circulare, parvum, ante medium corporis situm. Longit. $1''\ 4'''$, latit. med. $3'''$, longit. capit. $2\frac{1}{2}'''$, latit. $4'''$.

Apertura genitalis mascula in medio corporis, feminea in initio ultimae corporis quintae partis sita. *Schmarda*.

Sphyrocephalus dendrophilus Schmarda: Neue wirbel. Thiere I. f. 36.

Tab. VIII. 83, 83^b, 83^c (cum anatom.).

Bipalii spec. Stimpson: in Americ. Journ. I. c. 135.

Habitaeculum. In sylvis humidis umbrosis praecipue ad paginam inferiorem foliorum, prope Belligamme in Ceylonia meridionali (Schmarda).

Species haud bene cognitae.

10. *Bipalium Tennenti*.

Corpus latum, tenue, supra pallide-brunneum, subtus album. *Caput* semilunatum excisum. *Ocelli* . . . Longit. . .

Planaria (Geoplana?) Tennent: Ceylon 1839, 245.

Habitaeculum. Ad corticem arborum post imbres in Ceylonia (E. Layard).

Vermis a cl. Auctore inverse descriptus.

11. *Bipalium lunatum*.

Planaria lunata J. E. Gray: Zool. Misc. 1835. 5.

Annelid.? Cantor in Ann. nat. hist. IX. (1842), 277.

Bipalii spec. Stimpson: in Amer. Journ. l. c. 135.

Habitaeculum. In Bengalia (. . .).

†† *Caput* acetabulo frontali vel corpore appendice acetabulari instructum.

Familia IV. Procotylidea. Dies. Character generis unici simul familiae.

XVI. PROCOTYLA LEIDY.

Dendrocoeli sp. *Leidy* olim.

Corpus elongatum. *Caput* corpore continuum subauriculatum, acetabulo frontali porrectili pedicellato. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale in medio fere corporis situm, oesophago doliiformi. *Aper-tura* genitalis unica retro os. — *Aquarum* dulcium Americae septentrionalis incolae.

Tractus cibarius brunneus, ramis parum divisus.

1. *Procotyla fluviatilis* LEIDY.

Corpus valde contractile plano-convexum angustum, marginibus parallelis, postice obtuse angulare, album, transparens. *Caput* antice truncatum, acetabulo exserto disciformi, pedicello lato. *Ocelli* distantes subglobosi. Longit. 3—8''', latit. $\frac{2}{5}$ — $\frac{4}{5}$ '''.

Animalcula stimulata acetabulum propellunt et Hirudinum more sese affigunt.

Dendrocoelum superbum *Leidy* (nec Girard): in Proc. Acad. Philad. V. (1851), 288.

Procotyla fluviatilis *Leidy* msc. — *Stimpson*: Prodr. I. 5.

Habitaeculum. Ad caules submersos Ari virginici, *Pontederiae* cordatae, *Nelumbii* lutei et *Zizaniae* aquaticae, repens, in fossis cum

fluviis Delaware et Schuylkill communicantibus prope Philadelphiam (Leidy).

Familia V. Bdelluridea. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XVII. BDELLURA LEIDY.

Corpus elongatum convexiusculum, elongatum, extremitate postica strictura a corpore discreta, dilatata acetabulari s. lamellam prehensilem formante. *Caput* corpore continuum, nec auriculatum, nec tentaculatum. *Ocelli* duo. *Os* ventrale retro medium corporis situm, oesophago cylindrico v. campanulato. *Apertura* genitalis . . . Maricolae, ectoparasita.

1. *Bdellura parasitica* LEIDY.

Corpus lanceolatum, marginibus undulatis, postice truncatum, extremitate acetabulari latitudine medii corporis, lacteum, intestino flavido transparente. *Caput* obtusum. *Ocelli* reniformes. Longit. 3—10''', latit. $\frac{2}{5}$ — $2\frac{3}{4}$ '''.

Oesophagus cylindricus, statu protractu campanulatus.

?Vortex candida *Girard*: in Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. 264.

Bdelloura parasitica *Leidy*: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851), 242.

Habitaculum. *Polyphemus occidentalis*. Lam.: ad tegumenta branchiarum et ad articulos pedum; prope Philadelphiam copiose (Leidy).

Extremitate acetabulari affixa anteriore corporis parte motum undulatorium peragit. — Corpuseula ovalia compressa ochracea v. brunnea $\frac{1}{4}$ —2 lin. longa $\frac{1}{6}$ —lin. lata, pedicellata, laminis branchialibus *Polyphemi* adnata, forsitan *Bdelluræ* ovula vel oothecae.

2. *Bdellura rustica* LEIDY.

Corpus lanceolatum postice truncatum, marginibus undulatis, brunnescens vel nigrescens. *Caput* obtusum. *Ocelli* reniformes. Longit. 2—3''', latit. $\frac{2}{5}$ — $\frac{3}{5}$ '''.

Oesophagus cylindricus.

Bdelloura rustica *Leidy*: in Proceed. Acad. Philad. V. 243.

Habitaculum. Ad Ulvam latissimam, in sinu Egg Harbour, New Jersey (Leidy).

Sicut species prima *Hirudinum* modo procedit.

Species inquirendae.

3. *Bdellura longiceps* LEIDY.

Planaria longiceps Dugès. — Ehrenberg: *Aculeph.* d. roth. Meeres 67. —
Diesing: Syst. Helm. I. 207.

Bdelloura? longiceps Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851), 289.

Bdelloura longiceps Leidy. — Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. In piscinis ad Ulvam intestinalem, frequens,
 Languedociae (Dugès).

4. *Bdellura fusca* DIESING.

Planoides fusca Dalyell: Powers of the Creator II. Tab. XVI. 35, 36. —
 Excerpt. Leuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 183 1).

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

* Caput tentaculis genuinis duobus frontalibus.

Familia VI. Leimacopsidea. Dies. Character generis
 unici simul familiae.

XVIII. LEIMACOPSIS DIESING.

Prostheceraei spec. Schmarda.

Corpus elongato-lanceolatum, supra convexum. *Caput* corpore
 continuum antice truncatum, tentaculis duobus genuinis frontalibus.
Ocelli numerosi tentaculorum. *Os* ventrale antrorsum situm, oeso-
 phago. . . *Apertura* genitalis. . . Terrestres, Americae tropicae.

1. *Leimacopsis terricola* DIESING.

Corpus elongato-lanceolatum, supra convexum, viride, vitta
 mediana corpori aequilonga et marginibus haud undulatis purpureis,
 subtus viridi-einereum. *Tentacula* subuliformia, brevia. *Ocelli* ad
 marginem internum et ad basim tentaculorum. *Os* in anteriore cor-
 poris tertia parte. Longit. 10'', latit. 2 1/3''.

Prostheceraeus terricola Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 30. Tab. VI. 69.

Habitaculum. In parte superiore transitus Andium Quindiu,
 supra regionem Palmarum montanarum (Bergpalmen), specimen
 unicum (Schmarda).

1) Da nach Leuckart's angeführtem Auszuge einstweilen noch unentschieden bleibt,
 ob diese Form sich durch die Anwesenheit eines umgebogenen Blattanhauges am
 Hinterleibsende auszeichnet, und Dalyell selbst dieselbe für eigenthümlich genug
 betrachtet, um eine neue Gattung darauf zu gründen, entstand in mir die Vermuthung,
 dass wir hier vielleicht eine neue Art der Gattung *Bdellura* vor uns haben dürften.

Familia VII. Galeocephalidea. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XIX. GALEOCEPHALA STIMPSON.

Fasciolae spec. *Müller.* — Planariae spec. *Gmelin.* — Dendrocoeli spec. *Girard.*

Corpus oblongum. *Caput* corpore continuum subbiauriculatum, tentaculis genuinis duobus. *Ocelli* duo. *Os* ventrale retro medium corporis situm, oesophago . . . *Apertura* genitalis unica retro os. Aquarum dulcium incolae.

1. **Galeocephala superba** STIMPSON.

Corpus roseum vel lacteum. Longit. . . .

Dendrocoelum superbum *Girard:* in Proceed. Bost. Soc. Nat. Hist. III. (1850), 265. — Nordam. Monatsb. II. 2.

Galeocephala superba *Stimpson:* Prodr. I. 5.

Habitaculum. In rivulis, piscinis et paludibus; in America septentrionali frequens (*Girard*).

2. **Galeocephala? tentaculata** STIMPSON.

Planaria tentaculata *Gmelin.* — *Diesing:* Syst. Helm. I. 204.

Galeocephala? tentaculata *Stimpson:* Prodr. I. 5.

Habitaculum. In paludibus Daniae (*Müller*).

Familia VIII. Procerodea. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XX. PROCERODES GIRARD.

Planariae spec. *Auctor.*

Corpus sublineare v. depressum. *Caput* a corpore subdiscretum antice truncatum, exauriculatum, tentaculis genuinis duobus frontilibus. *Ocelli* duo. *Os* . . . oesophago . . . *Apertura* genitalis . . . *Maricolae.*

Tractus cibarii rami indivisi. — Num genus hoc tentaculis revera genuinis vel solummodo pseudotentaculis instructum sit nec ne, e characteribus a cl. *Stimpson* enumeratis non satis patet.

1. **Procerodes Wheatlandii** GIRARD.

Corpus lineare breve, brunnescens. Longit. ad 2'''.

Procerodes Wheatlandii *Girard:* in Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. (1850), 251. — Nordam. Monatsb. II. 4. — *Stimpson:* in Smithson. Contrib. VI. 27.

— *Idem:* Prodr. I. 6.

Habitaeculum. Ad litus refluxu maris prope Manchester in Massachusetts, Augusto (Girard et Wheatland). — Grand Manan (Stimpson).

2. Procerodes frequens STIMPSON.

Corpus spathulatum postice rotundatum. *Caput* angustatum. *Ocelli* reniformes distantes. Longit. 1—2'', latit. $\frac{1}{6}$ — $\frac{2}{5}$ ''.

Planaria frequens Leidy: Journ. Acad. Philad. 2 ser. III. P. 2, 143.

Procerodes frequens Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaeculum. Sub saxis frequens Augusto, Point Judith, Rhode Island (Leidy).

3. Procerodes Ulvae STIMPSON.

Corpus depressum, antice angustatum, postice truncatum, supra convexiusculum fusco-griseum, subtus planum albescens. Long. $2\frac{3}{4}$ '' latit. $\frac{3}{4}$ ''.

Planaria Ulvae Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidssk. IV. 550. — Ejus Entw. einer syst. Einth. d. Plattw. 53. Tab. I. 5. — Diesing: Syst. Helm. I. 205 (excl. syn. Muellèri).

Procerodes Ulvae Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaeculum. In sinu Codano, praesertim ad Ulvas (Oersted).

SECTIO II. DIGONOPORA STIMPSON.

Aperturæ genitales duæ. — Tentacula nulla aut duo, pseudo-tentacula aut tentacula genuina. — Maricolæ.

* Tentacula nulla.

Familia IX. Typhloleptidea. STIMPSON. Character generis unici simul familiae.

XXI. TYPHLOLEPTA OERSTED. Charact. ampl.

Cryptocoelum et Typhlocolax Stimpson.

Corpus plano-depressum oblongum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale in medio fere corporis, antrorsum vel retrorsum situm, oesophago cylindrico. *Aperturæ* genitales duæ retrorsum sitae. — Maricolæ utriusque hemisphaeræ, nonnullæ parasiticae.

* *Os* in medio fere corporis situm. *Typhlolepta* Oersted.

1. Typhlolepta coeca OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 200. adde: Stimpson: Prodr. I. 3.

2. **Typhlolepta opaca** SCHMARDA.

Corpus planum lanceolato-ovale, antice acuminatum, postice latum, supra nigrum, maculis duabus pallidis obsolete antrorsum sitis, subtus nigrum. *Os* circulare in medio fere corporis situm. *Apertura* genitalis mascula retro os, feminea postposita haud procul a margine postico. Longit. 2'', latit. max. 1''.

In corporis quarta parte prima ganglion ramos quinque breves emittens.

Oesophagus longissimus tubulosus protractilis.

Typhlolepta opaca Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 16. Tab. II. 32, 32^a.

Habitaculum. Ad rupes in sinu tabulari ad Caput bonae spei (Schmarda).

Species minus bene cognitae.

3. **Typhlolepta? rubrocincta** STIMPSON.

Orthostomum? rubrocinctum Grube. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 238.

Typhlolepta? rubrocincta Stimpson: Prodr. I. 3.

4. **Typhlolepta? extensa** LE CONTE.

Corpus planum, supra purpureum vel brunneum, margine pellucido. Longit. 1 1/4'', latit. 4''.

Traetus cibarii ramosi tubuli tenuissimi numerosissimi.

Typhlolepta? extensa Le Conte: in Proceed. Acad. Philad. V. 319. —

Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. Ad isthmum Panamae, Decembri (Le Conte).

** *Os* antrorsum situm. *Cryptocoelum* Stimpson.

5. **Typhlolepta Stimpsoni** DIESING.

Corpus subovale postice parum latius, utrinque late rotundatum, nigro-purpureo-fuscum, marginibus decoloribus. Longit. 1 1/2'', latit. 1 1/3''.

Caput interdum depositione nigra irregulari loco ocellorum acervatorum notatum (*Stimpson*).

Cryptocoelum opacum *Stimpson*: Prodr. I. 3 et 8.

Habitaculum. In portu sinensi Hong-Kong; parasiticum in *Echinarachnio* magno purpureo, e profunditate sex orgyiarum (*Stimpson*).

Species minus bene cognita.

6. **Typhlolepta? bilobata** DIESING.

Planaria bilobata Leuckart. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 281.

Secundum el. *Stimpson*: Prodr. I. 1, forsitan animal reapse sese bipartiens.

*** Os retrorsum situm. *Typhlocolax Stimpson*.

7. ***Typhlolepta acuta* GIRARD.**

Corpus depressum ovoideum postice rotundatum pallidum, maculis supra confluentibus rubris. *Caput* acutum. *Os* haud procul a corporis medio. Longit. ad $\frac{3}{4}$ '''.

Typhlolepta acuta Girard: in Stimpson Marine Invertebrata of Grand Manan in Smithson. Contrib. VI. (1854). 27.

Typhlocolax acutus Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. *Chirotota laevis*: in superficie, copiose; Grand Manan (Stimpson).

8. ***Typhlolepta acuminata* DIESING.**

Corpus depressiusculum gracile, ad trientem posteriorem latius magisque convexum, extremitate caudali acuminata; supra sanguineo-rubrum, maculis 2—3 nigris indistinctis summo dorso picturatum. *Caput* subattenuatum truncatum. Longit. vix $1\frac{1}{4}$ ''' , latit. $\frac{1}{3}$ '''.

Typhlocolax acuminatus Stimpson: Prodr. I. 3 et 8.

Habitaculum. In freto Behringii; parasiticus in *Chirototae* specie, e profunditate decem orgyiarum (Stimpson).

Species minus bene cognitae.

9. ***Typhlolepta? marina* DIESING.**

Typhlolepta? marina Oersted. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 233.

Typhlocolax? marinus Stimpson: Prodr. I. 3.

10. ***Typhlolepta? retusa* DIESING.** Syst. Helm. I. 200.

Familia X. Acephaloleptidea. *Dies.* Character generis uniei simul familiae.

XXII. DIOPIS *DIESING*.

Dicelis Schmarda ¹⁾.

Corpus planum ovale. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale in medio v. retro medium corporis situm, oesophago *Aperturæ* genitales retrorsum sitae. — *Maricolae*, oceani atlantici.

1. ***Diopis megalops* DIESING.**

Corpus planum ovale, ochraceum subtus multo pallii us, dorso vitta mediana longitudinali lata brunnea. *Os* in medio corporis situm.

¹⁾ Nomen *Dicelis* jam a cl. Dujardin generi *Nematodum* impositum.

Ocelli duo nigri cervicales, magni, elliptici. Longit. 7''', latif. max. $4\frac{1}{2}$ '''.

Dicelis megalops *Schmarda*: Nene wirbell. Th. I. 1. 15. Tab. II. 30.

Habitaculum. Ad ulvas maritimas, Port Royal in Jamaica (*Schmarda*).

2. *Diopis borealis* DIESING.

Corpus depressum planum utrinque attenuatum, pallide isabellinum, tractu cibario brunnea translucente. *Ocelli* duo nigri reniformes. *Os* retro medium corporis situm, oesophago retracto stellato-plicato. *Aperturæ* genitales retrorsum sitae postpositae, mascula anteriore. *Penis* apice furcatus vagina membranacea exceptus. Longit. . .

Ootheca pedicellata pulla plura includens. Corpusecula bacillaria 8—13 vesicula inclusa.

Gaimard: Voyages de la commission scientifique du Nord en Scandinavie en Laponie au Spitzberg et aux Feroe 1838—1840. Zool. (Apo-rocephala). Tab. G. 1—27 (eum fig. anatom.).

Habitaculum. In mare boreali (*Gaimard*).

Familia XI. Cephaloleptidea. *Schmarda*. Character generis uniei simul familiae.

XXIII. CEPHALOLEPTA DIESING.

Planaria Darwin.

Corpus planum dilatatum. *Caput* discretum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale in medio fere corporis situm, oesophago subcampanulato valde protractili. *Aperturæ* genitales ante os sitae. *Aquarum* subsalinarum insularum Americae meridionalis incolae.

1. *Cephalolepta macrostoma* DIESING.

Corpus ovato-ellipticum, retrorsum dilatatum plano-depressum, supra fusco-purpureo-striatum. *Caput* quadratum. *Os* paulum infra corporis medium. *Ocelli* nigri rotundati pone caput. Longit. $2\frac{1}{2}$ '''.

Planaria? *macrostoma Darwin*: in *Magaz. of nat. hist.* XIV. 247. Tab. V. 2.

Cephalolepta macrostoma Diesing: *Syst. Helm.* I. 189. — *Stimpson*: *Prodr.*

I. 2.

Habitaculum. In archipelago Chonos Americae austro-occidentalis, in aqua subsalsa sub lapidibus, Decembri (*Darwin*).

Familia XII. Leptoplanidea. *Stimpson*. *Corpus* planum dilatatum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli*

numerosi in acervum unicum aut in acervos plures aggregati, interdum etiam ocelli marginales, capiti immediate, aut papillae propriae impositi. Otolithi nulli, rarissime quatuor. Os ventrale antrorsum, in medio fere corporis, vel retrorsum situm, oesophago cylindrico aut multiflobo. Aperturæ genitales duae retro os. Maricolae, hemisphaerae utriusque.

XXIV. LEPTOPLANA HEMPRICH et EHRENBURG. Char. amplif.

Hirudo Ström. — *Fasciola* et *Planaria Müller.* — *Polycelis* et *Prosthlostomum Quatrefages.* — *Elasmodes Le Conte.* — *Dioncus* et *Pachyplana Stimpson.* — *Peasiae* spec. *J. E. Gray.*

Corpus planum dilatatum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* numerosi in acervum unicum vel in acervos plures aggregati, interdum etiam ocelli marginales. *Otolithi* nulli, rarissime quatuor otolithothecis duabus inclusi. *Os* ventrale, antrorsum, in medio fere corporis vel retrorsum situm, oesophago cylindrico. *Aperturæ* genitales retro os sitae. — *Maricolae* utriusque hemisphaerae.

De systemate vasorum aquiferorum et de organis genitalibus efr. *Schultze*: in *Ber. d. phys. med. Gesellsch. zu Würzb.* 1853, 222, et *R. Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1854. II. 343.

Conspectus dispositionis specierum.

I. Leptoplanæ otolithis nullis instructæ.

* Os in medio fere corporis.

- a) Ocellorum acervus unicus et simul ocelli marginales sp. 1—2.
- b) Ocellorum acervi duo unicum ocellis marginalibus vel absque ocellis marginalibus.
 - a) Ocelli marginales nulli sp. 3—25.
 - β) Ocelli marginales sp. 26.
- c) Ocellorum acervi tres; ocelli marginales nulli sp. 27.
- d) Ocellorum acervi quatuor; ocelli marginales nulli sp. 28—39.
- e) Ocellorum acervi plures; ocelli marginales nulli 40—42.

** Os antrorsum situm.

- a) Ocellorum acervus unicum ocellis marginalibus vel absque ocellis marginalibus.
 - a) Ocelli marginales nulli sp. 43—47.
 - β) Ocelli marginales sp. 48—51.
- b) Ocellorum acervi duo unicum ocellis marginalibus v. absque ocellis marginalibus.
 - a) Ocelli marginales nulli sp. 52—53.
 - β) Ocelli marginales sp. 54—59.

- c) Ocellorum acervi tres et simul ocelli marginales sp. 60.
 d) Ocellorum acervi quatuor; ocelli marginales nulli sp. 61—64.

*** Os retrorsum situm; ocelli marginales nulli sp. 65.

II. *Leptoplanae otolithis instructae* sp. 66.

Species in dispositione hujus generis dubiae sedis sp. 67—70.

1. *Leptoplanae otolithis nullis instructae.*

* Os in medio fere corporis 1).

- a) Ocellorum acervus unicus et simul ocelli marginales.

1. *Leptoplana Dröbachensis* OERSTED.

Corpus oblongum, supra fusco maculatum, vitta mediana pallidiore, subtus alboflavescens. *Ocellorum* 7 multo majorum acervus cervicalis triangularis; ocelli marginales minores numerosi, in lineam dispositi. *Os* in medio fere corporis (?). Longit. 4"', latit. 1 3/4'''.

Leptoplana Dröbachensis Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidssk. I. (1844—1845), 415.

Habitaculum. Dröbak prope Christianiam (Oersted).

2. *Leptoplana ophryoglena.*

Corpus planum oblongo-ovale, supra obscure ochraceum maculis flavo-brunneis, irregularibus, vitta mediana pallidiore, marginibus flavo-brunneis, subtus pallide flavo-cinereum. *Ocellorum* acervus cervicalis circularis; ocelli marginales 12—14 in lineam unicam antice interruptam dispositi. *Os* in medio fere corporis. *Aperturæ* genitales approximatae. Longit. 2 1/2'', latit. 13'''.

Polycelis ophryoglena Schmarða: Neue wirbell. Th. I. f. 20. Tab. III. 41.

Habitaculum. In oceano pacifico prope Païta ad oras Peruviae (Schmarða).

- b) Ocellorum acervi duo unicum ocellis marginalibus vel absque ocellis marginalibus.

a) Ocelli marginales nulli.

3. *Leptoplana flexilis* DIESING: Syst. Helm. I. 194. adde:

Planaria flexilis Dalyell: Powers of the Creator II. 102—104. Tab. XIV.

17—27. — Thompson: in Ann. nat. hist. III. 354. — Gosse: Brit. Mar. Zool. I. f. 126.

Elasmodes flexilis Stimpson: Prodr. I. 3.

Leptoplana flexilis Leuckart: in Tröschel's Arch. 1859. II. 183.

1) Oesophagus apice retrorsum directus. O. Schmidt: in Zeitschr. für wissenschaftl. Zool. XI. 7.

4. Leptoplana subauriculata DIESING: Syst. Helm. I. 195.

adde:

Secundum cl. *Thompson*: in Ann. nat. hist. III. 354 (*Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1854. II. 347) eum specie praecedente identica.

5. Leptoplana tigrina DIESING: Syst. Helm. I. 195. adde:

Elasmodes tigrinus *Stimpson*: Prodr. I. 3.

6. Leptoplana pallida DIESING: Syst. Helm. I. 195. adde:

Elasmodes pallidus *Stimpson*: Prodr. I. 3.

7. Leptoplana modesta DIESING: Syst. Helm. I. 195. adde:

Elasmodes modestus *Stimpson*: Prodr. I. 3.

Leptoplana modesta *O. Schmidt*: in *Zeitschr. f. wissensch. Zool.* XI. 1860, 10 (distinctio a *L. Aleinoi*).

8. Leptoplana discus.

Corpus planum suborbiculare pallidum pellucidum. *Ocelli* utrinque 5 valde approximati, ab apice remoti. *Os* in medio fere corporis. *Aperturae* genitales. . . Longit. 4''', latit. 3'''.

Tractus cibarius ramosus radiato-reticulatus.

Elasmodes discus *Le Conte*: in *Proceed. Acad. Philad.* V. (1851), 319. — *Stimpson*: Prodr. I. 3.

Habitaeculum. Ad isthmum Panamae, Decembri (*Le Conte*).

9. Leptoplana orbicularis.

Corpus planum orbiculare flavidum, supra maculis numerosis parvis coeruleo-cinereis. *Ocellorum* acervi duo minimi circulares. *Os* in medio fere corporis. Longit. 1'', latit. 11'''.

Polycelis orbicularis *Schmarda*: *Neue wirbell. Th.* I. 1. 20. Tab. III. 43.

Habitaeculum. In oceano pacifico ad vras chilenses (*Schmarda*).

10. Leptoplana acuta STIMPSON.

Corpus lanceolatum capite acuto, subpellucidum, pallide griseum brunneo-maculatum. *Ocellorum* acervi duo parvi arcuati, ab extremitate anteriore parum remoti. *Os* in medio fere corporis. Longit. 4''', latit. ad 1½'''.

Leptoplana acuta *Stimpson*: in *Proceed. Acad. Philad.* VII. 381.

Elasmodes acutus *Stimpson*: Prodr. I. 3 et 8.

Habitaeculum. In portu sinensi Hong-Kong in fundo limoso profunditate sex orgyiarum (*Stimpson*).

11. Leptoplana tenella.

Corpus elongato-ovatum, capite latiore, hyalino-album, supra macula elongata mediana pallide fusca. *Ocellorum* acervi duo elongati, ocellis inconspicuis, sparsis. *Os* in medio fere corporis. Longit. ultra $1\frac{1}{2}''$.

Elasmodes tenellus *Stimpson*: Prodr. I. 3 et 8.

Habitaculum. Ad insulam Ousima, littoralis, inter lapides (*Stimpson*).

12. Leptoplana badia.

Corpus ovale, capite et extremitate postica subtruncatis, supra badium ex parte albo-punctatum. *Ocellorum* acervi umbonibus duobus subdistantibus pellucidis impositi, ocellis superficiem totam umbonum occupantibus in utroque circa 30. *Os* in medio fere corporis. Longit. $1\frac{1}{2}''$, latit. $9'''$.

Dioneus badius *Stimpson*: in Proceed. Acad. Philad. VII. 389. — *Idem*: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. In portu Jacksoni Australiensi, littoralis, sub lapidibus (*Stimpson*).

13. Leptoplana Stimpsoni *DIESING*.

Corpus oblongo-ovale supra pallide fusco-griseum. *Ocellorum* acervi duo in summa parte umbonum pellucidorum siti ac libera parte, anulum hyalinum ad speciem formante, cincti, ocellis majusculis circiter 15 in singulo acervo. *Os* in medio fere corporis. Longit. $1''$, latit. ultra $4'''$.

Dioneus oblongus *Stimpson*: in Proceed. Acad. Philad. VII. 389. — *Idem*: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaculum. In portu Jacksoni, littoralis (*Stimpson*).

14. Leptoplana obovata.

Corpus planum obovatum flavum, vitta mediana denticulata obscure marginata, subtus flavido-album. *Ocelli* in acervos duos parvos circulares dispositi. *Os* in medio fere corporis. Longit. $1''$, latit. $5'''$.

Pharynx brevis truncato-conicus. Ganglion cerebrale stellare.

Polycelis obovata *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 4. 20. Tab. III. 42.

Habitaculum. In mare caraibico, ad oras meridionales Jamaicae (*Schmarda*).

15. Leptoplana haloglena.

Corpus planum oblongo-ovale, supra flavo-brunneum, vitta mediana grisea, marginibus griseis, subtus flavidum. *Ocellorum* acervi duo

circulares halone albo cineti. *Os* in medio corporis. *Apertura* genitalis mascula in initio ultimi corporis trientis, feminea masculae valde approximata. Longit. 15''', latit. 8'''.

Ganglion cerebrale duplex inter acervos ocellorum.

Polycelis haloglena *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 21. Tab. III. 44.

Habitaeculum. In oceano pacifico, ad oras Chilenses prope Viña del mar (*Schmarda*).

16. *Leptoplana australis* SCHMARDA.

Corpus planum oblongo-ovale, supra obscure brunneum, vitta mediana interrupta pallida, subtus rufo-brunneum. *Ocellorum* acervi duo circulares halone irregulari cineti. *Os* in medio corporis. *Aperturæ* genitales in secundo corporis triente. Longit. 15''', latit. 6½'''.

Polycelis australis *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 21. Tab. IV. 45.

Habitaeculum. In oceano pacifico, Illawara, in Nova Cambria et in portu Auckland in Nova Zelandia (*Schmarda*).

17. *Leptoplana erythrotaenia*.

Corpus planum ovale, margine integro, flavescens, fascia mediana rubra, marginibus denticulatis. *Ocellorum* acervi duo circulares. *Os* supra medium corporis. *Apertura* genitalis mascula in medio corporis, feminea ab illa remota in ultimo corporis triente. Longit. 4½''', latit. 3'''.

Ganglion cerebrale subquadrangulare.

Polycelis erythrotaenia *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 21. Tab. IV. 46.

Habitaeculum. Ad rupes sinus tabularis promontorii bonae spei (*Schmarda*).

18. *Leptoplana microsora*.

Corpus oblongo-ovale margine undulato, supra castaneo-brunneum, vitta mediana obscure brunnea, initium ultimi corporis quientis attingente, subtus sordide brunneum. *Ocellorum* acervi duo circulares, minimi. *Os* in medio fere corporis. *Apertura* genitalis mascula duplex, feminea simplex in ultimo corporis quadrante. Longit. 7½''', latit. 4'''.

Polycelis microsora *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 22. Tab. IV. 47

Habitaeculum. In oceano indico, ad oras meridionales, Ceyloniae (*Schmarda*).

19. Leptoplana ferruginea.

Corpus planum oblongo-ovale, capite obtuso, supra ferrugineum, vitta mediana rufo-brunnea primum corporis quadrantem attingente, subtus pallide flavum. *Ocellorum* acervi duo circulares approximati. *Os* in medio fere corporis. *Apertura* genitalis mascula infra medium corporis, feminea masculae approximata ante initium ultimi corporis trientis. Longit. 1'', latit. 5''.

Polycelis ferruginea Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 22. Tab. IV. 48.

Habitaculum. In mare Caraibico, ad rupes Corallium orae meridionalis Jamaicae (Schmarda).

20. Leptoplana capensis.

Corpus planum, crassiusculum, fragile, oblongo-ovale, supra brunneum, vitta mediana fere nigra ultimam corporis partem sextam attingente, subtus rufo-brunneum, maculis obsoletis griseis. *Ocellorum* acervi duo circulares approximati. *Os* in medio fere corporis. *Apertura* genitalis mascula excentrica, feminea in initio corporis trientis primi. Longit. 9'', latit. 4½''.

Polycelis capensis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 22. Tab. IV. 49.

Habitaculum. Ad Caput bonae spei (Schmarda).

21. Leptoplana oosora.

Corpus planum oblongo-ovale, supra flavo-brunneum, vitta mediana obscuriore in secundo corporis quadrante oriente et in fine tertii desinente, subtus stramineum. *Ocellorum* acervi duo elliptici, postica parte halone semilunari albido cincti. *Os* in medio fere corporis, exiguum. *Aperturæ* genitales approximatae in initio ultimi corporis trientis. *Penis* brevis basi incrassatus. Longit. 1'' 8'', latit. 10''.

Ganglion cerebrale subglobosum inter ocellorum acervos.

Polycelis oosora Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 22. Tab. IV. 50.

Habitaculum. In oceano indico, ad oras meridionales Ceyloniae (Schmarda).

22. Leptoplana Schönbornii STIMPSON.

Corpus ovatum pallidum, supra minute cupreo-maculatum. *Ocellorum* acervi duo oblongi antice attenuati, ocellis anterioribus minoribus, subsequentibus majoribus. Longit. 2½'', latit. ultra 1''.

Leptoplana Schönbornii Stimpson: Prodr. I. 4 et 8.

Habitaculum. In fundo saxoso, profunditate 20 orgyiarum prope promontorium bonae spei (Stimpson).

23. Leptoplana macrorhyncha.

Corpus oblongum supra rufescens, vitta mediana brunnea in secunda corporis parte duodecima incipiente et in penultima desinente, simulque maculis numerosis parvis brunneis notatum, subtus flavo-griseum vel flavum maculisque crebris brunneis. *Ocellorum* acervi duo triangulares fere frontales, approximati. *Os* parum supra medium corporis, rimaeforme. *Organa* genitalia mascula in medio corporis, apertura genitali feminea his approximata. Longit. ultra 1", latit. 4".

Oesophagus (pharynx) protractus tertiam corporis partem attingit. — Ganglion cerebrale longe ellipticum.

In varietate a el. *Schmarda* observata, corpus supra pallidius maculis paucis minoribus conspureatum.

Polyeelis macrorhyncha *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 23. Tab. IV. 51.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

24. Leptoplana trapezoglana.

Corpus oblongum planum supra ferrugineum maculis paucis parvis brunneis, vitta mediana dorso obscuriore a fine primi usque ultra finem corporis quadrantis tertii protensa, subtus laete ochraceum maculis laete brunneis versus marginem. *Ocellorum* acervi duo trapezoidales. *Os* paulum supra medium corporis, exiguum circulare. *Apertura* genitalis mascula retro medium, feminea in initio ultimi corporis trientis. Longit. 7", latit. 3".

Polyeelis trapezoglana *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 23. Tab. IV. 52.

Habitaculum. In oceano indico, Belligamme, ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

25. Leptoplana fusca STIMPSON.

Corpus elongatum, capite parum latiore et margine postico rotundatis, supra fuscum. *Ocellorum* acervi duo quadrangulares antrorsum convergentes in areola decolori, ocellis semissis anterioris minoribus, semissis posterioris majoribus. Longit. 9", latit. 3".

Leptoplana fusca *Stimpson*: Prodr. I. 4 et 8.

Habitaculum. Littoralis, sub lapidibus in locis saxosis ad oras insulae sinensis Hong-Kong (*Stimpson*).

β) Ocelli marginales.

26. Leptoplana lactea.

Corpus crassiusculum latum ovatum, lacteum. *Ocellorum* acervi umbonibus duobus parvis occipitalibus impositi; utrinque sex magni.

ocelli marginales frontales pauci minuti. Os in medio fere corporis. Longit. $1\frac{1}{2}$ " , latit. 1" .

Paehyplana lactea Stimpson: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaculum. Sublittoralis in locis lapillosis et algosis sub lapidibus magnis ad oras insulae Ousima (Stimpson).

c) Ocellorum acervi tres; ocelli marginales nulli.

27. **Leptoplana pellucida** GRUBE. — *Dies.* Syst. Helm. I. 196.

Habitaculum. Panormi (Grube).

d) Ocellorum acervi quatuor; ocelli primarii et secundarii (Stimps.); ocelli marginales nulli.

28. **Leptoplana hyalina** HEMPRICH et EHRENBERG. — *Dies.* Syst. Helm. I. 197 adde:

Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. Inter Corallia ad Tor in mare rubro (Hemprich et Ehrenberg).

29. **Leptoplana atomata** OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 197 adde:

Stimpson: Prodr. I. 3. — *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1859, II. 183.

Planaria maculata Dalyell: Powers of the Creator II. 105, 106. Tab. XIV. 27—35.

Habitaculum. In sinu Droebachiensi (Müller); — sinu Codano ad algas florideas (Oersted); Helgolandiae (Frey et Leuckart) ad littus Britanniae (Fleming); Scotiae (Dalyell). — Neapoli? (Delle Chiaje?)

30. **Leptoplana tremellaris** OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 197. adde:

Stimpson: Prodr. I. 3.

Planaria? tremellaris Ehrenberg: Acaleph. d. roth. Meeres 67.

Habitaculum. In sinu Christianensi, Augusto (Müller); — portu Hafniensi, Decembri (Müller et Oersted); in Gallia (Dugès); Panormi (Grube); in Britannia (Thompson).

31. **Leptoplana nigropunctata** OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 198.

Habitaculum. In sinu Codano ad Kullen (Oersted).

32. **Leptoplana laevigata** DIESING. — Syst. Helm. I. 198. adde:

Stimpson: Prodr. I. 3. — *O. Schmidt*: in Zeitsehr. f. wissensch. Zool. XI. (1860), 10 et 31. Tab. I. 3, 4, 5.

Polycelis laevigata Quatref. Beneden: Faune litt. de Belgique (1860), 42. Tab. VII. 10. — *Grube*: Ausflug nach Triest u. dem Quarnero 1861. 23 et 130.

Habitaculum. Prope Grainville, ad fucos (Quatrefages); super saxa prope Ostendam copiose, aestate (Beneden); ad Cephaloniam (O. Schmidt); Tergesti (Grube).

33. Leptoplana fallax DIESING: Syst. Helm. I. 198. adde:

Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. Prope Grainville, ad fucos (Quatrefages).

34. Leptoplana ellipsoïdes GIRARD.

Corpus ellipsoideum supra pallide flavo-brunneum, subtus griseum. *Ocellorum* numerosorum acervi quatuor antrorsum siti, per paria dispositi, anteriores elongati angusti, posteriores rotundati magis distantes. Longit. 1'', latit. max. ad 7''.

Leptoplana ellipsoïdes Girard: in Stimpson's Mar. Invertebr. of Grand Manan: in Smithsonian. Contrib. VI. 1834, 27 f. 16. — *Stimpson*: Prodr. I. 3.

Habitaculum. Sub saxis sub refluxu maris, Grand Manan (Stimpson).

35. Leptoplana humilis STIMPSON.

Corpus ovatum supra pallide griseo-brunneum, fasciis obscurioribus radiatim dispositis; fascia decolori mediana interrupta. *Ocellorum* acervi quatuor, duo posteriores ocellis majoribus utrinque 12—15 umbonibus duobus impositis formati; duo anteriores ocellis inconspicuis a posterioribus parum remotis compositi. Longit. 1'', latit. ultra $\frac{1}{2}$ ''.

Leptoplana humilis Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. In fundo arenoso, profunditate 4 orgyiarum prope oras insulae Jesso (Stimpson).

36. Leptoplana oblonga STIMPSON.

Corpus parum elongatum, capite truncato v. subtruncato, retrorsum attenuatum, postice acutum, supra fuscum, versus marginem pallescens. *Ocellorum* acervi quatuor in areola hyalina, ocellis majoribus utrinque 8 umbonibus impositis, minorum acervis duobus elongatis arcuatis longitudinalibus inter umbones. Longit. 1'' 9''', latit. fere $\frac{1}{2}$ ''.

Leptoplana oblonga Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. Sublittoralis in rupium fissuris, in portu Simoda Japoniae (Stimpson).

37. Leptoplana Patellarum STIMPSON.

Corpus subovatum retrorsum parum latius, capite et margine postico rotundatis, supra fulvum, fascia lata mediana et maculis obscurioribus pictum, subtus album. *Ocellorum* acervi quatuor, ocellis majoribus utrinque 10 umbonibus impositis, minorum acervis oblongis approximatis inter umbones collocatis. Longit. ad 1'', latit. ad 7''.

Leptoplana Patellarum Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 389. —

Idem: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. Littoralis, in rupibus sub Patellis magnis reperta, in Simons-Bai prope promontorium bonae spei (Stimpson).

38. Leptoplana punctata STIMPSON.

Corpus oblongo-ovatum, tenue, subpellucidum, supra punctis rubro-fuscis regulariter adpersum et fascia longitudinali mediana rubro-fusca, antice inter acervos ocellorum incipiente, signatum. *Ocellorum* acervi quatuor, ocellis majoribus utrinque 8 umbonibus parvis impositis, minorum acervis parvis triangularibus, utrisque ocellulis circiter 10 conflatis, pone umbones. Longit. . . .

Leptoplana punctata Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. Sublittoralis inter lapides algis obsessos, ad insulam Ousima (Stimpson).

39. Leptoplana maculosa STIMPSON.

Corpus oblongo-ovatum, supra pallide griseum, maculis fuscis sparsis, medianis obscuris, marginibus hyalinis. *Ocellorum* acervi quatuor, ocelli majores utrinque 7, acervos ovatis formantes, extremitatibus areolae hyalinae transversae arcuatae impositi, minorum acervis parvis ante medium areolae sitis, ocellis minoribus 4—6 in areola inter acervos majorum dispersis. Longit. . . .

An ocelli minores 4—6 inter majores dispersi acervum quintum forment nee ne, e descriptione non satis bene patet.

Leptoplana maculosa Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. Littoralis sub lapidibus in locis limosis portus San Francisco in California (Stimpson).

e) *Ocellorum* acervi plures; ocelli marginales nulli.

40. Leptoplana delicatula STIMPSON.

Corpus subovatum tenerrimum, marginibus undulatis, supra rufo-fuseum, versus marginem pallescens. *Ocellorum* acervi sex, majorum duo umbonibus impositi (ocellis 14 in singulo umbone),

minorum acervi quatuor elongati ante et pone umbones siti. Longit. ad 7''', latit. ad 4'''.

Leptoplana delicatula Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. Littoralis inter ulvas in locis arenosis portus Hong-Kong (Stimpson).

41. *Leptoplana trullaeformis* STIMPSON.

Corpus elongatum, capite lato rotundato, retrorsum attenuatum subacutum, supra pallide fuscum, fascia mediana obscuriore pone ocellos. *Ocellorum* acervi septem in areola decolori, majorum duo oblongi obliqui, antrorsum convergentes (ocellis circa 16 in singulo acervo), minorum quinque, tribus ante, duobus parvis pone ocellorum majorum acervos collocatis. Longit. ad 9''', latit. vix 3'''.

Leptoplana trullaeformis Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. In fundo lapidoso profunditate 25 orgyiarum in freto Li-yu-moon prope insulam sinensem Hong-Kong (Stimpson).

42. *Leptoplana lyrosora*.

Corpus planum ovale, supra laete flavum griseo mixtum, vitta mediana ochracea in tertia corporis heptade incipiente et in initio sextae heptadis desinente, subtus paulo pallidius. *Ocellorum* acervi numerosi, eorum duo magni circulares, minoribus pluribus in semicirculum dispositis antrorsum inter se juncti. *Os* in medio fere corporis. *Aperturac* genitales approximatae in ultimo corporis quadrante, feminea margine violaceo insignita. *Penis* brevis subconicus. Longit. 5''', latit. 2'''.

Ganglion cerebrale subquadrangulare, angulis fila nervea emittentibus.

Polycelis lyrosora Schmar da: Neue wirbell. Th. I. I. 24. Tab. IV. 53.

Habitaculum. Ad rupes in sinu tabulari promontorii bonae spei (Schmar da.)

°° *Os* antrorsum situm¹⁾.

a) *Ocellorum* acervus unicus cum ocellis marginalibus vel absque ocellis marginalibus.

α) *Ocelli* marginales nulli.

43. *Leptoplana monosora* SCHMARDA.

Corpus planum oblongum capite truncato, supra rufo-brunneum, vitta longitudinali mediana obscure-brunnea, subtus brunneum gri-

¹⁾ Oesophagus apice antrorsum directus O. Schmidt in Zeitschr. für wissensch. Zool. XI. 7.

seo et coeruleo mixtum. *Ocellorum* acervus unicus circularis. *Os* in primo corporis triente. *Apertura* genitalis mascula ante medium corporis, feminea remota in secundo corporis triente. Longit. ultra 7'', latit. 2½''.

Ganglion triangulare sub ocellorum acervo.

Leptoplana monosora *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 16, Tab. II. 33.

Habitaculum. Rocky Point prope Trinkomali ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

44. *Leptoplana striata* SCHMARDA.

Corpus planum oblongo-ovale, capite et extremitate postica truncatis, supra ochraceum linea mediana longitudinali et tribus utrinque parallelis undulatis obscure brunneis pictum, subtus flavidoalbum, marginibus obscure brunneis. *Ocellorum* acervus unicus ovalis. *Aperturæ* genitales approximatae. Longit. 1'', 10'', latit. 1''.

Ganglion cerebrale hexagonale ocellorum acervo suppositum.

Leptoplana striata *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 17, Tab. II. 34.

Habitaculum. In oceano libere natantia prope Païta in Peruvia (*Schmarda*).

45. *Leptoplana inconspicua* DIESING.

Corpus planum ovato-ellipticum albidum rubro-punctatum. *Ocellorum* acervus unicus subcircularis. Longit. 7''.

Planarideum Pease: in Proceed. Zool. Soc. London 1860. 37. Tab. LXX.

3. 4.

Peasia inconspicua *J. E. Gray* ibid.

Habitaculum. Sub lapidibus ad littora insularum Sandvicensium (Pease).

46. *Leptoplana irrorata* DIESING.

Corpus planum ellipticum pallide flavidum albo- et brunneo-maculatum ac punctulis isabellinis irroratum. *Ocellorum* acervus unicus oblongus. Longit 9''.

Animaleula vivide natantia et incedentia.

Planarideum Pease in Proceed. Zool. Soc. London 1860, 38. Tab. LXX.

9, 10.

Peasia irrorata *J. E. Gray* ibid.

Habitaculum. Ad littora insularum Sandvicensium (Pease).

47.? *Leptoplana collaris* STIMPSON.

Corpus oblongum, capite truncato, fronte saepius concava, retrorsum attenuatum acutum, supra badium lineis longitudinalibus

fuscis duabus in corpore, unica mediana in capite, fascia cervicali transversa alba. *Ocellorum* acervus unicus occipitalis inverse quinqueciformis. *Ocelli* marginales? Longit. $\frac{1}{2}$ "', latit. 3'''.

Leptoplana collaris *Stimpson*: *Proceed. Acad. Philad.* VII. 381.

Prosthlostomum collare *Stimpson*: *Prodr.* 4 et 10.

Habitaeculum. Sublittoralis inter algas in rupium fissuris ad oras insulae Loo-Choo (*Stimpson*).

β) *Ocelli* marginales.

48. *Leptoplana constipata*.

Corpus oblongum capite et extremitate postica rotundatis, supra punctis numerosis obscure fulvis, retrorsum in medio confertis, antrorsum fascia pallida longitudinali mediana pictum. *Ocellorum* acervus unicus in areola pellucida, ovali, bilobata; *ocelli* marginales numerosi in arcum dispositi. Longit. 1"', latit. ad 3'''.

Prosthlostomum constipatum *Stimpson*: *Prodr.* I. 4 et 10.

Habitaeculum. Sublittoralis inter lapides, ad oras insulae Jesso Japoniae borealis (*Stimpson*).

49. *Leptoplana cribraria*.

Corpus oblongum marginibus fere parallelis, capite subtriangulari in verticem obtusum desinente, extremitate postica late rotundatum, supra fusco-rufum, maculis parvis decoloribus confertis, margine lacteo. *Ocellorum* numerosorum confertorum acervus unicus hippocrepiformis magnus prope verticem collocatus; *ocelli* marginales pauci irregulariter dispositi. Longit. 2"', latit. ad 10'''.

Prosthlostomum cribrarium *Stimpson*: *Prodr.* I. 4 et 10.

Habitaeculum. In fundo arenoso et algo profunditate sex orgyiarum prope oras insulae Jesso (*Stimpson*).

50. *Leptoplana crassiuscula*.

Corpus elongato-ovale, crassiusculum, supra obscure fuscum subtus pallide rufum. *Ocellorum* numerosorum acervus unicus ovalis occipitalis in areola pellucida; *ocelli* marginales frontales et anteo-laterales, ad acervum occipitalem usque protensi. Longit. 2" 4"', lat. 10'''.

Prosthlostomum crassiusculum *Stimpson*: *Prodr.* I. 4 et 11.

Habitaeculum. Littoralis inter lapides ad insulam Ousima (*Stimpson*).

51. Leptoplana tenebrosa.

Corpus elongatum capite et extremitate postica rotundatis, supra obscure griseum vel subnigrum, margine pellucido. *Ocellorum* acervus unicus ovalis occipitalis in areola corpore vix pallidiore; ocelli marginales antice interrupti. Longit. 2'', latit. vix 4''.

Prosthiostomum tenebrosus Stimpson: Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Littoralis sub lapidibus in locis arenosis portus Hong-Kong (Stimpson).

b) *Ocellorum acervi* duo unacum ocellis marginalibus vel absque ocellis marginalibus.

a) *Ocelli marginales* nulli.

52. Leptoplana chilensis SCHMARDA.

Corpus planum oblongo-ovale, retrorsum attenuatum, supra rubro-flavum, vitta mediana brevi rubro-brunnea, subtus flavo-cinereum. *Ocellorum* acervi duo circulares remoti. *Os* infra anteriorem corporis trientem. *Apertura* genitalis mascula in medio corporis, feminea masculae approximata. Longit. ultra $\frac{1}{2}$ '', latit. 3''.

Oesophagus (pharynx) brevis cylindricus.

Leptoplana chilensis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 17. Tab. II. 35.

Habitaculum. In mare ad oas chilenses, prope Viña del mar (Schmarda).

53. Leptoplana macrosora SCHMARDA.

Corpus oblongum retrorsum attenuatum, supra flavo-griseum, subtus pallide griseum. *Ocellorum* acervi duo cervicales, longi, curvati, retro medium inerassati. *Os*: fissura longe ovalis. *Aperturæ* genitales post medium corporis. Longit. $2\frac{1}{2}$ '', latit. 9''.

Leptoplana macrosora Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 18. Tab. III. 38.

Habitaculum. In mare caraibico, Port Royal in ins. Jamaica (Schmarda).

β) *Ocelli marginales.*

54. Leptoplana arcta DIESING: Syst. Helm. I. 196.

Habitaculum. Neapoli (Quatrefages).

55. Leptoplana elongata DIESING: Syst. Helm. I. 196.

Habitaculum. Brehat, canal la Chambre (Quatrefages).

56. Leptoplana hamata.

Corpus gracilescens, capite rotundato, retrorsum sensim attenuatum, transparent, decolor. *Ocellorum* acervi duo elongati irregu-

lares, ocellis in utroque 15—24; ocelli marginales numerosi (ultra 40), frontales subbiseriales, dextri et sinistri uniseriales. Longit. 4—5''.

Penis apice corneus unieiformis; vesiculae seminales tres, altera principali reliquis accessoriis.

Prosthiostomum hamatum *O. Schmidt*: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. (1860), 11, 12 et 31. Tab. I. 6, 7 (enm anatom.).

Habitaeculum. Ad oras ius. Cephaloniae (*O. Schmidt*).

57. *Leptoplana obscura* STIMPSON.

Corpus elongato-ovale, capite subtruncato, supra pallide rubro-fuscum, saepe rufo-maculatum, fascia mediana pallidiore. *Ocellorum* acervi duo lineares, singuli ocellis 3—4 magnis et 5—6 parvis posterioribus divergentibus compositi; ocelli marginales frontales sparsi. Longit. 1'', latit. 4''.

Leptoplana obscura *Stimpson*: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381.

Prosthiostomum obscurum *Stimpson*: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaeculum. Sublittoralis in locis arenosis et algosis portus Hong-Kong (*Stimpson*).

58. *Leptoplana affinis*.

Corpus elongatum, capite subtruncato, fronte sinuata, supra rufo-variegatum, fascia longitudinali mediana obscuriore. *Ocellorum* minorum acervi duo in lateribus areolae pellucidae parvae; ocelli marginales densi. *Os* infra primam corporis partem sextam. Longit. 10'', latit. 2½''.

Oesophagus protractus subelavatus truncatus prope extremitatem constrictus.

Prosthiostomum affine *Stimpson*: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaeculum. Littoralis inter ulvas in locis arenosis portus sinensis Hong-Kong (*Stimpson*).

59. *Leptoplana grandis*.

Corpus valde elongatum, capite subtruncato, retrorsum attenuatum, postice acutum, supra pallide fulvum, sparsim rubro-maculatum, fascia longitudinali mediana fusca reticulata. *Ocellorum* acervi duo occipitales triangulares; ocelli marginales frontales. Longit. 6'' latit. ad ½''.

Prosthiostomum grande *Stimpson*: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaeculum. Sublittoralis, ad oras insulae Ousima (*Stimpson*).

c) Ocellorum acervi tres et simul ocelli marginales.

60. Leptoplana sparsa STIMPSON.

Corpus oblongum, capite late rotundato, retrorsum parum angustatum, postice acutum, supra pallide fuscum unicolor, interdum macula obscuriore prope extremitatem posticam notatum. *Ocellorum* acervi tres, medio elliptico occipitali majore, duobus lateralibus minoribus interdum evanescentibus; ocelli marginales in margine anteriore et in marginibus antico-lateralibus conferti. Longit. 1'', latit. $\frac{1}{2}$ ''.

Leptoplana sparsa Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381.

Prosthlostomum sparsum Stimpson: Prodr. I. 4 et 11.

Habitaeculum. Sublittoralis inter confervas, in portu insulae Kikaisima Japoniae australis (Stimpson).

d) Ocellorum acervi quatuor; ocelli marginales nulli.

61. Leptoplana purpurea SCHMARDA.

Corpus planum oblongum, supra purpureum, vitta mediana denticulata albescente latiore altera obscure-rubra cineta, subtus rubro-albidum. *Ocellorum* acervi quatuor, bini postici ocellis majoribus formati cervicales subcirculares, bini minores subtriangulares antici. *Os* ad finem primi corporis trientis. *Apertura* genitalis mascula retro os, feminea infra medium corporis. Longit. 1'' 9''', latit. 9'''.

Ganglion cerebrale subtriangulare fila nervea numerosa emittens.

Leptoplana purpurea Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 19. Tab. III. 39.

Habitaeculum. Ad rupes Corallium partis meridionalis ins. Jamaicae (Schmarda).

62. Leptoplana lanceolata SCHMARDA.

Corpus planum lanceolatum, capite rotundato, supra laete flavum, vitta mediana denticulata albida obscure flavo-marginata, ultra initium postici corporis trientis protracta, subtus flavo-album. *Ocellorum* acervi quatuor, bini circulares, bini longitudinales convergentes his antepositi. *Os* ad finem primi corporis trientis. *Apertura* genitalis mascula ante medium corporis, feminea ad finem secundi corporis trientis. Longit. fere 6''', latit. $2\frac{1}{2}$ ''.

Ganglion cerebrale subquadrangulare.

Leptoplana lanceolata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 19. Tab. III. 40.

Habitaeculum. In oceano pacifico ad littora petrosa prope Valparaiso (Schmarda).

Species in tribu dubiae.

63. **Leptoplana formosa** DIESING: Syst. Helm. I. 199.

Habitaculum. Inter Corallinas profunditate 30 orgyiarum prope Tierra del Fuego, Decembri (Darwin).

64. **Leptoplana gracilis**.

Prosthlostomum gracile Girard: Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. (1850). 231 (cum descriptione manca).

Elasmodes? gracilis Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. In portu Bostoniae (Girard).

*** Os retrorsum situm; ocelli marginales nulli.

65. **Leptoplana Alcinoi** O. SCHMIDT.

Corpus elongatum capite rotundato, retrorsum parum attenuatum, laete brunnescens, marginibus transparentibus. Ocellorum numerosum acervi duo curvati in formam lyrae dispositi. Os retrorsum situm. Aperturæ genitales retro os, approximatae. Longit. 7'''.

Leptoplanae modestae similis (Schmidt).

Leptoplana Alcinoi O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. 7 et 30. Tab. I. 1, 2 (cum anatom.).

Habitaculum. Inter ramos Corallinae et Chondriae ad littus Coreyrae (O. Schmidt).

II. Leptoplanae otolithis instructae 1).

66. **Leptoplana otophora** SCHMARDA.

Corpus planum oblongum, foliaceum, supra rufo-flavum vitta mediana longitudinali obscuriore, posticum corporis trientem attingente, subtus flavo-griseum. Ocellorum acervi duo triangulares apice retrorsum directi, linea ocellorum simplicei singulo acervo anteposita. Otolithothecae duae, singula otolithis binis prismaticis instructa. Os fissura longitudinalis ad finem primi corporis trientis. Apertura genitales mascula retro os, feminea in medio fere corporis. Penis conicus truncatus. Longit. 10''' , latit. 3½''' .

Leptoplana otophora Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 18. Tab. III. 37. (cum anatom.).

Habitaculum. In oceano indico, Belligamme, ad oras meridionales Ceyloniae (Schmarda).

1) Fortasse typus familiae propriae, cui nomen *Otoleptoplanidea* imponere mallet, genus unicum hucusque cognitum *Otoleptoplanam* et speciem unicam *O. otophoram* amplectentis.

Species in dispositione hujus generis dubiae sedis.

67. **Leptoplana lutea** OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 199.

68. **Leptoplana ellipsis.**

Planaria ellipsis *Dalyell*: Powers of the Creator II. 402. Tab. XIV. 5—16

Polycelis ellipsis *Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1839. II. 183.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

69. **Leptoplana variabilis.**

Corpus oblongum sublanceolatum flavo-viride vel aurantiacum rubropunctulatum. *Ocellorum* dispositio variabilis. Longit. $\frac{1}{2}$ ".

Polycelis variabilis *Girard*: in *Proceed. Boston Soc. nat. hist.* III. 251.

Habitaculum. In portubus Bostoniae et Beverly (*Girard*).

70. **Leptoplana notabilis.**

Diplanaria notabilis *Darwin*. — *Dies.* Syst. Helm. I. 202.

Secundum cl. *Stimpson*: *Prodr.* I. 1. forsitan animal sese bipartiens.

An hujus generis?

71. **Penula ocellata** KELAART.

Corpus supra pallide flavo-brunneum maculis (ocellis?) obscure brunneis, subtus pallide flavum. Longit. 2".

Penula ocellata *Kelaart*: in *Journ. of the Ceylon Branch of the Royal Asiatic Society* I. 138.

Habitaculum. Ad rupes et algas, in sinibus prope Trincomale, Ceyloniae (*Kelaart*).

72. **Penula punctata** KELAART.

Corpus album supra rufo-brunneo punctulatum. Longit. ad $1\frac{3}{4}$ ".

Penula punctata *Kelaart* l. s. c. 138.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinibus prope Trincomale, Ceyloniae (*Kelaart*).

73. **Penula fulva** KELAART.

Corpus flavidum transverse striatum. Longit. $2\frac{1}{2}$ ".

Penula fulva *Kelaart* l. s. c. 139.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinibus prope Trincomale Ceyloniae (*Kelaart*).

74. **Penula alba** KELAART.

Corpus angustum album. Longit. $1\frac{1}{2}$ ".

Penula alba *Kelaart* l. s. c. 139.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinibus prope Trincomale Ceyloniae (*Kelaart*).

XXV. CENTROSTOMUM DIESING. Charact. amplif.

Planariae spec. *Mertens* et *Darwin*. — Leptoplanæ spec. *Oersted* et *Schmarda*.
— Discocelis? *Ehrenberg*.

Corpus planum dilatatum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* numerosi in acervos duos dispositi. *Os* ventrale in medio corporis vel antrorsum situm, oesophago multilobo. *Aperturæ* genitales retrorsum sitae. — Maricolæ utriusque hemisphaeræ.

* *Os* in medio corporis.

1. *Centrostromum lichenoides* DIESING: Syst. Helm. I. 199 adde:

Discocelis? lichenoides *Ehrenberg*: Acaleph. d. roth. Meeres 67 (solum nomen).

Centrostromum lichenoides *Stimpson*: Prodr. I. 3.

Habitaculum. Ad insulam Siteha (*Mertens*).

2. *Centrostromum incisivum* DIESING: Syst. Helm. I. 200 adde:

Secundum cl. *Stimpson*: Prodr. I. 1. forsitan animal sese bipartiens.

Habitaculum. Ad promontorium viride in sinu St. Jago, Februario (*Darwin*).

3. *Centrostromum polycyclium* SCHMARDA.

Corpus planum oblongo-ovale margine undulato, supra citrinum, vitta mediana angusta alba rubro-marginata ab initio secundi usque ad initium ultimi corporis quadrantis protensa; superficie dorsali in areas quatuor æquales divisa, area singula lineis purpureis concentricis, centralibus triangulum et exterioribus circulum formantibus, picta; superficie ventrali flavo-alba. *Ocellorum* acervi duo parvi elongati. *Os* in medio corporis, oesophago sexlobato. *Apertura* genitalis mascula in initio ultimi trientis, feminea in initio ultimæ corporis partis sextæ. Longit. ultra 7'', latit. 4½''.

Centrostromum polycyclium *Schmarda*: Neue wirbellose Thiere I. 1. 24. Tab. V. 55.

Habitaculum. In oceano indico prope Belligamme ad oram meridionalem Ceyloniæ (*Schmarda*).

4. *Centrostromum taenia* SCHMARDA.

Corpus taeniæforme, coerulescente-rubrum. *Ocellorum* acervi duo longitudinales paralleli, cervicales. *Os* in medio corporis, oeso-

phago sexpartito. *Aperturæ* genitales approximatae, in ultimo corporis quadrante. Longit. 1" 9"', latit. 7½''.

Centrostomum taenia *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 24. Tab. V. 54.

Habitaculum. In oceano pacifico prope Paita ad oras Peruviae (*Schmarda*).

** Os antrosum situm.

5. *Centrostomum Gigas*.

Corpus planum, oblongo-ovale, supra flavum, maculis parvis et punctis numerosis brunneis et violaceis, versus dorsi lineam medianam obscuriorem crebrioribus pictum, subtus pallide flavum. *Ocellorum* minimorum acervi duo circulares. *Os* circulare in anteriore corporis triente, oesophago cylindrico, limbo sexpartito. *Apertura* genitalis mascula parum ante medium corporis, feminea a prima remota, retrorsum sita. Longit. fere 6'', latit. 2½''.

Ganglion cerebrale oblongum obsolete bilobum, fila nervea numerosa emittens, inter acervos ocellorum.

Leptoplana gigas Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 4. 17. Tab. III. 36.

Habitaculum. In mare libere natans, prope Belligamme ad oras meridionales Ceyloniae (*Schmarda*).

Dubii generis cives:

6. *Centrostomum dubium* SCHMARDA.

Corpus ovale-oblongum, margine undulato, supra rufo-flavum, maculis parvis albidis vittaque mediana angusta denticulata laete flava brunnescenti-marginata, ante finem primi corporis quadrantis incipiente et ad tertium desinente pictum, subtus dorso pallidius. *Ocellorum* acervi duo elliptici, halone semilunari. *Os* in medio corporis, circulare, exiguum, oesophago... *Apertura* genitalis mascula inter aperturam femineam et os, feminea in initio ultimi corporis trientis. Longit. 11'', latit. 5½''.

Centrostomum dubium Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 25. Tab. V. 57.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

7. *Centrostomum polysorum* SCHMARDA.

Corpus oblongo-ovale margine undulato, capite truncato, supra sordide flavum in viride et brunneum vergens, vitta mediana brunnea maculis irregularibus albis, ab initio secundae usque ad initium ultimae corporis partis quintae extensa, subtus pallide flavum. *Ocello-*

rum acervi 7, eorum unus ante initium vittae medianae collocatus magnus, ovalis impar, reliquis ternatim per paria illi antepositis; ocelli acervi paris primi et secundi irregulares, tertii multo majores postice dilatati, antice lineares. *Os* parum infra medium corporis situm, oesophago cylindrico, limbo obsolete crenato. Longit. $6\frac{1}{2}''$, latit. $3\frac{1}{2}''$.

Ganglion cerebrale globosum.

Centrostromum polysorum *Schmarda*: Neue wirbellose Thiere I. 4. 25.
Tab. V. 56.

Habitaeculum in oceano pacifico Aucklandiae in Nova Zelandia (*Schmarda*).

Oesophagus cylindricus nec multilobus limbo obsolete crenato, nec non acervorum ocellatorum numerus cum caractere generico haud bene quadrant.

XXVI. DIPLONCHUS STIMPSON.

Corpus oblongum depressiusculum. *Caput* corpore continuum papilla occipitali bilobata. *Tentacula* nulla. *Ocelli* numerosi partim papillae capitis impositi, partim ante papillam siti. *Os* ventrale ante corporis medium, oesophago . . . *Aperturae* genitales retro os sitae. — Maricolae, oceani sinensis.

1. *Diplonchus marmoratus* STIMPSON.

Corpus crassiusculum oblongo-ellipticum postice rotundatum, supra brunneum, maculis albis reniformibus insignitum. *Caput* subangustatum, papilla elliptica bilobata. *Ocelli* minuti, partim papillae capitis impositi, partim in acervum linearem ante papillam situm dispositi. Longit. $3''$ $3''$, latit. $1''$ $4''$.

Diplonchus marmoratus *Stimpson*: Prodr. I. 4 et 11.

Habitaeculum. Sublittoralis inter lapillos, ad oras insulae Ousima (*Stimpson*).

** Pseudotentacula duo, frontalia.

Familia XIII. Nautiloplanidea. *STIMPSON*. Caractere aucto. Corpus planum. Caput corpore continuum vel discretum pseudotentaculis duobus frontalibus. Ocelli nulli. Os ventrale antrorsum vel retro corporis medium situm, oesophago cylindrico aut multilobo. Aperturae genitales retro vel ante os sitae. — Maricolae utriusque hemisphaerae.

XXVII. SCHMARDEA *DIESING*.Euryleptae spec. *Schmardea*.

Corpus planum oblongo-ovale. *Caput* corpore continuum, pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale antrorsum situm, oesophago cylindrico. *Aperturæ* genitales retro os, infra medium corporis sitae. — Maricolae hemisphaerae septentrionalis.

1. *Schmardea rubrocincta* *DIESING*.

Corpus planum oblongo-ovale, supra viridi-nigrum vel velutino-nigrum, punctulis sparsis albis consutum, margine undulato coccineo, subtus obscure griseum, margine lato sordide rubro. *Pseudotentacula* obtusa. *Os* circulare. *Aperturæ* genitales approximatae. Longit. fere 4", latit. ad 2".

Eurylepta rubrocincta *Schmardea*: Neue wirbell. Th. I. 1. 26. Tab. V. 38.

Habitaeculum. In oceano indico prope Belligamme ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmardea*).

XXVIII. NAUTILOPLANA *STIMPSON*.

Planariae spec. *Darwin*. — Euryleptae spec. *Diesing*. — *Carenoceraeus Schmardea*.

Corpus planum. *Caput* discretum, pseudotentaculis (auriculis) duobus frontalibus. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale retro medium corporis situm, oesophago multilobo. *Aperturæ* genitales ante os, antrorsum sitae. — Maricolae hemisphaerae australis.

1. *Nautiloplana oceanica* *STIMPSON*.

Eurylepta oceanica *Diesing*: Syst. Helm. I. 211.

Nautiloplana oceanica *Stimpson*: Prodr. I. 2.

Carenoceraeus oceanicus *Schmardea*: Neue wirbell. Th. I. 1. 14.

Habitaeculum. In oceano sub latitudine 5° australi et longitudine 33° occidentali, Febuario (*Darwin*).

Forma oesophagi ignota incertum cui generi hujus familiae adnumerandus.

Proceros cristatus *QUATREFAGES*.

Corpus planum subellipticum, albo-flavum, lineis longitudinalibus undulatis nigris subconcentricis parallelis utrinque quatuor, crista dorsali corpori fere aequilonga. *Pseudotentacula* longa. *Ocelli* nulli. *Os* in medio fere corporis, oesophago . . . *Aperturæ* genitales . . . Longit. 12—14", latit. 4—5".

Proceros cristatus *Quatrefages*: in *Annal. d. sc. nat. trois. ser. IV.* 139,

Tab. III. 7. — *Thompson*: in *Ann. nat. hist. XVIII.* 392.

Eurylepta cristata *Diesing*: *Syst. Helm. I.* 210.

Prostheceraeus cristatus *Schmarda*: *Neue wirbell. Th. I. 1.* 30 nota.

Habitaeculum. In rupium fissuris maritimis prope St. Vast la Hongue (*Quatrefages*).

A. cl. *Thompson*: l. s. e. eum *Planaria vittata* *Montagu* identica habetur, eni tamen defectus ocellorum repugnat.

Familia XIV. Euryleptidea. *STIMPSON.* Charactere aucto. *Corpus* planum dilatatum supra laeve vel papillosum. *Caput* a corpore plus minusve discretum, pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* numerosi cervicales, vel simul pseudotentaculis impositi. *Os* ventrale in medio fere corporis vel antrorsum situm, oesophago cylindrico. *Aperturæ* genitales duae ante vel retro os. — *Maricolæ* utriusque hemisphaerae.

a) *Corpus* laeve.

XXIX. *EURYLEPTA* *HEMPRICH* et *EHRENBERG.* Charactere modific.

Planariae spec. *Müller.* — *Peasiae* spec. *J. E. Gray.*

Caput dilatatum planum laeve. *Caput* a corpore subdiscretum, pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* in acervum unum vel duos dispositi. *Os* ventrale antrorsum situm, oesophago cylindrico. *Aperturæ* genitales ante os sitae. — *Maricolæ* hemisphaerae borealis.

Character hujus generis nequaquam satis stabilitus. Character genericus a cel. viris *Hemprich* et *Ehrenberg* expositus sequens: „*Corpus* depressum, planum ore anoque discretis, inferis, ocellorum acervo in cervice sessili, unico (plicis frontalibus tentaculiformibus duabus), ovario postico“. Character a cl. *Stimpson* modificatus: „*Corpus* laeve, tenue. *Caput* vix subdiscretum. Plicae tentaculares marginales approximatae. *Ocelli* in acervum minutum cervicalem. *Os* ab apice circiter quartam corporis partem remotum. *Apertura* genitales mascula ante, foeminea pone os sita (an semper?)“. Character hujus generis a cl. *Schmarda* ita modificatus: „*Corpus* planum laeve. *Os* anticum. Pseudotentacula duo frontalia. *Sori* oculorum cervicales nec non marginales nonnunquam etiam in tentaculis, vel in soror ad tentaculorum basim vel apicem dispositi; rarissime nulli. *Maricolæ*“. — Genus hoc a cel. *Ehrenberg* *Rhabdoecoelis*, a cl. *Oersted*, *Stimpson* et *Schmarda* vero *Dendroecoelis* adnumeratum. Character essentialis, dispositionem aperturarum genitalium atinens, a cl. *Stimpson* *Euryleptae* adscriptus, num in omnibus speciebus recurrit nec ne, nondum certus.

* *Ocelli* in acervum unicum coaliti.

1. *Eurylepta praetexta* *HEMPRICH* et *EHRENBERG.* — *Dies.* *Syst. Helm. I.* 208. adde:

Stimpson *Prodr. I.* 2.

Habitaeculum. Inter Corallia maris rubri prope Tor (Hemprich et Ehrenberg).

2. **Eurylepta flavomarginata** HEMPRICH et EHRENBURG. — *Dies.* Syst. Helm. I. 208. adde:

Stimpson Prodr. I. 2.

Habitaeculum. Inter Corallia maris rubri ad insulas Ras et Gusr Arabiae meridionali finitimas (Hemprich et Ehrenberg).

3. **Eurylepta cornuta** HEMPRICH et EHRENBURG. — *Dies.* Syst. Helm. I. 208. adde:

Dalyell: Powers of the Creator II. (1853), 97—101. Tab. XIV. 1—3 (et de evolutione). — *Stimpson* Prodr. I. 2. — *J. Müller*: in *ejus* Arch. 1858. 301.

Prostheceracus cornutus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 30 nota.

Habitaeculum. In sinibus littoris Christiansandensis, inter rupes Lynger, et in sinu Dröbachensi (Müller); Bristolis (Johnston); ad littora Scotiae (Dalyeli).

4. **Eurylepta velutina** DIESING: Syst. Helm. I. 210. adde:

Stimpson Prodr. I. 2.

Habitaeculum. Genuae, in portu (Blanchard).

5. **Eurylepta vittata** DIESING: Syst. Helm. I. 209.

Habitaeculum. Inter Spongiam tubulosam Devonshire, Augusto (Montagu); in Anglia (Thompson).

Secundum *cl. Thompson*: in *Ann. nat. hist.* XVIII. 1846. 392. species haec cum *Procero cristato* *Quatref.* identica.

6. **Eurylepta maculata** DIESING.

Corpus ovale, tenue, marginibus incrassatis, supra flavo-isabellinum, versus marginem aurantiacum, maculis circularibus magnis griseo-viridibus albo-cinctis crebris in tota corporis superficie dispositis pictum, subtus pallide roseum immaculatum, margine flavido obsolete maculato. *Pseudotentacula* brevia. *Ocellorum* acervus haud procul a margine frontali. Longit. 1'' 3''', latit. fere 11''' (secundum iconem).

Planarideum *Pease* in *Proceed. Zool. Soc. Lond.* 1860. 38. Tab. LXX. 7. 8.

Peasia maculata *J. E. Gray* *ibid.*

Habitaeculum. Ad littora insularum Sandvicensium (Pease).

7. **Eurylepta fulminata** STIMPSON.

Corpus oblongo-ovale, supra rubro-fuscum, viride-punctatum, fasciis obliquis rufis fusco-marginatis, in medio contiguus. *Pseudo-*

tentacula lata, approximata, macula flava ad basim marginis externi. *Ocellorum* acervus in papilla cervicali minuta ovali. Longit. 1" 3"', latit. 7"'.
Eurylepta fulminata Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 380. —
 Idem Prodr. I. 2 et 7.

Habitaculum. Inter corallia profunditate orgyiarum duarum lecta, prope oras insulas Loo-Choo (Stimpson).

8. *Eurylepta nigra* STIMPSON.

Corpus elongato-ellipticum, supra nigrum, rufo-marginatum, subtus albescens. *Pseudotentacula* parva, gracilia, nigra ad apicem alba. *Ocellorum* acervus in papilla cervicali, lineae albae longitudinali medianae brevi imposita. Longit. 3"', latit. 10"'.
Eurylepta nigra Stimpson Prodr. I. 8.

Habitaculum. Littoralis inter rupes, ad oras insulae Ousimae Japoniae australis (Stimpson).

9. *Eurylepta guttato-marginata* STIMPSON.

Corpus oblongo-ovatum retrorsum latius, supra album, margine serie macularum purpurearum ornatum. *Pseudotentacula* brevia. *Ocellorum* circa 12 acervus minutus pone pseudotentacula. Longit. 1/2"', latit. ultra 3"'.
Eurylepta guttato-marginata Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 380. — Idem Prodr. I. 2 et 8.

Habitaculum. Littoralis, in rupium fissuris, ad insulam Loo-Choo (Stimpson).

10. *Eurylepta japonica* STIMPSON.

Corpus oblongo-ovale, marginibus undulatis, supra falbum, albopunctatum. *Pseudotentacula* approximata, subtriangularia, acuta. *Ocellorum* aequalium acervus pone pseudotentacula in areola parva ovata, antice acuminata. Longit. fere 3"', latit. 1" 4"'.
Eurylepta japonica Stimpson Prodr. I. 2 et 8.

Habitaculum. Sublittoralis inter lapides, ad oras insulae Jesso Japoniae borealis (Stimpson).

11. *Eurylepta coccinea* STIMPSON.

Corpus oblongum, capite et extremitate postica rotundatis, supra rubrum maculis albis inconspicuis, marginibus purpureis undulatis

fere parallelis. *Pseudotentacula* parva approximata. *Ocellorum* acervus minutus pone pseudotentacula. Longit. 2'', latit. 8''.

Eurylepta coccinea Stimpson Prodr. I. 2 et 8.

Habitaculum. Sublittoralis in rupibus ad insulam Loo-Choo (Stimpson).

* * Ocelli in acervos duos coaliti.

12. *Eurylepta interrupta* STIMPSON.

Corpus ovale, supra pallide fuscum, fascia longitudinali mediana nigra interrupta, marginibus linea prima simulque extima hyalina, secunda nigra, tertia aurantiaea, quarta vel intima latiore nigro-fusca, omnibus frequenter interruptis. *Pseudotentacula* prominentia. *Ocellorum* acervi cervicales duo lunati, paralleli, antrorsum convexi. Longit. $\frac{3}{4}$ '', latit. vix 4''.

Eurylepta interrupta Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 380. —

Idem Prodr. I. 2 et 8.

Habitaculum. Littoralis sub lapidibus, in locis arenosis ad oras insulae Loo-Choo (Stimpson).

Species inquirendae.

13. *Eurylepta pulchra* OERSTED.

Corpus oblongum, capite acutiusculo, extremitate postica obtusa, marginibus undulatis, supra rubescens; in medio dorso linea coccinea antice ramificata; ad latera puncta numerosa sparsa coccinea, subtus albescens. *Ocelli* numerosi et in margine anteriore et in basi pseudotentaculorum. Longit. . . .

Eurylepta pulchra Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidssk. I. (1844—1845), 415.

Habitaculum. Christianiae prope Drobacum (Oersted).

Ocellorum dispositio haud perfecte cognita.

14. *Eurylepta auriculata* DIESING: Syst. Helm. I. 211.

Habitaculum. In aqua marina sinuum Norvegiae (Müller).

Ocelli in hac specie haud observati.

XXX. PROCEROS QUATREFAGES. Charactere aucto.

Planariae spec. Thompson. — *Euryleptae* spec. auct. — *Prostheeraei* spec.

Schmarda.

Corpus dilatatum planum laeve. *Caput* a corpore subdiscretum pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* capitis in acervum unicum vel acervos 2, vel plures dispositi et plerumque pseudotentaculis

culis impositi. *Os* ventrale, antrorsum vel in medio corporis situm, oesophago cylindrico. *Aperturæ* genitales retro os sitæ. — *Maricolæ* utriusque hemisphaeræ.

° *Os* antrorsum situm.

a) *Ocellorum* capitis acervus unicus. *Ocelli* in pseudotentaculis vel nulli.

a) *Ocelli* in pseudotentaculis nulli.

1. *Proceros nigrocinctus*.

Corpus planum ovale, supra rubescens, maculis elongatis violaceis et brunneis, duabus plerumque approximatis, margine sinuoso nigro, vitta mediana albida secundum et tertium corporis quadrantem non excedente, subtus rubescens. *Pseudotentacula* remota. *Ocellorum* acervus minimus inter pseudotentacula positus; *ocelli* in pseudotentaculis nulli. *Os* circulare in primo corporis triente. *Aperturæ* genitales approximatae retro corporis medium. Longit. 1'', latit. 10''.

Eurylepta nigrocincta *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 26. Tab. V. 59.

Habitaeculum. In Oceano indico, Belligamme, ad oram meridionalem Ceyloniæ (*Schmarda*).

2. *Proceros albicornis* STIMPSON.

Corpus late ovale, supra fuscum albo-punctatum. *Pseudotentacula* remota alba. *Ocelli* inaequales in areola clara magna oblongo ovali (in acervum unicum?) dispositi, majores anteriores; *ocelli* in pseudotentaculis nulli. Longit. 1'' 4'', latit. 11''.

Proceros albicornis *Stimpson*: Prodr. I. 2 et 7.

Habitaeculum. Sublittoralis, inter lapides algis obsessos ad oras insulae Jesso Japoniæ borealis (*Stimpson*).

β) *Ocelli* in pseudotentaculis.

3. *Proceros striatus*.

Corpus oblongo-ovale, supra flavum vittis tribus longitudinalibus, mediana latissima, brunneis, marginibus corporis undulatis nigris vel brunneis, subtus pallidius. *Pseudotentacula* lata. *Ocellorum* acervus cervicalis rhomboidalis; *ocelli* in pseudotentaculis marginales interni. *Os* in primo corporis triente. *Apertura* genitalis mascula ori approximata, feminea in medio corporis. Longit. ad 3'', latit. 16''.

Eurylepta striata *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 27. Tab. V. 62.

Habitaeculum. In oceano indico ad oram orientalem et meridionalem Ceyloniæ, frequens (*Schmarda*).

4. *Proceros cardiosorus*.

Corpus ellipticum capite truncato, supra flavo-brunneum, vitta mediana rufo-brunnea corporis fere longitudine, subtus pallide rufo-brunneum, marginibus corporis undulatis. *Pseudotentacula* parva gracilia. *Ocellorum* acervus cervicalis cordiformis; acervi in pseudotentaculis terminales. *Os* circulare in primo corporis triente. *Apertura* genitalis mascula ante, feminea infra corporis medium. Longit. vix $\frac{1}{2}$ " , latit. 4'''.

Eurylepta cardiosora *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 28. Tab. V. 63.

Habitaculum. In oceano indico ad oras Ceyloniae (*Schmarda*).

5. *Proceros superbus*.

Corpus oblongo-ovale, capite truncato, supra citrinum, maculis numerosis violaceis vel purpureis halone plerumque ovali pallidiore cinctis, vitta mediana pallidiore in anteriore parte stria longitudinali violacea insignita, subtus pallide flavum, marginibus corporis undulatis supra et subtus violaceis. *Pseudotentacula* clavata. *Ocellorum* acervus frontalis circularis; ocelli pseudotentaculorum in eorum fere medio seriatim dispositi. *Os* circulare in primo corporis triente. *Apertura* genitalis mascula in medio fere corporis, feminea in initio ultimi corporis trientis. Longit. 4'' , latit. 2''.

Eurylepta superba *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 28. Tab. V. 64.

Habitaculum. In oceano indico inter algas, ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

b) *Ocellorum* capitis acervi duo. *Ocelli* in pseudotentaculis vel nulli.

a) *Ocelli* in pseudotentaculis nulli.

6. *Proceros sanguinolentus* QUATREFAGES.

Corpus plavum ellipticum, supra flavo-brunneum, margine lato coeruleo-cinereo. *Pseudotentacula* brevia coeruleo-alba. *Ocellorum* inaequalium acervi duo elongati antrorsum convergentes in arcola alba. *Os* subterminale circulare exiguum. *Apertura* genitalis mascula in primo corporis quadrante, feminea in medio fere corporis. Longit. 8—10''' , latit. 5—6'''.

Proceros sanguinolentus *Quatrefages*: in Annal. des sc. nat. 3. ser. IV. 138. Tab. IV. 4 (animal.) Tab. VI. 5, 7 et 13. Tab. VIII. 3 (anatom.) — *W. Thompson*: in Ann. nat. hist. XVIII. (1846). 392. — *Stimpson* Prodr. I. 2.

Planaria cornuta W. Thompson (nec Müller): in Ann. nat. hist. XV. (1845), 320.

Eurylepta sanguinolenta Diesing: Syst. Helm. I. 209.

Habitaculum. Prope St. Malo ad Fucos (Quatrefages); ad littora Hiberniae (Thompson).

β) Ocelli in pseudotentaculis.

7. *Proceros violaceus*.

Corpus ovato-truncatum, supra violaceum, margine undulato, subtus pallidius in purpureum vergens. *Pseudotentacula* approximata violacea. *Ocellorum* acervi duo, frontalis minimus et cervicalis semilunaris margine convexo antrorsum directo; ocelli in pseudotentaculis terminales. *Os* in fine primi corporis trientis. *Aperturæ* genitales approximatae, mascula ante medium, feminea in medio corporis. Longit. $2\frac{1}{2}''$, latit. $1'' 8'''$.

Eurylepta violacea Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 27. Tab. V. 61.

Habitaculum. In oceano indico ad oram orientalem et meridionalem Ceyloniae (Schmarda).

c) *Ocellorum* acervi in capite sex et ocelli in pseudotentaculis.

8. *Proceros Argus* QUATREFAGES.

Corpus planum subellipticum, supra flavidum linea mediaua rosea, retrorsum aurantiacum, sparse albo-punctatum, punctulis marginalibus violaceis. *Pseudotentacula* brevia crassa parum inter se remota pallide flava. *Ocellorum* inaequalium acervi cervicales quatuor in quadrangulum dispositi, acervi frontales duo inter pseudotentacula sita; ocelli in pseudotentaculis numerosi. *Os* subterminale circulare exiguum. *Apertura* genitalis mascula in anteriore corporis quadrante, feminea postposita. Longit. ad $3'''$, latit. $1-1\frac{1}{2}'''$.

Proceros Argus Quatrefages: in Annal. des sc. nat. 3. ser. IV. 137. 138.

Tab. III. 5. 6. — Stimpson Prodr. I. 2.

Eurylepta Argus Diesing: Syst. Helm. I. 209.

Prostheceræus Argus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 30 nota.

Habitaculum. Prope St. Malo, ad Fucos (Quatrefages).

** *Os* in medio corporis situm.

9. *Proceros orbicularis*.

Corpus suborbiculare supra ochraceum, subtus albido-flavum, marginibus corporis undulatis. *Pseudotentacula* parum inter se remota, angusta, pallide flava. *Ocellorum* acervi cervicales duo sub-

triangulares; ocellorum acervi in pseudotentaculis terminales semilunares. *Os* in medio corporis, circulare. *Aperturæ* genitales in ultimo corporis triente. Longit. 10'', latit. fere 10''.

Eurylepta orbicularis *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 28. Tab. VI. 63.

Habitaculum. In mare caribico, ad oram meridionalem Jamaicae (*Schmarda*).

10. *Proceros miniatus*.

Corpus planum ovato-truncatum, supra miniatum, maculis albis obsoletis, margine undulato externo obscure coeruleo, interno coeruleo-albo, vitta mediana obscura per totam fere corporis longitudinem decurrente. *Pseudotentacula* remota angulosa corpori concoloria. *Ocellorum* acervi quinque, bini frontales circulares juxtapositi inter pseudotentacula, et tres subsequentes in triangulum dispositi. *Os* in medio fere corporis. *Apertura* genitalis mascula in medio corporis, feminea huic approximata. Longit. fere 3'', latit. ultra 2''.

Eurylepta miniata *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 27. Tab. V. 60.

Habitaculum. In oceano indico, prope Trinkomali ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

Species inquirendae:

11. *Proceros limbatus*.

Eurylepta limbata *Oersted*. — *Dies.* Syst. Helm. I. 210.

Habitaculum. Inter corallia maris rubri prope Tor (*Rüppell*).

12. *Proceros Zebra*.

Eurylepta Zebra *Diesing*: Syst. Helm. I. 211.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri prope Tor (*Rüppell*).

Ocellorum praesentia in speciebus 11. et 12. ignota; quod si verum ad familiam Nautiloplanideorum essent referendae.

β) *Corpus* papillosum.

XXXI. PLANEOLIS STIMPSON.

Eolidicerotis spec. *Quatrefages*. — *Thysanozoi* spec. *Diesing*.

Corpus dilatatum planum, supra papillosum, papillis sparsis serie simplici in formam ellipsis dispositis, subtus laeve. *Caput* a corpore discretum, pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* numerosi in capite et pseudotentaculis. *Os* ventrale in medio fere corporis, oesophago . . . *Aperturæ* genitales . . . — *Maricolae*, hemisphaerae borealis.

1. Planeolis Panormus STIMPSON.

Eolidieeros Panormus *Quatrefages*: in *Annal. de se. nat.* 3. ser. IV. 142. 143. Tab. III. 2 (animal.) 3 (ocellor. dispos.) et 17. Tab. VI. 6 et 12 (anatom.).

Thysanozoon Panormus *Diesing*: *Syst. Helm.* I. 213.

Planeolis Panormus *Stimpson*: *Prodr.* I. 2.

Thysanozoon (Eolidieeros) Panormus *Schmarda*: *Neue wirbell. Th.* I. 1. 29.

Habitaculum. Panormi ad rupes de Porta-Felice (Quatrefages).

XXXII. THYSANOZOON GRUBE.

Planariae spec. *Delle Chiaje et Risso*. — Stylochi spec. *Diesing*. — Eolidieeri spec. *Quatrefages*. — Peasiae spec. *J. E. Gray*.

Corpus dilatatum planum, supra undique papillosum, papillis longis, subtus laeve. *Caput* a corpore discretum, pseudotentaculis duobus in margine frontali resupinato. *Ocelli* numerosi in capite et interdum in pseudotentaculis. *Os* ventrale in medio fere corporis vel antorsum situm, oesophago cylindrico. *Apertura* genitalis mascula in medio vel parum supra vel infra medium corporis, feminea in medio corporis v. retrorsum sita. — Maricolae, utriusque hemisphaerae.

De systemate vasorum aquiferorum et de organis genitalibus hujus generis efr. *Schultze*: *Bericht d. phys. med. Gesellsch. zu Würzburg* 1853. 222. — *Observationem de embryone probabiliter ad hoc genus spectante, vide in Schmarda*: *Neue wirbell. Th.* I. 1. 30.

* Ocelli in pseudotentaculis nulli.

1. Thysanozoon Diesingii GRUBE. — *Dies.* *Syst. Helm.* I. 212. adde:

Max. Müller: *Observ. anatom. de verm. quibusd. maritim.* *Diss. inaug.* 1852. 27 (de corpuse. bacillar.). — *Grube*: in *Troschel's Arch.* 1855. I. 143 (cum diagn.). — *Stimpson*: *Prodr.* I. 2. — *Schmarda*: *Neue wirbell. Th.* I. 1. 29.

Habitaculo adde: In oceano indico, ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

2. Thysanozoon tuberculatum OERSTED. — *Dies.* *Syst. Helm.* I. 212.

Habitaculum. Inter algas castri Luenlli (*Delle Chiaje*).

3. Thysanozoon Diequemaris OERSTED. — *Dies.* *Syst. Helm.* I. 212. adde:

Planaria Diequemari *Risso*. — *Verany*: *Catalogo degli animali invertebrati marini del golfo di Genova e Nizza.* 1846. 9.

Thysanozoon Diequemaris *Oersted*. — *Stimpson* *Prodr.* I. 2.

Habitaeculum. In mare mediterraneo inter lapides, Aprili (Risso), ibidem (Verany).

4. **Thysanozoon Fockei** *DIESING*: Syst. Helm. I. 213. adde:
Stimpson Prodr. I. 2.

Habitaeculum. Ad littora maris adriatici, Tergesti (Focke).

5. **Thysanozoon australe** *STIMPSON*.

Corpus ovale, utrinque late rotundatum, supra fusco nigroque maculatum, papillis subaequalibus, regulariter dispersis, circiter 60 obsessum; papillae magnae, fuscae, tuberculis prominentibus flavis ornatae. *Pseudotentacula* mediocria, gracilia. *Ocellorum* acervus parvus, ovatus, postice macula alba euneiformi interruptus. Longit. 1'', latit. ultra $\frac{1}{2}$ ''.

Thysanozoon australe *Stimpson*: in Proceed. Acad. Philad. VII. 389. —
Idem Prodr. I. 2 et 7.

Habitaeculum. Inter spongiarum profunditate 6 orgyiarum, in portu Jackson Australiae (*Stimpson*).

6. **Thysanozoon discoideum** *SCHMARDA*.

Corpus orbiculare, supra aurantiacum vel sanguineum papillis longis cylindricis, nigro-brunneis vel nigris, subtus dorso pallidius. *Pseudotentacula* semicylindrica. *Ocellorum* acervus cervicalis circularis halone decolore cinctus. *Apertura* genitalis mascula centralis, feminea in medio ultimi corporis trientis. Longit. ultra 7''', latit. 7'''.

Corpuscula bacilliformia curvata numerosa $\frac{1}{60}$ ''' longa, $\frac{1}{360}$ ''' lata in papillis inclusa.

Thysanozoon discoideum *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. I. 29. Tab. VI. 66.

Habitaeculum. In oceano indico, prope Belligamme, ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

7. **Thysanozoon tentaculatum** *DIESING*.

Corpus ovale tenue transparens, marginibus valde undulatis coccineis, supra clare isabellinum, papillis obscurioribus retractilibus numerosis subcylindricis, attenuatis vel subelavatis, apice mucronatis mucronibus retractilibus, subtus pallidius quam supra. *Pseudotentacula* approximata nigricantia. *Ocellorum* acervus unicus subcircularis haud procul a margine frontali. Longit. $1\frac{1}{2}$ '', latit. ad 1'' (secundum iconem).

Mucrones in apice papillarum fortasse nil aliud quam corpuscula bacilliformia sicut in specie praecedente sed extus prominentia.

Planarideum Pease in Proceed. Zool. Soc. Lond. 1860. 37. Taf. LXX. 56.

Peasia tentaculata *J. E. Gray* ibid.

Habitaeculum. Sub lapidibus, raro ad littora insularum Sandvicensium (Pease).

* * Ocelli in pseudotentaculis.

8. **Thysanozoon Brocchi** OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 213. adde:

Thysanozoon Brocchi? *Grube*: in Troschel's Arch. 1855. I. 140—145 et 158 (cum descr. et anatom. specim. adulti). Tab. VI, 4. 5.

Thysanozoon Brocchi: *Stimpson* Prodr. I. 2. — *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 29.

Habitaeculum. Sub saxo calcareo, Julio, Villafrancae prope Nicaeam (Jouanny Bruyard).

9. **Thysanozoon violaceum** OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 214. adde:

Thysanozoon (Eolidiceros) violaceum *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 29.

Habitaeculum. Neapoli (Delle Chiaje).

10. **Thysanozoon ovale** SCHMARDA.

Corpus planum ovale, crassiusculum, supra brunneum, papillis conicis concoloribus, apice albescens, subtus flavidum. *Pseudotentacula* minima, crenulata. *Ocellorum* acervus cervicalis ovalis halone laete brunneo cinctus; ocelli in pseudotentaculis exigui, rari. *Os* circulare in fine primi corporis trientis. *Apertura genitalis* mascula centralis, feminea ante finem secundi corporis trientis. Longit. $4\frac{1}{2}$ "", latit. 2"".

Thysanozoon (Eolidiceros) ovale *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 29. Tab. VI. 67.

Habitaeculum. In oceano indico, prope Belligamme, ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

11. **Thysanozoon cruciatum** SCHMARDA.

Corpus planum ellipticum, marginibus undulatis, supra laete brunneum fasciis duabus albidis, una mediana longitudinali, altera transversali sub angulo recto decussatis, papillis conicis obscure brunneis, in fasciis nullis, subtus cinereo-ochraceum. *Pseudotentacula* obtusa. *Ocellorum* acervi duo cervicales semicirculares; ocelli pseudotentaculorum utrinque in series duas lineares dispositi. *Os* ante

finem primi corporis trientis. *Apertura genitalis* mascula parum ante corporis medium, feminea in medio corporis sita. Longit. 1". latit. ultra 8".

Thysanozoon (*Eolidiceros*) *cruciatum* *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 30. Tab. VI. 68.

Habitaeculum. In oceano pacifico, Port Jackson in Nova Cambria et in portu Auckland in Nova Zelandia (*Schmarda*).

Species inquirendae.

12. *Thysanozoon flavum* *OERSTED*. — *Dies*. Syst. Helm. I. 214.

13. *Thysanozoon anrautiacum* *OERSTED*. — *Dies*. Syst. Helm. I. 214. adde:

Planaria aurantiaca. *Verany*: Catalogo degli animali marini del golfo di Genova e Nizza. 1846. 9.

Habitaeculo adde: In sinu Genuensi et Nicaeensi (*Verany*).

14. *Thysanozoon Mülleri* *OERSTED*. — *Dies*. Syst. Helm. I. 215.

15. *Thysanozoon nigrum* *GIRARD*:

in Proceed. Bost. Soc. IV. (1852), 137 (in specimine Bibliothecae Academiae Caesariae scientiarum pagina desideratur). — *Stimpson* Prodr. I. I.

Habitaeculum. Cap Florida (*Girard*).

Dendrocoela pseudotentaculis instructa genere dubia ¹⁾.

1. *Planaria cerebralis* *KELAART*.

Corpus laeve, supra flavo-brunneum, linealis brunneis undulatis striatum, marginibus lateralibus linea nigra albobstriata insignitis, subtus roseum. *Pseudotentacula* marginalia. *Os* ventrale amplum labiis albis, in primo corporis triente. Longit. fere 3½", latit. 3".

Planaria cerebralis Kelaart: in Journ. of the Ceylon. Branch. of the Royal. Asiatic. Society I. 135.

Habitaeculum. Ad rupes et algas in sinibus marinis prope Trincomale Ceyloniae (*Kelaart*).

2. *Planaria violacea* *KELAART*.

Corpus laeve, supra purpureo-violaceum, marginibus laete flavis, linea mediana flavida, subtus roseum. *Pseudotentacula* marginalia. Longit. 1¼", latit. ¾".

Planaria violacea Kelaart l. s. e. 135.

Habitaeculum. Ibid. (*Kelaart*).

1) Neglectis ab auctore ocellorum praesentia, oesophagi forma, nec non aperturarum genitalium dispositione omne conamen, species in genera recepta disponere, irritum esse, quisque intelliget.

3. **Planaria viridis** KELAART.

Corpus laeve, supra viride brunneo-maculatum, marginibus obscure cinereo-brunneis, subtus pallide viride. *Pseudotentacula* plicata. Longit. circa $1\frac{1}{4}$ ".

Planaria viridis Kelaart l. s. c. 135.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

4. **Planaria purpurea** KELAART.

Corpus laeve, supra pulchre purpureum, subtus pallide purpureum. *Pseudotentacula*. Longit. ad $1\frac{1}{2}$ ".

Planaria purpurea Kelaart l. s. c. 136.

Habitaculum. Ibidem (Kelaart).

5. **Planaria fusca** KELAART.

Corpus laeve, supra obscure fuscum, subtus pallide fuscum. *Pseudotentacula* . . . Longit. $1\frac{1}{2}$ ".

Planaria fusca Kelaart l. s. c. 135.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

6. **Planaria striata** KELAART.

Corpus laeve, supra brunneo-purpureum brunneo-striatum, subtus pallide aurantiaco-brunneum. *Pseudotentacula*. Longit. $2\frac{1}{2}$ ".

Planaria striata Kelaart l. s. c. 137.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

7. **Planaria undulata** KELAART.

Corpus laeve, pallide flavum, lineis undulatis et maculis purpureo-brunneis, marginibus et linea mediana purpureis. *Pseudotentacula*. Longit. 2".

Planaria undulata Kelaart l. s. c. 137.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

8. **Planaria dulcis** KELAART.

Corpus laeve, clare viride, maculis parvis rufescenti-brunneis, marginibus corporis albis, linea mediana brunnea. *Pseudotentacula*. Longit. 1".

Planaria dulcis Kelaart l. s. c. 137.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

9. **Planaria Zeylanica** KELAART.

Corpus laeve, supra obscure purpureo-brunneum, marginibus albis linea interna adjuncta aurantiaca et nigra, subtus pallidus. *Pseudotentacula*. Longit. $2\frac{1}{2}$ ", latit. $1\frac{1}{2}$ ".

Planaria Zeylanica Kelaart l. s. c. 138.

Habitaculum. Ibidem abunde, mense Majo et Junio (Kelaart).

10. *Planaria armata* KELAART.

Corpus supra spinulis brevibus nigris armatum, obscure purpureum, subtus inerme pallide purpureum. *Pseudotentacula*. Longit. ad $1\frac{1}{2}$ "', latit. fere $1\frac{1}{4}$ "'.

Planaria armata Kelaart l. s. c. 135.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

11. *Planaria Papilionis*. KELAART.

Corpus supra spinulis parvis nigris armatum, flavum albido-marginatum, subtus pallide flavum. *Pseudotentacula* nigra macula terminali alba. Longit. ad 1"'.

Motus corporis motu alarum papilionis similis.

Planaria Papilionis Kelaart l. s. c. 136.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

In hac et praecedente specie spinulae dorsales nil aliud esse videntur quam corpuscula bacilliformia prominentia.

* * * Tentacula genuina duo, dorsalia, cervicalia vel frontalia.

Familia XV. Planoceridea STIMPSON. Character generis unici simul familiae.

XXXIII. PLANOCERA BLAINVILLE.

Peasiae spec. J. E. Gray.

Corpus planum dilatatum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* duo genuina dorsalia. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale, in medio corporis, oesophago tubaeformi limbo lobato. *Aperturae genitales*. . . Ovipara. — Maricolae hemisphaerae borealis.

Aperturae genitales in spec. 1.—3. incognitae, in specie 4. probabiliter una earum ante os sita.

Evolutio per metamorphosin completam. Larva agilis. Corpus ejus contractile, hyalinum, ciliis vibrantibus obsessum, retrorsum inerassatum, dorso nunc concavo extremitatibus elevatis, nunc convexo extremitatibus declivis, marginibus lateralibus rotundatis, subtus processibus tribus, uno anteriore et duobus posterioribus juxtapositis. Ocellorum acervi duo. Organa interna haud observata. — Chrysalis immobilis. Corpus elongatum, parum curvatum, semicylindricum, supra convexiusculum, subtus planum, medio transparens extremitatibus opacis. Organa interna haud observata. Girard de Planocera elliptica.

1. **Planocera Gaimardi** BLAINVILLE. — *Dies.* Syst. Helm. I. 217.
adde:

Planoceros Gaimardi Ehrenberg: *Aculeph. d. rothen Meeres* 67.

Planocera Gaimardi Stimpson Prodr. I. 5.

Habitaeculum. In itinere d'Urvillei legit: Gaimard.

In hac specie oesophagi limbus lobatus.

2. **Planocera elliptica** GIRARD.

Corpus ellipticum, marginibus integris, cinereo-flavum. Longit. ad 9''.

Planocera elliptica Girard: in *Proceed. Amer. Assoc. Adv. Sc.* 2 meeting (1849) 398 (de evolut.). — *Idem* in *Boston. Soc. nat. hist.* III. (1848—1851), 251 (deser. incompleta animalis) et *ibid.* 348 (de evolut.). — *Idem*: *Researches upon Nemerteans and Planarians I.* Philadelphia 1854 c. tab. tribus. (de evolut.) — *Stimpson*: Prodr. I. 5.

Habitaeculum. Ad littus Massachusetts frequens (Girard).

3. **Planocera nebulosa** GIRARD.

Corpus ellipticum obscure hyalinum, supra obscure adpersum, inde cinereum, vitta mediana obscure brunneo-rufa a basi tentaculorum ad marginem corporis posticium usque excurrente, subtus griseum, antrosum rubrotinctum, marginibus hyalinis. *Tentacula* albida, protracta 1½'' longa. Longit. ½'', latit. 3''.

Planocera nebulosa Girard: in *Proceed. Acad. Philad.* VI. 367.

Habitaeculum. In limo arenoso prope Fort Johnston ad littus Carolinae (Kürtz et Stimpson).

4. **Planocera reticulata** DIESING.

Corpus planum ovale, pellucidum, marginibus crenulato-undulatis, supra et subtus pallide flavum v. isabellinum reticulo pallide brunneo insignitum et brunneo-maculatum. *Tentacula* parum ante corporis medium, breviter subcylindrica. *Os* rimaeforme, oesophago. . . *Apertura* genitalis ante os? Longit. 2¾'', latit. 2¼'' (secund. iconem).

Ovula, in spiras multas dense agglomeratas disposita, sub lapidibus deposita. — *Animalcula vivacis, natantia vel gliscentia.*

Planaridum Pease in *Proceed. Zool. Soc. London* 1860. 37. t. 70. f. 2.

Peasia reticulata J. E. Gray *ibid.*

Habitaeculum. Ad littora insularum Sandvicensium (Pease).

Specie 5. et 6. propter ocellos a cl. *Kelaart* haud indicatos huic familiae nec Stylochideorum adnumeravimus.

5. **Planocera elegans.**

Corpus supra pallide flavum virescente-brunneo tinctum, nigropunctatum, marginibus nigris aurantiaco-lineatis, subtus albidum. *Tentacula* in anteriore corporis triente, rubra. Longit. $1\frac{1}{4}$ ".

Planaria elegans Kelaart: in Journ. of the Ceylon. Branch. of the Royal Asiatic Society I. 136.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinibus prope Trincomale Ceyloniae (*Kelaart*).

6. **Planocera aurea.**

Corpus supra aureum albo brunneoque maculatum. *Tentacula* in anteriore corporis triente, acuta. Longit. $2\frac{1}{2}$ ".

Planaria aurea Kelaart l. s. e. I. 137.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinibus prope Trincomale Ceyloniae (*Kelaart*).

Typus fortasse novi generis in familia, cui, characteribus melius quondam cognitis, nomen genericum *Pocillocerotis* imponere mallet:

Planaria Thesea *KELAART*.

Corpus supra nigro-brunneum, marginibus flavis, subtus pallide purpureum. *Tentacula* duo albida apice rubra, singulum urceolo prope medium corporis trientem sito exceptum. *Os* in medio corporis, oesophago. . . *Organa* genitalia retro os sita. Longit. $1\frac{1}{2}$ ".

Planaria Thesea Kelaart l. s. e. 136.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinibus prope Trincomale Ceyloniae (*Kelaart*).

Familia XVI. Stylochidea *STIMPSON*. Char. aucto. *Corpus* planum saepius crassiusculum, laeve vel supra tuberculösium. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* genuina duo frontalia vel cervicalia. *Ocelli* numerosi varie dispositi. *Os* antrorsum vel in medio fere corporis, rarissime retrorsum situm, oesophago cylindrico vel multilobo. *Aperturae* genitales duae retro os sitae. — *Maricolae* utriusque hemisphaerae.

Evolutio per metamorphosin.

a) *Corpus* laeve. *Tentacula* frontalia v. cervicalia.

† *Tentacula* frontalia.

XXXIV. **PROSTHECERAEUS** *SCHMARDA*. Char. restr.

Corpus planum subovale laeve. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* genuina duo frontalia. *Ocelli* numerosi cervicales et ten-

taculares. *Os* ventrale, antrorsum situm, oesophago cylindrico. Aperturæ genitales retro os sitae. — Maricolae regionum tropicarum utriusque hemisphaerae.

Generi *Proceroti Quatrefages* simile, sed tentaculis genuinis diversum.

1. *Prostheceraeus microceraeus* SCHMARD.A.

Corpus planum ovale, capite attenuato, supra ochraceum, maculis parvis brunneis crebris undique, excepto margine, adpersum, vitta mediana pallidior versus ultimam corporis partem sextam protracta, marginibus undulatis, flavis, subtus dorso concolor sed pallidius. *Tentacula* subconica brevissima. *Ocellorum* acervus cervicalis suborbicularis, prominens; ocelli tentaculorum in utraque superficie. *Os* oblongum in primo corporis triente. *Apertura* genitalis mascula in medio corporis, feminea masculae postposita. Longit. fere $\frac{1}{2}$ "', latit. $\frac{4}{4}$ "'.

Prostheceraeus microceraeus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 4. 31.

Tab. VI. 70.

Habitaeculum. In oceano indico ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

2. *Prostheceraeus nigricornis* SCHMARD.A.

Corpus planum oblongo-ovale, supra rufo-flavum, maculis crebris et marginibus obscure brunneis fere nigris, subtus isabellinum. *Tentacula* nigrescentia. *Ocellorum* acervus cervicalis orbicularis; ocelli tentaculares in acervos laterales oblongos dispositi. *Os* in primo corporis triente. *Apertura* genitalis mascula in medio corporis, feminea ante initium secundi corporis trientis. Longit. fere 2"', latit. ultra 1"'.
 Penis ad 1 lineam longus, inter processus duos foliaceos prominens.

Prostheceraeus nigricornis *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 4. 31. Tab.

VI. 71.

Habitaeculum. In oceano pacifico ad rupes in sinu Paita in Peruvia (*Schmarda*).

3. *Prostheceraeus latissimus* SCHMARD.A.

Corpus suborbiculare rufo-flavum, vitta mediana, excepta prima ac ultima quinta corporis parte, tres medianas percurrente, brunnea, subtus plumbeum maculis crebris obscurioribus circularibus notatum, marginibus corporis valde undulatis fere crispatis. *Tentacula* acuminata. *Ocellorum* acervus cervicalis orbicularis; ocelli tentaculares in acervos duos circulares ad basin tentaculorum dispositi.

Os circulare in primo corporis triente. *Apertura* genitalis mascula parum ante medium, feminea in medio corporis. Longit. ad $1\frac{1}{2}''$, latit. $13''$.

Prostheceraeus latissimus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 31. Tab. VI. 72. 72 b.

Habitaculum. In oceano indico, prope Belligamme. ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

4. *Prostheceraeus clavicornis* *SCHMARDA*.

Corpus oblongo-ovale postice attenuatum, capite truncato, marginibus undulatis, supra violaceum annulo flavido marginem sequente, subtus fusco-violaceum. *Tentacula* claviformia. *Ocellorum* acervus frontalis subovalis; ocelli tentaculares in acervos terminales dispositi. *Os* in primo corporis triente. *Apertura* genitalis mascula parum ante medium, feminea in corporis medio. Longit. ultra $2''$, latit. $15''$.

Prostheceraeus clavicornis *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 32. Tab. VII. 73.

Habitaculum. In oceano indico prope Belligamme ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

5. *Prostheceraeus viridis* *SCHMARDA*.

Corpus oblongo-ovale postice attenuatum, supra viride maculis exiguis albis sparsis, vitta mediana pallidiore, margine undulato laete brunneo, subtus viridi-flavum. *Tentacula* flavida apicibus albis. *Ocelli* frontales in acervos tres juxtapositi, mediano circulari, reliquis minoribus, irregularibus; ocelli tentaculares ad medium marginis interni in acervum coaliti. *Os* in anteriore corporis triente. *Aperturæ* genitales in medio fere corporis. Longit. $1'' 8''$, latit. ultra $1''$.

Prostheceraeus viridis *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 32. Tab. VII. 74.

Habitaculum. In oceano indico ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

†† Tentacula cervicalia.

XXXV. *STYLOCHUS* *HEMPRICH* et *EHRENBERG*. Char. amplificato.

Planariae spec. *Savigny* et *Leuckart*. — *Planocerae* spec. *Oersted*. — *Imagine* *Girard*. — *Stylochoplana*, *Callioplana* et *Stylochopsis* *Stimpson*. — *Peasiae* spec. *J. E. Gray*.

Corpus planum saepius crassiusculum, laeve. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* duo genuina cervicalia. *Ocelli* numerosi varie

dispositi. *Os* ventrale, in medio fere corporis, oesophago cylindrico. *Aperturæ* genitales retro os sitae. — Maricolae, utriusque hemisphaerae.

Evolutio per metamorphosin; confer larvam *Stylochi* linteï sp. 21.

Conspectus dispositionis specierum.

I. Ocelli solummodo tentaculares vel simul intertentaculares vel simul marginales.

a) Ocelli solummodo tentaculares sp. 1—10.

b) Ocelli tentaculares simulque ocelli intertentaculares sp. 11—17.

c) Ocelli tentaculares simulque ocelli in margine frontali sp. 18—19.

d) Ocelli tentaculares simulque ocelli in toto corporis margine sp. 20.

II. Ocelli solummodo intertentaculares, tentacularibus nullis sp. 21.

Species inquirenda 22.

I. Ocelli solummodo tentaculares vel simul intertentaculares vel simul marginales.

a) Ocelli solummodo tentaculares.

1. *Stylochus suesensis* HEMPR. et EHRENB. — *Dies. Syst. Helm.* I. 215 adde:

Oesophagus . . .

Stylochus suesensis Stimpson Prodr. I. 4.

Habitaeculum. Inter *Corallia maris rubri* (Savigny), prope Suez et Tor (Hemprich, Ehrenberg et Rüppell).

2. *Stylochus corniculatus* STIMPSON.

Corpus oblongum capite et extremitate postica late rotundatis, pellucidum, flavo-brunneo maculatum, areola pellucida circulari intertentaculari. *Tentacula* triangulato-pyramidalia. *Ocelli* minuti in pagina tentaculorum externa abique conferti. *Oesophagus* . . . Longit. 2'', latit. . .

Stylochus corniculatus Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381. — Idem Prodr. I. 4 et 11.

Habitaeculum. In testis vacuis Bivalvium e fundo limoso, profunditate 6 orgyiarum in portu Hong-Kong (Stimpson).

(bising.)

3. *Stylochus obscurus* STIMPSON.

Corpus subovatum capite latiore, supra obscure glaucum, maculis subnigris in linea mediana confertis. *Tentacula* parva. *Ocelli* minuti numerosi in tota superficie tentaculorum. *Oesophagus* . . . Longit. ultra $1\frac{1}{2}$ " , latit. 1" .

Stylochus obscurus *Stimpson* Prodr. I. 4 et 11.

Habitaeculum. Sublittoralis, ad oras insulae Jesso (*Stimpson*).

4. *Stylochus dictyotus* SCHMARDA.

Corpus ovale, marginibus undulatis, supra flavum, reticulo rubro ramificationum tractus intestinalis transparente, subtus pallidius, reticulo pallido. *Tentacula* brevia cylindrica in initio secundae corporis partis quintae. *Ocelli* in tota superficie tentaculorum. *Os* in medio fere corporis, circulare, oesophago . . . *Apertura* genitalis mascula in medio corporis, feminea paulo retro sita. Longit. 9" , latit. 6" .

Stylochus dictyotus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 33. Tab. VII. 75.

Habitaeculum. In mare Antillarum, ad Port Royal in Jamaica (*Schmarda*).

5. *Stylochus amphibolus* SCHMARDA.

Corpus ellipticum supra et subtus flavidum. *Tentacula* cylindrica in initio secundi corporis quadrantis. *Ocelli* in series plures usque ad mediam tentaculorum partem dispositi. *Os* in medio fere corporis, ellipticum, oesophago . . . *Apertura* genitalis mascula paulum infra corporis medium, feminea retro initium ultimi corporis trientis. Longit. 3" 4" , latit. 2" 3" (ex icone).

Penis cylindricus.

Stylochus amphibolus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 34. Tab. VII. 78.

Habitaeculum. In oceano indico ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

6. *Stylochus fasciatus* SCHMARDA.

Corpus oblongum, capite rotundato, extremitate postica attenuata, marginibus undulatis, supra aurantiacum albo et fusco maculatum, vittis tribus albicantibus brevibus cum quatuor fuscis alternantibus. *Tentacula* brevia in fine primae corporis partis sextae. *Ocelli* in series 3—4 parallelas dispositi inter basin et medium paginae exterioris tentaculorum. *Os* in medio fere corporis, oesophago . . .

Apertura genitalis mascula parum infra corporis medium, feminea in initio ultimi corporis trientis. Longit. $14'''$, latit. $4'''$.

Stylochus fasciatus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 33. Tab. VII. 76.

Habitaculum. In mare Antillarum ad oram meridionalem Jamaicae ad rupes Corallium (Schmarda).

7. *Stylochus oxyceraeus* SCHMARDA.

Corpus oblongo-ovale, supra fusco-viride, subtus olivaceum, marginibus undulatis cinnabarinis. *Tentacula* approximata subuliformia in fine primae corporis partis quintae, alba, annulo lato mediano rubro-brunneo. *Ocelli* numerosi in parte basilari tentaculorum. *Os* parum ante corporis medium, circulare, oesophago . . . *Apertura* genitalis mascula in medio fere corporis, femina huic approximata. Longit. $2\frac{1}{2}''$, latit. $15'''$.

Stylochus oxyceraeus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 35. Tab. VIII. 80.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram orientalem et meridionalem Ceyloniae (Schmarda).

8. *Stylochus oligoglenus* SCHMARDA.

Corpus ovale, marginibus undulatis, supra et subtus pallide ochraceum. *Tentacula* 1 — $1\frac{1}{2}'''$ longa subcylindrica ante finem primi corporis trientis. *Ocelli* pauci ad basin tentaculorum, serie duplici, superiore incompleta. *Os* in medio fere corporis, oesophago . . . *Apertura* genitalis mascula parum infra corporis medium, feminea huic approximata. Longit. $1''\ 4'''$, latit. $1''$.

Stylochus oligoglenus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 34. Tab. VII. 77.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram meridionalem Ceyloniae (Schmarda).

9. *Stylochus truncatus*.

Corpus ovale, capite truncato, marginibus undulatis, supra fusco-viride, vitta mediana obscure rubro-brunnea ab initio secundae usque in quartam corporis partem quintam decurrente, utrinque vitta obsoleta, grisea, brunneo-marginata, transverse striata limbata, subtus brunneo-flavum. *Tentacula* brevissima, cylindrica, in fine primae corporis partis sextae. *Ocelli* in apice tentaculorum. *Os* in medio fere corporis, ellipticum, oesophago . . . *Apertura* genitalis mascula pa-

rum infra corporis medium, feminea in fine secundi corporis trientis. Longit. ultra 9''', latit. ultra 1/2''.

Imagine truncata *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 35. Tab. VIII. 81.

Habitaculum. In oceano indico, prope Trincomali, ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

10. *Stylochus conoceraeus*.

Corpus oblongum retrorsum attenuatum, supra rufo-brunneum vitta mediana lata obscure brunnea per tres medias corporis partes quintas extensa, subtus pallidius. *Tentacula* truncato-conica in fine primae corporis partis quintae. *Ocelli* in apice tentaculorum in circumulum dispositi. *Os* in medio fere corporis, rimaeforme, oesophago... *Apertura* genitalis mascula parum infra corporis medium, feminea, in initio ultimi corporis trientis. Longit. ultra 1/2'', latit. antrorsum 2''.

Imagine conoceraea *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 35. Tab. VIII. 82.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

b) *Ocelli* tentaculares simulque intertentaculares.

11. *Stylochus tener*.

Corpus ovato-cordatum, capite dilatato, tenue, hyalinum, supra fasciis duabus medianis pallide griseis. *Tentacula* subapproximata in areola pura. *Ocelli* in acervum transversum inter tentacula ad eorum basin extensum dispositi. *Oesophagus* Longit. 10'', latit. 5 1/2''.

Styloehoplana tenuis *Stimpson* Prodr. I. 4.

Styloehoplana tenera *Stimpson* ibid. 11.

Habitaculum. Pelagica: in mare atlantico inter 20 et 30° lat. bor. (*Stimpson*).

12. *Stylochus Folium* GRUBE. — *Dies.* Syst. Helm. I. 216 adde:

Oesophagus

Styloehoplana Folium *Stimpson* Prodr. I. 4.

Habitaculum. Panormi (*Grube*).

13. *Stylochus maculatus* QUATREFAGES. — *Dies.* Syst. Helm. I. 217 adde:

Oesophagus cylindricus.

Styloehoplana maculata *Stimpson* Prodr. I. 4.

Habitaculum. Prope St. Malo (*Quatrefages*).

14. Stylochus reticulatus STIMPSON.

Corpus late ovatum, supra pallide brunneum fusco-maculatum, filis nigro-punctatis reticulatum. *Tentacula* subapproximata et ocelli in areola intertentaculari clara in anteriore corporis quadrante sita. *Ocelli* in acervos quatuor dispositi, quorum duo ad basim anteriorem tentaculorum, et duo inter simulæ ante tentacula siti. *Oesophagus*... Longit. 2'', latit. 1½''.

Stylochus reticulatus Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381.

Stylochoplana reticulata Stimpson Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Sublittoralis in rupium fissuris ad oras insulae Loo-Choo (Stimpson).

15. Stylochus marginatus.

Corpus ovale tenue, supra nigro-fuscum, margine ciunabarino. *Tentacula* parva, approximata, gracilia, styliformia, apice truncata, in areola alba, parva, lunata, transversali. *Ocelli* ad latus exterius tentaculorum prope basin, et ocellorum acervi duo lineares intertentaculares. *Oesophagus* . . . Longit. 2½'', latit. 14'''.

Callioplana marginata Stimpson Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Sub lapidibus, profunditate 4 pedum ad oras insulae Ousima (Stimpson).

16. Stylochus palmula QUATREFAGES. — *Dies. Syst. Helm.* I. 217. adde:

Oesophagus cylindricus.

Habitaculum. In Sicilia prope Taurominium ad Fucos (Quatrefages).

17. Stylochus heteroglenus SCHMARDA.

Corpus ovale, capite truncato, supra ochraceum, vitta mediana rufo-brunnea per medias tres corporis partes quintas decurrente, subtus pallide flavum. *Tentacula* cylindrica flavidula ad finem primae corporis partis sextae. *Ocelli* tentaculares in series plures ad basin paginae exterioris tentaculorum dispositi; ocelli intertentaculares quatuor in quadrangulum dispositi. *Os* parum ante corporis medium, circulare, oesophago . . . *Aperturæ* genitales approximatae paulum retro corporis medium. Longit. ½'', latit. 4½'''.

Ganglion cerebrale sub ocellis intertentacularibus situm, fila nervea tria antrosum, duo versus tentacula, tria retrorsum directa emittit.

Stylochus heteroglenus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 34. Tab. VIII. 79.

Habitaculum. In mare Antillarum ad oram meridionalem Jamaicae (*Schmarda*).

c) Ocelli tentaculares simulque in margine frontali; ocelli intertentaculares vel nulli.

18. *Stylochus limosus*.

Corpus oblongo-ovale, crassiusculum, mucosum, supra pallide fuscum, maculis oblongis, parvis, numerosis, griseo-fuscis. *Tentacula* remota. *Ocelli* tentaculorum magni, ocelli marginis frontalis minuti sparsim distributi. *Oesophagus*. . . Longit. 3'', latit. 1'' 4''.

Stylochopsis limosus *Stimpson* Prodr. I. 4 et 12.

Habitaculum. Sublittoralis in fundo arenoso et algoso sub lapidibus, in sinu insulae Ousima (*Stimpson*).

19. *Stylochus conglomeratus*.

Corpus oblongo-ovale, crassiusculum, capite subtruncato vel late rotundato, supra pallide griseum, maculis nigricantibus angularibus confertis distinctissimis. *Tentacula* remota, brevia, ad apicem obtusa. *Ocelli* tentaculorum magni; ocelli minuti in margine frontali sparsim distributi et ocellorum minorum acervus rhomboidalis intertentacularis. *Oesophagus*. . . Longit. 1 1/3'', latit. ultra 1/2''.

Stylochopsis conglomeratus *Stimpson* Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Sub lapidibus, profunditate pedum duorum ad insulam Ousima (*Stimpson*).

d) Ocelli tentaculares simulque in toto corporis margine.

20. *Stylochus oculiferus*.

Corpus ellipticum planum fuscum maculis obscure rubris nebulosum, subtus unicolor. *Tentacula* in anteriore corporis tertia parte, subcylindrica, versus apicem incrassata. *Ocellus* magnus circularis in apice singuli tentaculi, ocelli numerosi minuti in tota corporis peripheria marginales. *Oesophagus*. . . Longit. 1 1/2'', latit. 1''.

Imagine oculifera *Girard*: in Proceed. Acad. Philad. VI. 367. — *Stimpson* Prodr. I. 4.

Habitaculum. Sub lapidibus, Majo, Sullivan's Island in Carolina australi (*Girard*).

II. Ocelli solummodo intertentaculares, tentacularibus nullis.

21. *Stylochus linteus* J. MÜLLER.

Corpus subellipticum retrorsum attenuatum, album, filis capillaribus marginalibus distantibus, et corpuseulis bacillaeformibus cute inclusis. *Tentacula* dorsalia brevissima. Ocelli 12 pone tentacula utrinque per paria 3 dispositi. *Os* infra corporis medium. *Aperturæ* genitales . . . *Oesophagus* . . . Longit. $\frac{1}{2}'''$.

Status larvæ: Corpus processibus 8 organo rotatorio corporis cinctis, album. *Tentacula* dorsalia brevissima. *Ocelli* 12 pone tentacula utrinque per paria 3 dispositi. *Os* infra medium corporis. Longit. $\frac{1}{5}'''$.

Stylochus linteus Joh. Müller: in Berliner Akad. 12. Januar 1854. — Idem in ejus Arch. 1854. 73. Tab. IV. 1.

Habitaculum. *Statu perfecto*: Tergesti et Messinae in aqua marina (J. Müller).

Statu larvæ: Messinae in aqua marina (J. Müller).

An hujus generis?

22. *Stylochus corniculatus* LEUCKART (nec STIMPSON).

Planaria corniculata Dalyell: Powers of the Creator II. 101.

Planocera vel *Stylochus*? Leuckart in Troschel's Arch. 1859. II. 183 (excerpt.).

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

XXXVI. GNESIOCEROS DIESING.

Planariae spec. *Mertens*. — *Stylochi* spec. *Ehrenb.* — *Planocerae* spec. *Oersted*.

Corpus planum, laeve. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* duo genuina cervicalia. *Ocelli* in apice vel simul ad basin tentaculorum. *Os* ventrale, in medio fere corporis, oesophago multilobo. *Aperturæ* genitales retro os sitae. — *Maricolae* regionum calidiorum hemisphaerae borealis.

1. *Gnesioceros pellucidus* DIESING.

Planaria pellucida Mertens: in Mém. de l'Acad. Imp. des sc. de St. Pétersbourg six. ser. scienc. Mathem., Phys. et Nat. II. 8—13. Tab. II. 1—5 (et anatom.).

Stylochus pellucidus Ehrenberg: Akaleph. d. rothen Meeres 67. — Diesing: Syst. Helm. I. 216.

Planocera pellucida Oersted: Entw. einer system. Einth. d. Plattw. 48.

Habitaculum. In oceano Atlantico inter 7° $48'$ latitudinis borealis et 23° — 56° longitudinis occidentalis a Greenwich, temperatura maris 19° R.; Majo (Mertens).

2. *Gnesioceros Mertensi* *DIESING*.

Planaria sargassicola Mertens l. s. c. 13. Tab. I. 4—6 (et anatom.).

Stylochus sargassiculus Ehrenberg: Akaleph. d. rothen Meeres 67.

Planocera sargassicola Oersted l. s. c. 48.

Stylochus Mertensi Diesing: Syst. Helm. I. 216.

Habitaculum. In oceano atlantico inter 21—35° latitudinis borealis et 36—38° longitudinis occidentalis a Greenwich, temperatura maris 16—18° R.; Majo et Junio ad Fucos (Mertens).

β) *Corpus supra tuberculatum*.

XXXVII. *TRACHYPLANA STIMPSON*.

Corpus crassiusculum, supra tuberculatum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* duo genuina cervicalia. *Ocelli* ad tentacula. *Os* ventrale, in medio fere corporis, oesophago. . . *Aperturæ* genitales retro os sitae. — *Maricolæ* regionum calidiorum hemisphaeræ borealis.

1. *Trachyplana tuberculosa* *STIMPSON*.

Corpus oblongo-ovale, supra flavum, tuberculis minutis carnis obsessum. *Tentacula* parva, hyalina. *Ocelli* pauci in superficie tota tentaculorum sparsim dispositi. Longit. 1 1/3", latit. ultra 1/2".

Trachyplana tuberculosa Stimpson Prodr. I. 4 et 12.

Habitaculum. Inter lapides, profunditate 4 pedum, in sinu insulæ Ousima (Stimpson).

Fortasse typus generis novi nomine *Heterocerotis* familiae propriae in tribu *Digonopororum* salutandi simulæ.

Planaria meleagrina *KELAART*.

Corpus laeve, albo- et clare-purpureo: vittatum, marginibus undulatis, nigro-limbatis, linea mediana rufescente nigro-limbata. *Pseudotentacula* capitis duo ovalia. *Tentacula* genuina cervicalia duo linearia. *Ocelli* occipitales. Longit. 1 3/4".

Planaria meleagrina Kelaart: in Journ. of the Ceylon. Branch. of the Royal Asiatic Society I. 137.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinibus prope Trincomale Ceyloniæ (Kelaart).

Generi *Galeocephalæ* e tribu *Monogonopororum* non absimile.

Genera non satis cognita.

XXXVIII. HYDROLIMAX HALDEMAN.

Corpus gracile limaciforme. *Tentacula* nulla. *Ocelli* nulli. *Os* subterminale expansum campanulatum. *Porus* mucum excernens posticus? *Motus* gliscens limacinus. — Aquarum dulcium incolae.

1. *Hydrolimax griseus* HALDEMAN.

Corpus supra-griseo-variegatum, subtus et antrorsum in utroque latere decolor. Longit. $\frac{1}{2}$ ".

Hydrolimax grisea *Haldeman*: in Proceed. Acad. Philad. I. (1842) 166.

Habitaeculum. In limo fundi aquarum tranquillarum cum una *Cypride discolor* et *C. vitrea*, in fluvio Susquehanna (*Haldeman*).

XXXIX. GLOSSOSTOMA LE CONTE.

Corpus teretiuseculum. *Caput* corpore continuum. *Ocelli* numerosi. *Os* ventrale subterminale anticum, utrinque appendice retractili, brevi. — Maricolae.

Tractus cibarius ramosus, ramulis brevibus obtusis.

1. *Glossostoma nematoideum* LE CONTE.

Corpus filiforme pallide flavicans, pellucidum. *Ocelli* minutissimi utrinque 10—16 in acervum oblongum aggregati. Longit. 1".

Glossostoma nematoideum *Le Conte*: in Proceed. Acad. Philad. V. 319.

Habitaeculum. Ad isthmum Panamae, Decembri (*Le Conte*).

XL. POLYCYSTIS KÖLLIKER.

Corpus oblongum depressiuseculum. *Os* anticum. Maricolae.

Corpus ciliatum. Tractus intestinalis bifurcatus, coecus. Androgyna.

1. *Polycystis Naegeli* KÖLLIKER.

Corpus utrinque attenuatum flavidum, punctulis rubris sparsis. Longit. $1\frac{1}{3}$ ".

Polycystis Naegeli *Kölliker*: in Verhandl. d. schweizerisch. Naturf. Versamml. zu Chur im Juli 1844. Chur 1845. 96.

Habitaeculum. In portu Messinae (*Kölliker*).

Index generum et specierum.

- Anocelis Stimpson: *coeca* 494, *fuliginosa* 494.
- Bdellura Leidy: *fusca* 519, *longiceps* 519, *parasita* 518, *rustica* 518.
- Bipalium Stimpson: *Cantori* 515, *dendrophilum* 516, *Ferudpoorensis* 515, *fuscum* 515, *Grayi* 515, *lunatum* 517, *maculatum* 514, *Stimpsoni* 515, *Tennentii* 517, *trilineatum* 516, *virgatum* 514.
- Callioplana* Stimpson: *marginata* 569.
- Carenoceraeus* Schmarda: *oceanicus* 546.
- Centrostromum Diesing: *dubium* 544, *gigas* 544, *incisivum* 543, *lichenoides* 543, *polycyclium* 543, *polysorum* 544, *taenia* 543.
- Cephalolepta Diesing: *macrostoma* 524.
- Cereyra O. Schmidt: *hastata* 501.
- Cryptocoelum* Stimpson: *opacum* 522.
- Dicelis* Schmarda: *megalops* 524.
- Dioncus* Stimpson: *badius* 528, *oblongus* 528.
- Diopis Diesing: *borealis* 524, *megalops* 523.
- Diplanaria* Darwin: *notabilis* 542.
- Diplonehus Stimpson: *marmoratus* 545.
- Discocelis* Ehrenberg: *lichenoides* 543.
- Dendrocoelum Oersted: *Angarensis* 504, *fuscum* 505, *lacteam* 504, *Nausicae* 505, *pulcherrimum* 507, *superbum* 517, *superbum* 520, *vitta* 505.
- Dugesia* Girard: *Foremanii* 499, *gonocephaloides* 498, *maculata* 499.
- Dunlopea* Wright: *Cantoria* 515, *Ferudpoorensis* 516, *Grayia* 515.
- Elasmodes* Le Conte: *acutus* 527, *discus* 527, *flexilis* 526, *gracilis* 541, *modestus* 527, *tenellus* 528, *tigrinus* 527.
- Eolidiceros* Quatrefages: *cruciatus* 558, *ovalis* 557, *Panormus* 555, *violaceus* 557.
- Eurylepta Hemprich et Ehrenberg: *Argus* 553, *auriculata* 550, *cardiosora* 552, *coccinea* 549, *cornuta* 548, *cristata* 547, *flavomarginata* 548, *fulminata* 548, *guttato-marginata* 549, *japonica* 549, *interrupta* 550, *limbata* 554, *maculata* 548, *miniata*

554, nigra 449, *nigrocincta* 551, *oceanica* 546, *orbicularis* 554, *praetexta* 547, *pulehra* 550, *rubrocincta* 546, *sanguinolenta* 553, *striata* 551, *superba* 552, *velutina* 548, *violacea* 553, *vittata* 548, *Zebra* 554.

Fasciola Linné: *fusca* 505, *terrestris* 503.

Fovia Girard: *affinis* 502, *longiceps* 502, *littoralis* 502, *trilobata* 502, *Warrenii* 501.

Galeocephala Stimpson: *superba* 520, *tentaculata* 520.

Geobia Diesing: *subterranea* 496.

Geoplana Stimpson: *atra* 513, *bilinearis* 510, *Burmeisteri* 512, *elegans* 510, *elongata* 495, *Gaji* 495, *lapidicola* 510, *maculata* 495, *marginata* 511, *marmorata* 513, *Maximiliani* 513, *Mülleri* 511, *Nephele* 513, *nigrofusca* 510, *octostriata* 512, *olivacea* 511, *pallida* 509, *pallida* 512, *pulehella* 509, *pulla* 510, *rufiventris* 509, *Schultzei* 512, *semilineata* 495, *sylvatica* 505, *subterranea* 496, *tasmanica* 511, *terrestris* 503, *tristriata* 512, *vaginuloides* 511.

Glossostoma Le Conte: *nematoideum* 573.

Gnesioceros Diesing: *Mertensi* 572, *pellucidus* 571.

Goniocarena Schmarda: *gonocephala* 498.

Gunda O. Schmidt: *lobata* 506.

Haga O. Schmidt: *plebeja* 501.

Hydrolimax Haldeman: *griseus* 573.

Imogine Girard: *conoceraca* 568, *oculifera* 570, *truncata* 568.

Leimacopsis Diesing: *terricola* 519.

Leptoplana Hemprich et Ehrenberg: *acuta* 527, *affinis* 539, *Alcinoi* 541, *areta* 538, *atomata* 532, *australis* 529, *badia* 523, *capensis* 530, *collaris* 536, *constipata* 527, *crassiuscula* 537, *cribraria* 537, *delicatula* 534, *discus* 527, *Droebachensis* 526, *ellipsis* 542, *ellipsoides* 533, *elongata* 538, *erythrotaenia* 529, *fallax* 533, *ferruginea* 530, *flexilis* 526, *formosa* 541, *fusca* 531, *gigas* 545, *gracilis* 541, *grandis* 539, *haloglena* 528, *hamata* 538, *humilis* 533, *hyalina* 532, *inconspicua* 536, *irrorata* 536, *lactea* 531, *laevigata* 532, *lanceolata* 540, *lutea* 542, *lyrosora* 535, *macrorhyncha* 531, *macrosora* 538, *maculosa* 534, *microsora* 529, *modesta* 527, *monosora* 535, *nigropunctata* 532, *notabilis* 542, *oblonga* 533, *obovata* 528, *obscura* 539, *oosora* 530, *ophryoglena* 526, *orbicularis* 527, *otophora* 541, *pallida*

527, Patellarum 534, pellucida 532, punctata 534, purpurea 540, Schönbornii 530, Stimpsoni 528, sparsa 540, striata 536, subauriculata 527, tenebrosa 538, tenella 528, tigrina 527, trapezoglana 531, tremellaris 532, trullaeformis 535, variabilis 542.

Nautiloplana Stimpson: oceanica 546.

Oligocelis Stimpson: pulcherima 507.

Orthostomum Grube: rubrocinctum 522.

Pachyplana Stimpson: lactea 532.

Peasia Gray: inconspicua 536, irrorata 536, maculata 548, reticulata 561, tentaculata 557.

Penula Kelaart: alba 542, fulva 542, ocellata 542, punctata 542.

Phagocata Leidy: gracilis 506.

Planaria Müller: affinis 502, angarensis 505, Arethusa 505, armata 560, aurantiaca 558, aurea 562, badia 499, bilobata 522, cerebralis 558, ciliata 495, cinerea 499, coeca 494, corniculata 571, cornuta 533, Dicquemari 555, dulcis 559, elegans 562, ellipsis 542, flexuosa 495, Foremanii 499, frequens 521, fusca 498, fusca 505, fusca 559, gracilis 506, gonoccephala 498, guttata 498, heteroclitia 495, lactea 504, littoralis 502, longiceps 519, lugubris 497, lunata 517, macrostoma 524, maculata 499, maculata 532, meleagrina 572, nigra 508, olivacea 500, Papilionis 560, pellucida 571, polychroa 497, purpurea 559, sagitta 499, sargassicola 572, Schultzei 497, Sinensis 500, stagnalis 495, striata 559, subtentaculata 505, sylvatica 503, Tennenti 517, tentaculata 520, terrestris 503, Thesea 562, tigrina 507, torva 496, torva 497, torva 498, tremellaris 532, truncata 500, Ulvae 502, Ulvae 521, undulata 559, violacea 558, viridis 539, vitta 505, vittata 505, Zeylanica 559.

Planeolis Stimpson: Panormus 555.

Planocera Blainville: aurea 562, elegans 562, elliptica 561, Gaimardi 561, nebulosa 561, pellucida 571, reticulata 561, sargassicola 572.

Planoides Dalyell: fusca 519.

Polycelis Hemprich et Ehrenberg: australis 529, bilinearis 510, brunnea 508, capensis 530, cornuta 508, elegans 510, ellipsis 542, ferruginea 530, haloglana 529, luerigata 532,

lyrosora 535, *macroryncha* 531, *microsora* 529, *nigra* 508, *nigrofusca* 510, *obovata* 528, *oosora* 530, *ophryoglena* 526, *orbicularis* 527, *pallida* 509, *pulla* 510, *tasmanica* 511, *trapezoglana* 531, *vaginuloides* 511, *variabilis* 542, *viganensis* 508.

Polycladus Blanchard: *andicola* 495, *Darwinii* 495, *elongatus* 495, *Gayi* 495, *maculatus* 495, *semilineatus* 495.

Polycystis Kölliker: *Naegeli* 573.

Procerodes Girard: *frequens* 521, *Ulvae* 521, *Wheatlandii* 520.

Proceros Quatrefages: *albicornis* 551, *Argus* 553, *cardiosorus* 552, *cristatus* 546, *limbatus* 554, *miniatus* 554, *nigrocinctus* 551, *orbicularis* 553, *sanguinolentus* 552, *striatus* 551, *superbus* 552, *violaceus* 553, *Zebra* 554.

Procotyla Leidy: *fluviatilis* 517.

Prostheceraeus Schmarda: *Argus* 553, *clavicornis* 564, *cornutus* 548, *cristatus* 547, *latissimus* 563, *microceraeus* 563, *nigricornis* 563, *terricola* 519, *viridis* 564.

Prosthlostomum Quatrefages: *affine* 539, *collare* 537, *constipatum* 537, *crassiusculum* 537, *cribrarium* 537, *gracile* 541, *grande* 539, *hamatum* 539, *obscurum* 539, *sparsum* 540, *tenebrosum* 538.

Rhynchodemus Leidy: *sylvaticus* 503, *Taunayi* 504, *terrestris* 503.

Schmardea Diesing: *rubrocincta* 546.

Sphyrocephalus Schmarda: *dendrophilus* 516.

Stylochoplana Stimpson: *folium* 568, *maculata* 568, *reticulata* 568, *tenera* 568.

Stylochopsis Stimpson: *conglomeratus* 570, *limosus* 570.

Stylochus Hemprich et Ehrenberg: *amphibolus* 566, *conglomeratus* 570, *conoceraeus* 568, *corniculatus* 565, *corniculatus* 571, *dictyotus* 566, *fasciatus* 566, *Folium* 568, *heteroglenus* 569, *limosus* 570, *linteus* 571, *maculatus* 568, *marginatus* 569, *Mertensi* 572, *obscurus* 566, *oculiferus* 570, *oligoglenus* 567, *oxyceraeus* 567, *palmula* 569, *pellucidus* 571, *reticulatus* 569, *sargassicolus* 572, *suesensis* 565, *tener* 568, *truncatus* 567.

Thysanozoon Grube: *aurantiacum* 558, *australe* 556, *Broecchi* 557, *cruciatum* 557, *Diequemaris* 555, *Diesingii* 555, *discoideum* 556, *flavum* 558, *Fockei* 556, *Mülleri* 558, *nigrum* 558, *ovale*

557, *Panormus* 555, *tentaculatum* 556, *tuberculatum* 555, *violaceum* 557.

Trachyplana Stimpson: *tuberculosa* 572.

Typhlocolax Stimpson: *acuminatus* 523, *acutus* 523, *marinus* 523.

Typhlolepta Oersted: *acuminata* 523, *acuta* 523, *bilobata* 522, *coeca* 521, *extensa* 522, *marina* 523, *opaca* 522, *retusa* 523, *rubrocincta* 522, *Stimpsoni* 522.

Typhloplana Ehrenberg: *coeca* 494, *fuliginosa* 495.

Vortex Girard: *candida* 518, *Warrenii* 502.

REVISION
DER
TURBELLARIEN.

ABTHEILUNG: RHABDOCOELEN.

VON

Dr. K. M. DIESING,

WIRKLICHEM MITGLIEDE DER KAISERL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

(Aus dem XLV. Bande des Jahrganges 1862 der Sitzungsberichte der mathem.-naturw. Classe der
kais. Akademie der Wissenschaften besonders abgedruckt.)

(Vorgelegt in der Sitzung vom 28. November 1861.)

WIEN.

AUS DER K. K. HOF- UND STAATSDRUCKEREI.

IN COMMISSION BEI KARL GEROLD'S SOHN, BUCHHÄNDLER DER KAISERLICHEN AKADEMIE
DER WISSENSCHAFTEN.

1862.

Revision der Turbellarien. Abtheilung: Rhabdocoelen.

Von

Dr. K. M. Diesing,

wirklichem Mitgliede der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften.

(Vorgelegt in der Sitzung vom 28. November 1861.)

Nachdem in jenem Aufsätze, welchen ich der kais. Akademie in der Sitzung vom 3. October d. J. überreichte, die erste Abtheilung der Strudelwürmer, nämlich jene mit verzweigtem und blind endigendem Darmcanale behandelt worden ist, bildet die zweite Abtheilung, welche die Strudelwürmer mit einfachem Darmcanal enthält, den Gegenstand der vorliegenden Arbeit. Diese zweite Abtheilung zerfällt in zwei natürliche, in voller Schärfe zuerst durch Schultze begrenzte Gruppen: die rüssellosen und die rüsseltragenden Rhabdocoelen. Den grösseren Theil unserer näheren Kenntniss der ersteren und insbesondere ihres inneren Baues, so wie ihrer Entwicklungsgeschichte, verdanken wir den Bemühungen von M. Schultze und O. Schmidt. Was die Principien, die mich bei der systematischen Anordnung dieser Gruppe leiteten, betrifft, so habe ich das Vorhandensein oder Fehlen eines Afters besonders berücksichtigt, bei den Gattungen die Stellung des Mundes, in so fern dieser endständig ist oder auf der Bauchseite liegt, als wesentlich, dagegen die Lage der Mundöffnung auf der Bauchseite, ob sie vorne, in der Mitte, oder nach hinten zu gelegen ist, übereinstimmend mit M. Schultze, O. Schmidt u. m. a. als untergeordnet betrachtet. Ausserdem habe ich das Vorkommen oder die Abwesenheit von Seh- und Gehörorganen, so wie auch der Kopfgruben (Cephalopori), als massgebende Gattungscharaktere angenommen. Durch die Anwendung dieser Grundsätze wurde eine scharfe Begrenzung der Gattungen erzielt; die Consequenz der Durchführung machte jedoch die Aufhebung mancher der bereits nach anderen Eintheilungsprincipien aufgestellten Gattungen unerlässlich.

Was die rüsseltragenden Rhabdocoelen betrifft, so verdankt man die wichtigsten Beiträge zur Kenntniss der europäischen Formen im letzten Jahrzehnte M. Schultze, Dalyell und neuerlich Van Beneden in seiner Abhandlung: *Recherches sur la Faune littorale de Belgique* 1860, während die exotischen Rhynchocoelen durch Stimpson und Schmaroda in ihren schon früher angeführten Werken wesentlich bereichert worden sind. Der erstere beschreibt von diesen 33, der letztere 17 neue Arten. Ferner wollte ich die ohne Text erschienenen schönen Tafeln zu den *Voyages de la commission scientifique du Nord en Scandinavie, en Laponie, au Spitzberg et aux Feroë, pendant les années 1838, 1839, 1840 sur la Corvette la Recherche commandée par M. Fabvre, publiés sous la direction de Paul Gaimard*, nicht unbenutzt lassen, und habe mir daher erlaubt, die auf denselben dargestellten Gattungen und Arten, so weit dies nur allein nach Abbildungen möglich war, zu charakterisiren und ihnen bis zum Erscheinen des Textes zeitweilige Namen beizulegen.

Was die Eintheilung der rüsselführenden Strudelwürmer betrifft, so machte M. Schultze (in d. *Zeitschr. f. wissensch. Zool.* IV. 1853) den Vorschlag, dieselben nach dem Vorhandensein oder dem Mangel eines Rüsselstiletts in zwei Abtheilungen zu bringen und von diesen die erste *Enopla*, die zweite *Anopla* zu benennen: da jedoch die Angaben über das Dasein oder die Beschaffenheit einer Rüsselbewaffnung bei einem grossen Theile der bekannten Rhynchocoelen noch fehlen oder sehr unvollständig sind, so halte ich eine solche Eintheilung für noch nicht durchführbar, habe jedoch wo immer Daten über Rüsselbewaffnung vorlagen, dieselben sorgfältig aufgeführt. Dagegen wurde das Dasein oder Fehlen der Kopfgruben, wie dies schon theilweise von mir im *Systema Helminthum* geschah und später durch Schmaroda eine weitere Anwendung fand, als Eintheilungsprincip gewählt.

So wie in anderen Ordnungen der *Helminthen*, bilden auch in der der Turbellarien einige Gattungen durch die grosse Anzahl ihrer Arten gewissermassen den Kern, um welchen sich die übrigen Geschlechter anschliessen; so unter den Dendrocoelen *Leptoplana* mit 66, unter den Rhabdocoelen die rüssellose *Turbella* mit 47, und die mit einem Rüssel versehene *Meckelia* mit 44 Arten.

Ein Überblick der Ordnung der Strudelwürmer lässt eine nahe Verwandtschaft derselben theils mit den Myzohelminthen, theils mit den Cephalocotyleen nicht verkennen. Ungeachtet des raschen Fortschrittes unserer Kenntniss der Turbellarien gibt es doch noch immer so viele unvollständige, ja sogar widersprechende Angaben über den äussern und innern Bau dieser Thiere, dass ein allen Anforderungen entsprechender systematischer Aufbau noch immer nicht zu erzielen war. Von Strudelwürmern mit einfachem Darmcanal (mit Ausschluss der ganz zweifelhaften) umfasst die Gruppe der rüssellosen 122 Arten in 27 Gattungen und 15 Familien, welche meistens süsse Wässer bewohnen, die der Rüsselträger 195 lebende und 9 erloschene Arten in 41 lebenden und 2 erloschenen Gattungen und 12 Familien, die grösstentheils im Meere leben, so dass die gesammte Ordnung aus 551 Arten, 105 Gattungen und 43 Familien besteht.

Endlich fühle ich mich noch verpflichtet, meinem edlen Freunde, Herrn August von Pelzeln, welcher mich auch bei dieser umfangreichen und schwierigen Arbeit auf das Kräftigste unterstützte, hier meinen herzlichsten Dank öffentlich auszusprechen.

SUBORDO II. TURBELLARIA RHABDOCOELA EHRENBORG.

Tractus intestinalis simplex coecus aut ano stipatus. Proboscis aggressoria nulla (Arhynchocoela) vel unica (Rhynchocoela).

Conspectus dispositionis familiarum et generum.**TRIBUS I. ARHYNCHOCOELA.****Subtribus I. Arhynchocoela aprocta.**

Tractus cibarius coecus. — Androgyna.

* Acrostomata: Os terminale.

Familia I. Megastomea ¹⁾.

1. **Megastomum.** Corpus subcylindricum. Caput corpore continuum. Os terminale rimaeforme transversum, oesophago subcylindrico. Ocelli nulli. Otolithi nulli. Aquarum dulcium incolae.

Familia II. Proporidae. Corpus ellipticum v. teretiuseculum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago tubaeformi. Ocelli nulli. Otolithus unus supra capsulam aut otolithotheca inclusus. Aquarum subsalinarum v. maris incolae.

2. **Acelis.** Corpus teretiuseculum. Os oesophago margine sexlobato. Otolithus capsulae cervicali insidens. Aquarum subsalinarum incolae.
3. **Proporus.** Corpus ellipticum. Os oesophago margine integro. Otolithus otolithotheca inclusus. Maricolae.

Familia III. Aemostomea.

4. **Aemostomum.** Corpus teretiuseculum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago conico margine denticulato. Ocelli duo. Otolithus nullus. Aquarum dulcium incolae.

Familia IV. Otocelidea. Corpus teretiuseculum vel depressiuseculum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago cylindrico. Ocelli duo. Otolithus 1 vel 2. Maricolae.

5. **Otocelis.** Corpus teretiuseculum. Otolithus unus.
6. **Sidonia.** Corpus depressiuseculum. Otolithi duo.

¹⁾ Character generis unici simul familiae, quod de familiis omnibus subsequentibus, unicum solum genus continentibus, pariter valet.

°° Hypostomata: Os ventrale, vel antrorsum, vel in medio fere corporis, vel retrorsum situm.

Familia V. Typhloplanidea.

7. **Typhloplana.** Corpus depressum vel teretiusculum. Caput corpore continuum. Os ventrale, superum subterminale, antrorsum vel in medio fere corporis situm. Ocelli nulli. Otolithus nullus. Aquarum dulcium rarius maris incolae, rarissime endoparasita.

Familia VI. Otophora. Corpus planum vel teretiusculum. Caput corpore continuum. Os ventrale, antrorsum v. in medio corporis v. retrorsum situm, oesophago cylindrico, conico v. amphoraeformi. Ocelli nulli. Otolithus unus prominentiis duabus vel nullis, otolithotheca inclusus, vel duo otolithothecis duabus. Aquarum dulcium v. maris incolae.

8. **Monotus.** Corpus planum vel teretiusculum. Os ventrale, antrorsum vel in vel retro medium corporis situm, oesophago cylindrico v. amphoraeformi. Otolithus unus prominentiis duabus v. nullis, otolithotheca inclusus. Maricolae v. aquarum dulcium incolae.
9. **Diotis.** Corpus planum. Os ventrale retrorsum situm, oesophago conico. Otolithi duo singulo otolithotheca propria incluso. Aquarum dulcium incolae.

Familia VII. Vorticinea. Corpus planum et teretiusculum. Caput corpore continuum, haud cristatum vel ciliis rigidis cristatum. Os ventrale, antrorsum, in medio corporis vel retrorsum situm, oesophago cylindrico, amphoraeformi, subgloboso, infundibuliformi vel panduraeformi. Ocelli 2 v. 4, rarissime 3. Otolithi nulli. Aquarum dulcium v. maris incolae.

10. **Turbella.** Corpus teretiusculum v. depressum. . . Os ventrale superum, in medio fere corporis vel posticum subterminale, oesophago cylindrico, amphoraeformi vel infundibuliformi. Ocelli duo. Aquarum dulcium incolae, rarius maricolae.
11. **Sproelytus.** Corpus gracile. Caput corpore continuum ciliis rigidis longis munitum. Os ventrale antrorsum situm, oesophago subgloboso. Ocelli duo. Maricolae.
12. **Tricelis.** Corpus planum. Os ventrale retro medium corporis situm, oesophago subgloboso. Ocelli tres. Maricolae v. aquarum dulcium incolae.

13. **Vortex.** Corpus teretiuseulum vel depressum. Os ventrale, superum subterminale, antrorsum, in medio fere corporis vel retrorsum situm, oesophago amphoraeformi, subgloboso vel cylindrico. Ocelli quatuor. Aquarum dulcium vel maris incolae.
14. **Trigonostomum.** Corpus gracile. Caput corpore continuum ciliis rigidis longis munitum. Os ventrale trifissum antrorsum situm, oesophago panduraeformi. Ocelli 4. Maricolae.

Familia VIII. Vorticidea.

15. **Vorticeros.** Corpus gracile. Caput a corpore subdiscretum, pseudotentaculis duobus frontalibus. Os ventrale antrorsum situm, oesophago subgloboso. Ocelli duo. Otolithus nullus. Maricolae.

Familia IX. Celidotidea. Corpus teretiuseulum vel depressiuseulum. Caput corpore continuum vel strictura discretum. Os ventrale, antrorsum vel infra medium corporis situm, oesophago cylindrico. Ocellus 1 vel 2. Otolithus unus, prominentiis duabus vel nullis, otolithotheca inclusus. Maricolae.

16. **Monops.** Corpus teretiuseulum. Caput corpore continuum vel strictura discretum. Os ventrale in v. infra medium corporis situm. Otolithus unus, prominentiis duabus vel nullis, otolithotheca inclusus, ocello simul anteposito.
17. **Celidotis.** Corpus gracile. Caput corpore continuum. Os ventrale, superum subterminale rimaeforme longitudinale vel infra medium corporis situm. Ocelli duo. Otolithus unus, prominentiis nullis v. duabus, otolithotheca inclusus retro oculos.

Subtribus II. Arhynchocoela proetucha.

Tractus cibarius ano stipatus. — Sexus discretus, interdum peridice agama.

* Acrostomata: Os terminale.

Familia X. Orthostomea.

18. **Orthostomum.** Corpus proteum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago subcylindrico. Ocelli nulli. Otolithus nullus. Anus posticus terminalis. Aquarum dulcium incolae.

Familia XI. Anorthidea.

19. **Anortha.** Corpus compressiusculum. Os terminale. Ocelli nulli. Otolithus unus. Anus posticus terminalis. Aquarum dulcium incolae.

Familia XII. Disorea.

20. **Disorus.** Corpus proteum. Caput corpore continuum. Os terminale. Ocelli 6, biternati. Otolithus nullus. Anus posticus terminalis. Maricolae.

** Hypostomata: Os ventrale, antrorsum situm, imo subterminale.

Familia XIII. Anotoceleidea. Corpus teretiusculum v. planum. Caput corpore continuum. Cephalopori nulli v. duo marginales. Os ventrale antrorsum situm, oesophago subcylindrico angusto. Ocelli nulli. Otolithus nullus. Anus ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium incolae.

Subfamilia I. Anotoceleidea aporocephala.

21. **Typhlomicrostomum.** Corpus planum. Cephalopori nulli.

Subfamilia II Anotoceleidea porocephala.

22. **Anotoceles.** Corpus teretiusculum. Cephalopori duo marginales.

Familia XIV. Stenostomea. Corpus teretiusculum vel planum. Caput corpore continuum vel a corpore discretum. Cephalopori nulli vel duo marginales. Os ventrale antrorsum situm, oesophago subcylindrico angusto vel crasso, medio angustato. Ocelli nulli. Otolithus 1 v. 2. Anus ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium incolae.

Subfamilia I. Stenostomea aporocephala.

23. **Catenula.** Corpus subcylindricum vel depressum. Caput a corpore discretum. Cephalopori nulli. Os ventrale, oesophago subcylindrico crasso, medio angustato. Otolithus unus.

Subfamilia II. Stenostomea porocephala.

24. **Stenostomum.** Corpus teretiusculum. Caput corpore continuum. Cephalopori duo marginales. Os ventrale, oesophago subcylindrico longo angusto. Otolithi duo ante vel retro os siti. Anus ventralis ante caudae apicem.

Familia XV. Microstomea. Corpus teretiusculum vel depressum. Caput corpore continuum. Cephalopori nulli vel duo marginales. Os ventrale, antrorsum situm v. superum subterminale, circulare vel transversum, rimaeforme. Ocelli duo simplices vel 6, quorum 2 compositi, 4 simplices. Otolithus nullus. Anus ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium v. maris incolae.

Subfamilia I. Microstomea aporocephala.

25. **Stylacium.** Corpus depressiusculum. Cephalopori nulli. Os ventrale superum subterminale. Ocelli 6, quorum 2 compositi, 4 simplices. Aquarum dulcium incolae.
26. **Dinophilus.** Corpus teretiusculum. Cephalopori nulli. Os ventrale antrorsum situm transversum, rimaeforme. Ocelli duo. Maricolae.

Subfamilia II. Microstomea porocephala.

27. **Microstomum.** Corpus teretiusculum. Cephalopori duo marginales. Os ventrale antrorsum situm, circulare. Ocelli duo. ♀ Aquarum dulcium et maris incolae.

Situ oris ignoto adhuc dubium num Acrostomatibus vel Hypostomatibus adnumerandum:

28. **Aphanostomum.** Corpus oblongum. Os. . . Ocellus unus hyalinus. Maricolae.

TRIBUS II. RHYNCHOCOELA.

Subtribus I. Rhynchocoela aporocephala.

Cephalopori nulli. — Androgyna v. sexus discreti.

* Holocephala: Caput haud lobatum.

Familia XVI. Rhynchoscolecidea.

29. **Rhynchoscolex.** Corpus teretiusculum exappendiculatum. Caput corpore continuum. Proboscis terminalis pugione nullo. Os ventrale, antrorsum vel in medio corporis situm. Ocelli nulli. Androgyna. Aquarum dulcium et subsalinarum incolae.

Familia XVII. Gyatricinea. Corpus teretiusculum vel oblongum ciliatum, exappendiculatum. Caput corpore continuum. Proboscis terminalis pugione nullo. Os ventrale, antrorsum vel in

medio corporis situm. Ocelli 2, 4 v. 6. Androgyna. Maricolae, rarius aquarum dulcium incolae.

30. **Gyrator.** Corpus subcylindricum. Os in medio fere corporis situm. Ocelli 2. Aquarum dulcium v. maris incolae.
31. **Rhynchoprobolus.** Corpus oblongo-ovale. Os antrorsum situm. Ocelli 4. Aquarum dulcium incolae.
32. **Prostomum.** Corpus teretiuseulum. Ocelli 6. Aquarum dulcium incolae.

Familia XVIII. Borlasia. Corpus teretiuseulum vel depressiuseulum. exappendiculatum, disco caudali nullo v. uno. Caput corpore continuum vel discretum. Proboscis terminalis vel infera. Os ventrale antrorsum situm vel subterminale anticum. Ocelli nulli. Maricolae.

α) Proboscis terminalis.

33. **Borlasia.** Corpus teretiuseulum vel depressum, disco caudali nullo. Caput corpore continuum v. discretum, sulcis laterali-
bus nullis. Proboscis terminalis. Os subterminale anticum.
34. **Taeniosoma.** Corpus depressum, disco caudali nullo. Caput subdiscretum sulco longitudinali (linea impressa incolorata) in utroque margine. Proboscis terminalis. Os antrorsum situm.
35. **Baseodiscus.** Corpus teretiuseulum extremitate caudali in discum explanata. Caput a corpore discretum. Proboscis terminalis. Os retro caput situm.

β) Proboscis infera.

36. **Valencinia.** Corpus teretiuseulum v. depressum. Caput strictura discretum. Proboscis in medio capitis paginae ventralis. Os infra ostium meatus proboscidem protractilem excipientis situm.

Familia XIX. Ommatophora. Corpus teretiuseulum vel depressiuseulum exappendiculatum. Caput corpore continuum v. discretum. Proboscis terminalis pugione et hirsutis aciculiferis instructa. Os ventrale, antrorsum vel in medio fere corporis situm. Ocelli 2, 6 v. plurimi. Maricolae.

37. **Cephalothrix.** Corpus teretiuseulum vel depressiuseulum. Caput corpore continuum. Os antrorsum vel in medio fere corporis situm. Ocelli 2.

38. **Ommatoplea.** Corpus teretiusculum v. depressiusculum. Caput corpore continuum vel discretum. Os subterminale anticum. Ocelli 6 v. plurimi.

Familia XX. Micruraea. Corpus depressiusculum vel teretiusculum, extremitate caudali appendiculata. Caput corpore continuum vel discretum. Proboscis terminalis. Os ventrale antrorsum situm. Ocelli numerosi. Anus sub processu caudali. Maricolae.

39. **Micrura.** Corpus depressum, processu caudali terminali filiformi. Caput corpore continuum. Proboscis e plica transversa terminali protractilis. Os infra caput. Ocelli 10.
40. **Polystemma.** Corpus teretiusculum v. depressiusculum, (feminae) in processum ellipticum ovigerum postice dilatatum. Caput discretum. Os antrorsum situm. Ocelli plurimi.

Situs oris in generibus subsequentibus ignotus. — Corpus exappendiculatum. — Maricolae.

† Proboscis terminalis e medio capitis protractilis.

Ocelli nulli.

41. **Acrostomum.** Corpus elongatum depressum. Caput corpore continuum v. sulco circulari discretum. Proboscis terminalis. Os... Ocelli nulli.

Ocelli 2.

42. **Diplomma.** Corpus depressiusculum. Caput corpore continuum vel discretum, fronte emarginatum. Proboscis terminalis. Os... Ocelli 2.

43. **Nareda.** Corpus subcylindricum. Caput a corpore discretum, triangulare. Proboscis... Os... Ocelli 2.

Ocelli 4.

44. **Oerstedtia.** Corpus teretiusculum vel depressiusculum. Caput corpore continuum. Proboscis terminalis pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. Os... Ocelli 4.

Ocelli plurimi.

45. **Hemicyclia.** Corpus teretiusculum filiforme. Caput corpore continuum, plica transversa terminali. Proboscis terminalis. Os... Ocelli plurimi semicirculo dispositi.

46. **Tatsnoskia.** Corpus depressum. Caput subdiscretum. Proboscis terminalis ex apertura cruciata protractilis. Os . . . Ocelli plurimi in acervos duos aggregati.

† † Proboscis terminalis e margine capitis protractilis.

47. **Polina.** Corpus depressiuseulum. Caput discretum vel subdiscretum. Proboscis terminalis e capitis margine frontali inferiore protractilis. Ocelli numerosi in acervos 4 aggregati.

48. **Cosmocephala.** Corpus depressum. Caput corpore continuum v. subdiscretum, pseudorimis inconspicuis (lineis impressis incoloratis) cervicalibus. Proboscis terminalis e capitis margine frontali inferiore protractilis. Ocelli numerosi ut plurimum in margine capitis.

* * Lobocephala. Caput lobatum.

Familia XXI. Hypoloba. Corpus depressum. Caput discretum, subtus rima longitudinali vel marginibus longitudinalibus inflexis bilobum, cavum vel solidum. Proboscis et os . . . Ocelli nulli. Maricolae.

49. **Colpocephalus.** Corpus depressum lineare. Caput subovatum subtus rima longitudinali bilobum, cavum.

50. **Chlamydocephalus.** Corpus elongatum planum. Caput cordatum, subtus marginibus longitudinalibus inflexis bilobum, solidum.

Familia XXII. Acroloba. Corpus protenu. Caput corpore continuum, unilobum vel bilobum, lobis terminalibus. Proboscis terminalis e capitis margine protractilis. Os terminale in medio capitis. Ocelli nulli. Maricolae.

51. **Stimpsonia.** Corpus subcylindricum compressiuseulum. Caput membrana circulari retroflexa. Lobus terminalis spathaeformis in margine superiore capitis proboscidem protractam includens. Os terminale in medio capitis.

52. **Ramphogordius.** Corpus teretiuseulum filiforme. Lobi capitis duo terminales, superpositi, supero majore. Ostium meatus proboscidem protractilem excipientis ad basin loborum. Os . . .

53. **Lobilabrum.** Corpus elongatum depressum. Lobi capitis duo terminales horizontaliter patentes, bilobi. Ostium meatus proboscidem protractilem excipientis inter lobos. Os . . .

Subtribus II. Rhynchoeola porocephala.

Cephaloporus unicus aut 2 vel 4 oppositi, rarius 2 juxtapositi. — Sexus discretus.

Familia XXIII. Prorhynchidea.

54. **Prorhynchus.** Corpus subcylindricum. Caput corpore continuum. Cephalopori foveaeformes marginales duo oppositi. Proboscis terminalis pugione armata. Os proprium nullum. Apertura capitis terminalis nunc oesophagi, nunc proboscidis egressui inserviens. Ocelli nulli. Aquarum dulcium incolae.

Familia XXIV. Emeidea.

55. **Emea.** Corpus lineare depressum. Caput corpore continuum. Cephalopori foveaeformes marginales utrinque duo. Proboscis terminalis pugione armata. Os et oesophagus . . . Ocelli nunc 4 nunc 6. Aquarum dulcium incolae.

Familia XXV. Typhlonemertinea. Corpus depressum v. teretiusculum. Caput corpore continuum v. strictura discretum. Cephaloporus unus terminalis aut 2 marginales oppositi vel 4 cruciatim convergentes. Proboscis terminalis aut in capitis pagina ventrali collocatas, inermis, rarissime pugione et burseolis aciculiferis instructa. Os ventrale infra caput situm. Ocelli nulli. Maricolae.

α) Proboscis infera.

56. **Tubulanus.** Corpus teretiusculum. Caput strictura a corpore discretum. Cephaloporus terminalis transverse rimaeformis. Proboscis in medio capitis paginae ventralis.
57. **Cerebratulus.** Corpus elongatum depressum v. teretiusculum. Caput corpore continuum v. subdiscretum. Cephalopori duo longitudinales, antice convergentes v. paralleli. Proboscis in pagina ventrali capitis.

β) Proboscis terminalis.

58. **Meckelia.** Corpus elongatum depressum vel teretiusculum. marginibus haud revolutis. Caput corpore continuum v. strictura discretum. Cephalopori duo longitudinales marginales. Proboscis terminalis.
59. **Diplopleura.** Corpus elongatum dilatatum marginibus pone caput revolutis in linea mediana dorsali vix contiguis. Caput

discretum. Cephalopori duo longitudinales marginales. Proboscis terminalis.

60. **Ophiocephalus.** Corpus elongatum supra convexum subtus planum. Caput discretum. Cephalopori quatuor longitudinales antice cruciatim convergentes. Proboscis terminalis.

Familia XXVI. Loxorrhochmidea. Corpus teretiuseulum filiforme vel depressiuseulum, haud raro proteum. Caput corpore continuum v. discretum. Cephalopori transversales, interdum obliqui, 2 et tunc oppositi vel juxtapositi aut 4. Proboscis terminalis plerumque pugione st burseolis aciculiferis instructa. Os ventrale antrorsum situm. Ocelli 2, 4 v. numerosi. Maricolae.

61. **Cephalonema.** Corpus filiforme teretiuseulum. Caput discretum. Cephalopori 2 oppositi. Ocelli duo.
62. **Tetrastemma.** Corpus filiforme teretiuseulum. Caput corpore continuum v. discretum. Cephalopori 2 oppositi. Ocelli 4.
63. **Ditactorrhochma.** Corpus elongatum proteum. Caput discretum. Cephalopori duo juxtapositi. Ocelli numerosi.
64. **Loxorrhochma.** Corpus filiforme depressiuseulum. Caput corpore continuum. Cephalopori 4 bini oppositi. Ocelli quatuor.

Familia XXVII. Euenemertinea. Corpus depressum v. teretiuseulum, haud raro proteum. Caput corpore continuum vel subdiscretum. Cephalopori duo longitudinales marginales continui vel bipartiti. Proboscis terminalis vel in capitis pagina ventrali, inermis vel pugione armata, aut apice capitellata, parte basilari organis urticantibus obsessa. Os ventrale subterminale vel infra caput situm. Ocelli 2, 6—12 aut numerosi varie dispositi. Maricolae, rarissime aquarum dulcium incolae.

α) Proboscis infera.

65. **Quatrefagea.** Corpus elongatum. Caput a corpore discretum. Cephalopori continui, subparalleli (?). Proboscis in pagina ventrali capitis. Os . . . Ocelli numerosi. Maricolae.

β) Proboscis terminalis.

66. **Polyhopla.** Corpus taeniaeforme. Caput subdiscretum. Cephalopori continui, subparalleli. Proboscis terminalis, apice capitellata, parte basilari organis urticantibus obsessa. Os subterminale. Ocelli numerosi. Aquarum dulcium incolae.

67. **Nemertes.** Corpus depressum v. teretiuseulum. Caput corpore continuum vel subdiscretum. Cephalopori continui, convergentes v. paralleli. Proboscis terminalis, inermis v. pugione armata. Os infra caput situm. Ocelli 2, 6—12 aut numerosi. Maricolae.
68. **Emplectonema.** Corpus longissimum filiforme proteum. Caput subdiscretum. Cephalopori bipartiti, convergentes. Proboscis terminalis, inermis? Os... Ocelli numerosi. Maricolae.
Genus inquirendum.
- 69.? **Dichilus.** Corpus depressum li... Caput corpore continuum, plica transversa terminali bilabiatum, labio inferiore emarginato. Proboscis... Os... Ocelli duo. Maricolae.
Genera exstincta.
70. **Nemertites.** Corpus longissimum filiforme. — In formatione cambrica.
71. **Lumbricaria.** Corpus longissimum filiforme. — In formatione calcarea lithographica.

TRIBUS I. ARHYNCHOCOELA SCHULTZE.

Vermes: Intestina *Linne* ex parte. — Vers planulaires *Lamarck* ex parte. — Apodes planaires *Blainville*. — Apoda trematodina *Oersted* ex parte. — Turbellaria rhabdoceola *Ehrenberg* partim.

Animalcula solitaria libera, decolora vel colorata, ut plurima microscopica, alia aliquot lineas longa, paucissima vix semipollicaria. *Corpus* molle, parenchymatosum, totum vel passim ciliis vibrantibus obsessum, ut plurimum lineare, planum vel teretiuseulum, rarius dilatatum, continuum, interdum corpuseulis bacillaribus vel organis urticantibus (vesiculis elongatis appendice filiformi) subcutaneis vel apicibus prominentibus instructum. *Acetabulum* nullum. *Caput* corpore continuum vel discretum, cephalopori nullis vel rarius duobus, uno in dextro, altero in sinistro capitis latere s. marginalibus ¹⁾. *Proboscis* aggressoria nulla. *Tentacula* genuina nulla, rarissime pseudo-tentacula ²⁾. *Ocelli* nulli vel 1, 2, 3, 4 vel 6 simplices, rarissime 2 compositi et 4 simplices, nigri, rarissime rubri v. decolores. *Otolithi* nulli vel 1 vel 2, cum otolithotheca (s. tympano) 1 vel 2. *Os* terminale aut ventrale antrorsum, retrorsum vel in medio corporis situm,

¹⁾ Cephalopori sunt organa rimae- v. foveaeformia, utriculo instructa, incertae functionis, in Rhynechoetis haud raro obvia.

²⁾ In genere *Vorticicoli*.

oesophago s. pharynge rarissime protractili, integro vel limbo lobato. *Tractus* cibarius simplex coecus aut ano stipatus. *Apparatus aquiferus* cum poro excretorio, rarissime apertura duplici, una exceptoria, altera excretoria ¹⁾ instructus. *Androgyna* et tunc apertura genitali unica (Monogonopora), aut sexus discreti et tunc interdum periodice agama. *Penis* chitineus v. mollis. *Organa genitalia* interna (in androgynis); mascula: utriculi duo (vasa seminalia) ductibus suis vesicula seminali communi inserta, ductu brevi ejaculatorio a vesicula seminali in organon copulationis saepe chitineum vel solummodo appendicibus chitineis insignitum excurrente; feminea: organon germinativum et organon vitelligerum, discreti, rarissime juncta ²⁾, paria, rarius imparia, utero, in quo ovula evolvuntur et testa dura teguntur, inserta, cum bursa seminali utero affixa; rarissime ³⁾: sacculi solitarii clausi ad latera intestini, quorum anteriores ovula, posteriores sperma virile continent; in illis sexus discreti, mascula: testiculus cylindricus cum vesicula seminali et pene chitineo; feminea: ovarium cum oviductu extrorsum patente. *Multiplicatio* per ovula, rarius per ovo-vivipartum ⁴⁾, haud raro per divisionem spontaneam transversalem. *Evolutio* directa. *Systema* musculare parum evolutum. *Ganglion* cerebrale duplex, fila nervea emittens. — Aquarum dulcium, rarius maris incolae, rarissime endoparasita.

Motus gliscens v. natatorius. *Ovula* aestiva solitaria, libera, ovula hyberna plurima, capsula libera subglobosa colorata (ootheca), pedicellata vel pedicello destituta inclusa.

Subtribus I. Arhynechoeola aprocta.

Tractus cibarius coecus. — Androgyna.

² Aerostomata. Os terminale.

Familia I. Megastomea Dies. Character generis unici simul familiae.

I. MEGASTOMUM SCHMARDA.

Telostomum Schmarða, nec Oersted.

Corpus subcylindricum. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale rimaeforme transversum amplum, oesophago subcylindrico.

¹⁾ In genere Stylacio.

²⁾ In genere Macrostomo Oersted, cujus species hujus loci generibus Turbellae, Spiroclyto et Monoto adnumeratae sunt.

³⁾ In genere Sidonia.

⁴⁾ In Vorticæ Warrenii Girard.

Ocelli nulli. *Otolithi* nulli. *Androgyna*? Apertura genitalis... *Anus* nullus. Aquarum dulcium Americae centralis incolae.

1. **Megastomum ferrugineum** SCHMARDA.

Corpus subcylindricum flavo-griseum. *Os* dimidia fere corporis latitudinis. Longit. $\frac{1}{2}$ '''.

Ovula matura magna. *Organa genitalia* mascula haud observata.

Telostomum ferrugineum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 4. 8.

Megastomum ferrugineum Schmarda l. s. c. Tab. I. 17.

Habitaculum. In aqua dulci, prope San Juan del Norte in America centrali (Schmarda).

Familia II. Proporidae Dies. *Corpus* ellipticum vel teretiuseulum. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale, oesophago tubaeformi. *Ocelli* nulli. *Otolithus* unus supra capsulam, aut otolithotheca una inclusus. *Androgyna*. Apertura genitalis retrorsum sita. *Anus* nullus. Aquarum subsalinarum Americae borealis vel maris Europae septentrionalis incolae.

II. ACELIS DIESING.

Acmostomi spec. Schmarda.

Corpus teretiuseulum. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale, oesophago protractili tubaeformi margine sexlobato. *Ocelli* nulli. *Otolithus* globosus capsulae cervicali insidens. *Androgyna*. *Penis* cultriformis retrorsum situs. *Anus* nullus. Aquarum subsalinarum Americae borealis incolae.

Ovaria magna uvaeformia retrorsum sita.

1. **Acelis crenulata** DIESING.

Corpus flavidulum. Longit. $\frac{1}{2}$ '''.

Acmostomum crenulatum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 4. 3. Tab. I. 2.

Habitaculum. In aqua subsalsa prope Hobocken haud procul a New York (Schmarda).

III. PROPORUS O. SCHMIDT.

Gyratoris spec. Busch.

Corpus ellipticum retrorsum attenuatum. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale, oesophago tubaeformi margine integro. *Ocelli* nulli. *Otolithus* unus otolithotheca inclusus (oculus Schmidt). *Androgyna*. Apertura genitalis dorsalis. *Anus* nullus. Maricolae.

1. **Proporus Cyclops** O. SCHMIDT. — Dies. Syst. Helm. I. 219.

Habitaculum. Faeroe in sinu Thorshavensi, vere (Schmidt).

Species inquirenda.

2. **Proporus viridis** R. LEUCKART.

Corpus fere teretiusculum interdum retrorsum attenuatum, viride, corpusculis bacillaribus rubris vel violaceis prominentibus.

Longit. $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{8}$.

Gyrator viridis *Busch*: Beobacht. wirbell. Seethiere 117—118. Tab. XIV. 11—14 (cum anatom.).

Proporus? viridis *Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1854. II. 349.

Habitaeculum. In mare adriatico prope Tergestum (*Busch*).

Penis (?): organum corneum imperforatum bipartitum, globulis duobus insidens. Organa genitalia solummodo masculina observata.

Familia III. Acmostomea *Schmarda*. Character generis unici simul familiae.

IV. ACMOSTOMUM *SCHMARDA*.

Corpus teretiusculum. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale, oesophago protractili conico margine denticulato. *Ocelli* duo. *Otolithus* nullus. *Androgyna*. *Penis* flagelliformis retrorsum situs. *Anus* nullus. Aquarum dulcium stagnantium Australiae incolae.

Testiculi duo fusiformes. Ovaria duo filiformia.

1. **Acmostomum denticulatum** *SCHMARDA*.

Corpus teretiusculum, capite rotundato, postice attenuatum, flavo-griseum. *Ocelli* elliptici nigri. Longit. $1\frac{1}{2}$ '''.

Acmostomum denticulatum *Schmarda*: *Neue wirbell. Th.* 1. 4. 3. Tab. I. 4, 1^a.

Habitaeculum. In aqua stagnante ad Cook's River in Nova Cambria (*Schmarda*).

Familia IV. Otoceleidea *Dies*. *Corpus* teretiusculum vel depressiusculum. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale, oesophago cylindrico. *Ocelli* duo. *Otolithus* unicus vel otolithi duo. *Androgyna*. *Anus* nullus. Maricolae.

V. OTOCELIS *DIESING*.

Propori spec. *O. Schmidt*.

Corpus teretiusculum ciliatum. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale, oesophago. . . *Ocelli* duo. *Otolithus* unus otolithotheca inclusus. *Androgyna*. *Apertura genitalis* haud proeul ab extremitate postica. *Anus* nullus. Maricolae.

1. **Otocells rubropunctata** *DIESING*.

Corpus hyalinum. *Ocelli* marginales, rubri. Longit. $\frac{1}{2}'''$.

Proporus rubropunctatus *O. Schmidt*: in Sitzungsber. d. kais. Akad. d. Wissensch. IX. (1852) 498. Tab. XLVI. 10.

Habitaculum. Prope Lesinam (*O. Schmidt*).

VI. **SIDONIA** *SCHULTZE*.

Corpus depressiusculum gracile. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale, oesophago gracili cylindrico intestino oblique inserto. *Ocelli* duo. *Otolithi* duo. *Androgyna*. *Apertura* genitalis . . . *Anus* nullus. *Maricolae*.

Organa genitalia: saeculi solitarii clausi ad latera intestini, quorum anteriores majores ovula in omni evolutionis stadio, posteriores sperma virile plus minusve perfectum continent. — Genus structura et dispositione organorum genitalium ab *Arhynchoeolis* omnino differens, eum *Rhynchoeolis* contra maxime congruens, valde memorabile.

1. **Sidona elegans** *SCHULTZE*.

Corpus album, dorso lateritio cruciatis, capite rotundato. Longit. $2\frac{1}{4}'''$, latit. $\frac{1}{3}'''$.

Corpuseula calcarea subcutanea numerosa teretiusecula.

Sidonia elegans *M. Schultze*: in Verhandl. d. phys. med. Gesellsch. zu Würzburg IV. (1854) 223 (eum anatom.).

Habitaculum. Prope Tergestum haud raro Augusto (*Schultze*).

* * *Hypostomata*: *Os* ventrale, vel antrorsum, vel in medio fere corporis, vel retrorsum situm.

Familia V. Typhloplanidea *Dies*. Character generis unici simul familiae.

VII. **TYPHLOPLANA** *HEMPRICH* et *EHRENBERG*. Char. amplif.

Fasciolae et *Planariae* spec. *Müller*. — *Derostomatis* spec. *Dugès* et *Schmarda*. *Opisthomum* *O. Schmidt*. — *Mesostomi* spec. *O. Schmidt*. — *Anoplodium* *Schneider*. — *Macrostomi* spec. *Schmarda*.

Corpus depressum v. teretiuseculum. *Caput* corpore continuum. *Os* ventrale, superum subterminale, antrorsum v. in medio fere corporis situm. *Ocelli* nulli. *Otolithus* nullus. *Androgyna*. *Apertura* genitalis retrorsum sita. *Anus* nullus. *Aquarum* dulcium, rarius maris incolae, rarissime endoparasita.

* Os superum subterminale vel antrorsum situm.

Opisthomum *O. Schmidt*. — *Macrostomi, Derostomi et Strongylostomi spec. Schmarida*. — *Anoplodium Schneider*.

1. *Typhloplana pallida*.

Corpus latiusculum, albicans, transparens. *Os* superum subterminale, oesophago amphoraeformi. *Aculei* ad basin continuationis vasorum deferentium vomeriformes. *Penis* armatus tortuosus. Longit. ultra 1'''.

Opisthomum pallidum *O. Schmidt*. — *Dies. Syst. Helm.* 1. 233. — *O. Schmidt*: in *Sitzungsb. d. k. Akad.* XXV. (1857) 87. — *Idem* in *Denkschr.* XV. 27.

Habitaculum. Prope Axien ad Albim: in paludosis, Martio et Aprili (*O. Schmidt*).

2. *Typhloplana Schultzeana* *DIESING*.

Corpus gracile. *Os* superum subterminale, oesophago amphoraeformi. *Aculei* ad basin continuationis vasorum deferentium haud vomeriformes. *Penis* armatus tortuosus. Longit. $1\frac{1}{2}$ ''' — 2'', latitudo $\frac{1}{3}$ '''.

Opisthomum pallidum *Schmidt*. — *M. Schultze*: *Beitr. Turbell.* I. 40, 74 et 75 (eum descript.). *Tab.* III. 1 (animal.). *Tab.* I. 13, 14, 26, 39. *Tab.* III. 2—3 (anatom.). — *Idem* in *V. Carus*: *Icon. Zootom.* *Tab.* VIII. 17.

Opisthomum pallidum *M. Schultze* neque *Schmidt*. — *O. Schmidt*: in *Sitzungsb. d. kais. Akad.* XXV. 27. — *Idem* in *Denkschr.* XV. 27.

Habitaculum. In fossa pratensi, Decembri et per totam hyemem sub glacie, animalecula organis genitalibus imperfectis (sub calore cubiculi mox evolutis); Martio usque ad Aprilem animalecula organis genitalibus instructa, Gryphiae (*Schultze*); Majo organis genitalibus evolutis prope Cracoviam (*O. Schmidt*).

3. *Typhloplana pellucida*.

Corpus depressiusculum utrinque attenuatum decolor et pellucidum. *Os* subterminale circulare, oesophago amphoraeformi. *Penis* tubulosus apiculo longo setiformi terminali, retrorsum situs. Longit. 1'', latit. $\frac{1}{3}$ '''.

Vortex coecus *Oersted*. — *Dies. Syst. Helm.* I. 283.

Vortex pellucidus *Schultze*: *Beitr. Turbellar.* 49 et 96. *Tab.* IV. 5 (animal.).

Habitaculum. In littoribus Daniae (*Oersted*). In mare baltico ad algas, Septembri Gryphiae, rarissime (*Schultze*).

4. **Typhloplana ceylonica.**

Corpus taeniaeforme pallide griseum. *Os* subterminale rimae-forme. Longit. $\frac{2}{3}$ '''.

In medio corporis organum tubulosum postice apertura circulari patente.
(An vas aquiferum? *Schmarda*.)

Maerostomum ceylanicum *Schmarda*: Nene wirbell. Th. I. 1. 8. Tab. I. 16.

Habitaeculum. Ad oras Ceyloniae (*Schmarda*).

5. **Typhloplana parasita.**

Corpus planum ellipticum. *Os* antrorsum situm, oesophago . . .
Penis tubulus mollis inermis. Longit. 1—2'''.

Tractus cibarius antrorsum regulariter sinuatus. Bursa seminalis. Ovum unicum in singulo individuo.

Anoploidium parasita *Schneider*: in Müller's Arch. 1858. 324. Tab. XII. 1—4 (cum anatom.). — Idem ibid. 1861. 183.

Habitaeculum. *Holothuria tubulosa*: in cavo corporis (*Schneider*).

6. **Typhloplana elongata.**

Corpus elongatum depressum retrorsum attenuatum rufogriseum. *Os* antrorsum situm ellipticum, oesophago doliiformi. Longit. 1'''.

Derostomum elongatum *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 7. Tab. I. 9.

Habitaeculum. In aqua subsalsa paludosa, New Orleans in America septentrionali (*Schmarda*).

7. **Typhloplana coeca.**

Derostoma coecum *Oersted*. — *Dies*. Syst. Helm. I. 283.

Habitaeculum. In fossis, Hafniae (*Oersted*).

°° *Os* in medio fere corporis situm.

Typhloplana II. et E.

8. **Typhloplana variabilis** OERSTED. — *Dies*. Syst. Helm. I. 231.

Habitaeculum. In Daniae pratis inundatis (*Müller*, *Fabricius* et *Oersted*, — in Gallia: *Dugès*).

9. **Typhloplana viridata** EHRENBERG.

Akaleph. d. roth. Meeres 66.

Typhloplana viridata *O. Schmidt*. — *Dies*. Syst. Helm. I. 232. —
Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 9.

Mesostomum viridatum *Schultze*: Beitr. Turbellar. I. 53.

Habitaeculo adde: In aqua dulci prope Auckland in Nova Zeelandia (*Schmarda*).

10. Typhloplana lapponica O. SCHMIDT.

Mesostomum (Typhloplana) lapponicum O. Schmidt: in Sitzungsber. d. kais. Akad. IX. (1852) 562. Tab. XLVII. 16. — Idem ibid. XXV. (1857) 87. — Idem in Denkschr. XV. (1858) 36.

Habitaculum. In Lapponia, in palude aquae dulcis prope Muonioniska; inter Torneo et Haparanda et prope Cracoviam haud raro (O. Schmidt).

Specimina Cracoviensia os paulum ante medium, specimina lapponica exacte in corporis medio exhibent.

11. Typhloplana gracilis SCHMARDA.

Corpus subcylindricum flavidulum. Os in medio corporis situm.

Penis curvatus. Longit. $\frac{1}{2}$ '''.

Typhloplana gracilis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 9. Tab. I. 19.

Habitaculum. In aqua dulci prope Cali in valle Cauca in Nova Granada (Schmarda).

12. Typhloplana hirudo.

Mesostomum (Typhloplana) Hirudo O. Schmidt: in Sitzungsber. d. kais.

Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 35 et 46. Tab. III. 9, 10, 11.

Habitaculum. Prope Cracoviam (O. Schmidt).

Generi Typhloplanae fortasse adnumeranda:

Convoluta anotica SCHMARDA.

Os semilunare in quarta corporis parte. Longit. $\frac{1}{2}$ '''.

Convoluta anotica Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 8. Tab. I. 18.

Habitaculum. In aqua stagnante prope Peili-Aar et prope Badulla in Ceylonia (Schmarda).

Familia VI. Otophora Dies. Corpus planum vel teretiusculum. Caput corpore continuum. Os ventrale, vel antrorsum vel in medio corporis vel retrorsum situm, oesophago cylindrico, conico v. amphoraeformi. Ocelli nulli. Otolithus unus prominentiis duabus v. nullis, otolithotheca inclusus v. duo otolithothecis duabus inclusi. Androgyna. Apertura genitalis . . . Anus nullus. Aquarum dulcium vel maris incolae.

VIII. MONOTUS DIESING.

Monocelis Auctorum. — Convoluta Oersted. — Monostomi spec. Schultze. — Mesopharyngis spec. Schmarda.

Corpus planum v. teretiusculum, utroque margine involutum vel marginibus haud involutum, extremitate caudali interdum in discum

dilatabili. *Caput* corpore continuum. *Os* ventrale antrorsum vel in vel retro medium corporis situm, oesophago cylindrico v. amphorae-formi. *Ocelli* nulli. *Otolithus* unus prominentiis duabus vel nullis, otolithotheca inclusus. *Androgyna*. *Penis* retrorsum situs. *Anus* nullus. Maricolae vel aquarum dulcium incolae.

* *Os* antrorsum situm. Corpus utroque margine longitudinaliter involutum.
Convoluta *Oersted*.

1. *Monotus paradoxus*.

Convoluta paradoxa *Oersted*. — *Dies* Syst. Helm. I. 218. — *O. Schmidt*: in Sitzungsber. d. kais. Akad. IX. (1852) 492. Tab. XLIV. 1. — *Gosse*: in Ann. nat. hist. 2. ser. XVI. (1855) 312. — *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Planaria haustum *Dalyell*: Powers of the Creator II. (1853) 106. Tab. XIV. 36—38.

Habitaculo adde: Prope Bergen in Norwegia (*O. Schmidt*).
— Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

2. *Monotus Johnstoni*.

Convoluta *Johnstoni* *Diesing*: Syst. Helm. I. 219.

Habitaculum. In sinu Berwickensi, inter Confervas (*Johnston*).

3. *Monotus Diesingii*.

Convoluta *Diesingii* *O. Schmidt*: in Sitzungsber. d. kais. Akad. IX. 493. Tab. XLIV. 2.

Habitaculum. Ad insulam Lesinam (*O. Schmidt*).

4. *Monotus Schultzii*.

Convoluta *Schultzii* *O. Schmidt*: in Sitzungsber. d. kais. Akad. IX. 493. Tab. XLIV. 3. — *M. Schultze*: in Würzburg. phys. med. Gesellsch. IV. (1854) 223 et 224 (cum anatom.).

Habitaculum. Ad insulam Lesinam (*O. Schmidt*). Septembris, Aconae (*M. Schultze*).

5. *Monotus albicinctus*.

Corpus planum oblongum ovatum, antice rotundatum, retrorsum acuminatum, fasciis duabus transversalibus dorsalibus albis. Longit.

Convoluta albicincta *M. Schultze*: in Troschel's Arch. 1849. I. 281.

Habitaculum. Ad Batrachospermum in littore orae orientalis insulae Rugiae (*M. Schultze*).

* * Os in medio corporis situm. Corpus marginibus haud involutum.
Mesopharynx *Schmarda* partim.

6. *Monotus mesopharynx* *DIESING*.

Corpus planum oblongum retrorsum attenuatum, rufo-griseum. *Os* in medio corporis situm, oesophago cylindrico. *Otolithus* prominentiis duabus lenticularibus. *Penis* retrorsum situs, sagittaeformis. Longit. $\frac{1}{3}$ '''.

Ganglion cerebrale antrorsum emittit ramulum crassum apice urceiformem otolithum excipientem. — Ovula obscure rubra.

Mesopharynx otophorus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 4. Tab. I. 10. 11.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante prope Stellenbosch ad caput bonae spei (*Schmarda*).

* * * Os retro medium corporis situm. Corpus marginibus haud involutum.
Monocelis Auctor.

7. *Monotus unipunctatus* *DIESING*.

Otolithus prominentiis duabus. *Penis* pyramidatus armatus.

Monocelis unipunctata *Oersted*. — *Dies*. Syst. Helm. I. 185. — *M. Schultze*: Beitr. Turbell. I. 38 et 75. Tab. II. 8—10 (anatom.).

Habitaculo adde: Sub superficie aquae ad litus maris baltici (*Schultze*).

8. *Monotus rutilans*.

Monocelis rutilans *Hempr. et Ehrenb.* — *Dies*. Syst. Helm. I. 185.

Habitaculum. Ad Fucos maris baltici (*Müller*).

9. *Monotus hyalinus*.

Corpus ovale postice rotundatum, hyalinum. *Caput* rotundatum. Longit. $2\frac{1}{2}$ ''', latit. $\frac{1}{2}$ '''.

Embryo breve post exclusionem subglobosus ciliis vibrantibus obsitus, excavatione circulari.

Monocelis hyalina *Beneden*: Recherch. Faun. litt. Belgique 40 et 56. Tab. VII. 5—9 (et de evolut. embryonis).

Habitaculum. Ad littora Belgiae (*Beneden*).

10. *Monotus lacteus* *DIESING*.

Corpus sublineare antrorsum attenuatum, extremitate postica interdum in discum dilatabili, lacteum. *Os* retro medium corporis situm, oesophago amphoraeformi limbo creulato. *Otolithus* globosus in otolithotheca globosa. Longit. . . .

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. D. (Aporocephala)
1—11 (et fig. anatom.).

Habitaculum. In mari boreali (Gaimard).

Species inquirendae.

11. **Monotus glaucus.**

Monocelis glauca Diesing: Syst. Helm. I. 186.

Habitaculum. In aquis Daniae (Müller).

12. **Monotus subulatus.**

Monocelis subulata Diesing: Syst. Helm. I. 186.

Habitaculum. Inter Conervas marinas et in fundo limoso cavernarum rupium aquam sub aestu retinentium, in Groenlandia copiose (Fabricius).

13. **Monotus excavatus.**

Monocelis excavata Diesing: Syst. Helm. I. 187.

Maerostomum auritum M. Schultze: Beitr. Turbell. 58 et 77. Tab. V. 4
(animal.).

Habitaculo adde: Ad littus maris baltici Gryphiae aestate et autumno (Schultze).

IX. DIOTIS SCHMARDA.

Corpus planum oblongum. *Caput* corpore continuum. *Os* ventrale retrorsum situm, oesophago conico. *Ocelli* nulli. *Otolithi* duo, singulo otolithotheca propria incluso. *Androgyna*. *Penis* . . . *Anus* nullus. Aquarum dulcium Americae aequinoctialis incolae.

1. **Diotis grisea SCHMARDA.**

Corpus oblongum ovale depressum griseum. Longit. $1\frac{1}{2}$ '''.

Diotis grisea Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 5. Tab. I. 14.

Habitaculum In aqua dulci, San Juan del Norte in America centrali (Schmarda).

Familia VII. Vorticinea Hempr. et Ehrenb. Charact. amplif. *Corpus* planum vel teretiuseulum. *Caput* corpore continuum, haud cristatum v. ciliis rigidis cristatum. *Os* ventrale, antrorsum, in medio corporis v. retrorsum situm, oesophago cylindrico, amphoraeformi, subgloboso, infundibuliformi v. panduraeformi. *Ocelli* 2 v. 4, rarissime 3. *Otolithi* nulli. *Androgyna*. *Apertura genitalis* retrorsum sita. *Ovipara*, rarissime ovovivipara. *Anus* nullus. Aquarum dulcium vel maris incolae.

† Ocelli duo.

X. **TURBELLA HEMPRICH** et **EHRENBERG**. Char. amplificato.

Planaria Fabricius. — *Derostoma Dugès* partim. — *Mesostomi* spec. *Dugès*. — *Macrostoma Oersted*. — *Strongylostoma Oersted*. — *Orthostomum O. Schmidt* nec *Hempr.* et *Ehrenb.* — *Schizostomum Schmidt*. — *Mesopharyngis* spec. *Schmarda*. — *Chonostomum Schmarda*. — *Catesthia Leidy*.

Corpus teretiuseculum v. *depressum*. *Caput* corpore continuum. *Os* ventrale superum, rimaeforme, longitudinale vel transversum, vel subellipticum, v. in medio fere corporis situm circulare, v. posticum subterminale, oesophago cylindrico, amphoraeformi vel infundibuliformi, protractili v. hand protractili. *Ocelli* duo antici. *Otolithus* nullus. *Androgyne*. *Anus* nullus. Aquarum dulcium, rarius maris incolae.

Conspectus dispositionis specierum.

- * *Os* superum, rimaeforme, subellipticum v. circulare sp. 1—25.
 - ** *Os* in medio vel paulum supra vel retro corporis medium situm sp. 26—46.
 - *** *Os* subterminale posticum sp. 47.
- Species inquirendae: 48—57.

* *Os* superum, rimaeforme, subellipticum v. circulare.

Turbella Hempr. et Ehrenb. — *Derostoma Dugès* partim. — *Macrostoma Oersted*. — *Strongylostomi* et *Vorticis* spec. *Schmarda*.

1. **Turbella platyura** **HEMPRICH** et **EHRENBERG**. — *Dies*. Syst. Helm. I. 223.

Habitaeculum. Mouspessulani (*Dugès*). — Beroliini (*Ehrenberg*).

2. **Turbella appendiculata** **DIESING**: Syst. Helm. I. 224 adde.

Macrostomum Hystrix Oerst. — *Schultze*: Beitr. Turbell. I. 56, 73 et 77. Tab. V. 3 (animal.). Tab. I. 15 (anatom.).

Habitaeculo adde: Prope littus in profunditate aliquot pedum in mare baltico ab initio aestatis usque ad autumnum organis genitalibus evolutis (*Schultze*).

Sed. cl. *Schultze* eum specie subsequente identica.

3. **Turbella Hystrix** **DIESING**: Syst. Helm. I. 224 adde.

Macrostomum Hystrix Oersted. — *Schultze*: Beitr. Turbellar. I. c. — *O. Schmidt*: in Sitzungsber. d. kais. Akad. XXV. (1857) 87 et in Denkschr. d. kais. Akad. XV. 36.

Habitaeculo adde: Prope Cracoviam (*Schmidt*).

4. **Turbella pisciculus** HEMPRICH et EHRENBERG. — *Dies.* Syst. Helm. I. 224.
 Habitaculum. Berolini (Ehrenberg).
5. **Turbella Squalus** EHRENBERG:
 Akaleph. d. rothen Meeres 66.
Turbella Squalus Diesing: Syst. Helm. I. 224.
 Habitaculum. Monspessulani, in paludosis (Dugès).
6. **Turbella lunulata** HEMPRICH et EHRENBERG. — *Dies.* Syst. Helm. I. 225.
 Habitaculum. Berolini (Ehrenberg).
7. **Turbella selenops** EHRENBERG:
 Akaleph. d. rothen Meeres 66.
Turbella selenops Diesing: Syst. Helm. I. 225.
 Habitaculum. Monspessulani, in paludosis (Dugès).
8. **Turbellaria unipunctata** DIESING: Syst. Helm. I. 225 adde.
Derostomum Schmidtianum *Schultze*: Beitr. Turbellar. I. 50, 73 et 76.
 Tab. IV. 6 (animal.). Tab. I. 7, 8, 38. Tab. IV. 7—9 (anatom.).
 ? *Planaria fodinae* *Dalyell*: Powers of the Creator II. 110. Tab. XV.
 7—12.
Derostomum unipunctatum *Oersted*? — *Leuckart*: in *Troschel's Arch.*
 1859. II. 183.
 Habitaculo adde: In fossis et piscinis, Januario — Martio
 organis genitalibus minus evolutis, Gryphiae (*Schultze*). — Ad
 littora Scotiae (*Dalyell*).
 Secundum cl. *Schultze* cum specie subsequente identica.
9. **Turbella Schmidiana** DIESING: Syst. Helm. I. 225 adde:
Derostomum Schmidtianum *Schultze*: Beitr. Turbell. I. e.
 Habitaculum. Prope Axien ad Albin in limosis, Junio
 (*Schmidt*).
10. **Turbella gibba** DIESING: Syst. Helm. I. 226.
 Habitaculum. Hafniae (*Fabricius*), ad Hofmansgave
 (*Oersted*).
11. **Turbella viridis**.
Corpus subcylindricum, capite rotundato, extremitate postica
 acuminata, viride tinctum. *Os* subterminale circulare, oesophago am-
 phoraeformi. *Ocelli* ovales, nigri. Longit. 1 — 1½'', latit. ⅓ — ⅓''.
Vortex viridis *Schultze*: Beitr. Turbell. I. 47, 73—74. Tab. III. 4 (ani-
 mal.). Tab. I. 1, 2, 2^a, 6^a, 17, 30, 35, 37 et Tab. III. 5 (anatom.).
 — *O. Schmidt*: in *Sitzungsb.* XXV. 87 et in *Denkschr.* XV. 22.

? *Hypostomum viride* Schmidt. — Dies. Syst. Helm. I. 229. — Leuckart: in Troschel's Arch. 1854. II. 348 (de identitate cum Pl. Heliuone; cfr. Turbellae sp. inquirendas Nr. 4. — Leydig: in Müller's Arch. 1857. 415. — Leuckart: in Troschel's Arch. 1858. II. 89.

Habitaculum. In pratis inundatis Decembri usque ad finem Martii organis genitalibus haud evolutis, haud raro decoloria; postea versus aestatem organis genitalibus instructa et rarissime decoloria, prope Gryphiam (Schultze) — Axien ad Albin in Borussia, Martio et Aprili in lacubus prope Cracoviam (Schmidt).

12. *Turbella scoparia.*

Vortex scoparius O. Schmidt: in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkscr. XV. 22 et 46. Tab. I. 1—4 (cum anatom.).

Habitaculum. In piscino prope Cracoviam copiose cum *T. viridi* (O. Schmidt).

13. *Turbella baltica* SCHULTZE.

Corpus subcylindricum, capite obtusato, extremitate postica acuminata, laete brunneum. *Os* subterminale subcirculare, oesophago amphoraeformi. *Ocelli* ovaes vel reniformes, nigri. *Penis* corneus subcylindricus uncinulo terminali, retrorsum situs. Longit. $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ ''' , latit. $\frac{1}{8}$ '''.

Vortex balticus Schultze: Beitr. Turbellar. I. 48, 74 et 76. Tab. IV. 1 (animal.). Tab. I. 28^b. Tab. IV. 2—4 (anatom.). — Van Beneden: Recherch. Faun. litt. Belgique 34. Tab. V. 10—12 (ovula).

Habitaculum. In mare baltico prope Gryphiam frequenter animalcula organis genitalibus evolutis et simul juvenilia ab Aprili usque ad autumnum; animalcula solum juvenilia Martio (Schultze).

In uno ovulo embryones duo.

14. *Turbella notops.*

Corpus subfusiforme postice attenuatum, albidum. *Os* antrorsum situs. *Ocelli* nigri rotundati. Longit. ad 2'''.

Derostoma notops Dugès: in Annal. des sc. nat. XV. 141. Tab. IV. 2.
Turbella? Phaenocora? Ehrenberg: Akaleph. des rothen Meeres 66.
 Gyator hermaphroditus (partim) Diesing: Syst. Helm. I. 227.

Habitaculum. Mospessulani (Dugès).

15. *Turbella galiziana.*

Derostomum galizianum O. Schmidt: in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXV. I. (1857) 87 et in Denkscr. XV. (1858) 26 (et de organ. genital.). Tab. III. 1.

Habitaculum. Prope Cracoviam saepe cum Vortice viridi et scopario (O. Schmidt).

16. Turbella reticulata.

Vortex reticulatus O. Schmidt: in Sitzungsab. d. kais. Akad. IX. (1852) 496. Tab. XLV. 7.

Vortex reticulatus? Idem ibid. XXIII. (1857) 353. Tab. II. 4.

Habitaculum. Prope Lesinam et prope Neapolin (Schmidt).

17. Turbella leucoceles.

Corpus subcylindricum, pallide griseum. *Os* antrorsum situm rimaeforme, oesophago doliiformi. *Ocelli* circulares albescens. Longit $1\frac{1}{4}$ '''.

Derostomum leucoceles Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 6. Tab. I. 7.

Habitaculum. In aqua dulci prope San Juan del Norte in America centrali (Schmarda).

18. Turbella truncata.

Corpus subcylindricum, retrorsum depressiusculum, antice truncatum, lateritium. *Os* antrorsum situm, rimaeforme, oesophago amphorae- s. doliiformi. *Ocelli* pyriformes nigri. *Penis* hamatus in basi semilunari, retrorsum situs. Longit. $1\frac{1}{2}$ '''.

Derostomum truncatum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 6. Tab. I. 8.

Habitaculum. In aqua stagnante cum Stentore nigro prope Illawara, in Nova Cambria (Schmarda).

19. Turbella siphonophora.

Orthostomum siphonophorum O. Schmidt: in Sitzungsab. d. kais. Akad. IX. 500. Tab. XLVII. 14.

Macrostomum siphonophorum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 8 (nota).

Habitaculum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

20. Turbella andicola (Schmarda).

Corpus planum oblongum, antice truncatum, postice latum, flavo-griseum. *Os* antrorsum situm circulare. *Ocelli* in fronte remoti nigri. *Penis* curvatus, aculeis retrorsum directis utrinque duobus brevibus. Longit. $\frac{3}{4}$ '''.

Strongylostomum andicola Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 9. Tab. II. 20.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante ad pedem montis Pichincha in republica Ecuador (Schmarda).

21. Turbella metopoglana.

Corpus planiusculum oblongum, flavo-griseum. *Os* in primo corporis triente. *Ocelli* frontales nigri. *Penis* curvatus aculeis retrorsum directis utrinque duobus longioribus. Longit. $\frac{1}{4}$ '''.

Ovula matura ochracea, testa dura chitinacea.

Strongylostomum metopoglenum *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. I. 9.

Tab. II. 21 et 21^a.

Habitaculum. In aqua stagnante prope Sidney in Australia (*Schmarda*).

22. Turbella sphaeropharynx.

Corpus planum, oblongo ovale, rufo-griseum, tractu cibario brunneo transparente. *Os* circulare antrorsum situm, oesophago globoso. *Ocelli* elliptici nigri. Longit. 1'''.

Vortex sphaeropharynx *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. I. 5. Tab. I. 3.

Habitaculum. In aqua stagnante prope Cali in valle Cauca. Novae Granadae (*Schmarda*).

23. Turbella caudata.

Corpus cylindricum postice in formam caudae attenuatum, rufo-griseum. *Os* antrorsum situm, oesophago ovali. *Ocelli* sphaerici nigri. *Penis* subuliformis, basi incrassatus, scutello insidens. Longit. $1\frac{1}{2}$ '''.

Ganglion cerebrale distinctum, fila nervea 5 emittens, quorum duo versus oculos excurrunt. *Os* ciliis vibrantibus magnis obsessum.

Vortex caudatus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. I. 5. Tab. I. 4.

Habitaculum. In fonte prope Popayan Novae Granadae (*Schmarda*).

24. Turbella trigonoglana.

Corpus subcylindricum, medio parum dilatatum, retrorsum attenuatum. *Os* antrorsum situm, oesophago ovali. *Ocelli* triangulares nigri. *Penis* longe subulatus. Longit. $\frac{1}{2}$ '''.

Testiculi duo elongati. Vesicula seminalis globosa. Ovaria duo longa utriculiformia.

Vortex trigonoglana *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. I. 6. Tab. I. 5.

Habitaculum. In aqua stagnante prope Bathurst in Nova Cambria (*Schmarda*).

25. Turbella Conus.

Corpus conicum. *Os* antrorsum situm, oesophago doliiformi margine denticulato. *Ocelli* reniformes nigri. Longit. $1\frac{1}{4}$ '''.

Intestinum conicum.

Vortex conus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 6. Tab. I. 6.

Habitaeculum. In aquis stagnantibus sylvarum, San Juan del Norte, in America centrali (*Schmarda*).

* * Os in medio vel paulum supra vel retro corporis medium situm.

Mesostomum *Dugès*. — Strongylostoma *Oersted*. — Mesopharyngis spec. et Choanostomum *Schmarda*.

26. *Turbella fusiformis*.

Derostoma (Mesostoma) fusiforme *Dugès*. — *Ehrenberg*: Akaleph. des rothen Meeres 66.

Mesostomum fusiforme *Dugès*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 222.

Strongylostoma assimile *Oersted*. — *Schultze*: Beitr. Turbellar. 53.

Habitaeculum. In aquis stagnantibus Galliae (*Dugès*); — in Dania (*Oersted*).

27. *Turbella radiata*.

Mesostomum radiatum *Diesing*: Syst. Helm. I. 222.

Strongylostoma radiatum *Schultze*: Beitr. Turbellar. 53.

Habitaeculum. In Daniae aquis paludosis et piscinis (*Müller* et *Oersted*).

28. *Turbella rostrata*.

Derostoma (Mesostoma) rostratum *Dugès*. — *Ehrenberg*: Akaleph. des rothen Meeres 66.

Mesostomum rostratum *Dugès*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 220. — *Schultze*: Beitr. Turbell. I. 73—74. Tab. I. 10—12, 23 (anatom. et de corp. bacill.). — *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 10.

Habitaeculo adde: Prope Badulla in Ceylonia (*Schmarda*).

29. *Turbella Ehrenbergii*.

Os in calyceem s. receptaculum vasorum aquiferorum excurrentis.

Planaria tetragona var. *Ehrenberg*: Akaleph. d. roth. Meeres 66.

Mesostomum Ehrenbergi *Oersted*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 220. — *Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1852. I. 234 (anatom.).

Mesostomum Ehrenbergii *O. Schmidt*: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXV. 87, 88 et in *Denkschr.* XV. 32 et 46. Tab. III. 34 (anatom. cum notif. biograph.).

Habitaeculo adde: Prope Cracoviam frequenter (*O. Schmidt*).

30. *Turbella Lingua*.

Mesostomum Lingua *Schmidt*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 221.

Habitaeculum. Prope Axien ad Albim, Aprili et Junio (*O. Schmidt*).

31. Turbella personata.

Mesostomum personatum *Schmidt*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 221. —
O. Schmidt: in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr.
 XV. 81. Tab. III. 2.

Habitaculo adde: Prope Cracoviam frequenter (*O. Schmidt*).

32. Turbella pusilla.

Mesostomum pusillum *Schmidt*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 221.

Habitaculum. Prope Axien ad Albim, Majo (*Schmidt*).

33. Turbella tetragona.

Mesostomum tetragonum *Schmidt*. — *Dies.* Syst. Helm. I. 222. —
M. Schultze: Beitr. Turbell. I. 73—74. Tab. I. 4—6. 18—20, 24 a—d,
 25, 29, 31—33. 34 (anatom.).

Habitaculo adde: Gryphiae (*Schultze*).

34. Turbella Craci.

Mesostomum Craci *O. Schmidt*: in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXV. 87 et
 in Denkschr. XV. 27—29 et 46. Tab. II. 1—3.

Habitaculum. Prope Cracoviam (*Schmidt*).

35. Turbella lenticulata.

Mesostomum lenticulatum *O. Schmidt*: in Sitzungsab. d. kais. Akad. IX.
 (1852) 497. Tab. XLVI. 9.

Habitaculum. Färö in portu Thorshavn (*Schmidt*).

36. Turbella producta.

Schizostomum productum *Schmidt*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 226.

Mesostomum productum *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1854. II. 349.
 — *O. Schmidt*: in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXV. 88 et in Denkschr.
 XV. 34.

Habitaculum. Prope Axien ad Albim, in lacunis pluvialibus
 gregarie, Majo et Junio (*Schmidt*).

37. Turbella fallax.

Mesostomum fallax *O. Schmidt*: in Denkschr. d. kais. Akad. XV. 34.
 Tab. III. 6—7.

Habitaculum. Prope Cracoviam fine Maji et initio Junii fre-
 quenter (*O. Schmidt*).

38. Turbella cyathus.

Mesostomum cyathus *O. Schmidt*: in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXV. 87
 et in Denkschr. XV. 29. Tab. II. 6. 7 (anatom.).

Habitaculum. Prope Cracoviam variis locis, frequens, nec non prope Gratiam (O. Schmidt).

39. **Turbella Wandae.**

Mesostomum Wandae O. Schmidt: in Sitzungs- b. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 33 et 46. Tab. II. 8—9. Tab. III. 5.

Habitaculum. In paludibus prope Cracoviam Aprili raro, fine Maji frequenter (O. Schmidt).

40. **Turbella bacillifera** DIESING.

Corpus planum oblongum, capite truncato, extremitate postica rotundatum, corpusculis bacillaribus retrorsum prominentibus munitum, flavidum. Os in medio fere corporis. Ocelli elliptici nigri. Longit. 1".

Mesostomum hystrix Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 10. Tab. II. 23.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante prope Pisino in Istria (Schmarda).

41. **Turbella diglena.**

Corpus subcylindricum depressiusculum, capite rotundato, extremitate postica sensim attenuatum, cyaneo-griseum. Os in medio corporis, oesophago cylindrico protractili. Ocelli nigri. Penis tricuspidatus. Longit. $\frac{3}{4}$ ".

Mesopharynx diglena Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 4. Tab. I. 12.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante prope Sidney et Paramatta in Nova Cambria (Schmarda).

42. **Turbella crenulata.**

Corpus subcylindricum retrorsum parum attenuatum. Os in medio corporis situm, oesophago infundibuliformi, margine crenulato, protractili. Ocelli purpurei. Penis cirriformis. Longit. 1".

Chonostomum crenulatum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 4. Tab. I. 13 et 13^a.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante prope Auckland in Nova Zeelandia (Schmarda).

43. **Turbella ovoidea.**

Mesostomum ovoideum O. Schmidt: in Sitzungs- b. d. kais. Akad. IX. 497. Tab. XLV. 8.

Habitaculum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

44. Turbella Solea.

Mesostomum Solea *O. Schmidt* ibid. XXIII. 354 et 365. Tab. II. 5.

Habitaculum. In mare prope Neapolim (*O. Schmidt*).

45. Turbella truncula.

Mesostomum trunculum *O. Schmidt*: in Sitzungsab. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 35 et 46. Tab. III. 8

Habitaculum. Prope Cracoviam, rarissime (*O. Schmidt*).

46. Turbella nigrovenosa DIESING.

Capus elongatum planum, capite obtuso, extremitate postica acuminata, clare brunneum, nigrovenosum. *Os* parum retro medium corporis situm. *Ocelli* reniformes nigri. *Penis* longissimus tortuosus. *Apertura* genitalis retrorsum sita. Longit. 1''', latit. $\frac{1}{4}$ '''.

Mesostomum marmoratum *M. Schultze*: Beitr. Turbell. I. 54. Tab. V. 2. 2a, 2β. — *Van Beneden*: Recherch. Faun. litt. Belgique 41.

Habitaculum. Ad algas marinas raro, Gryphiae; animalcula organis genitalibus evolutis sed numquam cum ovulis ab Aprili per totum aestatem (*Schultze*), fine Maji, vulgaris, Ostendae (*Beneden*).

*** *Os* subterminale posticum.

Catestia Leidy.

47. Turbella stellato-maculata LEIDY.

Corpus subcylindricum capite et extremitate postica rotundatis, supra maculis stellato-ramosis nigris versus margines evanescentibus dense et regulariter, antrorsum maculis tribus cum ocellis alternantibus notatum, subtus albidum transparentes. *Os* subterminale posticum, oesophago amphoraeformi. *Ocelli* globosi nigri. Longit. 3—8'''. latit. $\frac{1}{4}$ —1'''.

Animalcula voracissima; specimina longitudinis 8''' ore suo valde dilatabili Planariam maculatam 6''' longam deglutire el. *Leidy* testat.

Catestia stellato-maculata Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851) 290.

Habitaculum. Sub saxis in fluviis Delaware et Schuylkill (*Leidy*).

Species inquirendae:

48. Turbella assimilis DIESING: Syst. Helm. I. 226.**49. Turbella caudata.**

Corpus oblongum, capite truncato, extremitate postica in caudam attenuata, griseo-flavescens. *Os* . . . *Ocelli* lunati vel subro-

tundi. *Penis* ovalis in appendicem styliformem antice uncinatam attenuatus. Longit. 3''.

Vortex caudatus *Oersted*: in *Kroyer's Naturhist. Tidssk. I. (1844—1845)*, 416.

Habitaculum. Prope Dröbak inter algas (*Oersted*).

50. **Turbella strigata.**

Mesostomum strigatum *Oersted*. — *Dies. Syst. Helm. I. 222.*

51. **Turbella bistrigata.**

Mesostomum bistrigatum *Oersted*. — *Dies. Syst. Helm. I. 223.*

52. **Turbella? stagni.**

Planaria stagni *Dalyell*: *Powers of the Creator II. 118. Tab. XVI. 30.*

Mesostomum? *Leuckart*: in *Troschel's Arch. 1859. II. 183.*

Habitaculum. In Scotia (*Dalyell*).

53. **Turbella Planaria.**

Distigma ¹⁾ Planaria *Hempr. et Ehr.* — *Diesing*: *Syst. Helm. I. 187.*

54. **Turbella Proteus.**

Distigma Proteus *Hempr. et Ehr.* — *Dies. Syst. Helm. I. 187 et 648.* —

Bailey in *Smithson. Contrib. II. 45.*

Habitaculo adde: Salem in Massachusetts (*Cole*).

55. **Turbella viridis.**

Distigma viride *Hempr. et Ehr.* — *Dies. Syst. Helm. I. 188 et 648.*

56. **Turbella Helluo.**

Distigma? Helluo *Diesing*: *Syst. Helm. I. 188.*

Vortex viridis *Schultze*: *Beitr. Turbell. 47 (solum in nota).*

Planaria graminea *Dalyell*: *Powers of the Creator II. 119—121.*

Mesostomum viridatum? *Leuckart*: in *Troschel's Arch. 1859. II. 183.*

Habitaculo adde: In Scotia (*Dalyell*).

57. **Turbella tenax.**

Distigma? tenax *Hempr. et Ehr.* — *Diesing*: *Syst. Helm. I. 188 et 648.*

XI. SPIROCLYTUS o. SCHMIDT.

Macrostomi et Goniocarenæ spec. *Schmarda*.

Corpus gracile ciliatum. *Caput* corpore continuum, ciliis rigidis longis cristatum. *Os* ventrale circulare vel rimaeforme, antrorsum

¹⁾ Cfr. *Simpson Prodr. I. 1 (de translatione ad Rhabdocoela).*

situm, oesophago subgloboso. *Ocelli* duo ante os. *Otolithus* nullus. *Androgyna*. *Penis* corneus hispiralis apiculo recto, retrorsum situs. *Anus* nullus. Maricolae.

1. *Spiroclytus Nisus* O. SCHMIDT:

in Sitzungsber. d. kais. Akad. XXIII. (1857) 356 et 365. Tab. III. 8 (cum anatom.).

Habitaculum. Neapoli (O. Schmidt).

2. *Spiroclytus setosus*.

Corpus cylindricum cillis vibrantibus et rigidis, extremitate postica corporis lanceolata, flavo-griseum. *Caput* rotundatum setis 4 symmetrice dispositis. *Os* rimaeforme, oesophago. . . *Ocelli* circulares nigri. Longit. 1'''.

Superficies corporis corpusculis bacillaribus solitariis, binis v. ternis prominentibus exasperatum.

Macrostomum setosum *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 7. Tab. I. 15, 15^a.

Habitaculum. In aqua stagnante vallis Cauca prope Popayan (*Schmarda*).

Species inquirenda:

3. *Spiroclytus capitatus*.

Corpus oblongum, postice acuminatum, marginibus undulatis, subpellucidum flavescens. *Caput* a corpore discretum trigonum, cillis longis obsitum. *Ocelli* lunati. *Os*. . . Longit. $\frac{3}{4}$ '''.

Vortex capitata *Oersted*: Entw. syst. Einth. Plattw. 65, fig. 7.

Goniocarena capitata *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 14.

Habitaculum. In profunditate 6 orgyiarum in fretu Öresund semel repertum (*Oersted*).

†† *Ocelli* tres.

XII. TRICELIS QUATREFAGES.

Mesostomi spec. *Schultze*.

Corpus planum dilatatum. *Caput* corpore continuum. *Os* ventrale, retro medium corporis situm, oesophago subgloboso. *Ocelli* tres antrorsum siti transverse uniseriales. *Androgyna*. *Apertura* genitalis. . . *Anus* nullus. Maricolae v. aquarum dulcium incolae.

1. *Tricelis fasciata* QUATREFAGES. — *Dies*. Syst. Helm. I. 189.

Habitaculum. Milazo in Sicilia inter lapides maris (*Quatrefages*).

2. *Tricelis quadripunctata* DIESING: Syst. Helm. I. 190.

Habitaeculum. Inter *Utram Linziam*, Hafniae (Fabricius).

3. *Tricelis obtusa*.

Corpus planum, capite et extremitate postica obtusis, album. *Ocelli* subfrontales. *Os* retro corporis medium situm, oesophago subglobo? Longit. 1—1½'', latit. ⅓—½''

Mesostomum obtusum *Schultze*: Beitr. Turbell. 54. Tab. V. 1.

Habitaeculum. In fossa, Julio, specimina duo, prope Gryphiam (Schultze).

† † † *Ocelli* 4.

XIII. VORTEX HEMPRICH et EHRENBERG. Charactere amplific.

Planaria Müller. — *Vertex Hempr. et Ehrenb.* — *Tetracelis Hempr. et Ehr.* — *Prostoma Leidy*. — *Pseudostomum*, *Hypostomum* et *Trigonostomum O. Schmidt*. — *Telostomum* et *Cylindrostomum Oersted*. — *Allostoma Beneden*.

Corpus teretiusculum v. depressum. *Caput* corpore continuum. *Os* ventrale, superum subterminale, v. antrorsum v. in medio fere corporis v. retrorsum situm, oesophago amphoraeformi, subglobo vel cylindrico, protractili v. haud protractili. *Ocelli* quatuor in quadrangulum dispositi, interdum bini lineola curva nigra longitudinaliter juncti, quasi semilunati. *Androgyna*. *Apertura* genitalis retrorsum sita. *Anus* nullus. *Aquarum dulcium* aut *maris incolae*.

* *Os* antrorsum situm, imo subterminale.

Vortex Hempr. et Ehrenb.

1. *Vortex truncatus* HEMPRICH et EHRENBERG. — *Dies*. Syst. Helm. I. 229. adde:

Schmarda: in Denkschr. d. kais. Akad. VII. 7. — *O. Schmidt*: in Sitzungsab. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 22.

Planaria cuneus Dalyell: Powers of the Creator II. 121. Tab. XV. 15. 16.

Vortex truncatus? *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Habitaeculo adde: In aqua stagnante, Februario prope Alexandriam (*Schmarda*) — in Scotia (*Dalyell*) — prope Cracoviam (*O. Schmidt*).

2. *Vortex pictus* O. SCHMIDT. — *Dies*. Syst. Helm. I. 230. adde:

O. Schmidt: in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 24 et 46. Tab. I. 5—9 (anatom. et physiol.).

Habitaeculo adde: Prope Cracoviam (*O. Schmidt*).

3. **Vortex coronarius** O. SCHMIDT:

in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 26 et 46. Tab. I. 10—11 (de organ. genital.).

Habitaculum. Prope Craeviam, raro (O. Schmidt).

4. **Vortex Benedeni** O. SCHMIDT:

in Sitzungsab. d. kais. Akad. IX. 496. Tab. XLV. 6.

Habitaculum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

5. **Vortex penicillatus** O. SCHMIDT:

in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXIII. 352. Tab. I. 3.

Habitaculum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

6. **Vortex Girardi** O. SCHMIDT:

in Sitzungsab. d. kais. Akad. I. c. 351. Tab. I. 2.

Habitaculum. Neapoli prope St. Luciam (O. Schmidt).

7. **Vortex ferrugineus** SCHMARDA:

in Denkschr. d. kais. Akad. VII. 16, 26 et 28. Tab. V. 2.

Habitaculum. In lacu subsalso prope El-Kab in Egypto, Martio (Schmarda).

** Os in medio fere corporis.

Cylindrostomum Oersted. — Pseudostomum O. Schmidt.

8. **Vortex quadrioculatus** FREY et LEUCKART. — Dies. Syst. Helm. I. 130. adde:

Pseudostomum Feroense O. Schmidt. — Diesing: Syst. Helm. I. 236. — Van Beneden: Recherch. Faun. litt. Belgique 41.

Pseudostomum quadrioculatum Leuckart: in Götting. gel. Anzeig. 1851. 1940 et in Troschel's Arch. 1854. II. 348.

Habitaculo adde: Faeroe in sinu Thorshavensi, vere (O. Schmidt) ad superficiem *Ostreorum* ad littora Belgiae (Beneden).

9. **Vortex caudatus.**

Corpus oblongo-ovale, cauda minuta acuminata terminatum, grisescens, medio nigrescens. Os in medio corporis situm, oesophago cylindrico. Ocelli posteriores magis inter se remoti quam anteriores. Longit. 1'''.

Cylindrostoma caudatum Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidssk. I. 1844—1845. 416.

Habitaculum. Inter algas prope Dröbak haud procul a Christiania (Oersted).

10. Vortex dubius.

Corpus oblongum, capite obtuso, postice in caudam attenuatum, subhyalinum, medio grisescens. *Os* in medio corporis situm, oesophago cylindrico. *Ocelli* posteriores magis inter se remoti quam anteriores. Longit. . . .

Cylindrostomum dubium Oersted l. s. c. 417.

Habitaculum. Prope Dröbak (Oersted).

11. Vortex mutabilis.

Planaria mutabilis Eichwald. — Dies. Syst. Helm. I. 649.

Habitaculum. In aquis stagnantibus prope Kaugern, Julio (Eichwald).

*** *Os* retrorsum situm.

Allostoma Beneden. — Telostoma Oersted. — Tetracelis spec. Diesing.

12. Vortex pallidus.

Corpus proteum. *Os* transversale, retrorsum situm, oesophago subgloboso retrorsum directo. *Ocelli* quatuor in quadrangulum dispositi. *Apertura* genitalis retro *os* sita. Longit. $1-1\frac{1}{2}''$.

In capite statu expanso foveolae (cephalopori?) duae. — Filamenta spiralia vesiculis ovalibus inclusa antrorsum prope ganglia cerebralium sita, incertae functionis. Vas aquiferum in postica corporis parte poro excretorio terminali. Organum vitelligenum? Ovaria duo ad latera oesophagi symmetricè disposita. Testiculi duo in vicinis ovariorum. Vesicula seminalis. Spermatozoidea spiralia. Ovula ovalia, pedicellata. — Embryo breve post exclusionem saeiformis, ovalis, ciliatus, coecus, ocellis sub evolutionis progressu apparentibus primum 2, lente cristallina instructis.

Allostoma pallida Van Beneden: Recherch. Faun. litt. Belgique 34—39 et 55. Tab. VI. 1—21 (et de evolut. et anatom.).

Habitaculum. Ad saxa in aqua marina ad littora Belgiae copiose (Beneden).

13. Vortex Mytili.

Corpus depressum, ovale, ferrugineum. *Os* subterminale posticum. *Ocelli* nigri, gemini, antici minores. Longit. $\frac{1}{2}''$.

Planaria tubulosa Fabricius? in Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Skr. II. 32. Tab. III. T. 1—2.

Telostoma Mytili Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. IV. 535. —

Idem: Entw. einer system. Einth. d. Plattw. 59.

Tetracelis Mytili Diesing: Syst. Helm. I. 190.

Habitaculum. *Mytilus edulis*: ad branchias (Oersted).

Species inquirendae:

14. **Vortex marginatus** *DIESING*: Syst. Helm. I. 230.

15. **Vortex emarginatus** *DIESING*: Syst. Helm. I. 231.

16. **Vortex cruciatus** *DIESING*: Syst. Helm. I. 231.

17. **Vortex Warrenii** *GIRARD*.

Corpus elongatum sublineare, rufo-brunneum, capite et extremitate postica rotundatis. *Os*. . . *Ocelli*. . . Longit. . . .

Vortex Warrenii Girard: Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. 264 et 363.

Habitaeculum. Ad littus, Boston Harbour, haud vulgaris (*Girard*).

Species vivipara; juvenula ocellis destituta.

18. **Vortex variegatus** *LEUCKART*.

Corpus flavum, fasciis transversalibus duabus nigris, priore retro oculos sita.

Planaria variegata Dalyell: Powers of the Creator II. 115. Tab. XVI. 20.

Planaria (Vortex) variegata Leuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Habitaeculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

19. **Vortex chlorostictus**.

Mesostomum? chlorostictum O. Schmidt: in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXIII. 354 et 365. Tab. II. 5.

Habitaeculum. Prope Neapolim (*O. Schmidt*).

20. **Vortex marmoratus**.

Tetracelis marmorata Hempr. et Ehrenb. — *Dies.* Syst. Helm. I. 190.

21. **Vortex fontanus**.

Tetracelis fontana Diesing: Syst. Helm. I. 191.

XIV. TRIGONOSTOMUM *O. SCHMIDT*.

Spiroelyti spec. Schmidt.

Corpus gracile, ciliatum. *Caput* corpore continuum, ciliis rigidis longis, cristatum. *Os* ventrale, trifissum, antrosum situm, oesophago elliptico medio constricto s. panduraeformi. *Ocelli* $\frac{4}{4}$ retro *os*. *Androgyna? Penis* corneus trispiralis apiculo recto, retrorsum situs. *Anus* nullus? *Maricolae*.

1. **Trigouostomum setigerum** *O. SCHMIDT*:

in Sitzungsab. d. kais. Akad. IX. 500. Tab. XLVII. 13.

Spiroelytus Euryalus O. Schmidt ibid. XXIII. 356—358.

Habitaeculum. Prope Lesinam (*O. Schmidt*).

Familia VIII. Vorticeridea. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XV. VORTICEROS *o. SCHMIDT.*

Corpus gracile. *Caput* a corpore subdiscretum, pseudotentaculis duobus frontalibus. *Os* ventrale, antrorsum pone ocellos situm, subcirculare, oesophago subgloboso. *Ocelli* duo. *Otolithus* nullus. *Androgyna?* *Anus* nullus? *Maricolae.*

1. **Vorticeros pulchellum** *o. SCHMIDT.*

in Sitzungsber. d. kais. Akad. IX. 499. Tab. XLVI. 11.

Habitaculum. Prope Lesinam (*O. Schmidt*).

Familia IX. Celidotidea. *Dies.* *Corpus* teretiusculum vel depressiusculum. *Caput* corpore continuum v. strictura discretum. *Os* ventrale, antrorsum, in vel infra medium corporis situm, oesophago cylindrico. *Ocelli* 1 vel 2. *Otolithus* unus prominentiis duabus vel nullis, otolithotheca inclusus. *Androgyna.* *Apertura* genitalis retrorsum sita. *Anus* nullus. *Maricolae.*

† *Ocellus* unicus.

XVI. MONOPS *DIESING.*

Monocelis *Schultze* nec *Hempr.* et *Ehrenb.*

Corpus teretiusculum, extremitate postica interdum in discum dilatabili. *Caput* corpore continuum vel strictura discretum. *Os* infra medium vel in medio corporis situm, oesophago cylindrico. *Otolithus* unus globosus prominentiis nullis vel 2, otolithotheca inclusus. *Androgyna.* *Penis* retrorsum situs. *Apertura* genitalis feminea. . . *Ocellus* otolitho antepositus. *Anus* nullus. *Maricolae.*

* *Os* infra medium corporis situm.

1. **Monops lineatus.**

Otolithus prominentiis duabus.

Monocelis lineata *Oersted.* — *Dies.* Syst. Helm. I. 185. — *Schultze:* Beitr. Turbell. I. 39 et 75. Tab. II. 12 (anatom.).

Habitaculo adde: *Gryphiae*, aestate organis genitalibus evolutis (*Schultze*).

2. **Monops agilis.**

Corpus antrorsum attenuatum, postice obtusum, hyalinum, brunneo-tinctum. *Otolithus* prominentiis duabus. *Ocellus* magnus

semilunaris nigrobrunneus otolitho antepositus. *Penis* papillaeformis, mollis. Longit. $1-1\frac{1}{2}''$, latit. $\frac{1}{8}''$.

Species haec corpore postico in formam acetabuli membranacei dilatato Hirudinum more sese affigit (*Van Beneden*).

Monocelis agilis *Schultze*: Beitr. Turbellar. I. 37 et 75. Tab. II. 1 (animal.). Tab. II. 2—7 (anatom.). — *Van Beneden*: Recherch. Faune litt. Belgique 39—40 et 56. Tab. VII. 1—4.

Habitaculum. Ad superficiem algarum, vere usque ad autunnum, copiose, Gryphiae (*M. Schultze*); ad littora Belgiae, abunde (*Beneden*).

3. *Monops fuscus*.

Otolithus prominentiis duabus.

Monocelis fusca *Oersted*. — *Dies*, Syst. Helm. I. 186. — *M. Schultze*: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. IV. (1852) 184.

Habitaculo adde: Prope Cuxhaven, Martio (*M. Schultze*).

4. *Monops umbrinus* *DIESING*.

Corpus antrorsum attenuatum, extremitate caudali in discum dilatabili, umbrinum, haud raro albo-variegatum. *Os* retro corporis medium, oesophago subcylindrico. *Otolithus* prominentiis nullis. *Ocellus* brunneus, transverse sublinearis, otolitho antepositus. *Penis* subulatus. Longit. . . .

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. D. (Aporocephala) 12—18.

Habitaculum. In mari boreali (*Gaimard*).

5. *Monops elegans* *DIESING*.

Corpus sublineare, extremitate postica in discum dilatabili, hyalinum, tractu cibario transparente. *Os* retro medium corporis, oesophago subcylindrico. *Otolithus* prominentiis duabus. *Ocellus* brunneus, transverse sublinearis, otolitho antepositus. Longit. . . .

Corpuscula bacillaria dorsalia passim prominentia.

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. F. (Aporocephala) 1—15 (cum fig. anatom.).

Habitaculum. In mari boreali (*Gaimard*).

6. *Monops obesus* *DIESING*.

Corpus crassum utrinque attenuatum, extremitate caudali in discum dilatabili, flavo-brunneum. *Os* retro corporis medium, oesophago subcylindrico medio incrassato. *Otolithus* prominentiis nullis.

Ocellus rufo-brunneus, transverse sublinearis, otolitho antepositus. *Penis* subulatus. Longit. . . .

Corpuscula bacillaria dorsalia versus extremitatem caudalem prominula.

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. F. (Apococephala) 16—39? (cum fig. anatom.).

Habitaculum. In mari boreali (*Gaimard*).

7. *Monops nigroflavus* *DIESING*.

Corpus gracile antrorsum attenuatum, extremitate postica in discum dilatabili, nigrum flavo-limbatum. *Os* retro corporis medium, oesophago subcylindrico. *Otolithus* prominentiis nullis. *Ocellus* transverse sublinearis, otolitho antepositus. *Penis* subulatus. Longit. . . .

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. D. (Aporocephala) 19—26?

Habitaculum. In mari boreali (*Gaimard*).

• • *Os* in medio corporis situm.

8. *Monops assimilis*.

Corpus lineare, retrorsum in caudam depressam dilatatum, fusco-grisescens, pone otolithum rubescens. *Caput* a corpore strictura discretum. *Os* in medio corporis situm. *Ocellus* otolitho antepositus. *Penis* globosus apice subulatus. Longit. . . .

Monocelis assimilis Oersted: in *Kroyer's Naturhist. Tidsskr.* 1844—1845. 416.

Habitaculum. Inter algas prope Dröbak (*Oersted*).

Species incertae sedis:

9. *Monops agilis*.

Corpus elongatum ellipticum, capite et extremitate postica subacutis, nigrum vel fuliginosum. *Ocellus* (?) brunneus. Longit. 1"', latit. $\frac{1}{8}$ ".

Monocelis agilis Leidy: in *Journ. Acad. Philad.* 2. ser. III. (1855) 11.

Habitaculum. Ad *Mytilum edulem*, Augusto, Point Judith, Rhode Island (*Leidy*).

Adhuc incertum num huic generi, num *Monoto* haec species adnumeranda sit.

10. *Monops spatulicaudus* *GIRARD* 1).

Monocelis spatulicauda Girard: in *Keller et Tiedemann's Nord-Amer. Monatsber.* II. 1851. 1.

Habitaculum. Bostoniae (*Girard*?).

1) Operibus in quibus descriptiones specierum n. 10 et 11 continentur, mihi non visis, diagnoses earum subjungere nequeo.

11. Monops Flustrae.

Planaria flustrae *Dalyell*: Powers of the Creator II. 118. Tab. XVI. 32.

Monocelis sp. *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Habitaeculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

†† Ocelli duo.

XVII. CELIDOTIS DIESING.

Monocelis *O. Schmidt et Leydig*. — Schizoprora *O. Schmidt*.

Corpus gracile. *Caput* corpore continuum. *Os* ventrale superum, subterminale, longitudinaliter rimaeforme vel infra medium corporis situm, oesophago subcylindrico vel fusiformi, exsertili. *Ocelli* duo. *Otolithus* unus retro ocellos, prominentiis nullis vel duabus, otolithotheca inclusus. *Androgyna*. *Apertura* genitalis retrorsum sita. *Anus* nullus. Maricolae.

1. Celidotis venenosa DIESING.

Os superum subterminale longitudinaliter rimaeforme, oesophago... *Otolithus* prominentiis nullis. Organa urticationis cutanea: vesiculae elongatae, appendice filiformi.

Schizoprora venenosa *O. Schmidt*: in Sitzungsab. d. kais. Akad. IX. 501.

Tab. XLVII. 13.

Habitaeculum. Prope Lesinam (*O. Schmidt*).

2. Celidotis Anguilla DIESING.

Os infra medium corporis situm, oesophago fusiformi. *Otolithus* prominentiis nullis.

Monocelis Anguilla *O. Schmidt*: in Sitzungsab. d. kais. Akad. XXIII. 358 et 363. Tab. IV. 9.

Habitaeculum. St. Lucia, prope Neapolim (*O. Schmidt*).

3. Celidotis bipunctata.

Corpus gracile, album. *Caput* attenuatum. *Os* infra corporis medium situm, oesophago subcylindrico. *Ocelli* rubro brunnei, lente destituti. *Otolithus* prominentiis duabus. *Apertura* genitalis retrorsum sita. Longit. vix 2".

Monocelis bipunctata *Leydig*: in Müller's Arch. 1854. 288. Tab. XI. 3.

Habitaeculum. Inter algas marinas, Genuae (*Leydig*).

Subtribus II. Arhynchocoela proctucha.

Tractus cibariorum ano stipatus. — Sexus discretus, interdum periodicè agamæ.

* Aerostomata: *Os* terminale.

Familia X. Orthostomea. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XVIII. ORTHOSTOMUM HEMPRICH et EHRENBURG.

Corpus elongatum teretiusculum proteum, ciliis vibrantibus munitum. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale, oesophago subcylindrico. *Ocelli* nulli. *Otolithus* nullus. *Sexus* discretus. *Apertura* genitalis... *Anus* posticus terminalis. Aquarum dulcium incolae.

1. **Orthostomum pellucidum** HEMPRICH et EHRENBURG. — *Dies.* Syst. Helm. I. 237 adde:

Schmarda: in Denkschr. d. kais. Akad. VII. 5.

Habitaculo adde: In aqua stagnante, Januario, prope Alexandriam (*Schmarda*).

Familia XI. Anorthidea *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XIX. ANORTHA LEIDY.

Anarthra *Leuckart*.

Corpus compressiusculum. *Os* terminale, oesophago... *Ocelli* nulli. *Otolithus* unus, otolithotheca inclusus. *Sexus*... *Anus* posticus terminalis. Aquarum dulcium Americae borealis incolae.

1. **Anortha gracilis** LEIDY.

Corpus panduraeforme, album, opalizans. Longit. totalis animale. sub partitione $\frac{1}{2}$ —2''.

Multiplicatio divisione spontanea transversali operata.

Anortha gracilis *Leidy*: in Proceed. Acad. Philad. V. 1851. 124.

Anarthra gracilis *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1854. II. 350.

Habitaculum. In paludosis prope Philadelphiam: motu gliscens, corpore verticaliter erecto quiescens.

Familia XII. Disorea *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XX. DISORUS HEMPRICH et EHRENBURG.

Corpus teretiusculum, obsolete annulatum, proteum. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale, oesophago... *Ocelli* sex cervicales biternati. *Otolithus* nullus. *Sexus*... *Anus* posticus terminalis. Maricolae.

1. **Disorus viridis** HEMPRICH et EHRENBURG. — *Dies.* Syst. Helm. I. 237.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri prope Tor (*Hemprich* et *Ehrenberg*).

** Hypostomata: Os ventrale, antrorsum situm, imo subterminale.

Familia XIII. Anotocelidea Dies. Corpus teretiusculum vel planum. Caput corpore continuum. Cephalopori nulli aut duo marginales. Os ventrale, antrorsum situm, oesophago subcylindrico angusto. Ocelli nulli. Otolithus nullus. Sexus... Anus ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium incolae.

Subfamilia I. Anotocelidea aporocephala.

XXI. TYPHLOMICROSTOMUM DIES.

Strongylostomi spec. *Schmarda*.

Corpus planum oblongum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* nulli. *Os* ventrale, antrorsum situm, oesophago... *Ocelli* et *otolithi* nulli. *Sexus* et *anus*... *Aquarum dulcium* incolae.

1. Typhlomicrostomum coeruleescens DIESING.

Corpus planum oblongum, antice truncatum, coeruleescens. *Os* ellipticum. Longit. ad $\frac{1}{3}$ '''.

Organa genitalia nulla observata; animaleula plurima in partitione spontanea transversali versantia.

Strongylostomum coeruleescens *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 10. Tab. II. 22.

Habitaeculum. In aqua dulci stagnante prope Kingston in Jamaica (*Schmarda*).

Genus, characteribus nonnullis gravioris momenti ignotis, adhuc anceps.

Subfamilia II. Anotocelidea porocephala.

XXII. ANOTOCELIS DIESING.

Stenostomi spec. *O. Schmidt*. — Microstomi spec. *Leidy*.

Corpus teretiusculum gracile. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* duo marginales. *Os* ventrale, antrorsum situm, oesophago subcylindrico longo, angusto vel amphoraeformi. *Ocelli* et *otolithi* nulli. *Organa genitalia*... *Anus* ventralis supra caudae apicem. *Aquarum dulcium* Europae et Americae borealis incolae.

* Tractus intestinalis in oesophagum subcylindricum angustum productus.

1. Anotocelis unicolor DIESING.

Multiplicatio ovulorum? ac partitionis spontaneae transversalis opera.

Derostoma leucops *Dugès*? in *Annal. des se. nat.* XV. 141. Tab. IV. 4. — *Hempr. et Ehrenb.*: *Symb. Phys. Turbell.* Nr. 9, nota 2. Nr. 17, nota 1.

Stonostomum unicolor Schmidt: Die rhabdocoelen Strudelwürmer 60. Tab. VI. 19.

Microstomum (*Stenostomum*) *achroophthalmum* partim Diesing: Syst. Helm. I. 235.

Microstomum (*Stenostomum*) *unicolor* Diesing: Syst. Helm. I. 235.

Habitaeculum. Axien ad Albim, Majo et Junio, haud raro (Schmidt).

* * Tractus intestinalis supra os productus apice clausus, oesophago amphoraeformi.

2. *Anotocelis philadelphiae*.

Corpus lineare, retrorsum parum attenuatum, postice obtuse rotundatum, transparens, decolor. *Caput* conicum, papilla ovali terminali. *Cephalopori* hemisphaerici ad basin capitis. *Os* antrorsum situm, ovale, oesophago amphoraeformi. Longit. $\frac{1}{3}$ '''.

Multiplicatio divisionis spontaneae transversalis opera; segmentis binis.

Microstomum (*Eustomum*) *Philadelphicum* Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 350.

Habitaeculum. In paludibus et piscinis prope Philadelphiam (Leidy).

3. *Anotocelis variabilis*.

Corpus lineare latum, capite et extremitate postica obtuse rotundatis, decolor. *Cephalopori* longitudinaliter ovaes, laterales. *Os* antrorsum situm, oesophago amphoraeformi. Longit. ad $\frac{1}{2}$ '''.

Multiplicatio divisionis spontaneae transversalis opera; segmentis binis.

Microstomum (*Eustomum*) *variabile* Leidy l. c. 350.

Habitaeculum. Cum praecedente (Leidy).

4. *Anotocelis caudata*.

Corpus lineare angustum, capite obtuse rotundato, extremitate postica in caudam angustam obtusam elevatam producta. *Cephalopori* . . . *Os* antrorsum situm, oesophago amphoraeformi. Longit. $\frac{3}{4}$ — $1\frac{1}{4}$ '''.

Multiplicatio partitionis spontaneae transversalis opera; segmentis binis.

Microstomum (*Eustomum*) *caudatum* Leidy l. c. 350.

Habitaeculum. Cum praecedentibus (Leidy).

Species inquirendae:

5. *Anotocelis Coluber*.

Corpus gracile, tortuosum, album. *Cephalopori*... *Os* antrorsum situm, transversale rimaeforme, oesophago utriculiformi. Longit. 3'''.

Stenostomum *Coluber* *Leydig*: in Müller's Arch. 1854. 284. Tab. XI. 1.

Habitaculum. In palude prope Moenum, Novembri (*Leydig*).

6. *Anotocelis flavicans*.

Derostoma flavicans *Hempr. et Ehrenb.* — *Diesing*: Syst. Helm. I. 283.

Habitaculum. Berolini (*Ehrenberg*).

7. *Anotocelis linearis*.

Corpus lineare, decies longius quam latum, albidum. Longit. ad $\frac{3}{4}$ '''.

Derostoma lineare *Dugès*: in Annal. des sc. nat. XV. 141. Tab. IV. 3. —

Ehrenberg: Akaleph. d. rothen Meeres 66.

Microstomum lineare? *Diesing*: Syst. Helm. I. 234.

Habitaculum. Mospessulani (*Dugès*).

Familia XIV. Stenostomea. *Corpus* teretiusculum vel planum. Caput corpore continuum vel a corpore discretum. *Cephalopori* nulli aut duo marginales. *Os* ventrale, antrorsum situm, oesophago subcylindrico, angusto vel crasso, medio angustato. *Ocelli* nulli. *Otolithi* 1 vel 2. *Sexus*... *Anus* ventralis ante caudae apicem. *Aquarum dulcium* incolae.

Subfamilia I. Stenostomea aporocephala.

XXIII. CATENULA DUGÈS.

Derostomatis spec. *Leydig*.

Corpus subcylindricum vel depressum. *Caput* a corpore discretum. *Cephalopori* nulli. *Os* ventrale, subtriangulare, antrorsum situm, oesophago subcylindrico, crasso, medio angustato. *Ocelli* nulli. *Otolithus* globosus, otolithotheca inclusus. *Sexus*... *Anus*... *Aquarum dulcium* utriusque hemisphaerae incolae.

Oesophagus subcylindricus medio angustatus, ciliis vibrantibus obsessus; intestinum utriculiforme haud ciliatum, ano... Systema vasorum aquiferorum. Organa genitalia nulla. — Multiplicatio partitione spontanea transversali (*Leydig*).

1. *Catenula Lemnae* DUGÈS. — *Dies.* Syst. Helm. I. 284 adde:

Derostomum *Catenula Leydig*: in Müller's Arch. 1854. 285. Tab. XI. 2.

Habitaaculo adde: In fossula ad Moenum, copiose, Augusto (Leydig).

2. *Catenula quaterna* SCHMARDA.

Corpus oblongo-ovale, capite latius, flavidum. Longit. $\frac{1}{4}$ '''.

Organa genitalia nulla. Individua (segmenta) semper quaternatim juncta. Vasa aquifera duo longitudinalia.

Catenula quaterna Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 12. Tab. II. 27. 28.

Habitaaculum. In aqua dulci stagnante prope Stellenbosch ad promontorium bonae spei (Schmarda).

Species inquirenda:

3. *Catenula bina* SCHMARDA.

Corpus teretiuseculum gracile laete ochraceum. *Caput* corporis latitudine. Longit. vix $\frac{1}{2}$ '''.

Otolithus nullus. Nec vasa aquifera, nec organa genitalia observata. Individua (segmenta) semper per paria juncta.

Catenula bina Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 12. Tab. II. 29.

Habitaaculum. In aqua dulci stagnante prope Bathurst in Nova Cambria (Schmarda).

Subfamilia II. *Stenostomeu porocephala*.XXIV. STENOSTOMUM *o.* SCHMIDT.

Corpus teretiuseculum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* duo marginales. *Os* ventrale, antrorsum situm, oesophago subcylindrico longo angusto. *Ocelli* nulli. *Otolithi* duo ante vel retro os siti. *Sexus* discretus. *Anus* ventralis ante caudae apicem. *Aquarum* dulcium incolae.

Multiplicatio ovulorum simulque partitionis spontaneae transversalis opera.

1. *Stenostomum leucops* *o.* SCHMIDT.

Microstomum (*Stenostomum*) achrophthalmum *Dies.*: Syst. Helm. I. 235.

Microstomum (*Eumicrostomum*) leucops *Oersted?* — *Diesing*: Syst. Helm. I. 234.

Stenostomum leucops *O. Schmidt*. — *Schultze*: in Troschel's Arch. 1849.

I. 281 et 285 (de sexu discreto). — *Leuckart* ibid. 1854. II. 343 (de vasis aquiferis et de cephaloporis vibrantibus) et 350 (de otolithis). — *O. Schmidt*: in Sitzber. d. k. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 36.

Habitaculo adde: *Gryphiae*, aestate statu agamo, autumnio individuum femineum evolutum (Schultze). — Prope Cracoviam (O. Schmidt).

2. *Stenostomum torneense* O. SCHMIDT.

in Sitzungsab. d. kais. Akad. IX. 502. Tab. XLVII. 17.

Habitaculum. Inter Torneo et Haparanda in Lapponia (O. Schmidt).

Familia XV. Microstomea Oersted. Corpus teretiusculum v. depressum. Caput corpore continuum. Cephalopori nulli aut duo marginales. Os ventrale antrorsum situm vel superum subterminale, circulare vel transversum, rimaeforme, oesophago... Ocelli duo simplices vel 6, quorum 2 compositi, 4 simplices. Otolithus nullus. Sexus discretus. Apertura genitalis retrorsum sita. Anus ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium v. maris incolae.

Subfamilia I. Microstomea aporocephala.

XXV. STYLACIUM CORDA.

Corpus elongatum depressiusculum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* nulli. *Os* ventrale superum subterminale circulare ciliarum vibrantium coronula simplici cinctum, oesophago clavaeformi. *Ocellorum* paria tria, par primum ocellulis sex, septimum centrale cingentibus compositum, ocelli paris secundi et tertii simplices, globosi. *Otolithus* nullus. *Apparatus* aquiferus apertura duplici, una receptoria, altera excretoria instructus. *Sexus* discretus. *Anus* ventralis subterminalis. Aquarum dulcium incolae.

Traetus intestinalis amplus rectus. Organon hippocrepiforme transparens subcutaneum, os cingens, utraque extremitate globulo terminatum, ignotae functionis. Apparatus aquiferus (app. respiratorius Corda) utriculus summe contractilis extremitate anteriore organo infundibuliformi intus villis et ciliis vibrantibus instructo; posteriore tubulo cum poro excretorio circulari, dorsali extusque patenti extremitate stipatus, aquam rhythmice recipiens. Ovarium vesiculaeforme et ovulum in posteriore corporis parte. Multiplicatio praeter ovula per partitionem spontaneam transversalem.

1. *Stylacium isabellinum* CORDA.

Corpus extremitate postica acuminata, isabellinum, agile, gelatinosum. *Caput* rotundatum. *Ocelli* paris primi antici maxime ab invicem remoti, paris tertii quam maxime sibi approximati, ocelli paris secundi illis tertii multo majores; omnes juventute purpurei, demum decolores. Longit. fem. $\frac{1}{10}$ '''.

Stylacium isabellinum A. C. Corda: in Weitenweber's Beitr. zur gesamt. Natur- u. Heilwissensch. Prag. IV. 1840. 71—78. Tab. VI. Habitaculum. Ad folia submersa praesertim putrescentia *Alismae Pluntaginis* et *Potamogetonum*, Lieben prope Pragam (Corda).

XXVI. *DINOPHILUS* O. SCHMIDT. Charactere reformato.

Vorticis spec. Frey et Leuckart. — Gyratoris spec. Diesing. — Prostomatis spec. Mairland. — Plagiostomum O. Schmidt.

Corpus elongatum teretiuseulum vel proteum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* nulli. *Os* ventrale, antrorsum situm transversum, rimaeforme, oesophago... *Ocelli* duo reniformes vel circulares. *Otolithus* nullus. *Sexus* discretus. *Apertura* genitalis retrorsum sita. *Anus* ventralis subterminalis. Maricolae.

Character genericus secundum descriptiones cl. virorum Frey et Leuckart et Van Beneden reformatus.

1. *Dinophilus vorticoides* O. SCHMIDT.

Corpus proteum, lateritium vel aurantiacum. *Os* oesophago clavaeformi. *Ocelli* reniformes. Longit. $\frac{3}{4}$ —1".

Testiculi duo ovales retrorsum ad latera intestini siti, spermatozoideis repleti. Ovaria: bursae duae vel plures retrorsum ad latera intestini sitae, in quibus ovula formantur.

Dinophilus vorticoides O. Schmidt. — Diesing: Syst. Helm. I. 235. — Schultze: in Troschel's Arch. 1849. I. 290. — Van Beneden: in Bullet. Acad. Belgique XVIII. I. 15—23 (et anatom.) cum tab. — Quatrefages ibid. 368. — Leuckart: in Troschel's Arch. 1854. II. 351. — Beneden: Recherch. Faun. litt. Belgique 29. Tab. V. 13—18 (de evolut.).

Habitaculo adde: Martio et Aprili Ostendae (Beneden).

2. *Dinophilus gyrociliatus* O. SCHMIDT:

in Sitzungsber. d. kais. Akad. XXIII. II. (1857) 348—351 et 364. Tab. I. 1, 1^a, 1^b. (cum anatom.).

Habitaculum. S. Luciae, prope Neapolin (O. Schmidt).

3. *Dinophilus borealis* DIESING.

Corpus subcylindricum v. fusiforme, extremitate postica acuminata, album, vittis tribus latis transversalibus rubris v. brunnescentibus. *Ocelli* circulares in adultis nigri. Longit. ad 1".

Ovula in capsulis pyriformibus, filamentis quibus ovula *Homari* inter se junguntur, vel *Homari* appendicibus abdominalibus adhaerentibus; de praesentia ani et de sexu discreto confer Van Beneden l. i. c.

Zeeslak *Slabber* Natuurk. Verlost. bl. 62. Tab. VIII. 2.

Vortex vittata *Frey et Leuckart*: Beitr. zur Kenntniss wirbell. Th. 149.

Leuckart: in Troschel's Arch. 1854. II. 348. — *Van Beneden*:
Recherch. Faun. litt. Belgique 30—33. Tab. 1—9 (cum anatom.).

Gyrator vittatus *Diesing*: Syst. Helm. I. 228.

Prostoma vittatum *Maitland*: Faun. Belg. sept. I. 183.

Plagiostomum boreale *O. Schmidt*: in Sitzungsab. d. kais. Akad. IX. 499.
Tab. XLVI. 12.

Habitatulum. In Belgia (*Slabber*). — Ad littora Helgo-
landiae inter *Fucos*, vulgaris (*Frey et Leuckart*). — Färö, insula
Loppen in Norvegia boreali (*O. Schmidt*); inter *Sertularias* et
Fucos haud raro, Ostendae, cum ovulis maturis *Majo* (*Beneden*).

Subfamilia II. *Microstomea porocephala*.

XXVII. MICROSTOMUM OERSTED.

Fasciola et Planaria *Müller*. — Derostoma *Dugès* part.

Corpus elongatum teretiunculum ciliatum. *Caput* corpore con-
tinuum. *Cephalopori* duo, marginales. *Os* ventrale, antrorsum situm,
circulare. *Ocelli* duo. *Otolithus* nullus. *Sexus* discretus, periodice
agama. *Apertura* genitalis retrorsum sita. *Anus* ventralis ante cau-
dae apicem. Aquarum dulcium et maris incolae.

1. *Microstomum lineare* OERSTED.

Organa genitalia feminea: Ovarium cum oviductu extrorsum patente;
organa genitalia mascula: Testiculus cylindricus cum vesicula seminali et pene
chitineo tortuoso apice curvato. Spermatozoidea in testiculo evoluta in que
vesicula seminali immobilia, moniliformia utraque extremitate attenuata. —
Animalecula periodice (vere et aestate) agama et periodice (autumno) organis
genitalibus discretis instructa. Propagatio per ovula vel per partitionem spon-
taneam transversalem ita, ut pars posterior animalculi materni, organa genitalia
includens, strictura separetur et in parte anteriore animalculi materni organa
genitalia nova, interdum sexus oppositi, oriantur. Sic in uno individuo inter-
dum sexus uterque alternat (*M. Schultze*).

Microstomum (*Eumicrostomum*) *lineare* *Oersted*. — *Diesing*: Syst. Helm.
I. 234.

Microstomum lineare *Oersted*. — *M. Schultze*: in Troschel's Arch.
1849. I. 280—292. Tab. VI. (de modo propagationis, anatom. etc.).
— Idem Beitr. Turbell. 13 (de organ. urticat.). — *Leuckart*: in
Götting. gel. Anzeig. 1851. 929. — *O. Schmidt*: in Sitzungsab. der
kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 36.

Habitaculo adde: Ad *Charam* et *Batrachospermum* in mare
baltico et in aquis dulcibus prope Gryphiam (*Schultze*). Prope
Cracoviam (*O. Schmidt*).

Species inquirenda.

2. **Microstomum littorale** OERSTED.

Corpus oblongum lineare, capite et extremitate postica aequaliter obtusis, fuscum. *Os* apertura longitudinali. *Ocelli* in margine laterali, ab apice corporis quinta ejus parte remoti. Longit. 2''.

Multiplicatio per partitionem spontaneam transversalem.

Microstoma littorale Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. 1844—1845. 417.

Habitaculum. Prope Dröbak haud procul a littore (Oersted).

Genus situ oris ignoto adhuc dubium num *Acrostomatibus* v. *Hypostomatibus* adnumerandum:

XXVIII. APHANOSTOMUM OERSTED.

Corpus oblongum. *Os* . . . *Ocellus* (otolithus?) unicus hyalinus in medio corpore anteriore. *Serius* . . . *Anus* . . . *Maricolae*.

1. **Aphanostomum griseum** OERSTED.

Corpus oblongum, antice obtusum, posteriora versus sensim angustius, griseum vel flavescens. Longit. 1''.

Aphanostoma griseum Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. I. 1844—1845. 417.

Habitaculum. Ad littus prope Dröbak (Oersted).

2. **Aphanostomum virescens** OERSTED.

Corpus oblongum utrinque ferme aequaliter obtusum, virescens, maculis duabus brunneis in margine anteriore laterali. Longit. . .

Aphanostoma virescens Oersted l. c. 417.

Habitaculum. Ibidem (Oersted).

3. **Aphanostomum diversicolor** OERSTED.

Corpus oblongum, antice obtusum, flavescens, medio latius, cyanicum, postice subacuminatum, fuscum. Longit. 1''.

Aphanostoma diversicolor Oersted l. c. 417.

Habitaculum. Ibidem (Oersted).

4. **Aphanostomum latum** OERSTED.

Corpus oblongum utrinque aequaliter dilatatum, rotundatum, medio angustius, griseum. Longit. 1''.

Aphanostoma latum Oersted l. c. 417.

Habitaculum. Ibidem (Oersted).

TRIBUS II. RHYNCHOCOELA SCHULTZE.

Teretularia *Blainville*. — Turbellaria rhabdocoela *Ehrenberg*. — Apoda nemertina *Oersted*.

Animalia solitaria libera, rarius tubicola, coeca v. ocellata, pollicaria imo pedalia, rarius microscopica. *Corpus* molle parenchymatosum v. parenchymatoso-cavernosum, lineare, planum v. teretiusculum, multo longius quam latum, saepissime ciliis vibrantibus munitum, interdum summe contractile, tum ut plurimum sponte transverse fragile, exappendiculatum, rarissime appendiculo caudali. *Acetabulum* proprium nullum, rarissime disens acetabuliformis basilaris. *Caput* corpore continuum v. discretum, cephaloporis nullis aut unico terminali aut 2 v. 4, i. e. uno vel binis in capitis latere dextro et sinistro s. marginalibus, rarius duobus in capitis pagina infera juxtapositis instructum, integrum vel lobatum 1). *Proboscis* aggressoria (agonorhynchus) aut terminalis et tunc vel ex medio capitis vel rarius ex ejus margine protractilis 2), aut infera s. ex pagina infera capitis 3) protractilis, sub quiete retracta, inermis vel pugione armata, musculo retractorio basilari cum tractu cibario juncta. *Ocelli* nulli v. 2, 4, 6 v. plurimi. *Os* ventrale, antrum situm, oesophago integro. *Tractus cibarius* simplex ano stipatus. *Hepar* longum cum intestino parallelum, uno latere tractu cibario altero ligamentorum ope parieti interno corporis adhaerens, cellulis hepaticis expletum 4). *Systema circulationis* liquore limpido rarius rubro repletum, vasa longitudinalia parietibus contractilibus absque ciliis vibrantibus munita, ad ganglia cerebraalia excurrentia. *Vasa aquifera* s. *excretoria* introitu ciliata ad cephaloporos excurrentia.

Cor nullum vel corda duo 5). *Androgyna* et tunc apertura genitali in posteriore corporis parte, et pene plerumque chitineo, aut sexus discreti et tunc organis genitalibus externis propriis nullis; mas a femina habitu externo non differt, solummodo brevior. *Organa genitalia* interna (in androgynis); mascula: testiculus, vesicula seminalis, et vesicula altera humore granuloso repleta, cum pene communicantes; feminea: organon germinativum et organon vitelli-

1) Nec tentacula nec otolithi in generibus hujus tribus, quod sciam, hucusque observata.

2) Polina, Cosmocephala et Stimpsonia.

3) Valencinia, Tubulanus, Cerebratulus et Quatrefagea.

4) Beneden Rech. Faune Belg. 43.

5) Cf. Schmaroda: Neue wirbell. Th. I. 1. 43 (Nemertes polyhopl.).

genum discreta, et bursa seminalis (in illis sexus discreti); tam mascula quam feminea sunt sacculi undique clausi, in pagina interna gignentes spermatozoidea vel ovula, per poros separatos tot, quot sunt glandulae, in cavum abdominis expellenda et per dehiscencias in integumento communi extus demum delata ¹⁾. *Multiplicatio* per ovula vel per ovovivipartum, quod in animalculis sexus discreti, foecundationem ovulorum intra sacculum maternum aut saltem intra cavum corporis materni absolute exigeret, et spermatozoideorum introitum in corpus maternum supponere suaderet; nec non per segmenta transverse fissilia? *Evolutio* directa, rarius per metamorphosin. Strata muscularia subcutanea duo, externum e fibris circularibus, internum e fibris longitudinalibus contextum, cum integumento communi arete juncta. *Ganglia* duo, commissura una aut duabus juncta, ante os sita, rubra, fila nervea antrorsum et retrorsum praesertim ad ocellos emitentia. — Maris rarius aquarum dulcium incolae, maricola rarissime parasita.

Corpus in nonnullis mucum copiosum excernit. — Motus gliscens vel natorius. — Animalcula proboscidem retractam sub stimulatione corporis haud raro protrahunt. — Ovula exelusa vagina communi excepta.

Subtribus I. Rhynchozoela aporocephala.

Cephalopori nulli, Androgyna vel sexus discreti.

* Holocephala. Caput haud lobatum.

Familia XVI. Rhynchoscolecidea. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XXIX. RHYNCHOSCOLEX LEIDY.

Rhynchoproboli spec. *Schmarda.*

Corpus teretiusculum exappendiculatum. *Caput* corpore continuum haud lobatum. *Proboscis* terminalis, protractilis pugione nullo. *Os* ventrale antrorsum v. in medio corporis situm, oesophago subgloboso. *Ocelli* nulli. Androgyna. *Penis*. . . *Anus* terminalis posticus. Aquarum dulcium et subsalsarum Americae borealis incolae. — Formae minores imo microscopicae.

¹⁾ De peculiari modo propogationis Malacobdellae, haud absimili confer genus hoc in *Sitzungsb. d. k. Akad.* XXXIII. (1858). 491.

1. *Rhynchoscolex simplex* LEIDY.

Corpus subcylindricum ciliatum transverse striatum opacum, flavo-albidum. *Proboscis* clavata. *Os* antrorsum situm, oesophago. . . *Anus* posticus terminalis. Longit. 2—3", latit. $\frac{1}{6}$ ".

Rhynchoscolex simplex Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851) 124.

Habitaeculum. Inter confervas in fundo rivulorum prope Philadelphia (Leidy).

2. *Rhynchoscolex papillosus* DIESING.

Corpus teretiuseculum retrorsum attenuatum, pallide cinereum. *Proboscis* papillosa. *Os* in medio corporis situm, oesophago subgloboso crenato-plicato. Longit. $\frac{1}{4}$ ".

Rhynchoprobolus papillosus Schmarda: Neue wirbell. Thiere. I. 1. 11. Tab. II. 25.

Habitaeculum. In aqua subsalsa, Hoboken prope New-York (Schmarda).

Familia XVII. Gyatricinea. Hempr. et Ehrenb. (Characteres restricto). *Corpus* teretiuseculum vel oblongum ovale, ciliatum, exappendiculatum. *Caput* corpore continuum haud lobatum. *Proboscis* terminalis protractilis, pugione nullo. *Os* ventrale antrorsum vel in medio corporis situm, oesophago subgloboso vel doliiformi. *Ocelli* 2, 4 vel 6. *Androgyna*, apertura genitali retrorsum sita, pene chitineo. *Anus* terminalis posticus. — *Maricolae*, rarius aquarum dulcium incolae. — *Formae* minores imo microscopicae.

XXX. GYRATOR EHRENBURG. Characteres emendato.

Gyatrix Ehrenberg. — *Prostoma Auctor*. — *Rhynchoproboli* spec. *Schmarda*.

Corpus subcylindricum ciliis vibrantibus. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis, protractilis (directe retractilis, parte anteriore intus papillis obsita, posteriore muscosa). *Os* ventrale in medio fere corporis situm, oesophago subgloboso. *Ocelli* duo cervicales. *Androgyna*. *Penis* chitineus retrorsum situs. *Anus* terminalis posticus. — *Aquarum dulcium* vel maris incolae.

Penis in speciebus aquarum dulcium (1. et 2.), suffulero instructus, quo in maricolis caret. *Forma penis* in speciebus diversis diversa.

1. *Gyrator hermaphroditus* EHRENBERG.

Corpus oblongo-lineare antrosum attenuatum, pellucidum, flavescens. *Proboscis* subconica. *Ocelli* nigri. *Penis* posticus subuliformis, suffulero lineari annulo terminali instructo, cum hoc chitineus. Longit. 1'''.

Gyrator hermaphroditus Ehrenb. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 227 (excl. syn. *Dugès*).

Prostomum lineare *Oersted*. — *Schultze*: Beitr. 73 et 74. Tab. I. 9, 27, 40 (anatom.). — *Idem* in V. Carus Icon. Zoot. Tab. VIII. 16 (cum anatom.). — *Leuckart*: in Zusätze zu van der Hoeven's Handb. der Zool. 1856, 411 (de proboscide).

Habitaculo adde: Prope Gryphiam (*Schultze*).

2. *Gyrator furiosus*.

Prostomum furiosum *O. Schmidt*: in Sitzungsb. d. k. Ak. XXV. (1857) 87, 88 et in Denkschr. XV. 38 et 46. Tab. III. 12, 13.

Habitaculum. Prope Craeviam (*O. Schmidt*).

3. *Gyrator Botterii*.

Prostomum Botterii *O. Schmidt*: in Sitzungsb. d. k. Ak. IX. (1852) 494. Tab. XLIV. 4.

Habitaculum. Prope Lesinam (*O. Schmidt*).

4. *Gyrator immundus*.

Prostomum immundum *O. Schmidt*: in Sitzungsb. XXIII. II. (1857) 355 et 365. Tab. III. 7.

Habitaculum. S. Luciae prope Neapolim (*O. Schmidt*).

5. *Gyrator Steenstrupii*.

Prostomum croceum *Oerst.?* — *O. Schmidt*: Neue Beitr. 16. Tab. I. 4 (organ. genital.).

Prostomum Steenstrupii *O. Schmidt*: in Sitzungsb. IX. 494. Tab. XLV. 5.

Habitaculum. In portu Thorshavn in Stromö, insularum Faeröensium (*O. Schmidt*).

6. *Gyrator erythrophthalmus*.

Corpus teretiuseculum flavo-griseum. *Proboscis* subcylindrica. *Os* oesophago plicato. *Ocelli* rubri. *Penis* retrorsum situs subuliformis. Longit. $\frac{1}{4}$ '''.

Rhynehoprobolus erythrophthalmus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. I. 11. Tab. II. 26.

Habitaculum. In aqua stagnante prope Stellenbosch ad promontorium bonae spei (*Schmarda*).

Species inquirendae:

7. *Gyrator croceus* DIESING. — Syst. Helm. I. 228. ♂
8. *Gyrator suboviformis* DIESING. — Syst. Helm. I. 227. ♂
9. *Gyrator littoralis* DIESING. — Syst. Helm. I. 228.
10. *Gyrator leucophracus* DIESING. — Syst. Helm. I. 228. ♂, ♀

XXXI. RHYNCHOPROBOLUS SCHMARDA. Charact. restricto.

Corpus oblongo-ovale, ciliatum. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* ventrale antorsum situm, oesophago doliiformi. *Ocelli* 4. *Androgyna* . . . *Penis* retrorsum situs. *Anus* . . . Aquarum dulcium Indiae occidentalis incolae.

1. *Rhynchoprobolus tetrophthalmus* SCHMARDA.

Corpus oblongo-ovale, flavo-griseum. *Proboscis* fusiformis, brevis, gracilis. *Ocelli* duo frontales nigri, et duo cervicales fere decolores. *Penis* globosus trienspidatus. Longit. ultra $\frac{1}{3}$ ''.

Rhynchoprobolus tetrophthalmus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 10.
Tab. II. 24 et 24^r.

Habitaculum. In aqua dulci in Jamaica (Schmarda).

XXXII. PROSTOMUM DUGÈS nec OERSTED. Charact. emend.

Corpus teretiuseculum ciliis vibrantibus. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis, protractilis. *Os* . . . *Ocelli* 6 antorsum siti, bini postpositi paralleli. *Androgyna*? . . . *Penis* . . . *Anus* terminalis posticus. — *Aquarum* dulcium Europae temperatae incolae.

1. *Prostomum clepsinoideum* DUGÈS. — Dies. Syst. Helm. I. 236.
— *Schultze* Beitr. Turbell. I. 61.

Habitaculum. Monspezzulani, sub lapidibus rivulorum (Dugès).

Familia XVIII. Borlasia. Dies. *Corpus* teretiuseculum vel depressiusculum, exappendiculatum, disco acetabuliformi caudali nullo, rarissime unico. *Caput* corpore continuum vel discretum, haud lobatum. *Proboscis* terminalis aut infera, protractilis. *Os* ventrale subterminale v. antorsum situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. — *Maricolae* utriusque hemisphaerae. *Formae* majores saepe pedales, imo longitudinem orgyiae excedentes.

Juvenula *Borlasiae* unicoloris *Johnst.* ocellis duobus. adulta ocellis nullis instructa.

α. Proboscis terminalis.

XXXIII. BORLASIA OKEN et OERSTED. Charact. reformato.

Planariae spec. *Johnston*. — Nemertis spec. *Hemprich et Ehrenberg*. — Polia? *Delle Chiaje*. — Astemma, Cephalothrix et Amphiporus *Oersted*.

Corpus longum teretiusculum vel depressum, valde contractile, haud raro sponte transverse fissile (fragile), disco caudali nullo. *Caput* corpore continuum v. discretum, sulcis lateralibus nullis. *Proboscis* terminalis, protractilis. *Os* ventrale subterminale anticum, interdum acetabuliforme. *Ocelli* nulli. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. Maricolae utriusque hemisphaerae.

Caput corpore continuum.

1. *Borlasia nigrofusca* OERSTED. — *Dies*. Syst. Helm. I. 239.

Habitaeculum. Sinus Suezensis maris rubri, sub lapidibus (*Hemprich et Ehrenberg*).

2. *Borlasia viridis* GRUBE. — *Dies*. Syst. Helm. I. 239.

Habitaeculum. Prope Cataneam et Neapolim, inter Algas (*Grube*).

3. *Borlasia bilineata* SCHMARDA.

Corpus longissimum depressum ex albo coerulescens, supra lineis duabus brunneis longitudinalibus parallelis. *Caput* corpore continuum, ovatum. *Os* subterminale subcirculare. Longit. 10'', latit. 1½''.

Borlasia bilineata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 40. Tab. IX. 84.

Habitaeculum. In mare Antillarum ad oram meridionalem Jamaicae (*Schmarda*).

4. *Borlasia Dröbachensis*.

Corpus badio-nigrescens, antice album. *Caput* corpore continuum. *Os* dupla corporis latitudine ab apice remotum. Longit. 3—4''.

Astemma Dröbachense *Oersted*: in Kroyer's Naturh. Tidsskr. I. (1844—1845) 418.

Habitaeculum. Prope Dröbak in Norvegia (*Oersted*).

5. *Borlasia longa* DIESING.

Corpus teretiusculum lineare, antice acutiusculum, coeruleo-griseum. *Caput* corpore continuum. *Os* haud procul ab extremitate antica. Longit. $3\frac{1}{2}''$, latit. $1\frac{1}{4}'''$.

Borlasia longa Diesing: Syst. Helm. I. 241.

Habitaculum. Ad littora prope Skagen (Oersted).

6. *Borlasia rufifrons* JOHNSTON.

Corpus teretiusculum lineare, flavescens. *Caput* corpore continuum, rotundatum, fuseum. *Os* antrorsum situm. Longit. $2''$, latit. $\frac{1}{2}'''$.

Borlasia rufifrons Johnston. — Diesing: Syst. Helm. I. 241.

Astemma rufifrons Oersted. — De region. marinis 79.

Habitaculum. In sinu Berwickeensi (Johnston). — In regione argillacea s. *Buccinoideorum*, aestate in fretu Öresund (Oersted).

7. *Borlasia Neesii*.

Amphiporus Neesii Oersted. — Diesing: Syst. Helm. I. 245. — Leuckart: in Troschel's Arch. 1849. I. 149—152.

Habitaculum. Ad insulas Faröenses (Nees), ad littus austro-occidentale Islandiae (Bergmann).

8. *Borlasia groenlandica*.

Amphiporus groenlandicus Oersted. — Diesing: Syst. Helm. I. 245.

Habitaculum. Ad littora Groenlandiae.

9. *Borlasia sanguinea*.

Corpus depressum antrorsum increscens retrorsum attenuatum, sanguineo-rubrum. *Caput* corpore continuum, acuminatum. *Os* valde elongatum. Longit. . .

Amphiporus sanguineus Girard: in Proceed. Acad. Philad. VI. 366.

Habitaculum. Ad oras Carolinae meridionalis (Girard).

Caput a corpore discretum.

10. *Borlasia Hemprichii* OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 240.

Habitaculum. Prope Scherm et Scheech in sinu maris rubri sinaitico. Pinnam vetustam inhabitabat (Ehrenberg).

11. *Borlasia tricuspidata* QUOY et GAIMARD. — Dies. Syst. Helm. I. 240.

Habitaculum. Ad insulam Guam (Quoy et Gaimard).

Situs oris in speciebus subsequentibus ignotus.

12. **Borlasia coerulescens** *DIESING*: Syst. Helm. I. 241.

Habitaeculum. Prope Neapolino inter tophos (Delle Chiaje).

13. **Borlasia Cephalothrix** *DIESING*: Syst. Helm. I. 241.

Habitaeculum. Ad littora Hafniae (Oersted).

14. **Borlasia filiformis** *JOHNSTON*. — *Dies.* Syst. Helm. I. 242.

Habitaeculum. Ad littora Britanniae, in limo inter lapides (Johnston).

15. **Borlasia flaccida** *JOHNSTON*. — *Dies.* Syst. Helm. I. 242.

Habitaeculum. Sinus Berwickeensis, e profundo maris cum rete piscatorum allata (Johnston).

16. **Borlasia linearis** *DIESING*: Syst. Helm. I. 242.

Habitaeculum. Ad littora Daniae (Rathke).

17. **Borlasia unicolor** *JOHNSTON*. — *Dies.* Syst. Helm. I. 242.

Habitaeculum. Inter radices *Laminariarum* in Britannia haud raro (Johnston).

18. **Borlasia trilineata** *SCHMARDA*.

Corpus depressiusculum proteum, supra brunnescens, lineis parallelis tribus, mediana nigra, externis laete rubris. *Caput* corpore continuum. Longit. ultra 5'', latit. intumescendarum periodicarum ad 1''.

Borlasia trilineata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 40. Tab. IX. 85.

Habitaeculum. Sub saxis maritimis ad promontorium bonae spei (Schmarda).

19. **Borlasia unilineata** *SCHMARDA*.

Corpus teretiusculum rufescens, linea mediana brunnea, marginibus flavis. *Caput* corpore continuum. Longit. ad 4'', latit. ad 1½''.

Borlasia(?) unilineata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 41. Tab. IX. 88.

Habitaeculum. In oceano pacifico, in arena sinus Paita ad oras Peruviae (Schmarda).

20. **Borlasia cardiocephala** *SCHMARDA*.

Corpus depressum vix proteum, testaceo-rubrum. *Caput* cordiforme. Longit. fere 5½'', latit. 2½''.

Borlasia cardiocephala *Schmarda*: Neue wirbellose Thiere I. 1. 41.
Tab. IX. 87.

Habitaculum. In oceano pacifico in arena prope Viña del Mar ad oram Chilensem (*Schmarda*).

21. *Borlasia dorycephala* SCHMARDA.

Corpus teretiusculum proteum nigrum. *Caput* lanceolatum. Longit. ultra $4\frac{1}{2}$ " . latit. $\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ " .

Borlasia dorycephala *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 40. Tab. IX. 86.

Habitaculum. In limo, ad promontorium bonae spei (*Schmarda*).

22. *Borlasia Kurtzii* GIRARD.

Corpus subcylindricum depressiusculum, brunneo-rufum, subtus pallidius. *Caput* discretum rotundatum, retractum ellipticum, protractum conicum. Longit. 3—4" .

Borlasia Kurtzii *Girard*: in Proceed. Acad. Philad. VI. 366.

Habitaculum. Ad littus Carolinae meridionalis (*Stimpson*).

XXXIV. TAENIOSOMA STIMPSON.

Borlasiae spec. *Quoy* et *Gaimard*.

Corpus longissimum, lineare depressum, disco caudali nullo. *Caput* vix discretum sulco indistincto (rima obsoleta v. linea impressa decolore) longitudinali in utroque margine. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* ventrale antrorsum situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* et *anus* . . . Marium orientalium incolae.

1. *Taeniosoma quinquelineatum* STIMPSON.

Borlasia quinquelineata *Quoy* et *Gaimard*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 240.

Taeniosoma quinquelineatum *Stimpson*: Prodr. II. 18.

Habitaculum. Ad portum Dorey in Nova Guinea et ad Novam Hiberniam, nec non et aliis locis Oceani pacifici (*Quoy* et *Gaimard*).

2. *Taeniosoma septemlineatum* STIMPSON.

Corpus depressum retrorsum complanatum subangustatum, supra album, lineis longitudinalibus antice septem, postice quinque ornatum; subtus bilineatum. *Caput* lineis supra tribus (interdum quinque) subtus duabus notatum. Longit. 2—3', latit. ultra 4" .

Taeniosoma septemlineatum *Stimpson*: Prodr. II. 18.

Habitaculum. Sublittorale, ad iusulas freti „Gaspar“ (*Stimpson*).

3. *Taeniosoma aequale* STIMPSON.

Corpus lineare subobesum, coeruleo-album, lineis purpureo-nigris supra quinque (tribus vel quatuor in capite), subtilis duabus ornatum; lineis omnibus versus corporis extremitates confluentibus. *Caput* continuum antice rotundatum. *Os* parvum minus antrorsum situm. Longit. 2', latit. vix 4''.

Taeniosoma aequale Stimpson: Prodr. II. 18.

Habitaeculum. Littorale sub lapidibus, in sinu insulae „Ousima“ (Stimpson).

XXXV. BASEODISCUS DIESING.

Poliae spec. *Delle Chiaje*. — *Borlasiae* (?) spec. *Oersted*.

Corpus longum teretiuseculum, extremitate caudali in discum acetabuliformem explanata. *Caput* a corpore discretum. *Proboscis* terminalis, protractilis. *Os* ventrale retro caput situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* . . . *Anus* in centro disci caudalis? *Maricolae* hemisphaerae borealis.

1. *Baseodiscus delineatus* DIESING: Syst. Helm. I. 243.

Habitaeculum. Prope Neapolim (*Delle Chiaje*) — Panormi (*Grube*).

β. *Proboscis* infera.

XXXVI. VALENCINIA QUATREFAGES. *Charact. reform.*

Borlasiae spec. *Quoy et Gaimard*.

Corpus longum, teretiuseculum v. depressum. *Caput* a corpore strictura discretum. *Proboscis* ex apertura in medio capitis paginae ventralis sita protractilis. *Os* ventrale infra ostium meatus proboscidem protractilem excipientis. *Ocelli* nulli. *Sexus* discretus. *Anus* . . *Maricolae* utriusque hemisphaerae. — *Tubicolae*.

Proboscis pugione nullo instructa (*Quatrefages*).

1. *Valencinia splendida* QUATREFAGES. — *Dies*. Syst. Helm. I. 243.

Habitaeculum. Ad insulam Bréhat raro (*Quatrefages*).

2. *Valencinia ornata* QUATREFAGES. — *Dies*. Syst. Helm. I. 244. adde:

Joh. Müller: in ejus Arch. 1854. 83. — *Grube*: Ausflug nach Triest und dem Quarnero. 1861. 129.

Valencinia elegans *Grube*: l. c. 35.

Habitaculo adde: In limo maris adriatici Muggiae (Joh. Müller) — in mare adriatico (Grube).

Confer Tubulanum elegantem hujus loci.

3. *Valencinia longirostris* QUATREFAGES. — *Dies.* Syst. Helm. I. 244.

Habitaculum. Ad insulam Chausey et Bréhat (Quatrefages).

4. *Valencinia striata* DIESING: Syst. Helm. I. 244.

Habitaculum. Ad insulam Guam, Agagua et Humata oceani pacifici (Quoy et Gaimard).

5. *Valencinia elegans* STIMPSON.

Corpus gracile, fere lineare, supra convexum purpureo-fuscum, trilineatum; lineis albis, mediana antice in fronte, lateralibus post cervicem incipientibus; et fasciis transversis albis ad 16 annulatum. *Caput* breve, paulo latius quam corpus, truncatum, fronte in medio sinuata, lateribus rotundatis, fascia postfrontali pallide fusca. Longit. 3", latit. ultra 1".

Valencinia annulata Stimpson (nec Quatrefages): in Proceed. Acad. Philad. VII. 380.

Valencinia elegans Stimpson: Prodr. II. 49.

Habitaculum. Inter algas in fundo arenoso profunditate 12 orgyiarum prope promontorium bonae spei (Stimpson).

Tubulum membranaceum format.

Species inquirenda:

6. *Valencinia annulata* QUATREFAGES. — *Dies.* Syst. Helm. I. 244.

Habitaculum. Ad littora Britanniae inter conchas Cyprinae vulgaris Sow.; tubicola.

Familia XIX. Ommatophora. *Dies.* Corpus tereiusculum vel depressiusculum exappendiculatum. Caput corpore continuum vel discretum haud lobatum. Proboscis terminalis, protractilis, pugione et burseolis aciculiferis instructa. Os ventrale antrorsum vel in medio fere corporis situm. Ocelli 2, 6 vel plurimi. Sexus discretus. Anus terminalis posticus. Maricolae. Formae mediocres.

XXXVII. CEPHALOTRIX OERSTED.

Tetrastemma *Oersted* ex parte. — Poliae spec. *Quatrefages* et *Van Beneden*.

Corpus teretiusculum vel depressiusculum, liberum vel tubulo inclusum. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis, protractilis, pugione et burseolis aciculiferis instructa. *Os* ventrale antrorsum vel in medio fere corporis situm. *Ocelli* duo. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. — Maricolae. — Formae longitudinis medioeris (5''' — 3'').

Proboscis armata eam burseolis solummodo in specie 2. certissima.

1. **Cephalotrix Oerstedii** *DIESING*: Syst. Helm. I. 246. adde:

Cephalothrix bioculata *Oersted*. De region. marinis 79.

Habitaculum. In regione argillacea s. *Buccinoidearum* aestate in fretu Öresund (*Oersted*).

2. **Cephalotrix involuta** *DIESING*.

Corpus subcylindricum flavidum vel roseum, tubulo inclusum. *Proboscis* brevis, antice dilatata, per intussusceptionem retractilis, pugione subuliformi et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os* in medio fere corporis. *Ocelli* circulares. Longit. maris 5'', fem. 9—14''.

Ovula in vagina hyalina et glabra deposita. — Embryo ovulo exclusus flagello frontali interdum et caudali instructus; postea eutem vibrantem exiit. — Individua 2—3 sexus diversi in uno tubulo squamato firmo inclusa.

Polia involuta *Van Beneden*: Faune litt. Belgique. 18. Tab. III (de evolutione et de foecundatione).

Habitaculum. In tubulis appendicibus subabdominalibus *Canceris muenadis* affixis, in Belgia (*Beneden*).

Species inquirendae:

3. **Cephalothrix Filum** *DIESING*: Syst. Helm. I. 246.4. **Cephalothrix Kroyeri** *DIESING*: Syst. Helm. I. 246.

XXXVIII. OMMATOPLEA HEMPR. et EHRENB.

Fasciola et Planaria *Müller*. — Polia *Delle Chiaje*. — Nemertes et Prostoma *Johnston*. — Amphiporus *Hemprich* et *Ehrenberg*, nec *Oersted*. — Polystemmatis spec. *Oersted*.

Corpus teretiusculum vel depressiusculum. *Caput* corpore continuum v. discretum. *Proboscis* terminalis, protractilis, pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os* ventrale subterminale anticum.

Ocelli sex vel plurimi varie dispositi. *Sexus* *Anus* terminalis posticus. Maricolae. — Formae mediocres pollicares et majores pedales.

Situs proboscidis, oris et praesentia pugionis et burseolarum nec non in omnibus speciebus exacte indicati; in specie 5 pugiones tres observati.

° *Ocelli* sex.

1. ***Ommatoplea peronea*** *DIESING*: Syst. Helm. I. 248.

Habitaculum. Ad insulam Bréhat (Quatrefages).

** *Ocelli* plurimi longitudinaliter dispositi.

2. ***Ommatoplea Polii*** *DIESING*: Syst. Helm. I. 249. adde:

Polia oculata *Verany*: Catalogo degli animali marini. 1846. 9.

Habitaculum. Prope Neapolim (Delle Chiaje) in sinu Genuensi et Nicaeensi (Verany).

3. ***Ommatoplea punctata*** *DIESING*: Syst. Helm. I. 249.

Habitaculum. Prope Neapolim (Delle Chiaje).

4. ***Ommatoplea balmea*** *DIESING*: Syst. Helm. I. 249.

Habitaculum. Ad insulam Bréhat, communis (Quatrefages).

5. ***Ommatoplea heterophthalma*** *SCHMARDA*.

Corpus depressum taeniaeforme, supra rubrum linea mediana alba, subtus pallide rubrum. *Caput* indistinctum acuminatum. *Proboscis* terminalis organis urticantibus tota sua longitudine obsessa, pugionibus tribus longe lanceolatis. *Os* *Ocelli* in parte acuminata capitis duo, subsequentes septem in lineam longitudinalem dispositi, et tres ultimi in triangulum dispositi. Longit. $2\frac{1}{2}$ "', latit. 2'''.

Ommatoplea heterophthalma *Schmarda*: Neue wirbell. Thiere. I. 1. 41.

Tab. X. 90 et 90^b.

Habitaculum. In oceano pacifico sub saxis prope Auckland in Nova Zelandia (Schmarda).

6. ***Ommatoplea gracilis*** *DIESING*: Syst. Helm. I. 250.

Habitaculum. Sub lapidibus in sinu Berwickeensi (Johnston).

7. ***Ommatoplea albicans*** *DIESING*: Syst. Helm. I. 250.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri prope Tor (Hemprich et Ehrenberg).

8. *Ommatoplea Stimpsoni* GIRARD.

Corpus compressiusculum, supra convexum subtus planum, retrorsum attenuatum, supra brunneum. *Caput* a corpore strictura discretum acuminatum, marginibus anticis, fascia transversali mediana, arenata et macula utrinque subtriangulari basilari albis. *Proboscis* terminalis. *Os* *Ocelli* biseriati submarginales antrorsum convergentes. Longit. 6—10'' et ultra, latit. corp. expansi $1\frac{1}{4}$ ''', contracti ad 6'''.

Ommatoplea Stimpsoni Girard: in Smithson Contrib. VI. 28. Tab. II. 18.

Habitaculum. Sub saxis, frequenter, Grand Manan (Stimpson).

9. *Ommatoplea ophiocephala* SCHMARDA.

Corpus longissimum depressiusculum, proteum, obscure flavum. *Caput* lanceolatum. *Proboscis* terminalis. *Os* exiguum ovale, in fine primae capitis sextae partis. *Ocelli* octo in lineas duas longitudinales arcuatas dispositi. Longit. fere tripedalis, latit. ad 5'''.

Ommatoplea ophiocephala Schmarda: Neue wirbell. Thiere. I. 1. 41. Tab. X. 89.

Habitaculum. Sub saxis et in arena in sinu tabulari promontarii bonae spei, frequenter (Schmarda).

Mucum copiose excernit.

10. *Ommatoplea taeniata* HEMPRICH et EHRENBERG. — *Dies. Syst. Helm.* I. 250.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri prope Tor (Hemprich et Ehrenberg).

11. *Ommatoplea bembix* DIESING: *Syst. Helm.* I. 251.

Habitaculum. Ad littora Siciliae inter Algas (Quatrefages).

12. *Ommatoplea rosea* DIESING: *Syst. Helm.* I. 251. adde:

Polystemma roseum Oersted: De Region. marin. 80.

Habitaculum. In sinu Drobachiensi (Müller). — In regione argillacea 5. Baccinoideorum aestate, in fretu Öresund (Oersted) — ad Bristoliam (Johnston).

13. *Ommatoplea Grubei* DIESING: *Syst. Helm.* I. 251.

Habitaculum. Ad Paenorum (Grube).

14. Ommatoplea alba *DIESING*: Syst. Helm. I. 252.

Habitaculum. Littora Augliae ad Carrickfergus (H y n d m a n).

*** Ocelli plurimi in acervum unum vel plures consociati.

15. Ommatoplea pulchra *DIESING*: Syst. Helm. I. 252.

Habitaculum. Littus Berwickeense, inter Corallineas et in testaceis vacuis, frequens (J o h n s t o n).

16. Ommatoplea berea *DIESING*: Syst. Helm. I. 252.

Habitaculum. Ad insulam Bréhat inter lapides (Q u a t r e f a g e s).

17. Ommatoplea mutabilis *DIESING*: Syst. Helm. I. 252.

Habitaculum. Prope St. Vaast (Q u a t r e f a g e s).

18. Ommatoplea glauca *DIESING*: Syst. Helm. I. 253.

Habitaculum. Prope St. Vaast, rarius (Q u a t r e f a g e s).

19. Ommatoplea violacea *DIESING*: Syst. Helm. I. 253.

Habitaculum. Prope St. Vaast, raro (Q u a t r e f a g e s).

**** Ocelli in series plures angulum retrorsum patentem formantes dispositi.

20. Ommatoplea glauca *DIESING*.

Corpus depressum, supra glaucum, subtus album. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* vaginata. *Ocelli* numerosi in series plures dispositi, angulum retrorsum patentem formantes. Longit. 1".

Nemertes glaucus *Kölliker*: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellsch. zu Chur im Juli 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold*: in Troschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaculum. Neapoli (*Kölliker*).

Species inquirendae:

21. Ommatoplea pellucida *DIESING*: Syst. Helm. I. 253 adde:

Polystemma pellucidum *Oersted*: De region. marin. 80.

H a b i t a c u l u m. In regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate, prope Hellebæk in fretu Öresund (*Oersted*).

22. Ommatoplea rubra *DIESING* l. c. 253.**23. Ommatoplea armata** *DIESING* l. c. 253. adde:

Prostoma? Ommatoplea? *Ehrenberg*: Akaleph. des rothen Meeres 66.

Familia XX. Micruræa. Hemprich et Ehrenberg.

Corpus depressiusculum vel terefiusculum, obsolete annulatum, extremitate caudali appendiculata. Caput corpore continuum vel discretum, haud lobatum. Proboscis terminalis protractilis. Os ventrale antrorsum situm, oesophago . . . Ocelli numerosi. Sexus discretus. Anus in extrema corporis parte postica sub processu caudali. Maricolæ. Formæ mediocres, pollicares.

Evolutio in uno saltem genere per metamorphosin.

XXXIX. MICRURA HEMPRICH et EHRENBURG.

Nemertis spec. *Oersted.* — Gordii spec. *Dalyell.*

Corpus depressum lineare, proteum, obsolete annulatum, processu caudali terminali filiformi. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis e plica transversa protractilis. *Os* ventrale infra caput. *Ocelli* frontales 10 serie longitudinali duplici dispositi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis sub processu caudali. Evolutio per metamorphosin. Maricolæ, hemisphaeræ borealis.

Animaleulum juvenile stadio Alardi cephaloporis duobus instructum. — Quodsi plica transversalis, a cel. *Ehrenberg* in animali adulto observata, e symphysi cephalopororum duorum coalescentium oriretur, tunc genus hoc ad Rhynchocoela porocephala esset referendum.

1. *Micrura fasciolata* HEMPR. et EHRENBURG.

Corpus supra nigro-fuscum, capite ventre et cauda fasciis transversis angustis 13 albis, appendiculo caudali parvo albo. *Os* rimaeforme longitudinale. *Ocelli* frontales longitudinaliter biseriati, seriebus curviusculis parallelis antice convergentibus, una quaque ocellis 5 efformata, quorum binis anticis linea rubella junctis. Longit. 16''', latit. 1/2'''.

Micrura fasciolata Hemprich et Ehrenberg. — Dies. Syst. Helm. I. 261. — J. Müller: in ejus Arch. 1858. 298.

Gordius fasciatus spinifer. — Dalyell: Powers of the Creator II. 80. Tab. XI. 6—9.

Status larvæ: Stadium primum s. progressionis: Corpus subquadrangulare, planum, lobis duobus lateralibus, squamulis imbricatum teetum, marginibus ciliis vibrantibus obsessum; crista centrali longa e filis graecilibus composita, vibrante, nodulo insidente. Os inferum subcentrale parietibus tractus in corporis cavum ducentis ciliatis. *Stadium secundum s. acmes:* Corpus lobis lateralibus introflexis fornicatum, his sensim incrementibus, lobo anteriore et posteriore valde productis, limbo ciliato, crista persistente, squamulis evanescentibus. Os inferum subcentrale ventriculo subgloboso. Longit. larvæ 1/2''' vermiculum

includit; vermiculus inclusus, limbo oris cum Pilidii apertura ventrali connatus, parietem cauda sua penetrat; residua Pilidii vermiculi liberis oris limbo adhaerent. Incertum an haec residua sponte decidua vel devorata evanescant 1).

Pilidium gyrans *J. Müller* in *Müller's Arch.* 1847. 159. Tab. VII. 1—4. — *Busch*: *Untersuchungen* 107—110. Tab. XVI. 1—8. (evolut.). — *Krohn*: in litt. ad *cel. Müller*: 19. Nov. 1851 apud *cel. Müller* l. i. e. 1854, de fibris muscularibus. — *J. Müller*: *Über. d. allgem. Plan in d. Entwickl. d. Echinoderm.* Abhandl. Berl. Akad. 1852. Berl. 1853. 59. — *Gegenbauer*: in *Zeitschr. f. wissensch. Zool.* V. 345. — *J. Müller*: in ejus *Arch.* 1854. 75—83. Tab. IV. 3—8 (de Alardo caudato in Pilidio incluso). — *Krohn*: in *Müller's Arch.* 1858. 289—293.

Pilidium gyrans? *Gegenbauer*: in *Zeitschr. f. wissensch. Zool.* V. 345 (de animaleulo in Pilidio incluso).

Status vermientis exclusi: Corpus ovale, ciliatum, obscure brunneum, appendiculo caudali e segmentis tribus composito, aculeo terminali armato. Caput corpore continuum, foveolis marginalibus duabus (cephaloporis) oppositis eum ductibus lagenaeformibus coecis, intus ciliis vibrantibus instructis. Proboscis terminalis. Os ventrale subcentrale. Ocelli nunc nulli, nunc solummodo duo evoluti. Anus . . . Longit. $\frac{1}{4}$ — $\frac{2}{5}$ '''.

Alardus caudatus *Busch*: *Beobacht.* 111 et 134. Tab. XI. 8. — *J. Müller*: in ejus *Arch.* 1854. 79—83. Tab. IV. 2—4. — *Krohn*: in *Müller's Arch.* 1858. 289—293.

1) Exactam descriptionem evolutionis embryonis incerti generis in Pilidio orti, dederunt *el. viri Leuckart et Pagenstecher*: in *Müller's Arch.* 1858. 569—588. Taf. XIX.:

Statu larvae: Os inferum subcentrale infundibuliforme, oesophago brevi et ventriculo globoso; reliqui characteres illis Pilidii gyrantis similes. Evolutio vermiculi inter Pilidium: Vermiculus in peripheria infundibuli oris evolvitur, mox extremitate posteriore, dein et anteriore ventriculum supercrescit, ita ut demum organa digestoria Pilidii a vermiente penitus includantur.

Statu Alardi: Corpus ovale flavo-brunneum, appendiculo nullo. Caput foveolis utrinque duabus (cephaloporis) ciliatis binis in vas aquiferum ducentibus et sulco longitudinali ciliato utrinque ante foveolas. Proboscis inermis. Os in medio fere corporis. Ocelli duo. Anus . . . Longit. ultra $\frac{1}{4}$ '''.

Habitaculum. Ad Helgolandiam (*Leuckart et Pagenstecher*).

Status perfectus secundum *el. Leuck.* et *Pagenstecher* fortasse *Borlasia rubra* nova spec.

Praesentia quatuor cephalopororum in stadio penultimo evolutionis vermiculi characteri generico tam *Borlasiae* quam *Micrurae*, repugnat, et fortasse speciem *Loxorrhoematis* supponere suaderet.

Altera forma Pilidii ab iisdem scrutatoribus descripta est:

Pilidium auriculatum *LEUCKART et PAGENSTECHEER*.

Corpus campanulatum lobis lateralibus duobus brevibus angustis auriculaeformibus, parum inflexis, crista centrali terminali e filis brevibus paucis composita, hyalinum, tota superficie et margine ciliatum. Longit. $\frac{1}{2}$ '''.

Pilidium auriculatum *Leuckart et Pagenstecher*: in *Müller's Arch.* 1858. 571. Tab. XIX. 1. *Habitaculum*. Helgolandiae, raro (*Leuck.* et *Pagenst.*).

Habitaeculum. *Statu larvae:* In mare germanico prope Helgolandiam gregarie natantia (J. Müller), Tergesti (J. et M. Müller et Busch), hieme Messinae (Gegenbauer), Aprili prope Neapolim (Krohn).

Statu Alardi: Tergesti gregarie (Busch et J. et M. Müller).

Statu perfecto: In concharum superficie scabra, Febuario, Tergesti (Ehrenberg). Ad littora Scotiae (Dalyell).

Species minus bene cognitae:

2. **Micrura filaris** Joh. MÜLLER.

Planaria filaris O. F. Müller: Zool. Dan. Tab. LXVIII. 18—20.

Nemertes pusilla Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. IV. 578. (partim) et Entwurf einer system. Einth. d. Plattw. 90 (partim). — *Dies. Syst. Helm.* I. 271 (partim).

Gordius fragilis spinifer Dalyell: Powers of the Creator II. 79. Tab. XI. 5.

Micrura filaris J. Müller in ejus Arch. 1838. 300.

Habitaeculum. In Dania (Müller), ad oras Scotiae (Dalyell).

3. **Micrura viridis** J. MÜLLER.

Gordius viridis spinifer Dalyell l. c. II. 78. Tab. XI. 4.

Micrura viridis J. Müller in ejus Arch. 1838. 300.

Habitaeculum. Ad oras Scotiae (Dalyell).

4. **Micrura purpurea** J. MÜLLER.

Gordius purpureus spinifer Dalyell l. c. II. 78. Tab. XI. 2—4.

Micrura purpurea J. Müller in ejus Arch. 1838. 300.

Habitaeculum. Ad oras Scotiae (Dalyell).

XL. POLYSTEMMA HEMPRICH et EHRENBERG. Charact. modif.

Corpus teretiusculum vel depressiusculum obsolete annulatum, (feminae) postice in processum ellipticum ovigerum dilatatum. *Caput* discretum. *Proboscis* terminalis. *Os* ventrale antrosum situm. *Ocelli* plurimi serie duplici antrosum reflexa longitudinali. *Sexus* discretus. *Anus* ventralis subterminalis sub apice caudali reflexo. — *Maricola* hemisphaerae borealis.

Cauda saepius non dilatata Stimpson. Fortasse individua exappendiculata mascula.

1. *Polystemma adriaticum* HEMPR. et EHRENB. — *Dies.* Syst. Helm. I. 254.

Habitaeculum. In mare adriatico, specimen unicum lectum, Februario (Ehrenberg).

Species inquirenda.

2. *Polystemma sinuosum* STIMPSON.

Corpus gracile depressiusculum, album, interdum carneo-tinctum. *Caput* subelongatum *Ocelli* magnitudine variabiles: duo in capitis parte posteriore; plurimi sparsi in parte anteriore in acervos quatuor irregulariter aggregati, posteriores minores. Longit. 14'', latit. 1''.

Polystemma sinuosum Stimpson: Prodr. II. 20.

Habitaeculum. Inter conchas vacuas e profunditate 10 orgyiarum in portu Hongkong (Stimpson).

An hujus generis?

3. *Polystemma pusillum* OERSTED.

Corpus oblongum postice acutiusculum carneum. *Caput* subreniforme duplo latius quam longum. Longit. 7''.

Polystemma pusillum Oersted: in Kroyer's Naturh. Tidssk. I. (1844—1845) 418.

Habitaeculum. Prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

Situs oris in generibus subsequentibus Holocephalorum ignotus. *Corpus* exappendiculatum. Maricolae.

† Proboscis terminalis e medio capitis protrahilis.

Ocelli nulli.

XLI. ACROSTOMUM GRUBE. Charact. reform.

Poliae spec. Leuckart.

Corpus elongatum depressum. *Caput* corpore continuum vel suleo circulari discretum. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* *Ocelli* nulli. *Sexus* *Anus* terminalis posticus. Maricolae.

1. *Acrostomum Stannii* GRUBE. — *Dies.* Syst. Helm. I. 246.

Habitaeculum. In mare mediterraneo prope Neapolim (Grube).

2. *Acrostomum canescens*.

Corpus depressiusculum aequale, postice rotundatum, canescens.
Caput corpore continuum rotundatum. Longit. 5''', latit. $\frac{3}{4}$ '''.

Polia canescens *Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1849. I. 154.

Habitaeculum. Ad littus austro-occidentale Islandiae (*Bergmann*).

Ocelli 2.

XLII. DIPLOMMA STIMPSON. Charact. modific.

Dicelis et Naredae species *Stimpson*.

Corpus depressiusculum. *Caput* corpore continuum vel discretum, fronte emarginatum. *Proboscis* terminalis, protractilis. *Os* . . .
Ocelli duo bilobi vel circulares. *Sexus* et *anus* *Marium* orientalium incolae.

1. *Diplomma serpentina* STIMPSON.

Corpus elongatum gracile, fere lineare, antrorsum vix attenuatum, supra pallide rubrum, linea mediana brunnea. *Caput* discretum subovatum sinu aperturæ proboscidis magno. *Ocelli* magni bilobati, remoti, retrorsum convergentes. Longit. 3'', latit. $\frac{1}{3}$ '''.

Cerebella cervicalia, valde remota, rosea. Cavum intestinale angustius; cava genitalia ampla.

Nareda serpentina *Stimpson*: *Proceed. Acad. Philad.* VII. 338.

Diplomma serpentina *Stimpson*: *Prodr.* II. 20.

Habitaeculum. Sub lapidibus in locis arenoso-limoso ad littora insulae Loo Choo (*Stimpson*).

2. *Diplomma rubra* DIESING.

Corpus lineare, depressiusculum, utrinque obtusum rubrum v. purpureum. *Caput* corpore continuum v. subdiscretum. *Ocelli* parvi simplices circulares subterminales. Longit. $1\frac{1}{2}$ '', latit. . . .

Dicelis rubra *Stimpson*: *Prodr.* II. 20.

Habitaeculum. Inter *Balanos* et *Spongius* saxatiles e profunditate 12 orgyiarum prope insulam „Tanega“ Japoniae australis (*Stimpson*).

XLIII. NAREDA GIRARD.

Corpus subcylindricum. *Caput* a corpore discretum triangulare. *Proboscis* . . . *Os* . . . *Ocelli* duo. *Sexus* et *anus* . . . Oceani atlantici incolae.

1. *Nareda superba* GIRARD.

Corpus retrorsum attenuatum, supra pallide rubrum, fascia transversa alba cervicali, subtus album. *Caput* anguste albo-marginatum. *Ocelli* circulares in cervicis fascia transversali. Longit. 1—2".

Nareda superba Girard. — Stimpson: in Smithson. Contrib. VI. (1854) 28. Tab. II. 17.

Habitaculum. Hake Bay, Grand Manan e profunditate 35 orgyiarum (Stimpson).

Ocelli 4.

XLIV. OERSTEDIA QUATREFAGES. Charact. reform.

Poliae spec. *Quatrefages*.

Corpus teretiusculum vel depressiusculum liberum vel tubulo inclusum. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis protractilis pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os* . . . *Ocelli* quatuor in quadrangulum dispositi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. Maricolae.

1. *Oerstedtia maculata* QUATREFAGES. — Dies. Syst. Helm. I. 247.

Habitaculum. In Sicilia inter radices plantarum marinarum (*Quatrefages*).

2. *Oerstedtia tubicola* QUATREFAGES. — Dies. Syst. Helm. I. 247.

Habitaculum. Ad littora Siciliae, in tubulo pellucido (*Quatrefages*).

Species inquirendae:

3. *Oerstedtia Baenlus* DIESING: Syst. Helm. I. 247.4. *Oerstedtia armata* DIESING: Syst. Helm. I. 248.5. *Oerstedtia pulchella* DIESING: Syst. Helm. I. 248.

Ocelli plurimi.

XLV. HEMICYCLIA HEMPRICH et EHRENBURG. Charact. reform.

Nemertes Oersted.

Corpus teretiuseculum filiforme, proteum. *Caput* corpore continuum plica transversa terminali 1). *Proboscis* terminalis, protractilis centralis. *Os* . . . *Ocelli* plurimi in serie frontali transversa semicirculari simplici. *Sexus* . . . *Anus* terminalis posticus. — Maricolae.

1. *Hemicyclia albicans* HEMPR. et EHRENB. — *Dies.* Syst. Helm. I. 262.

Habitaculum. Prope Tor inter Corallia (Hemprich et Ehrenberg).

XLVI. TATSNOSKIA STIMPSON.

Corpus depressum. *Caput* subdiscretum. *Proboscis* terminalis centralis ex apertura cruciata protractilis 2). *Os* . . . *Ocelli* plurimi in acervos duos lineares, aggregati. *Sexus* et *anus* . . . *Marium* orientalium incolae.

In honorem cl. Tatsnoskii, viri Japonensis eruditi et nobilis.

1. *Tatsnoskia depressa* STIMPSON.

Corpus supra cinnabarinum, lateribus obscurioribus. *Caput* parvum, obtusum, fronte emarginatum. *Ocelli* fusci, posteriores sensim majores, sex in utroque acervo, acervi antici convergentes. Longit. ultra 1", latit. 2".

Tatsnoskia depressa Stimpson: Prodr. II. 21.

Habitaculum. In fundo arenoso e profunditate 6—10 orgyiarum, in portu „Hakodadi“ insulae Jesso (Stimpson).

1) An cephalopororum duorum subhorizontalium symphysi orta?

2) Apertura cruciata, proboscidis egressui inserviens, fortasse ex convergentia cephalopororum quatuor sub angulo recto orta. Num res ita se habet nec ne, examen a cl. auctore denuo instituendum docebit. Dummodo confirmaretur commota mea opinio, genus hoc ad finem familiae Euenemertineorum esset collocandum.

† † Proboscis terminalis e margine capitis protractilis.

XLVII. POLINA STIMPSON¹⁾.

Poliae spec. *Stimpson*.

Corpus valde contractile depressiusculum. *Caput* discretum vel subdivisum. *Proboscis* terminalis laevis, ex apertura in margine frontali inferiore sita protractilis. *Os* . . . *Ocelli* plurimi in acervos quatuor aggregati. *Sexus* et *anus* . . . Oceani indici et atlantici incolae.

1. *Polina rhomboidalis* STIMPSON.

Corpus depressiusculum, antrosum latius, pallide rubrum, fasciis duabus longitudinalibus inconspicuis. *Caput* parvum, subdivisum, breve, antice rotundatum. *Ocelli* quatuor in singulo acervo, in rhombum dispositi; acervi posteriores minores maculis obscurioribus impositi. Longit. 1", latit. vix $\frac{1}{2}$ ".

Polia rhomboidalis Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 330.

Polina rhomboidalis Stimpson: Prodr. II. 21.

Habitaculum. Littoralis sub lapidibus in porta Jacksoni Australiae (*Stimpson*).

2. *Polina grisea* STIMPSON.

Corpus longum depressiusculum, sub extensione subcylindricum, pallide griseum. *Caput* discretum, ovatum v. subordatum, corpore angustius, antice acutum. *Ocellorum* acervi anteriores majores, elongati, in parte anteriore laterali capitis submarginaliter dispositi, ocellis in utroque acervo decem; acervi posteriores cervicales parvi lineares, ocellis in utroque quatuor. Longit. ad 1", latit. $\frac{1}{2}$ ".

Polia grisea Stimpson: Proceed. Acad. Philad. VII. 390.

Polina grisea Stimpson: Prodr. II. 21.

Habitaculum. Sublittoralis inter *Ulvas* in locis limosis, in portu Virginiano „Norfolk“ (*Stimpson*).

3. *Polina cervicalis* STIMPSON.

Corpus gracile cervice angustatum, supra salmoneo-rubrum. *Caput* discretum late rhomboidale, antice obtusum et emarginatum. *Ocelli* minuti, in acervos quatuor confluentes aggregati; anteriores

¹⁾ Animaleula a et. Gaimard in Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. C. 23—29 depicta fortasse huic generi proxima.

elongati laterales; posteriores rotundati sublaterales. Longit. 3", latit. ultra 1".

Polina cervicalis *Stimpson*: Prodr. II. 21.

Habitaculum. Littoralis inter lapides in portu Simoda, Japoniae (*Stimpson*).

XLVIII. COSMOCEPHALA STIMPSON.

Corpus depressum, minus contractile. *Caput* corpore continuum vel subdiscretum, pictum, utrinque pseudorimis inconspicuis (lineis impressis decoloribus) cervicalibus instructum. *Proboscis* laevis ex apertura in margine frontali inferiore sita protractilis. *Os* . . . *Ocelli* plurimi, minus conspicui, ut plurimum in margine capitis antico-laterali dispositi. *Sexus* et *anus* *Marium* orientalium incolae.

1. *Cosmocephala Beringiana* STIMPSON.

Corpus elongatum depressiusculum pseudorimis cervicalibus inferioribus, una transversa utrinque sita, in medio vix confluentibus, supra cervinum, subtus pallide aurantiacum. *Caput* vix subdiscretum, breve, corpore angustius, antice rotundatum et emarginatum, infra pseudorima longitudinali mediana cervinum, maculis angularibus albis in fronte et lateribus; fascia pone cervicem transversa angusta, alba, retrorsum convexa. *Ocelli* numerosi, utrinque in acervos duos dense aggregati. Longit. 3", latit. ultra 2".

Cosmocephala Beringiana *Stimpson*: Prodr. II. 21.

Habitaculum. E fondo sabuloso profunditalis 5 orgyiarum, in freto Beringiano (*Stimpson*).

2. *Cosmocephala Japonica* STIMPSON.

Corpus subelongatum, postice obtusum, subaequale, cervice utrinque pseudorima obliqua antrorsum curvata notatum, supra brunneum subtus album. *Caput* breve subdiscretum, fronte rotundatum, ad aperturam profunde fissum, brunneum, linea mediana et maculis in fronte minutis irregularibus decoloribus nec non fronte et maculis cervicalibus triangularibus albis pictum. *Ocelli* magni, in capitis marginibus anticis lateralibus, utrinque 10—15. Longit. 4", latit. ultra 2".

Cosmocephala Japonica *Stimpson*: Prodr. II. 22.

Habitaculum. Littoralis in rupium fissuris et sub lapidibus in portu Simoda in Japonia (*Stimpson*).

** Lobocephala: Caput lobatum.

Familia XXI. Hypoloba Dies. Corpus depressum vel planum. Caput discretum subtus rima longitudinali v. marginibus longitudinalibus inflexis bilobum, cavum v. solidum. Proboscis et os . . . Ocelli nulli. Sexus et anus . . . Maricolae hemisphaerae australis.

XLIX. COLPOCEPHALUS *DIESING*. Charact. emend.

Borlasiae spec. *Quoy et Gaimard*. — Tetrastemmatis sp.? *Oersted*.

Corpus depressum lineare. *Caput* discretum subovatum, subtus rima longitudinali bilobum, cavum, supra apice emarginatum. *Proboscis* . . . *Os* . . . *Ocelli* nulli. *Sexus* et *anus* . . . Marium orientalium incolae.

1. *Colpocephalus quadripunctatus* *DIESING*: Syst. Helm. I. 255.

Habitaculum. In *Anatifa* maris Amboinensis (*Quoy et Gaimard*).

L. CHLAMYDOCEPHALUS *DIESING*. Charact. emend.

Borlasiae spec. *Quoy et Gaimard*.

Corpus elongatum planum. *Caput* discretum cordatum depressum, subtus marginibus longitudinalibus inflexis bilobum, solidum. *Proboscis* . . . *Os* . . . *Ocelli* nulli. *Sexus* et *anus* . . . Maricolae, hemisphaerae meridionalis incolae.

1. *Chlamydocephalus Gaimardi* *DIESING*: Syst. Helm. I. 255.

Habitaculum. In sinu insulae Novae Zeelandiae (*Quoy et Gaimard*).

Familia XXII. Acroloba Dies. Corpus proteum, teretiusculum vel subcylindricum compressiusculum vel depressum. Caput corpore continuum unilobum aut bilobum, lobis terminalibus. Proboscis terminalis e capitis margine superiore protractilis. Os terminale in medio capitis. Ocelli nulli. Sexus . . . Anus terminalis posticus. — Maricolae hemisphaerae borealis.

LI. STIMPSONIA *GIRARD*.

Corpus subcylindricum compressiusculum. *Caput* corpore continuum, membrana circulari laevi retroflexa cinctum, margine cephalico superiore in lobum terminalem spathaeformem producto. *Proboscis*

protracta spatha inclusa. *Os* terminale in medio capitis. *Ocelli* nulli. *Sexus et anus* . . . Maricolae Americae septentrionalis.

Lobus cephalicus organon adhaesionis.

1. *Stimpsonia aurantiaca* GIRARD.

Corpus compressiusculum purpurascens vel virescens, fasciis transversalibus irregularibus numerosis, laete aureis. Lobus cephalicus ovato-lanceolatus margine undulatus, interdum marginibus basilaribus inflexis. *Os* amplum circulare. Longit. ad 6", latit. ad 3".

Stimpsonia aurantiaca Girard: in Proceed. Acad. Philad. VI. 366. —
R. Leuckart: in Troschel's Arch. 1854. II. 354.

Habitaeculum. In arenae cavis verticalibus Fort Johnston in Carolina meridionali (Girard).

LII. RAMPHOGORDIUS RATHKE. Charact. reform.

Corpus teretiusculum filiforme. *Caput* corpore continuum, lobis duobus terminalibus superpositis, supero majore, rostrum simulanti- bus. *Ostium* meatus proboscidem protractilem excipientis ad basin loborum collocatum. *Os* . . . *Ocelli* nulli. *Sexus* . . . *Anus* terminalis posticus. Maricolae Europae septentrionalis.

Apertura ad basin loborum sita, ex analogia cum genere praecedente, proboscidis exitui potius inservire, quam oris aperturam in mentem cl. auctoris sistere videtur, quod simul de genere subsequente valeret.

1. *Rhamphogordius lacteus* RATHKE. — Dies. Syst. Helm. I. 253.

Habitaeculum. In Norvegia prope Molde (Rathke).

LIII. LOBILABRUM BLAINVILLE. Charact. reform.

Corpus elongatum depressum utrinque dilatatum, proteum. *Caput* corpore continuum lobis duobus terminalibus horizontaliter patentibus, bilobis. *Ostium* meatus proboscidem protractilem excipientis amplum inter lobos. *Os* . . . *Ocelli* nulli. *Sexus* . . . *Anus* terminalis posticus. Maricolae Europae temperatae.

1. *Lobilabrum ostrearium* BLAINVILLE. — Dies. Syst. Helm. I. 256.

Habitaeculum. In tubulo ex arena conflato, ad superficiem testae *Ostreae edulis*, in canale La Manche (Blainville).

Subtribus II. Rhynchoecela porocephala.

Cephaloporus unicus aut 2 v. 4 oppositi, rarius 2 juxtapositi 1).
— Sexus discretus.

Familia XXIII. Prorhynchidea. Dies. Character generis unici simul familiae.

LIV. PRORHYNCHUS SCHULTZE.

Corpus subcylindricum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* foveaeformis marginales duo oppositi. *Proboscis* terminalis, centralis protractilis, pugione armata. *Os* proprium nullum. *Oesophagus* extensilis cylindricus. *Apertura* capitis terminalis nunc oesophagi nunc proboscidis egressui inserviens. *Ocelli* nulli. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. — Aquarum dulcium Europae incolae. — Formae minores, aliquot lineas longae.

1. *Prorhynchus stagnalis* SCHULTZE.

Corpus subcylindricum antrorsum parum attenuatum, album. *Cephalopori* reniformes, ciliati. *Proboscis* directe retractilis, brevis, pugione terminali, sagittato, aperturae proboscidis approximato armata. *Oesophagus* margine crenulata. Longit. fem. $1\frac{1}{2}$ — 2'', latit. $\frac{1}{6}$ ''.

Notitiae anatomicae. Pugio proboscidis capsula subcylindrica antice perforata inclusus. Vesica liquorem venenosum continens cum pugione canalis ope juncta in muscosa posteriore proboscidis parte. — Ovarium utridiforme retrorsum situm. *Apertura* genitalis nulla observata. — Vasa aquifera ramosa haud contractilia intus vibrantia in anteriore corporis parte visa. — Ganglia cerebraalia duo commissura una juncta, singulum filum nerveum ad cephaloporum et alterum retrorsum emittens.

Prorhynchus stagnalis *Schultze*: Beitr. Turbell. 60—62. Tab. VI. 1.

Habitaeculum. In piscino turfoso prope Gryphiam initio Aprilis individua juvenilia agama, fine Aprilis et Augusto individua feminea organis genitalibus instructa (*Schultze*).

2. *Prorhynchus fluviatilis* LEYDIG.

Corpus antrorsum parum angustatum, album. *Proboscis* brevis, pugione bicurvi. Longit. . . .

Prorhynchus fluviatilis *Leydig*: in Müller's Archiv. 1834. 290. Tab. XI. 7.

Habitaeculum. Sub saxi fluvii Maeni. Novembri (*Leydig*).

1) *Ditactrochocoma*.

Familia XXIV. Emeidea Dies. Character generis unici simul familiae.

LV. EMEA LEIDY.

Corpus lineare depressum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* foveaeformes marginales utrinque duo. *Proboscis* terminalis excentrica, protractilis, pugione armata. *Os* et *oesophagus* *Ocelli* nunc 4 nunc 6. *Sexus* discretus. *Anus* Aquarum dulcium Americae borealis incolae. Formae minores, aliquot lineas longae.

1. **Emea rubra LEIDY.**

Corpus irregulariter contractile postice rotundatum, rufescenti-vel flavescenti-carneum. *Caput* rotundatum. *Cephalopori* circulares. *Proboscis* per intus susceptionem retractilis, longa, tortuosa, villosa, pugione subulato, et aciculis auxiliaribus utrinque 4 burseola inclusis armata. *Ocelli* nunc 4 nunc 6; utrinque 2 vel 3 in serie longitudinali postpositi, interdum irregulares, nigri. Longit. feminae 1—6 imo 10'', latit. $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{5}$ imo $\frac{1}{3}$ ''.

Emea rubra Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 125 et 288.

Habitaculum. In paludosis prope Philadelphiam; individua feminea maxima saepe ovulis evolutis carentia, aliaque 1—3 lineas longa ovulis magnis flavis 3—18 praedita interdum observavit Leidy.

Var. *a*. *Corpus* album. Longit. 2'', latit. $\frac{1}{6}$ ''.

Emea rubra var. *a* *Leidy* l. s. e.

Habitaculum. Sub saxis in rivolo Schuylkill (*Leidy*).

Species inquirendae.

2. **Emea Dugesii LEIDY.**

Polia Dugesii Quatrefages: Rech. Anatom. et Zool. II. 211.

Emea Dugesii Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 288.

3. **Emea lumbricoides.**

Tetrastemma lumbricoides Ehrenberg: Akaleph. des rothen Meeres 66.

— *Diesing*: Syst. Helm. I. 239. — *Schultze*: Turbell. I. 61.

Habitaculo adde: *Berolini* (*Müller*).

A cl. *Müller* proboscis et burseolae aciculiferae observatae.

Familia XXV. Typhlonemertinea Dies. Corpus depressum vel teretiusculum. Caput corpore continuum vel strictura discretum. Cephaloporus unus terminalis aut 2 marginales oppositi vel 4 cruciatim convergentes. Proboscis terminalis aut in capitis pagina ventrali collocatus, protractilis, inermis, rarissime pugione et burseolis aciculiferis instructa. Os ventrale infra caput situm, ntplurimum acetabuliforme. oesophago . . . Ocelli nulli. Sexus discretus. Anus terminalis posticus. Maricolae. Formae majores saepe longissimae.

α Proboscis infera.

LVI. TUBULANUS RENIER. Charact. reform.

Nemertis spec. *Oersted.* — Gordii spec. *Delle Chiaje?* — Cerebratuli et Siphonenteronis spec. *Renier.* — Valenciniae spec. ? *Meneghini.*

Corpus elongatum teretiusculum. *Caput* strictura a corpore discretum. *Cephaloporus* terminalis transverse rimaeformis. *Proboscis* in medio capitis paginae ventralis ex apertura longitudinali protractilis. *Os* ventrale retro caput situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* . . . *Anus* terminalis posticus. — Maricolae.

An apertura terminalis revera cephaloporus sit, adhuc incertum, et inde character genericus nequaquam satis bene stabilitus.

1. *Tubulanus polymorphus* RENIER.

Corpus retrorsum parum attenuatum, variabile, castaneo-brunneum. *Caput* hemisphericum. *Proboscis* ex apertura lineari protractilis (?). *Os* longitudinale labiis lateralibus elevatis, albis. Longit. ad 11'', latit. ad 3''; longit. capit. 3''; longit. oris 2''. *Renier.* — Specimen spiritu vini servatum 3—4'' longum, ad 2'' latum.

Tubulanus polymorphus Renier: in Collect. Mus. Caes. — Idem Prosp. delta el. dei Vermi p. XX. 1804. — Idem Tavole alla classif. VI. (Vermi) 1807. — Idem Elem. di Zool. III. fasc. I. Tab. XII. 1828. — *Blainville:* in Dict. sc. nat. LVII. 573. Atlas. — Aporoceph. Tab. XXXVIII. 3 (medioeris). — *Meneghini:* in Renier Osserv. postume 57—66 et 120. Tab. XI. — *Diesing:* Syst. Helm. I. 262 (excl. diagnosi).

Habitaeculum. In mare adriatico (*Renier*).

2. *Tubulanus elegans* RENIER.

Corpus depressiusculum retrorsum parum attenuatum haud variabile intense castaneo-brunneum, linea longitudinali dorsali et ven-

trali alba et transversalibus numerosis pictum. *Caput* ellipsoideum. *Apertura* proboscidis exitui inserviens fissuraeformis, obsoleta. *Os* subquadrangulare. Longit. ad 6'', latit. ad 2'', Renier; specimen spiritu vini servatum 2 1/2'' longum, ad 1 1/2'' latum.

Cerebratolo eroëicchiato *Renier*: Comp. Elem. di Zool. Mss. 596.

Sifonentero elegante *Renier*: Elem. di Zool. III. fasc. I. Tab. XII. 1828.

Tubulanus elegans *Renier*: in Collect. Mus. Caes. — *Blainville*: in Dict. des se. nat. LVII. 574. Atlas. — *Aporoceph.* fig. IV. (satis bona except. fissura). — *Diesing*: Syst. Helm. I. 262 (excl. diagnosi).

Siphonenteron elegans *Meneghini*: in *Renier Osserv. postume* 63.

Habitaeculum. In mare adriatico (*Renier*).

Cl. *Meneghini* Valenciensem ornatam *Quatrefores* ad hanc speciem non sine dubio retulit.

Species inquirendae:

3. *Tubulanus pusillus* *DIESING*: Syst. Helm. I. 263.

4. *Tubulanus defractus* *RENIER*.

Corpus cinereum.

Tabulano disrompentesi *Renier*: Elem. di Zool. III. fasc. I. Tab. XII. 1828.

Tabulanus defractus *Meneghini*: in *Renier Osserv. post.* 63.

Habitaeculum. In mare adriatico (*Renier*).

LVII. CEREBRATULUS *RENIER*.

Meckeliae spec. *Auctor.* — *Siphonenteron Renier.* — *Renieria Girard.*

Corpus elongatum depressum vel teretiusculum, haud raro sponte transverse fissile. *Caput* corpore continuum v. subdiscretum. *Cephalopori* duo longitudinales marginales antice convergentes vel paralleli. *Proboscis* in pagina ventrali capitis ex apertura rimaeformi vel circulari protractilis, inermis vel organis urticationis obsoleta. *Os* ventrale infra caput vel in capitis pagina inferiore situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* . . . *Anus* terminalis posticus. — *Maricolae* utriusque hemisphaerae.

1. *Cerebratulus marginatus* *RENIER*.

Corpus autorsum subcylindricum, retrorsum planum taeniaeforme, postice truncatum, fissile, marginibus crassis sulco longitudinali medio pereursis, cinerascens, marginibus albis coeruleo-

limbatus. *Caput* corpore continuum depresso-conicum. *Cephalopori* ampli. *Proboscis* ex apertura subterminali $2\frac{1}{2}''$ ante os sita protractilis. *Os* amplum in medio capitis paginae inferioris situm, longitudinale, 4—5 lineas longum, labiis rotundatis rugosis. Longit. 8'' diametr. corp. ad capit. basiu 4—5''', latit. retrors. 9'''—1'', crassit. $\frac{1}{2}$ —3'''.

Cerebratulus marginatus Renier: Prospetto della classe dei Vermi 1804.

XXI. — Idem Tavol. di classif. 1807. VI. — Idem Elem. di Zoolog.

III. 1. Tab. XII. 1828. — *Meneghini*: in Renier Osserv. post. 60—64 (cum anatom.).

Marginato murino *Renier*: Comp. elem. di Zool. misc. §. 98—100.

Cerebratulus bilineatus Blainr., nec *Renier*: in Diet. des sc. nat. LVII. 574. Atlas. — Aporoceph. f. 2 et 2^a.

Meckelia somatotomus Diesing (nec *Lenckart*): Syst. Helm. I. 263 (partim). — *J. Müller*: in ejus Arch. 1834. 83 remedium contra dilapsium spontaneum vermium.

Habitaculum. In mare adriatico (*Renier*). Tergesti (*Joh. Müller*).

Num *Cerebratulus marginatus* a *el. Oersted* in freto prope Hveen repertus; (cfr. *Kroyer's Naturhist. Tidsskr.* IV et 180 et *Oersted*: De region. marin. 80 et *Entw. einer system. Einth. d. Plattw.* 94) revera ad hanc speciem pertineat nec ne, in dubium relinquo.

2. *Cerebratulus bilineatus RENIER*.

Corpus depressum variabile, fissile, intense cinnamomeum, lineis duabus albis parallelis longitudine corporis. *Cephalopori* brevissimi convergentes. *Proboscidis* egressus . . . *Os* exiguum ovale Longit. ultra 2', latit. max. $\frac{1}{2}''$.

Cerebratulus bilineatus Renier: Prospetto della class. dei Vermi 1804.

p. XXI. — Idem Tav. di classif. 1807. VI. — *Blainville*: Diet. des sc. nat. LVII. 1828. 574 (ex descript. nec figura).

Sifonentero bilineato *Renier*: Elem. di Zoolog. III. 1. Tab. XII. 1828.

Cerebratulus bilineatus Delle Chiaje? Mem. sugli anim. s. vert. IV. 204. Tab. LXII. 9.

Ophiocephalus bilineatus Delle Chiaje? Deser. e notom. degli anim. invert. 1841. III. 127. V. 111. Tab. CVI. 9.

Meckelia bilineata Diesing: Syst. Helm. I. 264.

Siphonenteron bilineatum *Meneghini*: in *Renier* Osserv. post. 64.

Habitaculum. In mare adriatico (*Renier*).

3. *Cerebratulus acutus NARDO*.

Corpus depressum utrinque attenuatum, medio et parte posteriore magis complanatum, marginibus acutis, lacteum, rufescens, sub-

pellucidum. *Caput* discretum ellipsoideum, antice truncatum. *Cephalopori* breves angusti. *Proboscis* ex apertura subterminali rimaeformi longitudinali protractilis. *Os* anguste ellipticum. Longit. ad 10'', latit. ad 5''; longit. capit. ultra 1'', latit. 1''.

Cerebratulus marginatus *Baer* nec *Renier*: in Journ. de St. Petersburg 1847. April.

Cerebratulus acutus *Nardo* apud *Meneghini*: in *Renier* Osserv. post. 65.

Habitaculum. In limo in lagunis Venetis (*Nardo*) — prope *Tergestum* (*Baer*).

Animaleculum agile nonnumquam natans.

4. *Cerebratulus ruber*.

Corpus subcylindricum depressiusculum, lateritium, subtus pallidius. *Caput* corpore continuum conicum, subtriangulare. *Cephalopori* marginales. *Proboscis* ex apertura angusta elongata, haud procul ab apice anteriore sita, protractilis. *Os* . . . Longit. 4—5''.

Reniera rubra *Girard*: in Proceed. Acad. Philad. VI. (1854) 366.

Habitaculum. In arenosis et limosis prope Fort Johnston, Charleston Harbor (*Girard*).

5. *Cerebratulus macrostomus*.

Corpus depressiusculum viride-coeruleum. *Caput* attenuatum. *Cephalopori* subterminales breves apice convergentes. *Proboscis* ex apertura circulari ante os sita protractilis organis urticantibus obsessa, apice acetabuliformis, eminentiis 4 organa urticantia longa foventibus. *Os* oblongo-ovale, longitudinale, amplum, ad basin capit. Longit. ad $7\frac{3}{4}$ '', latit. 4''.

Meckelia macrostoma *Schmarda*: Neue wirbel. Th. I. 1. XIV et 42. Tab. XI. 92.

Habitaculum. In oceano pacifico, Auckland in Nova Zelandia (*Schmarda*).

Fortasse hujus generis:

6. *Cerebratulus?* *urticans*.

Corpus depressum retrorsum attenuatum, fissile, carneum vel rufobrunneum. *Cephalopori* rimaeformes paralleli (?). *Proboscis* organis urticantibus insignibus et simul corpuseculis bacillaribus multo minoribus inter parietes praedita. Longit. . . .

Meckeliae spec. *Max Müller*: Observ. anat. de verm. quibusd. marit. 1852. 28. Tab. III. 13.

Meckelia (*Cnidon*) *urticans* *Joh. Müller* in ejus Arch. 1854. 84.

Habitaculum. In mare adriatico prope Tergestum (Job. Müller).

Armatura proboscidis similis illi *C. macrostomi* Schmarda.

β) Proboscis terminalis.

LVIII. MECKELIA LEUCKART.

Ascaris, *Fasciola* et *Planariae* spec. *Müller*. — *Borlasia* spec. *Oken*. — *Gordius Montagu*. — *Linneus Sowerby*. — *Carinella Johnston*. — *Nemertes Ehrenprieck et Ehrenberg*. — *Ophiocephalus Quoy et Gaimard*. — *Polia Delle Chiaje*. — *Serpentaria Goodsir*. — *Leodes Girard*. — *Cerebratulus Stimpson* nec *Renier*.

Corpus elongatum depressum v. teretiusculum, haud raro sponte transverse fissile. *Caput* corpore continuum vel strictura discretum. *Cephalopori* duo longitudinales marginales. *Proboscis* terminalis protractilis inermis, rarissime pugione et burseolis aciculiferis instructa. *Os* ventrale infra caput, ut plurimum acetabuliforme. *Ocelli* nulli. *Sexus* et *anus* . . . *Maricolae*, utriusque hemisphaerae.

Ex observationibus a el. viris *Stimpson* et *Schmarda* in animalibus vivis institutis patet, proboscidem in speciebus suis descriptis (excepta *Meckelia macrostoma* *Schmarda*) ex apertura terminali esse protractilem; hinc genus hoc a praecedente eo modo differt quam *Borlasia* a *Valencinia*.

Situ proboscidis in omnibus speciebus hujus generis rite cognito, nonnullae earum fortasse generi praecedenti adnumerandae erunt. — Principium firmum in distributione specierum frustra quaesivi et hinc colores in dispositione *Meckeliarum* praedilexi.

Conspectus dispositionis specierum.

- * *Corpus* supra album, cinereum vel cinereo-fusum sp. 1—7.
 - ** *Corpus* supra flavum, flavido-album, ochraceum, aurantiacum vel croceum sp. 8—15.
 - *** *Corpus* supra viride, olivaceum, fusco-olivaceum v. nigro-viride sp. 16—25.
 - **** *Corpus* supra atro-coeruleum sp. 26—27.
 - ***** *Corpus* supra rubrum, roseum, carneum, sanguineo-rubrum, brunneum vel nigro-fusum sp. 28—43.
- Species inquirendae: sp. 46—52.

* *Corpus* supra album, cinereum, vel cinereo-fusum.

1. *Meckelia lactea* LEIDY.

Corpus lacteum, teretiusculum, expansum depressiusculum, antorsum increscens, postice subaeutum, marginibus tenuibus undulatis.

Caput depressiusculum antice obtusum, mutabile, nunc subconicum, nunc hastatum. *Cephalopori* $1\frac{1}{2}''$ longi. *Proboscis* . . . *Os* longitudinale ovale. Longit. corp. expansi 5—6'', latit. 3'', crassit. 1''; corp. contracti 1'', latit. 2''; crassit. $1\frac{1}{2}''$.

Meckelia lactea *Leidy*: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851). 243.

Habitaeculum. In limo sub lapidibus et conchis vacuis ad littora Great Egg Harbor, New Jersey (*Leidy*).

2. *Meckelia ingens* LEIDY:

Corpus lacteum, taeniaeforme, retrorsum attenuatum. *Caput* depressum, obtusangulum. *Proboscis* . . . *Cephalopori* profundi. *Os* rimaeforme, longitudinale. Longit. unius ulnae; speciminis spiritu vini servati 15'', latit. 8'', crassit. $3\frac{1}{2}''$.

Meckelia ingens *Leidy*: in Journal Acad. Philad. 2. ser. III. (1853). 11.

Habitaeculum. In ostreariis Beesley's Point, New Jersey (*Ashmead*).

3. *Meckelia albula* STIMPSON.

Corpus depressum album, retrorsum dilatatum, pallide aurantiacum. *Caput* strictura discretum, lanceolatum, apice obtuso, pallide griseum. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* amplum versus finem cephalopororum. Longit. 3'', latit. 3''.

Meckelia albula *Stimpson*: Prodr. II. 18.

Habitaeculum. In mare Sinensi boreali, latit. bor. 23°, longit. orient. 115°; in fundo arenoso profunditate 24 orgyiarum (*Stimpson*).

4. *Meckelia Somatotomus* LEUCKART.

Corpus depressum ligulaeforme retrorsum fissile, obscure cinereum, marginibus albo-limbatis. *Caput* corpore continuum, triangulare. *Os* amplum longitudinale bilabiatum. Longit. fragmenti unius $1\frac{1}{2}'$, alterius fere 3'.

Meckelia Somatotomus *Leuckart*: Breves animal. descript. 1828. 17. —

Dies. Syst. Helm. I. 263. (excl. Cerebratulo).

Nemertes Somatotomus *Oersted*: Entw. einer syst. Einth. d. Blattw. 92.

Habitaeculum. Prope Cette (*Leuckart*).

Vermis hic *Nemerti* ligurico (Cerebratulo ligurico *Quatref.*) valde similis, ast ocellis a cl. *Leuckart* haud memoratis abunde diversus.

5. *Meckelia Leuckarti* *DIESING*.

Corpus teretiusculum retrorsum attenuatum, sulcis annularibus regularibus, fissile, supra griseum subtus sordide flavum. *Caput* breve obtuse conicum depressiusculum. *Cephalopori* insignes antice arcuatim confluentes. *Proboscis* ex apertura rimaeformi protractilis. *Os* amplum ovale. Longit. 1'' 2''', latit. antrorsum ad 2'''.

Nemertes annellata *Leuckart*: in Tröschel's Arch. 1849. I. 153.

Habitaeculum. Ad littus austro-occidentale Islandiae (*Bergmann*).

Propter ocellos a cl. auctore haud memoratos speciem hanc *Meckeliae* generi adnumeravi.

6. *Meckelia impressa*.

Corpus complanatum, in medio dilatatum, utrinque subangustatum, supra griseo-fuscum, lineis impressis (vel sulcis linearibus) transversis decoloribus. *Caput* elongatum parvum subtruncatum, corpore multo angustius, carneum, punctis fuscis prope angulos anticos laterales. *Cephalopori* ad cervicem usque producti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* ad basin cephaloporum. Longit. fere 4'', latit. ad 4'''.

Cerebratulus impressus *Stimpson*: Prodr. II. 16.

Habitaeculum. Prope insulas freti Beringiani, in fundo limoso profunditate 20 orgyiarum (*Stimpson*).

7. *Meckelia bella*.

Corpus depressum postice subtruncatum, in medio vix dilatatum, supra cinereo-fuscum, fasciis aut lineis transversis coeruleo-albis ad decem ornatum, subtus album. *Caput* breve antice truncatum, cinnabarinum. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* . . . Longit. 9''', latit. ad $\frac{3}{4}$ '''.

Cerebratulus bellus *Stimpson*: Prodr. II. 17.

Habitaeculum. Prope oras insulae Jesso in conchis vacuis e fundo limoso profunditate sex orgyiarum (*Stimpson*).

°° *Corpus* supra flavum, flavido-album, ochraceum, aurantiacum vel croceum.

8. *Meckelia Lizziae* *GIRARD*.

Corpus depressiusculum flavido-album. *Caput* breve rotundatum. *Cephalopori* et *proboscis* . . . *Os* ovale antice acutum. Longit. 6—8''.

Meckelia Lizziae *Girard*: in Proceed. Acad. Philad. VI. 367.

Habitaculum. In arena prope Fort Johnston, Charleston Harbor (Girard).

9. Meckelia Pocohontas GIRARD.

Corpus longissimum depressum, marginibus acutis, flavido-album, antrorsum rufescens. *Caput* corpore continuum, acute conicum. *Cephalopori* antrorsum convergentes. *Proboscis* ex apertura rimaeformi protractilis. *Os* elongatum angustum. Longit. ad 3'; spiritu vini contr. 1 1/2'.

Meckelia Pocohontas Girard: in Proceed. Acad. Philad. VI. 366.

Habitaculum. Ad oras Carolinae borealis et meridionalis (Girard).

10. Meckelia piperata STIMPSON.

Corpus longissimum gracile retrorsum vix dilatatum, supra pallide fulvum, nigro-punctatum et transverse notatum, fascia longitudinali mediana nigra antrorsum interrupta; marginibus albis. *Caput* vix subdiscretum quadrangulare maculis duabus magnis nigris. *Cephalopori* longi parum convergentes. *Proboscis* ex apertura ampla protractilis. *Os* inter cephaloporos situm, parvum, transverse-ovale. Longit. 8", latit ultra 1".

Meckelia piperata Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381.

Lineus piperatus Stimpson: Prodr. II. 16.

Habitaculum. In portu insulae „Kikaisima“ Japoniae australis; sublittoralis inter lapillos et algas (Stimpson).

11. Meckelia gracilis DIESING: Syst. Helm. I. 268.

Habitaculum. Ad littora Hiberniae (Goodsir).

12. Meckelia carmellina DIESING: Syst. Helm. I. 265.

Habitaculum. Drepani in Sicilia (Quatrefages).

13. Meckelia striata SCHMARDA.

Corpus planum flavum, lineis dorsalibus tribus, mediana obscure rubra, exterioribus rosaceis. *Caput* vix discretum sublanceolatum. *Cephalopori* paralleli, cinnabari. *Proboscis* ex apertura ellipsoidea protractilis. *Os* subtriangulare antice latius ad basin cephalopororum. Longit. 9 1/2", latit. 2".

Meckelia striata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 43. Tab. XI. 95.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram orientalem Ceyloniae sub saxis (Schmarda).

14. Meckella aurantiaca GRUBE.

Corpus teretiusculum haud proteum, supra aurantiacum, subtus marginibusque album. *Caput* corpore continuum, album, supra macula triangulari violacea frontali. *Proboscis* inermis. *Os*... Longit. corporis expansi 1—1½", latit. ½"; longit. corp. contracti 7½", latit. ½".

Meckelia aurantiaca Grube: in Trosehel's Arch. 1855. I. 148. Tab. VII. 1.

Habitaeculum. Inter plantas marinas in limo, in sinu prope Villafranca rarius (Grube).

Cephalopori nullis observatis fortasse potius *Borlasiae* quam *Meckeliae* species. — *Animaleulum* agile, serpentis modo natans. — *Corpus* fragile.

15. Meckelia vittata DIESING: Syst. Helm. I. 266.

Habitaeculum. Ad Australasiam prope Hobart-Town (Quoy et Gaimard).

*** *Corpus* supra viride, olivaceum, fusco-olivaceum, vel nigro-viride.

16. Meckelia albovittata STIMPSON.

Corpus gracile, supra viride, subtus pallidius. *Caput* corpore continuum elongatum, subrectangulare, truncatum, corpore angustius, fascia transversa submediana alba, ante fasciam albo-marginatum. *Cephalopori* ultra fasciam longe producti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os*... Longit. 3", latit. ultra 1".

Meckelia albovittata Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 382.

Cerebratulus albovittatus Stimpson: Prodr. II. 17.

Habitaeculum. Littoralis inter algas in rupium fissuris, ad insulam Loo Choo (Stimpson).

17. Meckelia viridis DIESING: Syst. Helm. I. 267 adde:

Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 43.

Habitaeculum. In Australasia ad Port-Jackson, inter Fucos (Quoy et Gaimard) prope Trinkomali ad oras Ceyloniae (Schmarda).

18. Meckella trigonocephala SCHMARDA.

Corpus depressiusculum olivaceum. *Caput* discretum, triangulare. *Cephalopori* antrorsum convergentes, oblongi, ampli et profundi, rosacei. *Proboscis* ex apertura terminali (?) oblonga ovali protractilis. *Os* ovale longitudinale rosaceum ad basin cephaloporum. Longit. 2', 8", latit. 2".

Meckelia trigonocephala *Schmarda* l. s. c. 43. Tab. XI. 94 (solum pars anterior).

Habitaculum. In oceano indico, ad oram meridionalem Ceyloniae, ad rupes Corallium (*Schmarda*).

Nunne, proboscide, ut videtur, haud exacte terminali, potius generi *Cerebratulo* adnumeranda.

19. *Meckelia oleagina* *STIMPSON*.

Corpus supra convexum, antrorsum latius, obscure olivaceum, retrorsum pallide viride. *Caput* corpore continuum ejusdemque latitudinis, breve, fronte elliptice rotundata. *Cephalopori* ad cervicem usque producti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura rimaeformi verticali protractilis. *Os* amplum ad basin cephalopororum. Longit. 3'', latit. ultra 1''.

Meckelia olivacea *Stimpson*: Proceed. Acad. Philad. VII. 390.

Cerebratulus oleaginus *Stimpson*: Prodr. II. 16.

Habitaculum. Portus Simonis apud promontorium bonae spei, vulgaris in fundo arenoso, profunditate 15 orgyiarum (*Stimpson*).

20. *Meckelia olivacea* *RATHKE*. — *Dies.* Syst. Helm. I. 264.

Cephalopori albi.

Habitaculum. Prope Molde in Norvegia (*Rathke*).

21. *Meckelia Siphunculus* *DIESING*: Syst. Helm. I. 266.

Habitaculum. Prope Neapolin (*Delle Chiaje*).

22. *Meckelia macrorrhochma* *SCHMARDA*.

Corpus planiusculum fusco-olivaceum. *Caput* discretum, oblongo-lanceolatum. *Cephalopori* ad 2½''' longi, antrorsum convergentes, sanguineo-rubri. *Proboscis* ex apertura circulari protractilis. *Os* rimaeforme longitudinale fere 2''' longum, rubrolimbatum, ad basin cephalopororum. Longit. fere 4'', latit. ad 2½'''.

Var.? *capensis*. Similis praecedenti sed capite obsolete lanceolato linea mediana rubra et lineis transversalibus albis incompletis distincta.

Meckelia macrorrhochma *Schmarda* l. s. c. 43.

Meckelia (*capensis*) No. 731 b. *Schmarda* ibid. 43. Tab. XI. 96.

Habitaculum. In oceano pacifico ad oram Novae Zelandiae.

Var. Ad promontorium bonae spei (*Schmarda*).

23. *Meckelia ceylanica* SCHMARDA.

Corpus taeniaeforme ex viridi brunnescens. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* longi paralleli, rubescentes. *Proboscis* . . . *Os* circulare ad basin cephalopororum. Longit. fere 4'', latit. 2''.

Meckelia ceylanica Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 42. Tab. XI. 93.

Habitaeculum. In oceano indico ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

24. *Meckelia annulata* GRUBE.

Corpus longissimum depressiusculum retrorsum angustatum, fusco-viride, fasciis transversis albis dorso interruptis inaequaliter distantibus 30—70. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* 1½—2'' longi antrorsum convergentes (?). — *Proboscis* inermis. *Os* proterum, retro basin cephalopororum. Longit. 4—15'', latit. 1⅓—6''.

Meckelia annulata Grube: Actin. Echinoderm. u. Würmer des Adriatisch u. Mittelmeeres 58. Fig. 7 et 7^a. — Oersted: in Kroyer's Naturh.

Tidsskr. IV. 579 in nota. — Diesing: Syst. Helm. I. 264 (partim).

— Grube: in Troschel's Arch. 1855. I. 146 (cum descr. exacta).

— Idem Ausflug nach d. Quarnero 80.

Nemertes annulata Oersted: Entw. einer system. Einth. d. Plattw. 91.

Habitaeculum. Prope Pauormum et Neapolin, in cavis saxorum calcareorum ad littus prope Villafrancam solitarie (Grube).

25. *Meckelia Knerii* DIESING: Syst. Helm. I. 265.

Habitaeculum. Prope Sebenico in Dalmatia (Kner).

**** *Corpus* supra atro-coeruleum.

26. *Meckelia atrocoerulea* SCHMARDA.

Corpus longissimum subcylindricum nigro-coeruleum, lineis transversalibus albis. *Cephalopori* oblongi breves subterminales antrorsum convergentes, rubri. *Proboscis* . . . *Os* ovale ad basiu (?) cephalopororum. Longit. ad 19'', latit. ad 4''.

Meckelia atrocoerulea Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 42. Tab. X. 91.

Habitaeculum. In oceano pacifico sub saxis in arena cum limo mixta ad oram Chilensem (Schmarda).

27. *Meckelia Serpentaria* DIESING: Syst. Helm. I. 266.

Habitaeculum. Ad littora Hiberniae (Goodsir).

**** Corpus supra rubrum, roseum, carneum, sanguineo-rubrum, brunneum vel nigro-fuscum.

28. *Meckelia rubella* STIMPSON.

Corpus postice valde dilatatum, pallide roseum. *Caput* discretum parvum, late lanceolatum. *Cephalopori* valde elongati post cervicem producti, rimaeformes. *Proboscis* . . . *Os* amplum, longe ellipticum infra caput. Longit. 2", latit. 4".

Meckelia rubella Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 382.

Serpentaria rubella Stimpson: Prodr. II. 18.

Habitaculum. In portu Hong-Kong in fundo limoso, profunditate 10 orgyiarum (Stimpson).

29. *Meckelia rosea* LEIDY.

Corpus expansum subcylindricum, contractum convexiusculum, subtus planum, postice obtusum, roseum s. laete carneum, marginibus pallidioribus, subtus linea mediana obscuriore. *Caput* depressiusculum, mutabile, nunc subconicum, nunc hastatum albidum. *Proboscis* . . . *Os* circulare. Longit. 2—6".

Meckelia rosea Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851) 244.

Habitaculum. In limo sub lapidibus et conchis vacuis ad littora Great Egg Harbor, New Jersey (Leidy).

30. *Meckelia Oerstedii*.

Corpus antrorsum dilatatum retrorsum attenuatum, roseum vel brunnescens, fascia flava pulverulenta longitudine corporis. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* antrorsum convergentes, retrorsum dilatati. *Proboscis* inermis. *Os* parvum mutabile, nunc circulare, nunc quinqueforme. Longit. ad 2", latit. max. 1½".

Cerebratula Oerstedii Beneden: Rech. Faune litt. Belgique 16. Tab. II. 1—4 (et anatom.).

Habitaculum. Inter saxa et ad plantas marinas in profundo maris ad oras Belgiae (Beneden).

31. *Meckelia carnea* DIESING: Syst. Helm. I. 267.

Habitaculum. In littore Damiae (Rathke).

32. *Meckelia australis* STIMPSON.

Corpus depressum crassum, marginibus acutis, carneum. *Caput* lanceolatum obtusum. *Cephalopori* breves. *Proboscis* ex apertura

minuta protractilis. *Os* amplum, antice acutum, postice bifurcatum. Longit. 6'', latit. ad 4''.

Meckelia australis *Stimpson*: Prodr. II. 18.

Habitaeculum. In portu Jacksoni Australiensi, sublittoralis, in arenis lapidosis (*Stimpson*).

33. *Meckelia striolenta*.

Corpus elongatum, antrorsum convexiusculum, retrorsum depressiusculum, postice attenuatum acutum, carneo-rubrum, utrinque linea marginali angusta obscure rubra et lineis crebris angustis obscure griseis vel nigris longitudinalibus antrorsum obscurioribus, marginibus corporis trientum duorum ultimorum flavido-griseis; subtus obscure rubrum, antrorsum maculis obscure griseis et linea mediana alba, retrorsum maculis obscuris nullis, sed linea mediana rubra et marginibus flavidis; extremitas caudalis pallida, maculis paucis sparsis. *Caput* a corpore strictura discretum, corpore parum angustius, elongatum acutiusculum, cinereum maculis longitudinalibus nigris. *Cephalopori* profundi. *Proboscis* ex apertura longa rimaeformi protractilis. *Os* . . . Longit. corp. expansi 6'', latit. ad 3''.

Leodes striolenta *Girard*: in Proceed. Acad. Philad. VI. (1854). 366.

Habitaeculum. Sub saxis, prope Fort Johnston (*Girard*).

Animaleculum haud fodiens.

34. *Meckelia paludicola*.

Corpus depressum, utrinque obtusum, postice vix dilatatum, sanguineo-rubrum, antrorsum nigricans, retrorsum pallide olivaceum. *Caput* latum quadratum antice apiculatum. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* ad finem cephalopororum. Longit. 2½'', latit. ultra 1''.

Cerebratulus paludicolus *Stimpson*: Prodr. II. 16.

Habitaeculum. Prope urbem Sinensem Canton, littoralis, in aquis subsalsis fluvii (*Stimpson*).

35. *Meckelia subacuta* *STIMPSON*.

Corpus antrorsum vix depressum, carneum, retrorsum depressum subdilatatum, sanguineo-fuscum, extremitate postica rotundata. *Caput* corpore continuum, lanceolatum. *Cephalopori* rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* amplum. Longit. 3½'', latit. ultra 1''.

Meckelia subacuta *Stimpson*: Prodr. II. 18.

Habitaeculum. In portu Napa insulae Loo-Choo, littoralis, in limo (Stimpson).

36. Meckelia sinensis STIMPSON.

Corpus teretiuseculum, retrorsum parum dilatatum, rufo-brunneum. *Caput* discretum, elongatum, antrorsum angustatum truncatum, pallide fulvum, maculis rufo-brunneis, postice confertis, antice sparsis. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* . . . Longit. $1\frac{1}{2}''$, latit. ultra $1''$.

Meckelia Sinensis Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 382.

Cerebratulus Sinensis Stimpson: Prodr. II. 17.

Habitaeculum. In portu Hong-Kong in fundo conchoso profunditate 10 orgyiarum (Stimpson).

37. Meckelia borealis DIESING.

Corpus elongatum proteum, nunc subcylindricum, nunc passim constrictum s. moniliforme, rufo-brunneum. *Caput* corpore continuum attenuatum. *Cephalopori* antrorsum convergentes, pallide carnei. *Proboscis* pugione subulato basi globoso, manubrio subcylindrico medio constricto insidente et burseolis acienliferis duabus instructa. *Os* retro cephaloporos situm. Longit. corp. expans. (ex icone) ad $2\frac{1}{2}''$, contract. vix $1''$.

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. (Aporocephala). Tab. E. 1—16 (cum fig. anatom.).

Habitaeculum. In mare boreali (Gaimard).

38. Meckelia fasciata.

Corpus valde depressum, retrorsum dilatatum, antrorsum subangustatum, purpureo-fuscum, lineis transversis subdistantibus albis annulatum, linea cervicali latiore. *Caput* oblongum subdiscretum fronte subtruncata albo-marginata. *Cephalopori* ad cervicem usque producti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* parvum ellipticum, ad finem cephalopororum. Longit. . . .

Cerebratulus fasciatus Stimpson: Prodr. II. 17.

Habitaeculum. Apud oras insulae Jesso Japoniae borealis, in fundo arenoso-limoso profunditate 4 orgyiarum (Stimpson).

39. Meckelia cingulata STIMPSON.

Corpus teretiuseculum gracile, purpureo-fuscum, albo-annulatum, annulorum angustorum distantium binorum paribus ad decem. *Caput* discretum corpore multo angustius, oblongum, antrorsum subattenua-

tum truncatum, albo-marginatum, fascia transversa bilunata alba, ante medium sita. *Cephalopori* ad cervicem usque producti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* parvum ad basin capitatis. Longit. 4'', latit. $1\frac{1}{4}$ ''.

Meckelia cingulata *Stimpson*: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381.

Habitaculum. Prope insulam Sinensem Hong-Kong inter lapillos, profunditate 25 orgyiarum (*Stimpson*).

40. *Meckelia Borlasii* *DIESING*: Syst. Helm. I. 265 adde:

Lineus longissimus *Beattie*: in Proceed. Zool. Soc. London 1858. 307 et in Ann. of nat. hist. 3. ser. III. (1859) 160 (de partu pulli 18'' longi et $\frac{2}{3}$ '' lati e specimine aqua marina servato).

Habitaculo adde: Ad oras Angliae, Februario (*Beattie*).

41. *Meckelia Beattiaei* *J. E. GRAY*.

Corpus longissimum proteum, fissile. *Caput* obtusum. *Cephalopori* breves subparalleli. *Proboscis* . . . *Os* amplum longitudinale. Longit. 18—20''.

Lineus? *Beattiaei* *J. E. Gray*: in Proceed. Zool. Soc. London 1857. 210. Tab. XLVIII.

Habitaculum. Ad oram prope Montrose, Julio (*Beattie*).

Corpus fissile primum in partes duas, fere aequales, parte postica vero denuo in segmenta 32 per totam diem mobilia divisa; pars antica per dies duas vivens sub continua mutatione formae, quandoque segmentum ulterius deiciens.

42. *Meckelia fusca* *DIESING*: Syst. Helm. I. 266 adde:

Cephalopori profundi marginibus prominulis, antice arcuatim confluentibus. *Proboscis* ex apertura brevi rimaeformi protractilis. *Os* longe ovale $\frac{2}{3}$ '' retro apicem anticam situm.

Nemertes fusca *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1849. I. 152.

Habitaculum. In littore Norvegiae (*Ström*) — Grönlandiae prope Pullateriak (*Fabricius*); ad littus austro-occidentale Islandiae (*Bergmann*).

43. *Meckelia Ehrenbergii* *DIESING*: Syst. Helm. I. 267.

Habitaculum. Prope Tor Arabiae, inter Corallia serpit (*Hemprich* et *Ehrenberg*). — Panormi? (*Grube*).

44. *Meckelia nigrofusca*.

Corpus gracillimum, sublineare, retrorsum subattenuatum, depressiusculum, supra e rubro-fusco nigricans. *Caput* corpore con-

tinuum, elongatum, fronte truncata dimidiam latitudinem occipitis metiens. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* lineare pone finem cephalopororum. Longit. $5\frac{1}{2}''$, latit. $\frac{3}{4}'''$.

Cerebratulus nigrofuscus *Stimpson*: Prodr. II. 17.

Habitaeculum. Ad insulam Ousima Japoniae australis, littoralis, inter lapillos (*Stimpson*).

45. *Meckella nigra* *STIMPSON*.

Corpus antrorsum angustatum, e purpureo nigricans, retrorsum depressum et subdilatum, pallescens. *Caput* subdiscretum, elongatum, antrorsum angustatum, antice truncatum, macula alba ad proboscidis aperturam. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os*... Longit. $3''$, latit. vix $2''$.

Meckelia nigra *Stimpson*: in Proceed. Acad. Philad. VII. 382.

Cerebratulus niger *Stimpson*: Prodr. II. 17.

Habitaeculum. In portu Sinensi Hong-Kong, in fundo conchoso, profunditate 10 orgyiarum (*Stimpson*).

Species inquirendae:

46. *Meckelia coeca*.

Corpus lineari-depressum, retrorsum paulum angustius, cauda filiformi terminatum, supra cinereo-albescens subtus album. Longit. ..

Nemertes coeca *Oersted*: in Kroyer's Naturhist. Tidskr. I. 1844—1845. 419.

Habitaeculum. Ad littus Norvegiae (*Oersted*).

47. *Meckelia depressa* *DIESING*: Syst. Helm. I. 269.

48. *Meckelia pallida* *DIESING*: Syst. Helm. I. 268.

49. *Meckelia Cerebratulus* *DIESING*: Syst. Helm. I. 269.

Species quidem descriptae, ast libris, in quibus fusius sunt descriptae, mihi non prostantibus, nomine solum notae.

50. *Meckelia angulata* *DIESING*: Syst. Helm. I. 268.

51. *Meckelia atra* *GIRARD*:

in Proceed. Bost. Soc. IV. (1852) 137.

52. *Meckella fragilis* *GIRARD*:

in Keller u. Tiedemann's Nord-Amer. Monatsber. für Natur- und Heilk. II. 1851. I.

Habitaeculum. Massachusetts.

LIX. DIPLOPLEURA STIMPSON.

Corpus elongatum dilatatum, marginibus pone caput revolutis, in linea dorsali mediana vix contiguis. *Caput* discretum. *Cephalopori* duo marginales longitudinales. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* ventrale retro caput situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* et *anus*... Maris Japonici incolae.

Genus hoc a praecedente simili modo differt quam *Convoluta* a speciebus *Mesopharyngis* et *Monocelidis* cum ea in genere *Monoto* junctis.

1. *Diplopleura Japonica* STIMPSON.

Corpus gracile helvolum. *Caput* triangulare v. subcordatum. *Cephalopori* rimaeformes ad cervicem usque protracti. *Os* parvum. Longit. $1\frac{1}{2}''$, latit. $1\frac{1}{4}'''$.

Diplopleura Japonica Stimpson: Prodr. II. 18.

Habitaeculum. In sinu Kagosima, insulae Kinsiu, in Japonia, in arenis, profunditate 5 orgyiarum (Stimpson).

LX. OPHIOCEPHALUS DELLE CHIAJE.

Corpus elongatum supra convexum, subtus planum. *Caput* a corpore discretum. *Cephalopori* quatuor longitudinales antice cruciatim convergentes. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* ventrale retro basin capitis situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* et *anus*... *Maricola* utriusque hemisphaerae.

1. *Ophiocephalus mureuoides* DELLE CHIAJE. — Dies. Syst. Helm. I. 277.

Habitaeculum. Prope Neapolim? (Delle Chiaje).

2. *Ophiocephalus auripunctatus* GRUBE.

Corpus teretiusculum antrorsum increscens, supra convexiusculum, subtus planiusculum rubre-purpureum, maculis aureis ornatum. *Caput* a corpore sulco annulari discretum, rotundatum. *Cephalopori* inaequales, duobus marginalibus longitudine capitis, dorsali et ventrali multo brevioribus. *Os* circulare, clausum v. apertum, retro basin capitis. Longit. ultra $10''$, latit. antrors. $3'''$, retrors. $1\frac{1}{2}'''$.

Ophiocephalus auripunctatus Grube: in Troschel's Arch. 1855. I. 149. Tab. VII. 2 (fig. part. anter.).

Habitaeculum. Prope Aztk in mare Ochotskico (Tiling).

3. *Ophiocephalus heterorrhoeus* SCHMARDA.

Corpus teretiuseculum supra magis convexum, brunneo-rubrum. *Caput* subdiscretum ellipticum. *Cephalopori* rubri, inaequales duobus marginalibus longitudine capitis, dorsali et ventrali multo brevioribus. *Os* circulare ad basin capitis. Longit. ultra $2\frac{1}{2}''$, latit. $1\frac{1}{2}''$.

Ophiocephalus heterorrhoeus SchmarDA: Neue wirbell. Th. I. 4. 43.
Tab. XI. 101.

Habitaculum. In oceano pacifico sub saxis in arena cum luto mixta (SchmarDA).

Familia XXVI. Loxorrhochmidea Dies. *Corpus* teretiuseculum filiforme v. depressiusculum, haud raro proteum. *Caput* corpore continuum v. discretum. *Cephalopori* transversales interdum obliqui, bini et tunc oppositi v. juxtapositi, aut quatuor, binis oppositis. *Proboscis* terminalis plerumque pugione et burseolis aciculiferis instructa. *Os* ventrale antrorsum situm. *Ocelli* 2, 4 vel numerosi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. *Maricolae*. — *Formae* minores et mediocres.

LXI. CEPHALONEMA STIMPSON.

Corpus teretiuseculum filiforme. *Caput* strictura discretum, rhomboidale, antrorsum subconicum. *Cephaloporus* transversus in utroque latere. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* . . . *Ocelli* duo. *Sexus* et *anus* . . . *Marium* orientalium incolae.

1. *Cephalonema brunniceps* STIMPSON.

Corpus subpellucidum pallide flavo-carneum, gracile, retrorsum attenuatum. *Caput* antice obscure fuscum, postice fulvum, fascia transversa alba ante ocellos, fronte lineis tribus albis notata. *Ocelli* occipitales. Longit. $2''$, latit. circa $\frac{1}{3}''$.

Cephalonema brunniceps Stimpson: Prodr. II. 49.

Habitaculum. Sublittorale sub lapidibus in limo portus Sinensis Hong-Kong (Stimpson).

LXII. TETRASTEMMA HEMPR. et EHRENB. Charact. reform.

Planariae spec. *Abildgaard*. — *Nemertis* spec. *Johnston* et *Diesing*. — *Prostomat* spec. *Johnston*. — *Poliae* spec. *Quatrefages*. — *Hecate* *Girard*.

Corpus filiforme teretiuseculum vel depressiusculum, proteum. *Caput* corpore continuum v. discretum. *Cephalopori* marginales duo transversales, interdum obliqui, ciliati vel nudi. *Proboscis* terminalis

band raro e plica transversa protractilis, pugione et burseolis aciculiferis 1—2 instructa. *Os* ventrale antrorsum situm. *Ocelli* quatuor in quadrangulum dispositi. *Serius* discretus. *Anus* terminalis posticus. — Maricolae. — Formae longitudinis mediocris, aliquot linearum vel pollicum.

Nec situs proboscidis ac oris, nec praesentia cephalopororum, nec plica transversalis in omnibus speciebus exacte cognitae. — In *Tetrastemma obscuro*, specie ovovivipara a el. *Schultze* sedulo examinata, proboscis pugione et burseolis aciculiferis est instructa.

1. *Tetrastemma flavidum* HEMPRICH et EHRENBERG. — *Dies.* Syst. Helm. I. 257.

Habitaeculum. Inter Tubiporae Corallia prope Tor (Hemprich et Ehrenberg).

2. *Tetrastemma varicolor* OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 257. adde:

Oersted: De region. marin. 80.

Habitaeculum. Ad littora Daniae (Abildgaard); ad *Laminariam* in tubulo membranaceo hyalino angusto; in regione argillacea s. *Buccinoideorum*, aestate, in freto Öresund (Oersted); Helgolandiae (Frey et Leuckart); Angliae (Johnston); Galliae? (Quatrefages).

3. *Tetrastemma fuscum* OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 257. adde:

Oersted: De region. marin. 80.

Habitaeculum. In regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate Kullen in freto Öresund (Oersted).

4. *Tetrastemma rufescens* OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 258. Habitaeculum. In sinu Codano (Oersted).

5. *Tetrastemma subpellucidum* OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 258.

Habitaeculum. In sinu Codano (Oersted).

6. *Tetrastemma assimile* OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 258.

Habitaeculum. In arenosis freti prope Snedkersteen (Oersted).

7. *Tetrastemma fumosum* DIESING.

Corpus planum proteum, fusco-viride. *Caput* corpore continuum apice truncatum. *Cephalopori* elliptici, lati, margine elevati.

Proboscis pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Ocelli* 2 in utroque margine, brunneo-nigri. Longit. 1—1½".

Polia fumosa Quatrefages: Reeh. anat. et physiol. Tab. XIV. 9—11. —

Idem Annal. des sc. nat. 3. ser. VI. 206, 207.

Nemertes fumosa Diesing: Syst. Helm. I. 269.

Habitaeculum. Prope St. Vaast et ad insulam Bréhat, vulgaris (*Quatrefages*).

8. *Tetrastemma vermiculus* STIMPSON.

Corpus depressiusculum filiforme flavido-roseum. *Caput* corpore continuo. *Cephalopori* parvi oblique transversi ciliati. *Proboscis* pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Ocelli* per paria dispositi. Longit. 1—1½".

Polia vermiculus Quatrefages: Reeh. anat. et phys. Tab. IV. 12—13. —

Idem in Annal. des sc. nat. I. s. c. 214.

Nemertes vermiculus Diesing: Syst. Helm. I. 270.

Tetrastemma? *vermiculus Stimpson*: Prodr. II. 19.

Habitaeculum. Ad insulam Bréhat, in rupium fissuris, minus frequens (*Quatrefages*).

9. *Tetrastemma humilis* STIMPSON.

Corpus planum proteum, fusco-brunneum. *Caput* corpore continuo. *Cephalopori* longi oblique transversi. *Proboscis* pugione et burseola aciculifera dextra instructa. *Ocelli* in rectangulum dispositi. Longit. 4—5".

Polia humilis Quatrefages: Reeh. anat. et phys. Tab. XI. 5 (Spermatozoid.).

XIV. 7 (Anat.). XVI. 2—4. — Idem in Annal. des sc. nat. I. s. c. 212.

Nemertes humilis Diesing: Syst. Helm. I. 270.

Tetrastemma? *humilis Stimpson*: Prodr. II. 19.

Habitaeculum. La Torre dell'Isola, in Sicilia (*Quatrefages*).

10. *Tetrastemma sanguirubrum* STIMPSON.

Corpus teretiuseculum filiforme flavido-roseum. *Caput* a corpore strictura discretum. *Cephalopori* parvi subcirculares. *Proboscis* pugione armata? *Ocelli* in quadrangulum dispositi. Longit. 3—3½".

Sanguis ruber.

Polia sanguirubra Quatrefages: Reeh. anat. et phys. Tab. XI. 3 et 7. XII. 1.

(Anatom.) XV. 10—12. — Idem in Annal. I. c. 208, 209.

Nemertes haematodes Diesing: Syst. Helm. I. 270.

Tetrastemma? *sanguirubrum Stimpson*: Prodr. II. 19.

Habitaeculum. Prope St. Vaast, St. Malo et ad insulam Bréhat, in ostreariis (*Quatrefages*).

11. *Tetrastemma melanocephalum*.

Corpus teretiuseculum lineare, lacteo-flavescens. *Caput* lineare transversa media fusca. *Cephalopori* parvi. *Proboscis* ... *Ocelli* in quadrangulum dispositi. Longit. $1\frac{1}{2}''$, latit. $\frac{1}{2}'''$.

Nemertes melanocephala Johnston: in Mag. of Zool. and Botany. I. 535. Tab. XVII. 5. — *Oersted*: in Kroyer's Naturh. Tidsskr. IV. 577. — *Idem*: Entw. einer syst. Einth. d. Plattw. 88. — *Thompson*: in Ann. nat. hist. XVIII. 387. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 270.

Prostema melanocephala Johnston: in Ann. of nat. hist. XVI. 436.

Habitaculum. Ad littora Angliae (*Johnston*), in sinu Coadano (*Oersted*), ad littora Hiberniae (*Thomson*).

12. *Tetrastemma obscurum* SCHULTZE.

Corpus subcylindricum, antorsum parum attenuatum, ciliatum, obscure olivaceum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* transversales, lineares, ciliati. *Proboscis* per intussusceptionem retractilis, parte anteriore intus papillis obsita, pugione subulato manubrio cylindrico medio constricto insidente, et burseolis duabus aciculas auxilias 2—4 includentibus instructa. *Os* antorsum situm, rimaeforme. *Ocelli* duo anteriores inter se parum approximati. Longit. fere $1-2\frac{1}{4}''$, latit. $\frac{1}{4}-1'''$.

Vasa circulationis tria contractilia, haud ramosa, rhytmice undulantia, longitudinalia, antorsum et retrorsum anastomosantia, liquore limpido repleta. — Vasa aquifera: trunci duo longitudinales ramosi, passim intus ciliis vibrantibus obsessi, singulus apertura dorsali in medio fere corporis sita instructus. Ovovivipara.

Animalculi ovulo vix exclusi, $\frac{1}{10}'''$ longi, corpus ovatum, ciliatum, ocellis nullis, proboscide nec pugione nec burseolis aciculiferis instructa (*Schultze*).

Ovarium per totam corporis longitudinem decurrens. Ovula solitaria capsulis pedicellatis inclusa, in cavitate corporis inter cutem et interstitia saeculorum biliarium nidulantia (*Beneden*).

De individuis a el. *Beneden* lectis, cephaloporis quatuor, sanguine rubro et vasis divisis instructis (fig. 10 et 11) confer genus *Loxorrhochma* *Schmarda*.

Tetrastemma obscurum Schultze: Beitr. Turbell. 62—66. Tab. VI. 2—10.

— *Idem*: in Zeitsehr. f. wissensch. Zool. IV. 184 (de vasis aquiferis apertura duplici instructis). — *Idem*: in V. Carus' Leon. Zootom. Tab. VIII. 10—13 (eum anatom.). — *Leuckart*: in Gött. gelehrte Anzeig. 1831. 1941.

Polia obscura Beneden: Rech. Faune litt. Belgique. 23—28, 46 et 47. Tab. IV. 1—9 (et 10, 11?).

Habitaeculum. Inter Algas et ligna submersa in mare baltico prope Gryphiam, Aprili (Schultze); ad *Fucos* et ad *Ostreas*, individua adulta organis genitalibus haud evolutis fine Septembris, semel et femina gravida, tubulo membranaceo hyalino inclusa, Ostendae (Beneden).

13. Tetrastemma capitatum *DIESING.*

Corpus depressiusculum proteum, flavum, vitta dorsali mediana pallidior longitudine corporis. **Caput** a corpore strictura discretum. **Cephalopori** transversales distincti. **Proboscis** pugione subulato, manubrio subcylindrico medio constricto insidente, burseolisque aciculiferis duabus, singula aciculas duas continentes, instructa. **Ocelli** duo anteriores invicem magis approximati. Longit. $4\frac{1}{2}''$.

Secundum el. *Beneden* ductus excretorius in foveolam capitis (cephalopororum) excurrit; apertura foveolae ciliis majoribus instructa.

Polia capitata *Beneden*: Rech. Faune litt. Belgique 28. Tab. IV. 12—16 (anatom.).

Habitaeculum. Inter stirpes Sertularinarum ad oras Belgiae (Beneden).

14. Tetrastemma stigmatum *STIMPSON.*

Corpus teretiusculum gracile, pallide aurantiacum. **Caput** discretum, paulo longius quam latum, antice subattenuatum. **Cephalopori** validi: pone ocellos anteriores fascia transversa obscure rubra. **Proboscis**... **Ocelli** posteriores paulo majores. Longit. 1'', latit. vix $\frac{1}{2}''$.

Tetrastemma stigmatum *Stimpson*: Prodr. II. 19.

Habitaeculum. In fundo limoso et algoso profunditate 6 orgyiarum in sinu Hakodadi insulae Jesso (*Stimpson*).

15. Tetrastemma incisum *STIMPSON.*

Corpus teretiusculum utrinque subattenuatum, pallide fuscum. **Caput** strictura discretum quadrangulare, dimidio longius quam latum. **Cephalopori** transversales lineares, interoculares. **Proboscis**... **Ocelli** aequales. Longit. ad $5''$, latit. ad $\frac{1}{4}''$.

Tetrastemma incisum *Stimpson*: Proceed. Acad. Philad. VII. 380. — Idem Prodr. II. 19.

Habitaeculum. In fundo arenoso et algoso profunditate 12 orgyiarum prope promontorium bonae spei (*Stimpson*).

16. Tetrastemma longecapitatum OERSTED.

Corpus lineare postice cauda minuta terminatum, griseo-lutescens. *Caput* antice subtruncatum. 3—4plo longius quam latum. *Cephalopori*. . . *Proboscis*. . . *Ocelli* 4 subfrontales approximati, posteriores inter se magis remoti. Longit. 10—11''.

Tetrastemma longecapitatum Oersted: in Kroyer's Naturh. Tidsskr. I. 1844—1845. 418.

Habitaculum. E profunditate maris 50 orgyiarum, prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

17. Tetrastemma dubium OERSTED.

Corpus oblongo-lineare, retrorsum dilatatum postice obtusum griseo-flavescens. *Caput* a corpore linea transversali discretum simulac angustius, antice obtusum, duplo a longius quam latum. *Cephalopori* transversales lineares interoculares. *Proboscis*. . . *Ocelli* anteriores subterminales. Longit. 3'''.

Tetrastemma dubium Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. I. 418.

Habitaculum. E profunditate 50 orgyiarum prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

Species inquirendae:

18 Tetrastemma candidum EHRENBERG.

Akal. d. rothen Meeres 66.

Tetrastemma candidum Oersted. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 258.

19. Tetrastemma groenlandicum DIESING: Syst. Helm. I. 259.**20. Tetrastemma Siphunculus OERSTED. — Diesing: Syst. Helm. I. 259.****21. Tetrastemma farinosum.**

Corpus subcylindricum, diversis coloribus farinoso-adsersum, maculis nigris marginalibus aequaliter distantibus. *Caput* discretum. Longit. $4\frac{1}{2}$ '''.

Organa genitalia nondum evoluta.

Polia farinosa Beneden: Reeh. Faune litt. Belgique. 29. Tab. IV. 17.

Habitaculum. Ad fasciculos Sertulariarum ad oras Belgiae (Beneden).

22. Tetrastemma.

Tetrastemma spec. *M. Schultze*: in Carus Icon. Zool. Tab. VIII. 15 (proboscis et organa genitalia feminea).

Habitaculum. Tergesti (Schultze).

23. Tetrastemma serpentina GIRARD:

in Keller et Tiedemann's N. Amer. Monatsber. II. 1851. 1. — *Simpson*: in *Smithson's Contrib.* VI. 28.

Habitaculum. Massachusetts (...): Grand Manou (Stimp s.).

24. Tetrastemma elegans SCHMARDA.

Hecate elegans Girard: in *Proceed. Bost. Soc. nat. hist.* IV. (1852) 185.
Tetrastemma elegans Schmarda: *Neue wirbell.* Th. I. 1. 38.

25. Tetrastemma Krohnii.

Corpus filiforme depressiusculum, griseo-virescens. *Proboscis* armata, haud vaginata. *Ocelli* 4, in quadrangulum dispositi. Longit. 2''.

Nemertes Krohnii Kölliker: in *Verhandl. d. schweiz. naturf. Versamml. Chur*, im Juli 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold*: in *Troschel's Arch.* 1850. II. 382.

Habitaculum. Inter plantas marinas in fretu Messinae (Kölliker).

26. Tetrastemma Ehrenbergii.

Corpus filiforme depressiusculum, obscure viride. *Proboscis* armata haud vaginata. *Ocelli* 4. Longit. 4—5.

Nemertes Ehrenbergii Kölliker: in *Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellsch. Chur*, Juli 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold*: in *Troschel's Arch.* 1850. II. 382.

Habitaculum. Inter plantas marinas in fretu Messinae (Kölliker).

27. Tetrastemma roseum.

Corpus depressiusculum roseum. *Proboscis* armata, haud vaginata. *Ocelli* 4 in quadrangulum dispositi. Longit. 3—3½''.

Nemertes roseus Kölliker: in *Verh. d. schweiz. naturf. Gesellsch. Chur*, Juli 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold*: in *Troschel's Arch.* 1850. II. 382.

Habitaculum. Inter plantas marinas in fretu Messinae (Kölliker).

Situs cephalopororum in speciebus 25., 26. et 27. et dispositio ocellorum in specie 26. in excerpto saltem non indicantur; acta soc. nat. scrut. helvet. in bibliothecis publicis frustra quaesivi.

LXIII. DITACTORRHOCMA DIESING.

Corpus elongatum proteum. *Caput* a corpore discretum subtriangulare. *Cephalopori* duo ventrales, transversales, juxtapositi,

arcuati, ciliati. *Proboscis* terminalis protractilis pugione et burseolis aciculiferis duabus (?) instructa, versus apicem appendicibus foliaceis cineta. *Os* ventrale versus capitis basin. *Ocelli* numerosi. *Sexus* et *anus* . . . Maris arctici incolae.

1. *Ditaetorrhochma typicum* DIESING.

Corpus subaequale lateritium. *Cephalopori* horizontales, arcuati antice convexi. *Os* rimaeforme longitudinale. *Proboscis* pugione subulato manubrio subcylindrico insidente. Longit. 1" — 1" 8" (secd. icon.).

Ganglia cerebralia duo commissuris duabus inter se iuncta, fila nervea antrorsum emittentia.

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. (Aporoceph.) Tab. C. 1—22 (cum fig. anatom.).

Habitaculum. In mare boreali (Gaimard).

LXIV. LOXORRHOCHEMA SCHMARDA.

Poliae spec. *Quatrefages* et *Beneden*. — Nemertis spec. *Diesing*.

Corpus filiforme depressiusculum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* quatuor transversales, hini oppositi. *Proboscis* terminalis, pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os* ventrale antrorsum situm. *Ocelli* quatuor in quadrangulum dispositi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. Maricolae hemisphaerae borealis. — Formae mediocres, 1—2 pollicares.

1. *Loxorhochma coronatum* SCHMARDA.

Corpus coeruleo-viride. *Caput* fascia transversa violacea inter ocellorum par primum et secundum. Longit. vix 2".

Polia coronata *Quatrefages*: in *Annal. des sc. nat.* 3. ser. VI. 213 et *Rech. anat. et phys.* Tab. XIII. 6—9.

Nemertes coronata *Diesing*: *Syst. Helm.* 1. 271.

Loxorhochma coronatum *Schmarda*: *Neue wirbell.* Th. 1. 1. 39.

Habitaculum. In rupium fissuris, vulgaris ad insulam Bréhat (*Quatrefages*).

2. *Loxorhochma obscureum* DIESING.

Corpus obscure olivaceum. Longit. . . .

Vasa longitudinalia marginalia divisa: sanguis ruber.

Polia obscura (foveolis quatuor) *Beneden*: *Recherch. Faun. litt. Belgique* 26 et 54. Tab. IV. 10, 11.

Habitaculum. Ostendae simul cum *Tetrastemmata obscura* (Beneden).

Familia XXVII. Eunemertinea Dies. Corpus depressum v. teretiuseulum, haud raro proteum. Caput corpore continuum v. subdiscretum. Cephalopori duo longitudinales marginales, continui vel bipartiti. Proboscis terminalis aut in capitis pagina ventrali, inermis v. pugione armata, aut apice capitellata et tunc parte basilari organis urticantibus obsessa. Os ventrale subterminale vel infra caput situm. Ocelli 2, 4, 6—12 aut numerosi varie dispositi. Sexus discretus. Anus terminalis posticus. Maricolae, rarissime aquarum dulcium incolae. — Formae majores, ut plurimum pollicares, imo pedales.

Evolutio in nonnullis saltem speciebus generis *Nemertis* via metamorphosis.

α) Proboscis infera.

LXV. QUATREFAGEA DIESING.

Valencinae spec. *Quatrefages*. — *Nemertis* spec. *Diesing*.

Corpus elongatum. *Caput* a corpore discretum. *Cephalopori* duo longitudinales marginales. *Proboscis* ex apertura in capitis pagina ventrali protractilis, armata. *Os*... *Ocelli* numerosi. *Sexus* et *anus*... *Maricolae* hemisphaerae borealis.

Quatrefagea a *Nemerti* pari modo differt quemadmodum *Cerebratulus* a *Meckelia*.

1. *Quatrefagea insignis* DIESING.

Corpus rosaceum. *Cephalopori* ampli. *Ocelli* 4 minimi ante cephaloporos in lineam seriatim, subsequentes 5—6 in acervum circulare retro cephaloporos situm, binique maximi in capitis linea mediana dispositi. Longit. 2—3".

Valencina dubia *Quatrefages*: in Annal. des sc. nat. 3. ser. VI. 190, 191. et Rech. anat. et phys. Tab. IX. 6.

Habitaculum. In limo arenoso cum *Arenicolis* prope insulam Chausey (*Quatrefages*).

β) Proboscis terminalis.

LXVI. POLYHOPLA DIESING.

Nemertis spec. *Schmarda*.

Corpus taeniaeforme. *Caput* subdiscretum. *Cephalopori* duo longitudinales marginales. *Proboscis* terminalis apice capitellata, in

partem basilarem crassiorem cylindricam, organis urticationis magnis numerosis obsessam, usque ad capitellum retractilis. *Os* ventrale subterminale, transverse rinaeforme. *Ocelli* numerosi in acervos quatuor dispositi. *Scelus* et *anus*. — Aquarum dulcium Americae centralis incolae.

Caput musculis utrinque 6 retractoribus praeditum. Organa urticationis in parte basilari proboscidis: capsulae cylindricae circiter 80, stylis brevibus aentis gloebidibus (mobilibus?) instructis, $\frac{1}{200}$ longis, prominentibus obsessae. Capitellum proboscidis capsulis similibus ad 30 instructum. Oesophagus (pharynx) musculosus antorsum dilatatus haud protractilis. Appendices intestini sub extensione animalis fere evanescentes. Systema vasorum: canales duo longi cum intestino decurrentes, antice et postice anastomosantes, inter caput et corpus in sinus duos globosos contractiles seu eorda dilatati. Vasa duo cum prioribus decurrentia, extus patentia (?) (vasa aquifera). Systema nervorum: ganglia duo oblonga coalita. — Motus animaleulorum gliscens vel natans (Schmarda).

1. *Polyhopla Nemerites* DIESING.

Corpus retrorsum attenuatum flavidulum, tractu cibario brunneo transparente. *Caput* obtuse lanceolatum. *Cephalopori* subparalleli, longe ciliati. *Proboscis* ex apertura subovali ciliata protractilis. *Os* rinaeforme breve, ciliatum. *Ocellorum* acervi quatuor pone apicem capitis, exteriores majores ocellis 13 compositi, quorum 12 in lineas transversales 4 dispositi, interiores minus conspicui, lineares. Longit. ultra 9", latit. $\frac{3}{4}$ ".

Nemerites polyhopla Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. pag. XIV. et 44—45. Tab. XI. 100 (cum anatom.).

Habitaeculum. In aqua dulci lacus Nicaraguae in America centrali (Schmarda).

LXVII. NEMERTES CUVIER. Charact. reform.

Planariae spec. Müller. — *Borlasiae* spec. Rathke. — *Polystemmatis* et *Prostomi* spec. Johnston. — *Cerebratuli* et *Poliae* spec. Quatrefages. — *Notospermus* Huschke. — *Notogynus* Hemprich et Ehrenberg.

Corpus elongatum depressum vel teretiuseulum. *Caput* corpore continuum vel subdiscretum. *Cephalopori* duo longitudinales marginales convergentes vel paralleli. *Proboscis* terminalis protractilis inermis vel pugione armata. *Os* ventrale infra caput situm. *Ocelli* 2, 4, 6—8, 10, 12 vel numerosi 1). *Scelus* discretus. *Anus* terminalis

1) In conspectu familiarum et generum jam pridem absoluto praesentia ocellorum quatuor non est indicata.

posticus. Maricolae hemisphaerae borealis, rarissime australis †). Formae medioeres vel majores aliquot lineas longae, pollicares, imo pedales.

Evolutio in nonnullis saltem speciebus via metamorphosis.

° Ocelli duo.

1. *Nemertes carcinophila* KÖLLIKER.

Corpus subcylindricum depressiusculum pallide aurantiacum. *Proboscis* pugione unico armata haud vaginata. *Ocelli* 2 elliptici. Longit. 1—3'''.

Nemertes carcinophilus Kölliker: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellschaft. in Chur 1844. Chur 1845. 89. — Excerpt. *Siebold*: in Tröschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaeculum. Inter acervos ovulorum *Cunceris* brachyuri prope Messinam (Kölliker).

2. *Nemertes? microcephala* OERSTED.

Corpus lineare utrinque paululum angustatum, obtusum, subpellucidum, fusco-grisescens. *Caput* parvum subreniforme. *Proboscis* . . . *Ocelli* 2 pone marginem anteriorem. Longit. 8'''.

Nemertes? microcephala Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. I. 1844—1845, 418.

Habitaeculum. In profunditate maris 40 orgyiarum prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

** Ocelli 4, 6—8.

3. *Nemertes socialis* LEIDY.

Corpus lineare depressum, postice obtusum v. subacutum, supra nigrum, subtus fusco-cinereum, interdum totum fusco-cinereum. *Caput* corpore continuum, subacutum, interdum apice nigrum. *Proboscis* . . . *Ocelli* 4—8 per paria postposita dispositi. Longit. ad 6'', latit. $\frac{1}{3}$ '''.

Nemertes socialis in Journ. Acad. Philad. 2 ser. III. 11.

Habitaeculum. Abunde ad radices Corallarum, Point Judith in America septentrionali (Leidy).

4. *Nemertes rufa* DIESING: Syst. Helm. I. 271.

Habitaeculum. Christianssund in Norvegia (Rathke).

5. *Nemertes pusilla* OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 271 adde:

Oersted: De region. marin. 80.

†) *Nemertes pachyrhyncha* et *N. poliophthalma* Schmarda.

Habitaeculum. In regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate in freto Öresund (Oersted).

6. Nemertes Benedeneana DIESING.

Corpus taeniaeforme proteum, antrorsum rufescens, retrorsum sensim sensimque sordide flavum, tota longitudine lineis transversis albis aequaliter distantibus ornatum. *Ocelli* 6 per paria 3 dispositi. *Cephalopori* longi antrorsum convergentes. *Os* longitudinale cephaloporis postpositum. Longit. circa 4".

Nemertes flaccida Van Beneden (nec Oersted): Reeb. Faun. litt. Belgique 14. Tab. I. 14—17.

Habitaeculum. In superficie *Ostreae hypopodis* et rarius subsaxis at littus Belgiae (Beneden).

7. Nemertes Gesserensis DIESING.

Notospermus Gesserensis Diesing: Syst. Helm. I. 260.

Habitaeculum. In *Fuco furcellato* littoris Gesserensis Falstriae (Müller).

8. Nemertes bioculata OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 272.

Habitaeculum. In sinu Codano (Oersted).

9. Nemertes badia OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 272 adde:

Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. 1844—1845. 449.

Habitaeculum. Prope Hofmannsgave, et inter *Oculinam proliferam* prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

10. Nemertes purpurea JOHNSTON. — *Dies.* Syst. Helm. I. 275 adde:

Grube: in Troschel's Arch. 1855. I. 150.

Habitaeculum. Sub lapidibus in sinu Berwickiensi (Johnston) — ad insulam Breat? in rupiam fissuris (Quatrefages) — in fissuris saxorum cretaceorum cum *Lithocrypto prasino* Dieppe (Grube).

11. Nemertes opaca DIESING: Syst. Helm. I. 272.

Habitaeculum. Insula Tatihou prope St. Vaast (Quatrefages).

12. Nemertes spectabilis DIESING: Syst. Helm. I. 272 adde.

Cerebratulus spectabilis Quatrefages. — *Max Schultze*: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. IV. 183. — *Grube*: Ausflug nach Triest u. d. Quarnero 129.

Habitaculum. In *Vermetorum* interstitiis, Siciliae (Quatrefages), Quarnero (Grube).

*** Ocelli 10.

13. *Nemertes obscura* DESOR.

Corpus obscure viride. *Ocelli* 10 (?). Longit. $1\frac{1}{2}$ —2".

Saccula ovigera (*lagenulae* Desor) in filo longo gelatinoso flavidulo deposita vitellos 3—6, rarissime solummodo unicum, vel 10—11, liquido proprio (biogenico Desor) circumdatos continentia. Stratum vitelli externum embryonis involuerum, ciliis automaticae vibrantibus obsitum, postmodum dejectum sistit. *Embryo*, involuero dejecto, elongatus, proteus, ciliis spontaneae vibrantibus tectus, tractu intestinali sensim apparente. Tractus cibarii exordia jam per involuerum translucencia maculae semilunaris forma conspicua. *Embryo* exclusus haud raro adhuc per aliquot dies in *lagenula* perstitit Desor. Evolutio ad 34. diem usque observata.

Nemertes obscura Desor: in Journ. Boston. Soc. Nat. hist. VI. Nr. 1 (1848) 1—12. Tab. I. et II. 22—31. — Versio germanica: Peters: in Müller's Arch. 1848. 311—326. Tab. XVIII. et XIX. (de evolutione).

Nemertes olivacea? M. Schultze: in Zeitsehr. f. wissensch. Zool. IV. 180 (opiniones variae).

Polia gracilis Girard: in Keller et Tiedem. Nord-Am. Monatsber. II. 1851. 4.

Polia obscura Stimpson: in Smithsonian. Contrib. VI. (1854) 28.

Habitaculum. Sub saxis et plantis marinis ad littus inter fluxum et refluxum maris prope Bostoniam, fine Januarii (Desor), Grand Manan (Stimpson).

14. *Nemertes olivacea* JOHNSTON.

Corpus teretiusculum, utrinque aequaliter obtusum, fusco-virescens, antice apice rufescens. *Cephalopori* parvi. *Ocelli* 10 ¹⁾ submarginales paralleli distantes. Longit. 2"—1', latit. 1'''.

Animaleculum sub partu per totam corporis superficiem (capite et cauda exceptis) mucum gelatinosum transparentem excernit, et ovula jam foecundata per dehiscencias cutis in mucum ita expellit, ut ovula prius in uno ovario coacta (1—20 et ultra) nunc, liquore pellucido suspensa, membrana communi homogenea transparente, sacculum pyriforme (ovariorum simulacrum) formante inclusa sint. Animaleculum ovulis depositis tubulum gelatinosum deserit, ejus cavum sensim sensimque obliteratur.

Status larvae: Larva globosa, tarde rotans, contractionibus nullis, rima semilunari (ore). Animaleculum die 43. e larva exclusum agile, corpore antror-

¹⁾ In adultis; 2 v. 4 in speciminibus juvenilibus ex observ. cl. Oersted.

sum attenuato, retrorsum rotundato, ciliato; tractu intestinali distincto; proboscidis et cephalopororum solum exordia conspicua. Ant^o exelusionem animaleulum juvenile larvae ori, ambobus communi, adhaeret (M. Schultze)¹⁾.

Planaria bioculata Johnston: in Zool. Journ. IV. 56.

Nemertes olivacea Johnston: in Magaz. of Zool. and Botany I. 536. Tab.

XVIII. 1 (ocellis solummodo 4). — *Oersted*: in Kroyer's Naturh.

Tidsskr. IV. 578 et Entw. einer system. Einth. d. Plattw. 89. — *Diesing*:

Syst. Helm. I. 273. — *M. Schultze*: in Zeitschr. f. wissensch.

Zool. IV. (1852) 178 (de depositione et evolutione ovulorum). —

Idem in V. *Carus* Icon. Zootom. Tab. VIII. 14.

Borlasia olivacea Thompson: in Ann. nat. hist. XVIII. (1846) 388.

Habitaeculum. Ad littora Angliae (Johnston), Hiberniae (Thompson), — in sinu Codano (Oersted), in insula Neuwerk prope Cuxhaven Martio sub lapidibus cum sacculo ovigero deposito (M. Schultze).

**** Ocelli 12 vel numerosi.

15. **Nemertes assimilis OERSTED.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 273. adde:

Oersted: De region. marin. 80.

Habitaeculum. In regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate prope Kullen in freto Öresund (Oersted).

16. **Nemertes lateritia OERSTED.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 273.

Habitaeculum. Ad littora Daniae (Rathke).

17. **Nemertes geniculata OERSTED.**

Corpus supra convexiusculum subtus depressiusculum, retrorsum sensim attenuatum, supra viride, fasciis argenteo-albis, transversalibus, medio haud interruptis, distantibus ornatum, subtus album. *Caput* corpore continuum albo-marginatum. *Cephalopori* distincti. *Proboscis* inermis. *Ocelli* 12, 6 in utroque margine longitudinaliter uniserialibus. Longit. $1\frac{1}{2}$ —8", latit. 2—3".

Polia geniculata Delle Chiaje: Mem. sulla stor. e notom. III. 173—177 et 181. Tab. XLIII. 10 et Tab. LXXVIII. 4. — *Oersted*: in Kroyer's Naturh. Tidsskr. IV. 579 in nota.

Nemertes geniculata Oersted: Entw. einer system. Enth. d. Plattw. 91.

Cerebratulus geniculatus Quatrefages: in Annal. des se. nat. 3. ser. VI.

221 et Rech. anat. et phys. Tab. XVII. 1. — *Grube*: Ausflug nach Triest u. d. Quarnero 1861. 80.

Meckelia annulata Diesing: Syst. Helm. I. 264 partim.

1) Confer evolutionem in genere *Micrurae* per *Pitidium* et *Alardum Pitidium Micrurae* larvae *Nemertis* olivaceae, et *Alardus* animaleulo e larva *Nemertis* excluso analogum videtur.

Habitaculum. Prope Panormum et Neapolin (Delle Chiaje) ad oras Siciliae (Quatrefages), Quarnero (Grube).

18. Nemertes pachyrhyncha SCHMARDA.

Corpus depressiusculum parum mutabile, sordide viride lineis transversis laetioribus. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* paralleli. *Proboscis* crassa. *Os* rimaeforme longitudinale post cephaloporos situm, rosaceum. *Ocelli* 12 per paria utrinque tria postpositi, a capitis apice remoti. Longit. ad 2", latit. 2".

Nemertes pachyrhyncha Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 44. Tab. XI. 99.

Habitaculum. In sinu tabulari promontorii bonae spei (Schmarda).

19. Nemertes communis BENEDEN.

Corpus longissimum proteum, nigrum, saepe in uno eodemque individuo viride-brunneum, pallide flavum vel roseum, interdum (plerumque in maribus) totum roseum vel flavidum. *Caput* subdiscretum depressiusculum, antice truncatum. *Cephalopori* subparalleli retrorsum dilatati. *Proboscis* longissima tortuosa, tenuis, subaequalis, inermis. *Os* retro caput, labiis mobilibus instructum, nunc rimaeforme longitudinale, nunc subcirculare, labiis longe ciliatis, corpore pallidioribus. *Ocelli* 12—14 in series duas longitudinales submarginales dispositi. Longit. corporis expansi feminae 11—12", latit. $\frac{1}{2}$ —1"; mas minor.

Animalecula nonnumquam corpus eum in modum invertere possunt ut pagina interna extrorsum spectet.

Nemertes communis Beneden: Faun. litt. Belgique 7—14. Tab. I. 1—13 (eum anatom.).

Habitaculum. Sub saxis per totum annum, tubulo inclusus Ostendae (Beneden).

20. Nemertes flaccida OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 273. adde:

Oersted: De region. marin. 80.

Habitaculum. Inter rudera testarum in sinus Norvegiae (Müller), — in regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate in freto Öresund (Oersted).

21. Nemertes drepanensis OERSTED.

Notospermus drepanensis Huschke. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 260.

Habitaculum. Drepani in Sicilia inter Corallinas (Huschke).

22. *Nemertes microphthalmus* OERSTED.

Corpus oblongo-lineare, depressum, retrorsum paululum angustatum, supra ferrugineum albo-marginatum, subtus albescens. *Cephalopori*, *proboscis* et *os*. . . *Ocelli* 16 per paria dispositi. Longit. $3\frac{1}{2}''$.

Nemertes microphthalmus Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. I. 1844—1845. 418.

Habitaculum. Prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

Nemerti lateritiae sp. 16. haud absimilis.

23. *Nemertes striata* OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 274.

Habitaculum. Prope Molde et Christiaussand in Norvegia in ostreariis (Rathke).

24. *Nemertes lactea* GRUBE.

Corpus filiforme, retrorsum attenuatum, album, autrorsum sanguineo-rubrum. *Caput* strictura discretum, antice rotundatum. *Cephalopori* conspicui. *Os* subcirculare distantia lineae a margine frontali collocatum. *Ocelli* 16—18, utrinque 8—9 submarginales serie simpliciter collocati. Longit. circa $3''$.

Nemertes lactea Grube: in Troschel's Arch. 1855. I. 151. Tab. VII. 3. 4.

Habitaculum. In limo littoris in sinu Villafrancae (Grube).

25. *Nemertes mandilla* DIESING: Syst. Helm. I. 274.

Habitaculum. Prope St. Vaast, vulgaris (Quatrefages).

26. *Nemertes Antonina* QUATREFAGES. — Dies. Syst. Helm. I. 274 adde.

Grube: Ausflug nach Triest u. d. Quarnero 1861. 80.

Habitaculum. La Torre dell' Isola in Sicilia (Quatrefages), prope Cherso et Martinica (Grube).

27. *Nemertes multioculata* KÖLLIKER.

Corpus depressiusculum cinereo-flavidum. *Proboscis* armata haud vaginata. *Ocelli* numerosi in circulum dispositi. Longit. $3—5''$.

Nemertes multioculatus Kölliker: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellsch. in Chur 1844. Chur 1845. 89. — Siebold: in Troschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaculum. Inter plantas marinas in freto Messinae (Kölliker).

28. *Nemertes collaris* SCHMARDA.

Corpus teretiuseculum vix depressum parum mutabile viride-fuscum. *Caput* oblongum a corpore linea transversali alba interrupta

s. collari distinctum. *Cephalopori* subparalleli $1\frac{1}{2}''$ longi, rubri. *Proboscis* inermis. *Os* rimaeforme longitudinale post cephaloporos situm. *Ocelli* numerosi in acervos duos versus margines capitis situs dispositi. Longit. fere $4''$; latit. $1\frac{1}{2}''$.

Nemertes collaris *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1, 44. Tab. XI, 98.

Habitaculum. In oceano indico ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

29. Nemertes polyophthalma SCHMARDA.

Corpus planiusculum rubescens. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* antrorsum latiores, breves, paralleli, a capitis apice valde remoti. *Os* ovale subterminale (?). *Ocelli* plurimi, irregulariter dispersi. Longit. fere $6''$, latit. ad $2\frac{1}{2}''$.

Nemertes polyophthalma *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1, 44. Tab. XI, 97 (solum pars anterior).

Habitaculum. In oceano pacifico in sinu Paita ad oras Peruviae (*Schmarda*).

30. Nemertes Quatrefagei BENEDEN.

Corpus elongatum depressiusculum, varie contortum, fissile, pallide brunneum, supra fasciis 8 multo obscurioribus, corpori aequilongis, subtus unicolor fascia mediana longitudinali pallida. *Caput* a corpore vix discretum. *Cephalopori* longi retrorsum dilatati, antice convergentes. *Proboscis* inermis (?). *Os* nunc rimaeforme, nunc infundibuliforme, retro cephaloporos situm. *Ocelli* 60—80, utrinque 30—40 versus capitis marginem irregulariter dispositi. Longit. $4\frac{1}{2}''$.

Nemertes Quatrefagei *Van Beneden*; Rech. Faun. litt. Belgique 15 (cum anatom.). Tab. II, 5—9.

Habitaculum. Ad *Ulcas* prope Ostendam, specimina duo (*Beneden*).

31. Nemertes crassa DIESING: Syst. Helm. I. 275 adde.

Cerebratulus crassus Quatrefages. — *Grube*: Ausflug nach Triest u. d. Quarnero 1861, 76, 81 et 129 (de natura tubuli).

Habitaculum. In *Vermetorum* interstitiis littorum Siciliae, haud raro (*Quatrefages*), Cherso in Quarnero in tubulis (*Grube*).

32. Nemertes maculata OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 275 adde:

Oersted: De region. marin. 80.

Habitaculum. In regione argillacea s. *Buccinoideorum*, aestate, Hellebaek in freto Öresund (*Oersted*).

Species inquirendae.

33. *Nemertes octoculata* JOHNSTON. — *Dies.* Syst. Helm. I. 276.

34. *Nemertes sanguinea* DIESING: *ibid.* 276.

35. *Nemertes ligurica*.

Corpus crassum fere planum, utrinque retrorsum tamen magis attenuatum, supra cinerascens, subtus pallidius. *Caput* corpore continuum antice rotundatum. *Proboscis* inermis. *Ocellorum* numerus incertus. Longit. $4\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ "', latit. 3 — $3\frac{1}{2}$ "'.

Cerebratulus liguricus Blanchard: in *Annal. des sc. nat.* 3. ser. XII. 31—35 (eum anatom.).

Habitaculum. Sub saxis ad littus prope Genuam (Blanchard).

Meckeliae somatotomae similis sed ocellorum praesentia diversa; confer *R. Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1854. II. 354.

36. *Nemertes complanata* KÖLLIKER.

Corpus planum pallide viride marginibus albidis. *Caput* a corpore discretum. *Proboscis* vaginata. *Os* et *ocelli* . . . Longit. . . .

Nemertes complanatus Kölliker: in *Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellsch.* in Chur 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold*: in *Troschel's Arch.* 1850. II. 382.

Habitaculum. Neapoli (Kölliker).

37. *Nemertes supera* KÖLLIKER.

Corpus planum rufo-brunneum, fasciis quatuor longitudinalibus albis, annulis albis distantibus. *Caput* a corpore discretum. *Proboscis* vaginata. *Os* et *ocelli* . . . Longit. 3 — 4 "'.

Nemertes superus Kölliker l. s. e. 89. — *Siebold* l. e. 382.

Habitaculum. Neapoli (Kölliker).

38. *Nemertes viridis*.

Notospermus viridis Diesing: *Syst. Helm.* I. 260.

LXVIII. EMPLECTONEMA STIMPSON.

Borlasiae spec. *Quatrefages*. — *Nemertis* spec. *Diesing*.

Corpus longissimum subfiliforme, depressum, proteum. *Caput* subdiscretum stricturis nullis. *Cephalopori* duo longitudinales, bipartiti antei marginales. *Proboscis* terminalis, protractilis. *Os* . . .

Ocelli numerosi. *Sexus* et *anus* . . . Maricolae, Europae meridionalis et Americae septentrionalis occidentalis incolae.

1. **Emplectonema viride** STIMPSON.

Corpus depressum, lineare vel protenu, supra viride, subtus album. *Caput* subdiscretum marginibus albis, fronte emarginata. *Cephalopori* elongati bipartiti. *Ocellorum* acervi quatuor, posteriores distincti, rotundati, ocellis confertis; anteriores marginales juxta cephaloporos, ocellis sparsis. Longit. 11", latit. $\frac{2}{3}$ ".

Emplectonema viride Stimpson: Prodr. II. 20.

Habitaeculum. Littorales inter lapillos in portu San Francisco (Stimpson).

2. **Emplectonema Camillea** STIMPSON.

Nemertes Camillea Diesing: Syst. Helm. I. 274.

Nemertes Camillae Williams: in Ann. nat. hist. 2. ser. XII. 348. Tab. XIII. I (de nutrit. et respirat.).

Emplectonema camillea Stimpson: Prodr. I. 20.

Habitaeculum. Prope St. Vaast (Quatrefages). Ad oras Angliae (Williams).

Genus inquirendum:

LXIX. **DICHILUS** STIMPSON.

Corpus lineare depressum. *Caput* corpore continuum, subquadratum, plica transversa terminali bilabiato, labio inferiore emarginato. *Proboscis* . . . *Os* . . . *Ocelli* duo. *Sexus* et *anus* . . . Marium orientalium incolae.

Proboscis fortasse ex emarginatura labii inferioris protractilis.

1. **Dichilus obscurus** STIMPSON.

Corpus supra pallide rubro-fulvum. *Caput* maculis duabus oblongis. *Rimae* obsoletae (pseudorimae) cervicales tres; una mediana longitudinali, ex cujus medio aliae versus marginem utrinque oblique decurrunt. *Ocelli* subterminales magni fusci subdistantes in maculis siti. Longit. 3", latit. vix 4".

Dichilus obscurus Stimpson: Prodr. II. 19.

Habitaeculum. Littoralis inter lapillos in portu insulae Ousima (Stimpson).

Genera extincta:

LXX. NEMERTITES MURCHISON.

Corpus longissimum filiforme.

1. **Nemertites Olivantii** MURCHISON. — *Dies.* Syst. Helm. I. 277 adde.
Pictet Tr. elem. de Paleontolog. 2. edit. II. 372.
Habitaculum. In formatione Cambriae (Murchison).

LXXI. LUMBRICARIA MÜNSTER.

Vermiculites et Lumbricites *Auctor.* — Medusites *Germar* -- Colololites
Agassiz.

Corpus cylindricum elongatum varie contortum, flexuosum vel
rectum.

1. **Lumbricaria Filaria** MÜNSTER. — *Dies.* Syst. Helm. I. 277
adde.
Pictet Tr. de Paleontol. 2. edit. II. 297.
Habitaculum. Formatio calcarea lithographica prope Solen-
hofen (Germar, Comes de Münster).
2. **Lumbricaria conjugata** MÜNSTER. — *Dies.* Syst. Helm. I. 278
adde.
Pictet *ibid.* 297.
Habitaculum. *Ibidem* (Münster).
3. **Lumbricaria gordialis** MÜNSTER. — *Dies.* Syst. Helm. I. 278
adde.
Pictet *ibid.* 297.
Habitaculum. *Ibidem* (Germar, Münster).
4. **Lumbricaria Intestinum** MÜNSTER. — *Dies.* Syst. Helm. I. 278
adde.
Pictet *ibid.* 297.
Habitaculum. *Ibidem* (Münster).
5. **Lumbricaria Colou** MÜNSTER. — *Dies.* Syst. Helm. I. 279
adde.
Pictet *ibid.* 297.
Habitaculum. *Ibidem* (Münster).

6. *Lumbricaria antiqua* PORTLOCK. — *Dies. Syst. Helm. I. 279.*
 Habitaeculum. Formatio Silurica, Desertéreat in comitatu Tyrone Hiberniae (Portlock).
7. *Lumbricaria? gregaria* PORTLOCK. — *Dies. Syst. Helm. I. 279.*
 Habitaeculum. Ibidem (Portlock).
8. *Lumbricaria? recta* MÜNSTER. — *Dies. Syst. Helm. I. 279*
 adde.
 Pietet ibid. 297.
 Habitaeculum. Formatio calcarea lithographica prope Solenhofen (Münster).

Turbellaria incertae sedis:

ACICULA RENIER.

Gordii spec. Renier.

Corpus aciculaeforme depressiusculum proterum. *Caput* a corpore subdiscretum. *Os* ad basin capitis. *Ocelli* duo. Maricolae.

Tractus eibarius corpore duplo longior tortuosus, tandem extremitatem caudalem petens. Ganglion cerebrale nigrum, filo nerveo corpus pereurrente.

1. *Acicula macula* RENIER.

Corpus cinereo-flavidum, transparent. *Caput* corpore angustius, subovale, macula nigra (ganglio cerebraali transparente) insignitum. *Os* transversale. *Ocelli* nigri globosi inter se remoti, cervicales. Longit. 10—12''.

Gordius macula Renier: Prosp. della Classe de' Vermi 1804. XX.

Acicula macula Renier: Tav. di Classif. 1807. VI. — Meneghini in *Renier*:

Osserv. post. 57 et var. locis.

Acicula bioculata Renier: Comp. elem. di Zoologia mss. §. 90—93.

Habitaeculum. In lagunis Venetis cum *Nereidibus*, gregarie (Renier).

CHLORAIMA KÖLLIKER nec DUJARDIN.

Corpus elongatum. *Caput* a corpore subdiscretum. *Proboscis* nulla, ejus loco vesiculae pyriformes duae in apice fere capitis. *Ocelli* numerosi. Maricolae.

Oesophagus postice globose tumens.

1. *Chloraima siculum* KÖLLIKER.

Corpus album. *Ocelli* in series duas longitudinales dispositi.

Longit. 3—5'''.

Chloraima siculum Kölliker: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellsch. in Chur 1844. Chur 1845. 89. — Siebold: in Troschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaeculum. Inter plantas marinas prope Messinam (Kölliker).

Derostoma angusticeps DUGÈS:

in Annal. des sc. nat. XXI. (1836) 77. — Ehrenb.: Acaleph. des rothen Meeres 66.

Derostoma mutabile DUGÈS: l. c.

Derostoma? mutabile Ehrenberg l. c.

Cum praecedente fortasse generi *Typhloplanac* adnumeranda.

Derostoma laticeps DUGÈS:

l. c. et in nouv. Annal. des sc. nat. VIII. 30 (Nais). — Ehrenb. l. c. *Chaetogaster laticeps* Dies, Syst. Helm. III. inse.

Derostoma megalops DUGÈS: l. c.

Phaenocora megalops Ehrenb. l. c. 78 (solummodo nomen).

Planaria limacina FABRICIUS:

Dies.: Syst. Helm. I. 283 teste et Oersted: De region. marin. 70, nunc *Limapoutia nigra* Johnston. Lond. Magaz. V. 9, 79 et Molluscis adnumeranda.

Planaria operculata Müller, *P. vittata* Schrank, *P. grosula* Schrank, *P. acuminata* Schrank, *P. Edinensis* Dalyell, *P. nigricans* Fabr., *P. emarginata* Fabr. — Syst. Helm. I. 281—283 — *P. pusio* Eichwald ibid. 648.

Genus fortasse novum, libro mihi non praestante, incognitum:

1. *Poseidon Colei* GIRARD:

in Proceed. Bost. Soc. IV. (1852) 185.

Species serius exposita:

2. *Poseidon affinis* GIRARD.

Corpus gracile subfiliiforme supra laete rubrum, subtus album. *Os* ventrale retro ocellorum acervos. *Ocellorum* acervi 2 elongati pone extremitatem anticam. Longit. 2''.

Poseidon affinis Girard. — Stimpson: in Smithson. Contrib. VI. 28.

Habitaculum. In zona *Laminariarum*, Grand Manan (Stimpson).

Genus hoc a cl. *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 38 generi *Nemerti* consociatum.

Genus fortasse fictitium:

SCOTIA R. LEUCKART.

Corpus filiforme margine convexo canaliculo lato et profundo, limbis parallelis elevatis rugoso-crispatis instructum. Maricolae.

1. Scotia rugosa R. LEUCKART.

Corpus utrinque attenuatum spiraliter convolutum, flavo-albidum. Longit. 1".

Scotia rugosa R. *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1849. I. 154. Tab. III. 1. — Idem ibid. 1854. II. 354.

Habitaculum. Ad littus austro-occidentale Islandiae (Bergmann).

Fortasse nil aliud quam tentacula *Terebellae* R. *Leuckart*.

Index generum et specierum.

- Acelis* Diesing: *crenulata* 206.
Acicula Renier: *bioculata* 308. *macula* 308.
Aemostomum Schmarda: *crenulatum* 206, *denticulatum* 207.
Acrostomum Grube: *canescens* 262, *Stannii* 261.
Alardus Busch: *caudatus* 259.
Allostoma Beneden: *pallida* 228.
Amphiporus Oersted: *groenlandicus* 249, *Neesii* 249, *sanguineus* 249.
Anarthra Leuckart: *gracilis* 234.
Anoplodium Schneider: *parasita* 210.
Anortha Leidy: *gracilis* 234.
Anotocelis Diesing: *caudata* 236, *Coluber* 237, *flavicans* 237, *linearis* 237, *philadelphica* 236, *unicolor* 235, *variabilis* 236.
Aphanostomum Oersted: *diversicolor* 242, *griseum* 242, *latum* 242, *virescens* 242.
Astemmu Oersted: *Dröbachense* 248, *ruffrons* 249.
Baseodiscus Diesing: *delineatus* 252.
Borlasia Oken et Oersted: *bilineata* 248, *cardiocephala* 250, *Cephalothrix* 250, *coerulescens* 250, *dorycephala* 251, *Dröbachensis* 248, *filiformis* 250, *flaccida* 250, *grönlandica* 249, *Hemprichii* 249, *Kurtzii* 251, *linearis* 250, *longa* 249, *Neesii* 249, *nigrofusca* 248, *olivacea* 301, *quinquelineata* 251, *rubra* 259 (nota) *ruffrons* 249, *sanguinea* 249, *tricuspidata* 249, *trilineata* 250, *unicolor* 250, *unilineata* 250, *viridis* 248.
Catenula Dugès: *bina* 238, *Lemnae* 238, *quaterna* 238.
Catesthia Leidy: *stellato-maculata* 223.
Celidotis Diesing: *Anguilla* 233, *bipunctata* 233, *venenosa* 233.
Cephalonema Stimpson: *brunniceps* 288.

- Cephalothrix Oersted: *bioculata* 254, *Filum* 254, *involuta* 254, *Kroyeri* 254, *Oerstedii* 254.
- Cerebratulus Renier: *acutus* 273, *alborittatus* 279, *bellus* 277, *bilineatus* 273, *bilineatus* 273, *crassus* 304, *fasciatus* 284, *geniculatus* 301, *impressus* 277, *liguricus* 303, *macrostomus* 274, *marginatus* 272, *marginatus* 274, *niger* 286, *nigrofuscus* 286, *Oerstedii* 282, *oleaginus* 280, *paludicolus* 283, *ruber* 274, *sinensis* 284, *spectabilis* 299, *urticans* 274.
- Chlamydocephalus Diesing: *Gaimardi* 267.
- Chloraima K lliker: *siculum* 309.
- Chonostomum Schmarda: *crenulatum* 222.
- Cnidon J. Müller: *urticans* 274.
- Colpocephalus Diesing: *quadripunctatus* 267.
- Conroluta Oersted: *albicineta* 212, *anotica* 211, *Diesingii* 212, *Johnstoni* 212, *paradoxa* 212, *Schultzii* 212.
- Cosmocephala Stimpson: *Beringiana* 266, *Japonica* 266.
- Cylindrostomum Oersted: *caudatum* 227, *dubium* 228.
- Derostomum Dug s: *angusticeps* 309, *Catenula* 238, *coecum* 210, *elongatum* 210, *flavicans* 237, *fusiforme* 220, *galizianum* 217, *laticeps* 309, *leucocelis* 218, *leucops* 235, *lineare* 237, *megalops* 309, *mutabile* 309, *notops* 217, *rostratum* 220, *Schmidtianum* 216 sp. 8 et 9, *truncatum* 218, *unipunctatum* 216.
- Dicelis Stimpson: *rubra* 262.
- Dichilus Stimpson: *obscurus* 306.
- Dinophilus O. Schmidt: *borealis* 240, *gyrociliatus* 240, *vorticoides* 240.
- Diotis Schmarda: *grisea* 214.
- Diplomma Stimpson: *rubra* 262, *serpentina* 262.
- Diplopleura Stimpson: *Japonica* 287.
- Disorus Hemprich et Ehrenberg: *viridis* 234.
- Distigma Hemprich et Ehrenberg: *Helluo* 224, *Planaria* 224, *Proteus* 224, *tenux* 224, *viride* 224.
- Ditactorrhochma Diesing: *typicum* 295.
- Emea Leidy: *Dugesii* 270, *lumbricoides* 270, *rubra* 270.
- Emplectonema Stimpson: *Cauillea* 306, *viride* 306.
- Eustomum Leidy: *caudatum* 236, *Philadelphicum* 236, *variabile* 236.

- Goniocarena* Schmarða: *capitata* 225.
- Gordius* Linné: *fasciatus spinifer* 258, *fragilis spinifer* 260, *macula* 308, *purpureus spinifer* 260, *viridis spinifer* 260.
- Gyrator Ehrenberg: *Botterii* 246, *croceus* 247, *erythrophthalmus* 246, *furiosus* 246, *hermaphroditus* 217, *hermaphroditus* 246, *immundus* 246, *leucophræus* 247, *littoralis* 247, *Steenstrupii* 246, *suboviformis* 247, *viridis* 207, *vittatus* 241.
- Hecate* Girard: *elegans* 294.
- Hemicylia Hemprich et Ehrenberg: *albicans* 264.
- Hypostomum* O. Schmidt: *viride* 217.
- Leodes* Girard: *striolenta* 283.
- Lineus* Sowerby: *Beattiaci* 285, *longissimus* 285, *piperatus* 278.
- Lobilabrum Blainville: *ostrearium* 268.
- Loxorrhoema Schmarða: *coronatum* 295, *obscurum* 295, *rubrum* 259 (nota).
- Lumbricaria Münster: *antiqua* 307, *Colon* 307, *conjugata* 307, *Filaria* 307, *gordialis* 307, *gregaria* 307, *Intestinum* 307, *recta* 307.
- Macrostomum* Oersted: *auritum* 214, *ceylanicum* 210, *Hystrix* 215. sp. 2 et 3, *setosum* 225, *siphonophorum* 218.
- Meckelia Leuckart: *albovittata* 279, *albula* 276, *angulata* 286, *annulata* 281, *annulata* 301, *atra* 286, *atrocoerulea* 281, *aurantiaca* 279, *australis* 282, *Beattiaci* 285, *bella* 277, *bilineata* 273, *bilineata* 273, *borealis* 284, *Borlasii* 285, *carmelina* 278, *carnea* 282, *Cerebratulus* 286, *ceylanica* 281, *cingulata* 284, *coeca* 286, *depressa* 286, *Ehrenbergii* 285, *fasciata* 284, *fragilis* 286, *fusca* 285, *gracilis* 278, *impressa* 277, *ingens* 276, *Knerii* 281, *lactea* 275, *Leuckarti* 277, *Lizziae* 277, *maerorrhoema* 280, *macrostoma* 274, *nigra* 286, *nigrofusca* 285, *Oerstedii* 282, *oleagina* 280, *olivacea* 280, *pallida* 286, *paludicola* 283, *piperata* 278, *Pocohontas* 278, *rosea* 282, *rubella* 282, *Serpentaria* 281, *sinensis* 284, *Siphunculus* 280, *somatotomus* 273, *Somatotomus* 276, *striata* 278, *striolenta* 283, *subacuta* 283, *trigonocephala* 279, *urticans* 274, *viridis* 279, *vittata* 279.
- Megastomum Schmarða: *ferrugineum* 206.
- Mesopharynx* Schmarða: *diglena* 222, *otophorus* 213.

Mesostomum Dugès: *bistrigatum* 224, *chlorostictum* 229; *Craci* 221, *cyathus* 221, *Ehrenbergii* 220, *fallax* 221, *fusiforme* 220, *Hirudo* 211, *hystrix* 222, *lapponicum* 211, *lenticulatum* 221, *Lingua* 220, *marmoratum* 223, *obtusum* 226, *ovoidem* 222, *personatum* 221, *productum* 221, *pusillum* 221, *radiatum* 220, *rostratum* 220, *stagni* 224, *strigatum* 224. *Solea* 223, *tetragonum* 221, *trunculum* 223, *viridatum* 210 et 224, *Wandae* 222.

Microstomum Oersted: *achroophthalmum* 236 et 238, *caudatum* 236, *leucops* 238, *lineare* 237, *lineare* 241, *littorale* 242, *Philadelphicum* 236, *unicolor* 236, *variabile* 236.

Micrura Hemprich et Ehrenberg: *fasciolata* 258, *filaris* 259, *purpurea* 260, *viridis* 260.

Monocelis Hemprich et Ehrenberg: *agilis* 231 et 232, *Anguilla* 233, *assimilis* 232, *bipunctata* 233, *excavata* 214, *fusca* 231, *glauca* 214, *hyalina* 213, *lineata* 230, *rutilans* 213, *spatulicauda* 232, *subulata* 214, *unipunctata* 213.

Monops Diesing: *agilis* 230 et 232, *assimilis* 232, *elegans* 231, *Flustrae* 233, *fuscus* 231, *lineatus* 230, *nigroflavus* 232, *obesus* 231, *spatulicaudus* 232, *umbrinus* 231.

Monotus Diesing: *albicinctus* 212, *Diesingii* 212, *excavatus* 214, *glaucus* 214, *hyalinus* 213, *Johnstoni* 212, *lacteus* 213, *mesopharynx* 213, *paradoxus* 212, *rutilans* 213, *Schultzii* 212, *subulatus* 214, *unipunctatus* 213.

Nareda Girard: *serpentina* 262, *superba* 263.

Nemertes Cuvier: *annellata* 277, *annulata* 281, *Antonina* 303, *assimilis* 301, *badia* 299, *Benedeneana* 299, *bioculata* 299, *Camillae* 306, *Camillea* 306, *carcinophila* 298, *collaris* 303, *communis* 302, *complanata* 305, *coronata* 295, *crassa* 304, *drepanensis* 302, *Ehrenbergii* 294, *flaccida* 298, *flaccida* 302, *fumosa* 289, *fusca* 285, *geniculata* 301, *Gesserensis* 299, *glauca* 257, *haematodes* 290, *humilis* 290, *Krohnii* 294, *lactea* 303, *lateritia* 301, *ligurica* 305, *maculata* 304, *Mandilla* 303, *melanocephala* 291, *microcephala* 298, *microphthalma* 303, *multioculata* 303, *obscura* 300, *octoculata* 305, *olivacea* 300, *olivacea* 300, *opaca* 299, *pachyrhyncha* 302,

polyhopla 297, *polyophthalma* 303, *purpurea* 299, *pusilla* 298, *pusilla* 260, *Quatrefagei* 304, *rosea* 294, *rufa* 298, *sanguinea* 305, *Somatotomus* 276, *spectabilis* 299, *striata* 303, *supera* 305, *vermiculus* 290, *viridis* 305.

Nemertites Murchison: *Olivantii* 307.

Notospermus Henschke: *drepanensis* 302, *Gesserensis* 299, *viridis* 305.

Oerstedtia Quatrefages: *armata* 263, *Baculus* 263, *maculata* 263, *pulchella* 263, *tubicola* 263.

Ommatoplea Hempr. et Ehrenb.: *alba* 257, *albicans* 255, *armata* 257, *balmea* 255, *bembix* 256, *berca* 257, *glauca* 257, sp. 18 et 20, *gracilis* 255, *Grubei* 256, *heterophthalma* 255, *mutabilis* 257, *ophiocephala* 256, *pellucida* 257, *peronea* 255, *Polii* 255, *pulchra* 257, *punctata* 255, *rosea* 256, *rubra* 257, *Stimpsoni* 256, *taeniata* 256, *violacea* 257.

Ophiocephalus Delle Chiaje: *auripunctatus* 287, *bilineatus* 273, *heterorrhochmus* 288, *murenoides* 287.

Opisthomum O. Schmidt: *pallidum* 209, sp. 1 et 2.

Orthostomum Hempr. et Ehrenb.: *pellucidum* 234, *siphonophorum* 218.

Otocelis Diesing: *rubropunctata* 208.

Phaenocora Ehrenb.: *megalops* 309, *notaps* 217.

Pilidium Müller: *auriculatum* 259, *gyrans* 259.

Plagiostomum O. Schmidt: *boreale* 241.

Planaria Müller: *acuminata* 309, *bioculata* 301, *cuneus* 256, *Edinensis* 309, *emarginata* 309, *filaris* 260, *flustrae* 233, *fodinae* 216, *graminea* 224, *grossula* 309, *limacina* 309, *mutabilis* 228, *nigricans* 309, *operculata* 309, *pusio* 309, *stagni* 224, *tetragona* 220, *variegata* 229, *vittata* 399.

Polia Delle Chiaje: *canescens* 262, *capitata* 292, *coronata* 295, *Dagesii* 270, *farinosa* 293, *fumosa* 290, *geniculata* 301, *gracilis* 300, *grisea* 265, *humilis* 290, *involuta* 254, *obscura* 291, 295 et 300, *oculata* 255, *rhomboidalis* 265, *sanguivirbra* 290, *vermiculus* 290.

Polina Stimpson: *cervicalis* 265, *grisea* 265, *rhomboidalis* 265.

Polyhopla Diesing: *Nemertes* 297.

- Polystemma Hempr. et Ehrenb.: *adriaticum* 261, *pellucidum* 257, *pusillum* 261, *roseum* 256, *sinuosum* 261.
- Poseidon Girard: *affinis* 310, *Colei* 310.
- Proporus O. Schmidt: *Cyclops* 206, *rubropunctatus* 208, *viridis* 207.
- Prorhynchus Schultze: *fluviatilis* 269, *stagnalis* 269.
- Prostomum Dugès: *armatum* 257, *Botteri* 246, *clepsinoideum* 247, *croceum* 246, *furiosum* 246, *immundum* 246, *lineare* 246, *melanocephalum* 291, *Steenstrupii* 246, *vittatum* 241.
- Pseudostomum* O. Schmidt: *Feroense* 227, *quadrioculatum* 227.
- Quatrefagea Diesing: *insignis* 296.
- Ramphogordius Rathke: *lacteus* 268.
- Reniera* Girard: *rubra* 274.
- Rhynchoprobolus Schwarda: *erythrophthalmus* 246, *papillosus* 245, *tetrophthalmus* 247.
- Rhynchoscoclex Leidy: *papillosus* 245, *simplex* 245.
- Schizoprora* O. Schmidt: *venenosa* 233.
- Schizostomum* O. Schmidt: *productum* 221.
- Scotia* Leuckart: *rugosa* 310.
- Serpentaria* Goodsir: *rubella* 282.
- Sidonia Schultze: *elegans* 208.
- Sifonenteron* Renier: *bilineatum* 273, *elegans* 272.
- Spiroclytus O. Schmidt: *capitatus* 225, *Euryalus* 229, *Nisus* 225, *setosus* 225.
- Stenostomum O. Schmidt: *achroophthalmum* 236 et 238, *Coluber* 237, *leucops* 238, *torneense* 239, *unicolor* 236.
- Stimpsonia Girard: *aurantiaca* 268.
- Strongylostomum* Oersted: *audicula* 218, *assimile* 220, *coerulescens* 235, *metoploglenum* 219, *radiatum* 220.
- Stylacium Corda: *isabellinum* 239.
- Taeniosoma Stimpson: *aequale* 252, *quinquelineatum* 251, *septemlineatum* 251.
- Tatsnoskia Stimpson: *depressa* 264.
- Telostomum* Oersted: *ferrugineum* 206, *Mytili* 228.
- Tetracelis* Hemprich et Ehrenberg: *fontana* 229, *marmorata* 229, *Mytili* 228.

Tetrastemma Hemprich et Ehrenberg: *assimile* 289, *candidum* 293, *capitatum* 292, *dubium* 293, *Ehrenbergii* 294, *elegans* 294, *farinosum* 293, *flavidum* 289, *fumosum* 289, *fuscum* 289, *groenlandicum* 293, *humile* 290, *incisum* 292, *Krohnii* 294, *longeacitatum* 293, *lumbricoides* 270, *melanocephalum* 291, *obscurum* 291, *roseum* 294, *rufescens* 289, *sanguirubrum* 290, *serpentinum* 294, *Siphunculus* 293, *stigmatum* 292, *subpellucidum* 289, *varicolor* 289, *vermiculus* 290.

Tricelis Quatrefages: *fasciata* 225, *obtusa* 226, *quadripunctata* 226.

Trigonostomum O. Schmidt: *setigerum* 229.

Tubulanus Renier: *defractus* 272, *elegans* 271, *polymorphus* 271, *pusillus* 272.

Turbella Hemprich et Ehrenberg: *andicola* 218, *appendiculata* 215, *assimilis* 223, *bacillifera* 222, *baltica* 217, *bistrigata* 224, *caudata* 219 et 223, *Conus* 219, *Craci* 221, *crenulata* 222, *cyathus* 221, *diglena* 222, *Ehrenbergii* 220, *fallax* 221, *fusiformis* 220, *galiziana* 217, *gibba* 216, *Helluo* 224, *Hystrix* 215, *lenticulata* 221, *leucoceelis* 218, *lingua* 220, *lunulata* 216, *metopoglana* 219, *nigrovenosa* 223, *notops* 217, *ovoida* 222, *personata* 221, *pisciculus* 216, *Planaria* 224, *platyura* 215, *producta* 221, *Protens* 224, *pusilla* 221, *radiata* 220, *reticulata* 218, *rostrata* 220, *Schmidtiana* 216, *scoparia* 217, *selenops* 216, *siphonophora* 218, *Solea* 223, *sphaeropharynx* 219, *Squalus* 216, *stagni* 224, *stellato-maculata* 223, *strigata* 224, *tenax* 224, *tetragona* 221, *trigonoglana* 219, *truncula* 223, *unipunctata* 216, *viridis* 216 et 224, *Wandae* 222.

Typhlomicrostomum Diesing: *coerulescens* 235.

Typhloplana Hemprich et Ehrenberg: *anotica* 211, *ceylonica* 210, *coeca* 210, *elongata* 210, *gracilis* 211, *Hirudo* 211, *lapponica* 211, *pallida* 209, *parasita* 210, *pellucida* 209, *Schultzeana* 209, *variabilis* 210, *viridata* 210.

Valencinia Quatrefages: *annulata* 253, *annulata* 253, *dubia* 296, *elegans* 252, *elegans* 253, *longicastris* 253, *ornata* 252, *splendida* 252, *striata* 253.

Vortex Hemprich et Ehrenberg: *balticus* 217, *Benedeni* 227, *capitatus* 225, *caudatus* 219 et 224, *caudatus* 227, *chlorostictus* 229, *coecus* 209, *conus* 220, *coronarius* 227, *cruciatu* 229, *dubius* 228, *emarginatus* 229, *ferrugineus* 227, *fontanus* 229, *Girardi* 227, *marginatus* 229, *marmoratus* 229, *mutabilis* 228, *Mytili* 228, *pallidus* 228, *pellucidus* 209, *penicillatus* 227, *pictus* 226, *quadrioculatus* 227, *reticulatus* 218, *scoparius* 217, *sphaeropharynx* 219, *trigonoglena* 219, *truncatus* 226, *variegatus* 229, *viridis* 216 et 224, *vittatus* 241, *Warrenii* 229.

Vorticeros O. Schmidt: *pulehellum* 230.

Herrn D^r und Professor
Japetus Steenstrup

hochachtungsvoll
der Verfasser

Nachträge zur Revision der Turbellarien.

Von Dr. K. M. Diesing,

wirklichem Mitgliede der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften.

(Vorgelegt in der Sitzung vom 17. Juli 1862.)

Die Nachträge zur Revision der Strudelwürmer, welche ich hiermit der kaiserlichen Akademie überreiche, sind zwar nicht umfangreich, aber durch das Hinzukommen von Verbindungsgliedern zwischen einzelnen Gruppen inhaltsschwer ¹⁾. Unter sechzehn als neue Arten beschriebenen Formen haben sich vier, sämmtlich aus der Tribus der Rhynehocoelen, als Typen neuer Gattungen herausgestellt. Zwei davon sind ausgezeichnet durch das vorher in dieser Tribus unbekannte Vorhandensein von Gehörorganen, die dritte durch die Eigenthümlichkeit von acht schiefen Längsfalten auf jeder der beiden Kopfseiten; durch die Kenntniss der vierten von Keferstein aufgestellten Gattung *Prosorhochmus* hat sich gezeigt, dass in der Abtheilung der Rhynehocoela porocephala nicht nur in den Familien der Typhonemertineen und Eunemertineen, sondern auch in der der Loxorrhochmideen sowohl ein endständiger als ein unterständiger Rüssel vorkommt.

Durch die fast gleichzeitige Beendigung der Arbeiten von Claparède und Keferstein mit meiner Revision der Turbellarien ist eine Ungleichförmigkeit in der Nomenclatur entstanden; ich habe daher in den nachfolgenden Blättern gesucht, diese neuen Bereicherungen mit meiner jüngsten systematischen Anordnung in Einklang zu bringen.

¹⁾ Diese Nachträge sind nachstehenden Abhandlungen entnommen:

Ed. Graeffe: Beobachtungen über Radiaten und Würmer in Nizza: Neue Denkschriften der allgemeinen schweizerischen Gesellschaft für die gesammten Naturwissenschaften. Band XVII. Zürich, 1860. 4.

Claparède: Études anatomiques sur les Annélides, Turbellariés, Opalines et Grégarines observés dans les Hébrides in: Mémoires de la Société de Physique et d'Histoire naturelle de Genève. Tome XVI. Première Partie. 1861. 4.

Keferstein: Untersuchungen über niedere Seethiere. Leipzig, 1862. 8. Abdruck aus der Zeitschrift für wissenschaftliche Zoologie. Band XII, Heft 1. 1862.

Prof. Keferstein gibt am Schlusse seiner Arbeit über die Nemertinen noch einen Anhang über *Balanoglossus clarigerus* Delle Chiaje, den er Gelegenheit hatte mit seinem Freunde Dr. E. Ehlers in Neapel zu beobachten, und welcher, wie er ganz richtig bemerkt, seit Chiaje mit Ausnahme einer beiläufigen Stelle bei Quatrefages (Anal. des sc. nat. 3. ser. VI. 1846, 184) nicht mehr in der Literatur erwähnt worden ist. Weder Delle Chiaje, noch Quatrefages und Keferstein haben ein bestimmtes Urtheil über die systematische Stellung dieses räthselhaften Wurmes ausgesprochen. Ich halte es jedenfalls für sicher, dass er nicht zu den Strudelwürmern zu ziehen sei; dagegen ist es mir aber mehr als wahrscheinlich, dass er zu der Tribus der Sipunculideen gehört und zwar in die Familie der Schizorhynchelideen, in nächste Nähe der Gattung *Bonellia*, von der er sich übrigens durch äussere und innere Organisationsverhältnisse wesentlich unterscheidet, gestellt werden müsste.

Nachdem der Schluss von Prof. Leuckart's Jahresbericht für das Jahr 1858, worin die von Dalyell (Powers of the Creator Vol. II.) beschriebenen und abgebildeten Rhynchocoelen aufgeführt und zum Theil gedeutet werden, mir früher nicht zur Hand war, so kann ich die betreffenden Citate erst in diesen Blättern beifügen.

SUBORDO I. TURBELLARIA DENDROCOELA EHRENBERG ¹⁾.

SECTIO II. DIGONOPORA STIMPSON.

Familia XII. Leptoplanidea.

4*. *Centrostromum Mertensii* CLAPARÈDE.

Corpus ovale, marginibus integris, lacteo-album, passim flavidum. *Ocellorum* acervi duo subelliptici in fine primae corporis quintae partis. *Os* in medio corporis, oesophago multilobato. *Apertura* genitalis mascula in initio ultimi corporis trientis, feminea ultimi corporis quadrantis. Longit. ultr. 8''.

Centrostromum Mertensii Claparède l. c. 147—148 (cum anatom.). Tab. VII. 11—12.

¹⁾ De larva Dendrocoeli generis incerti, ad oras Scoliae lecta confer Claparède l. c. 132. Tab. V. I.

Habitaculum. Ad *Laminarias* ad oras occidentales Scotiae, autumno (Claparède).

Diese von Herrn Claparède als neu aufgestellte Art bietet das besondere Interesse, dass sie unter den acht bekannten dieser Gattung die erste ist, welche in europäischen Meeren gefunden wurde.

Familia XIV. Euryleptidea.

7*. Proceros auritus.

Corpus foliaceum, ovatum, albidum, tractu intestinali ejusque ramificationibus rufo-brunneis, transparentibus. *Pseudotentacula* auriculaeformia. *Ocellorum* acervi duo, singulus ad basin pseudotentaculi; ocelli in pseudotentaculis basiales. *Os* subterminale parvum. *Apertura* genitalis mascula ante medium, feminea in medio fere corporis. Longit. $\frac{1}{2}$ " , latit. max. 4'''.

Corpusecula bacillaria parenchymati corporis abunde immersa, nunc singula, nunc plura cellulis nucleolatis inclusa. *Penis* cordiformis elongatus, apice spinulosus.

Eurylepta aurita Claparède l. c. 144—146 (cum anatom. et de natura hepatica ramulorum intestinalium). Tab. VII. 5—10.

Habitaculum. Ad *Laminarias* ad oras Scotiae occidentales, autumno (Claparède).

Da nach der neueren Begrenzung zur Gattung *Eurylepta* nur jene Arten, deren Geschlechtsöffnungen vor der Mundöffnung liegen, gezählt werden, jene aber, bei welchen diese Öffnungen hinter dem Munde sich befinden, zur Gattung *Proceros* gehören, so kann die vorliegende Species nicht bei *Eurylepta* bleiben, sondern muss zu *Proceros* gezogen werden.

SUBORDO II. TURBELLARIA RHABDOCOELA EHRENBERG 1).

TRIBUS I. ARHYNCHOCOELA SCHULTZE.

Familia VI. Otophora.

Monotus paradoxus *DIESING*: Rev. d. Turbell. II. 212 adde:

Convoluta paradoxa Claparède l. c. 125—130 (de hermaphroditismo successivo, de organis genitalibus, de organis urticationis etc.). Tab. V. 1—10.

1) De larva Rhabdocoeli generis incerti, ad oras Scotiae lecta confer Claparède l. c. 151. Tab. V. 2.

Habitaculo adde: Ad oras occidentales Scotiae, autumnno (Claparède).

Herr Claparède hält die von Herrn Prof. Schmidt unter dem Namen *Convoluta Diesingii* aufgestellte Art für nicht verschieden von der so eben angeführten.

Monotus unipunctatus *DIESING*: Rev. d. Turbell. II. 213 adde: *Monocelis unipunctata Oersted? Claparède* l. c. 137. VII. 4 (penis).

Habitaculo adde: Ad insulam Sky, Hebridarum, autumnno (Claparède).

Familia VII. Vorticinea.

Turbella nigrovenosa *DIESING*: Rev. d. Turbell. II. 223 adde:

Mesostomum marmoratum Schultze. — *Claparède* l. c. 131—132 (et de org. genital.). Tab. XII. 1. 2.

Habitaculo adde: Ad insulam Sky, Hebridarum, autumnno (Claparède).

Vortex quadrioculatus *FREY* et *LEUCKART.* — *Dies.* Rev. d. Turbell. II. 227 adde:

Claparède l. c. 134 (cum notit. variis). Tab. VI. 3.

Habitaculo adde: Glesnäsholm ad littora Norvegiae, et autumnno ad insulam Sky, Hebridarum (Claparède).

12*. Vortex Fingalianus.

Corpus fusiforme, albidum. *Os* retrorsum situm, oesophago protractili, cylindrico, retrorsum directo. *Ocelli* posteriores magis inter se remoti quam anteriores. *Apertura* genitalis in ultima corporis quinta parte. Longit. ultra $\frac{1}{4}'''$.

Enterostomum Fingalianum Claparède l. c. 135 (cum anatom.). Tab. VI. 11—13.

Habitaculum. Ad insulam Sky, Hebridarum, autumnno (Claparède).

Durch die Vereinigung der Gattungen *Allostoma* Beneden und *Telostoma* Oersted mit der Gattung *Vortex*, von welcher sie vorzugsweise nur durch den nach hinten liegenden Mund sich unterschieden, erscheint auch die Selbstständigkeit des von Herrn Claparède aufgestellten Geschlechts *Enterostomum* als nicht haltbar.

Familia IX. Celidotidea.**Monops lineatus** *DIESING*: Rev. d. Turbell. II. 230 adde:Monocelis lineata *Oersted*. — *Claparède* I. c. 137.Habita culo adde: Ad oras meridionales et occidentales Norvegiae et autumnno ad insulas Hebridas, communis (*Claparède*).**Monops agilis** *DIESING*: Rev. d. Turbell. II. 230 adde:Monocelis agilis *Schultze*. — *Claparède* I. c. 137.Habita culo adde: Ad oras meridionales et occidentales Norvegiae et autumnno ad insulas Hebridas, communis (*Claparède*).TRIBUS II. RHYNCHOCOELA *SCHULTZE*.

Subtribus I. Rhyuchocoela aporocephala.

Familia XVII. Gytraticinea.5*. **Gytrator caledonicus.***Corpus* subcylindricum. *Proboscis* conica. *Os* in secunda corporis quinta parte. *Ocelli* nigri, lente crystallina instructi. *Penis* retrorsum situs, compressus, contortus, dimidia parte anteriore spinulis capitellatis armatus Longit. ultra $\frac{1}{4}$ '''.Prostomum caledonicum *Claparède* I. c. 132—134. Tab. V. 5.Habita culum. Ad insulam Sky, Hebridarum, autumnno (*Claparède*).**Familia XVIII. Borlasiea.** α . *Proboscis* terminalis.**Borlasia Neesii** *DIESING*: Rev. d. Turbell. II. 249 adde:*Gordius* fuscus *Dalyell*: Powers of the Creator II. 83. 84. Tab. XII.*Amphiporus* Neesii *Oersted*. — *Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1859. II. 187.Habita culo adde: Ad littora Scotiae (*Dalyell*).**Borlasia linearis** *DIESING*: Rev. d. Turbell. II. 250 adde:*Cephalothrix* lineata *Oersted*. — *Claparède* I. c. 150 (de proboscidis pilis longis rigidis).Habita culo adde: Ad insulam Sky, Hebridarum, autumnno (*Claparède*).

Borlasia? longissima.

Corpus teretiusculum utrinque parum attenuatum, flavido-griseum. *Caput* corpore continuum, antice truncatum lobulo angusto brevi ciliato. *Proboscis* inermis, papillosa, papillis conicis. *Os* distantia, latitudinem capitis decies superante, ab apice capitis remotum. Longit. 8'' — 1' 6'''.

Corpuseula duo ovalia antrorsum attenuata, proboscidem limitantia, incertae functionis. — *Corpus* mucum tenacem copiose excernit.

Cephalotrix longissima *Keferstein* l. c. 57 et 65, anatom.: 67, 71 (de proboscidem inermi), 79. Tab. VI. 6—10.

Habitaeculum. Sub saxis corpus in formam conii, *Tubificis* instar, convolutum vel in formam reticuli complicatum, raro, St. Vaast la Hougue (*Keferstein*).

Nach schärferer Begrenzung der Gattung *Cephalotrix* wäre dieser Wurm, da ihm Augen fehlen, nicht zu dieser, sondern wahrscheinlich eher zur Gattung *Borlasia*, obwohl er sich auch von dieser durch ein gewimpertes Läppchen am Vorderende zu unterscheiden scheint, zu stellen.

β. *Proboscis* infera.

Valencinia ornata *Quatrefages*. — *Dies*. Rev. d. Turbell. II. 252 adde:

Gordius anguis *Dalyell* l. c. 85—87. Tab. XIII. 7—10.

Valencinia ornata *Quatrefages*. — *Leuckart* l. c. 187.

Habitaeculo adde: Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

Familia XIX. Ommatophora.

Ommatoplea peronea *DIESING*: Rev. d. Turbell. II. 255 adde:

Var.? *Gordius taenia* *Dalyell* l. c. 83.

Nemertes peronea *Quatrefages*. — *Leuckart* l. c. 187.

Habitaeculo adde: Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

Ommatoplea rosea *DIESING*: Rev. d. Turbell. II. 256 adde:

Vermiculus rubens *Dalyell* l. c. 90. Tab. X. 13—18.

Polystemma roseum *Oersted*. — *Leuckart* l. c. 188.

Habitaeculo adde: Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

19*. Ommatoplea ocellata.

Corpus teretiuseculum medio crassissimum utrinque parum attenuatum, stato expanso depressum, flavidum. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* inermis, papillis elevatis, rigidis, plerumque in apices duas vel tres uncinatas divisis. *Os* ab apice capitis distantia latitudinem capitis septies superante remotum. *Ocelli* plures versus apicem capitis. Longit. 10'', crassit. $\frac{1}{2}$ —1''; statu expanso longit. $4''2'''$, latit. $\frac{1}{4}''$.

Cephalotrix ocellata *Keferstein* l. e. 57 et 63, anatom.: 67, 71 (de proboscide inermi) 67, 79, 80, 88. Tab. VI. 11—16.

Habitaculum. Sub saxis, raro, St. Vaast la Hougue (*Keferstein*).

Wegen Vorhandensein von nicht zwei, sondern mehreren Augen zur Gattung *Ommatoplea* zu ziehen. Der Charakter derselben müsste durch die Kenntniss der vorliegenden Art dahin berichtigt werden, dass der Rüssel bewaffnet, selten unbewaffnet ist, und die Mundöffnung vorne oder hinter dem Kopfe liegt.

Familia XX. Micruraca.

Micrura fasciolata *HEMPRICH* et *EHRENBERG*. — *Dies.* Rev. d. Turbell. II. 259 adde:

Pilidium gyrans *Claparède* l. e. 151 (de evolutione).

Habitaculo adde: Ad oras Hebridarum, autumnno (*Claparède*).

Subtribus II. *Rhynchocoela porocephala*.

Familia XXIII. Prorhynchidea.

Prorhynchus? *serpentinus* *LEUCKART*.

Planaria serpentina *Dalyell* l. e. 122. Tab. XV. 20.

Prorhynchus? *serpentinus* *Leuckart* l. e. 188.

Habitaculum. In Scotia (*Dalyell*).

Familia XXV. Typhonemertinea. Characteri familiae adde:

Otolithi nulli vel plures otolithothecis pluribus inclusi.

Subfamilia I. Anotophora. Otolithi nulli. Proboscis infera aut terminalis.

α. Proboscis infera.

Cerebratulus marginatus RENIER? *Keferstein* l. c. 66, 67, 70, 71, 80, 86 (anatom.) Tab. VII. 3. 4. 5.

Da der Verfasser nirgends die Lage des Rüssels an dem von ihm untersuchten aus Neapel stammenden Thiere angibt, so muss es dahin gestellt bleiben, ob er den eigentlichen *Cerebratulus marginatus* Renier oder *Meckelia Somatotonus* Leuckart vor Augen gehabt habe.

β. Proboscis terminalis.

Meckelia olivacea RATHKE. — *Dies.* Rev. d. Turbell. II. 280 adde:

Gordius fragilis *Dalyell* l. c. 54—62. Tab. VI—VII.

Meckelia olivacea *Rathke.* — *Leuckart* l. c. 187.

Habitaculo adde: Ad oras Scotiae (*Dalyell*).

Meckelia Borlasii DIESING: Rev. d. Turbell. II. 285 adde:

Gordius maximus *Dalyell* l. c. 63—70.

Borlasia Augliae *Oken.* — *Leuckart* l. c. 187.

Habitaculo adde: Ad oras Scotiae (*Dalyell*).

Nach *Dalyell* (*Leuckart's* Auszug) umschlingt dieser Wurm gern fremde cylindrische Gegenstände. *Dalyell* beobachtete Individuen von 10' Länge und bewahrte ein Exemplar mit den daraus hervorgegangenen Theilstücken fast 5 Jahre lang auf. In einem Jahr und 10 Monaten wuchs dasselbe von einem kleinen 3" langen Würmchen zu einer Länge von 2½ Fuss heran. Gleichzeitig änderte sich die Färbung immer mehr und mehr in's Dunkle. Der Rüssel ist roth.

Subfamilia II. Otophora. Otolithi plures otolithothecis pluribus inclusi. Proboscis terminalis.

LX*. OTOTYPHLONEMERTES DIESING.

Oerstediae spec. *Keferstein.*

Corpus depressiusculum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* duo, circulares, marginales. *Proboscis* terminalis, intus papillosa, pugnione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os* ventrale,

antrorsum situm. *Ocelli* nulli. *Otolithi* plures otolithothecis quatuor inclusi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. Maricolae, hemisphaerae borealis.

Organon laterale (corpusculum solidum ad quod cephaloporus singulus ducit) parvum, parte attenuata cum cerebello junctum.

1. *Ototyphlonemertes Kefersteinii* DIESING.

Corpus antice et postice truncatum, pellucidum, albidum. Longit. $2\frac{1}{2}'''$, latit. ad $\frac{1}{6}'''$.

Oerstedtia pallida Keferstein l. c. 60, anatom.: 69, 79, 80, 84. Tab. V. 8. 9.

Habitaeculum. St. Vaast la Hougue specimen unicum juvenile, simul cum *Ditactorrhochmate mandilla* (Keferstein).

Dieser Strudelwurm ist durch das gleichzeitige Vorkommen von einem Rüssel und von mehreren Gehörsteinchen, welche in vier Kapseln eingeschlossen sind, und durch den Mangel von Augen so ausgezeichnet, dass er zur Feststellung dieser neuen Gattung berechtigt. Hinsichtlich des Artnamens habe ich mir erlaubt, zur Erinnerung an den in jüngster Zeit um die Kenntniss der Rhynehocoelen so sehr verdienten Entdecker dieser Species, letztere mit seinem Namen zu bezeichnen.

Familia XXVI. Loxorrhochmidea. Characteri familiae adde:

Otolithi nulli, rarius plures otolithothecis pluribus inclusi. Proboscis infera aut terminalis.

Subfamilia I. Anotophora. Otolithi nulli. Proboscis infera aut terminalis.

α. Proboscis infera.

LX**. PROSORHOCHMUS KEFERSTEIN.

Corpus depressiusculum, parum mutabile. *Caput* corpore continuum, plica transversali terminali subbilabiatum, labiis medio emarginatis, lobo dorsali transversali instructum. *Cephalopori* duo foveaeformes marginales. *Proboscis* infera, pugione et burseolis aciculiferis 2—3 instructa. *Os* ventrale, antrorsum situm. *Ocelli* quatuor in formam trapezi dispositi. *Sexus* discretus.

Anus terminalis posticus. Vivipara. — Maricolae, hemisphaerae borealis.

Organon laterale (corpusculum solidum ad quod singulus cephaloporus ducit) bilobum; lobo longiore cerebellum attingente.

1. **Prosorhochmus Claparèdii KEFERSTEIN.**

Corpus retrorsum attenuatum, postice truncatum, aurantiacum subtus brunnescens. *Caput* truncatum. *Cephalopori* ocellis anterioribus juxtapositi. *Proboscis* intus papillosa, burseolis aciculiferis in adultis tribus in juvenulis duabus instructa. *Ocelli* posteriores minores. Longit. ad 10''; longit. prolium ocellis 2, 4 imo 6 instructorum in cavo corporis materni $\frac{1}{6}$ ''—4''.

Prosorhochmus Claparèdii Keferstein I. c. 55 et 61—63, anatom.: 70, 74 (de proboscide armata) 79, 84, 89—90 (de vivipartu et de evolutione). Tab. VI. 1—5.

Habitaeculum. St. Vaast la Hongue, sub saxis marinis specimina duo aestate (Keferstein).

Diese von Herrn Prof. Keferstein aufgestellte neue Gattung, welche der Gattung *Tetrastemma* in vieler Hinsicht nahe steht, unterscheidet sich von dieser wesentlich durch den unterständigen Rüssel, welcher in dieser Familie hier zum ersten Male auftritt; hierzu kommt noch das Vorhandensein eines Kopfkläppchens. Wenn auch die Kopfspalten bei *Prosorhochmus* nicht entschieden als schiefe oder Querspalten erscheinen, so glaubte ich doch dieses Thier zu den Loxorrhochmideen zählen zu sollen, und zwar um so mehr, als die Gattung *Tetrastemma* ausser Arten mit schiefen oder queren Kopfspalten auch solche enthält, bei welchen sie beinahe kreisrund sind.

β. *Proboscis terminalis.*

Tetrastemma varicolor OERSTED. — *Dies.* Rev. d. Turbell. II. 289 adde:

Claparède I. c. 149, 150 (de armatura proboscidis). Tab. V. 6.

Habitaeculo adde: Ad insulam Sky, Hebridarum, autumnio (Claparède).

Tetrastemma variegatum LEUCKART.

Corpus obesum, rubro et albo variegatum, linea dorsali clara. Longit. 8''.

Vermieulus variegatus *Dalyell* l. c. 91. Tab. X. 25. 26.

Tetrastemma variegatum *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

Tetrastemma Coluber *LEUCKART*.

Macula magna obscura inter par primum et secundum ocellorum.

Vermieulus Coluber *Dalyell* l. c. 91. Tab. X. 22. 23.

Tetrastemma Coluber *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

Tetrastemma algae *LEUCKART*.

Planaria algae *Dalyell* l. c. 117. Tab. XVI. 24.

Tetrastemma algae *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

Tetrastemma? album *LEUCKART*.

Planaria alba *Dalyell* l. c. 116. Tab. XVI. 11.

Tetrastemma? album *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

2. Ditactorrhochma Mandilla.

Corpus depressum, postice truncatum, albidum vel rosaceum, haud raro in globulum contractile. *Caput* subdiscretum, ovale, antice truncatum. *Cephalopori* a margine ad quartam corporis latitudinis partem protracti, horizontales, parum arcuati, antice convexi. *Proboscis* intus papillosa, papillis conicis lateribus foliaceo-emarginatis vel lobatis, pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os* sub cerebello situm. *Ocelli* numerosi magnitudinis inaequalis in acervos quatuor plerumque consociati. Longit. 15''' — 2 $\frac{1}{2}$ '', latit. 2 — 4'''.

Organon laterale (corpuseulum solidum ad quod singulus cephaloporus ducit) ovale vel pyriforme filo longo flexuoso cum cerebello junctum.

Polia *Mandilla Quatrefages*: in *Annal. des sc. nat.* 3. ser. VI. 203, 204.

Tab. VIII. I. et 1^a, Tab. IX. (tabulas non vidi). — *Idem* *Rech. anat. et phys.* Tab. XV, 1 et 2 (non vidi).

Nemertes Mandilla Diesing: *Syst. Helm.* I. 274. — *Idem* *Rev. d. Turbell.* II. 303.

Borlasia Mandilla Kefersteiu l. c. 58, anatom.: 67, 69, 70, 71, 72 et 73 (de proboscide armata). 79, 80, 82, 88.

Habitaculum. Prope St. Vaast la Hougue copiose (Quatre-fages), ibidem sub saxis, aestate (Keferstein).

Eine Abbildung in Gaimard's Voyage en Scandinavie u. s. w. Taf. C, Fig. 1—22, welche einen Wurm darstellt, der sich durch zwei an der Unterseite des Kopfes quer neben einander gestellte halbmondförmige Kopfspalten auszeichnet, gab mir die Veranlassung zur Aufstellung der Gattung *Ditactorrhochma*. Da die von Keferstein als *Borlasia Mandilla* beschriebene und abgebildete Art dieselben Charaktere darbietet, so nehme ich keinen Anstand, sie als zweite Art der genannten Gattung beizuzählen.

LXIII*. PTYCHODES DIESING.

Borlasiae spec. *Keferstein*.

Corpus depressum, parum mutabile. *Caput* corpore continuum, utrinque fovea triangulari instructum. *Cephalopori* marginales duo transversales, singulus plicis immersis 8 oblique longitudinalibus supraimpositis. *Proboscis* terminalis, intus papillosa, pugione et burseolis aciculiferis 8—10 praedita. *Os* ventrale, antrorsum situm. *Ocelli* numerosi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. *Mari-colae*, hemisphaerae borealis.

Organon laterale (corpuseculum solidum ad quod singulus cephaloporus ducit) ovale s. quadrangulare filis pluribus cum cerebello junctum. Vasa lateralia cum vase dorsali canaliculis transversis numerosis capillaribus juncta. — Sanguis ruber.

1. *Ptychodes splendida* DIESING.

Corpus utrinque acutum, dorso medio rufo-brunneo vel rosaceo fasciis longitudinalibus 5 albis, reliqua parte rosaceo-album. *Proboscis* intus papillis elevatis, uno latere denticulatis, apice corpuscula ovalia interdum pedicellata gerentibus obsessa, pugione magno armata. *Ocelli* utrinque in series duas longitudinales dispositi. Longit. 1—2", latit. med. 2".

Corpus ciliis vibrantibus brevibus gracillimis obsessum mucum copiosum clarum et tenacem exercuit.

Borlasia splendida *Keferstein* l. c. 59, anatom.: 68, 79, 80, 82, 84, 86, Tab. V. 10—18.

Habitaculum. Ad *Ostreas* specimina duo, St. Vaast la Hougue, aestate (Keferstein).

Das von Keferstein unter dem Namen *Borlasia splendida* aufgeführte Thier zeichnet sich durch das Vorhandensein einer Anzahl von schiefen Längsfalten (vom Verfasser Rillen genannt) am Kopfe oberhalb der Kopfspalten aus, welcher sehr eigenthümliche Bau mich veranlasste, die in Rede stehende Form als den Typus einer eigenen Gattung anzusehen.

Keferstein betrachtet im Allgemeinen die Kopfspalten der Nemertinen nicht als wirkliche Öffnungen, sondern nur als Einsenkungen der Haut. Die im Innern des Körpers liegenden Seitenorgane, welche er für solide Körper erklärt, setzen sich nach ihm an die Kopfspalten und zwar an einer Stelle derselben, wo die äussere Haut und Musculatur ganz fehlt, derart an, dass die so entstandene rundliche Öffnung der Körperbedeckung durch sie geschlossen wird und sie mit dem umgebenden Wasser in directe Berührung treten. Er wäre geneigt, diese Seitenorgane als zu einer Sinnesthätigkeit bestimmt, anzunehmen. Die oben erwähnten schiefen Längsfalten bei *Ptychodes* unterscheiden sich dadurch von wahren Kopfspalten, dass sie keine Seitenorgane besitzen.

Subfamilia II. Otophora. Otolithi plures otolithothecis pluribus inclusi. Proboscis terminalis.

LXIV*. OTOLOXORRHOCMA DIESING.

Tetrastemmatis spec. Graeffe.

Corpus depressum ciliatum. Caput corpore continuum. Cephalopori duo . . . Proboscis terminalis, pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. Os . . . Ocelli 4 in quadrangulum dispositi. Otolithi numerosi capsulis pluribus inclusi, ocellis interpositi. Sexus et anus . . . Maricolae, hemisphaerae borealis.

1. *Otoloxorrhocma Graeffei* DIESING.

Corpus angustum, postice acutum, flavoviride. Caput rotundatum. Proboscis pugione magno manubrio medio constricto insidente et burseolis duabus, aciculas 1 — 2 includentibus instructa. Ocelli versus apicem capitis, lente instructi, nigri. Longit. 1½'''.

Tetrastemmatis spec. Graeffe l. c. 53—54.

Habitaculum. Niceae (Graeffe).

Dieser von Graeffe als *Tetrastemma* kurz beschriebene Wurm bildet durch das gleichzeitige Vorkommen eines Rüssels, von Augen und vielen in Kapseln eingeschlossenen Gehörsteinchen entschieden eine neue Gattung, und Herr Graeffe hat das Verdienst der ersten Entdeckung von Gehörsteinchen in der Tribus der Rhynehocoelen. Leider ist in der Beschreibung gar nichts über die Form und Lage der Kopfspalten, sowie über die Mundöffnung enthalten, und es wird nur im Allgemeinen auf die Übereinstimmung mit den Arten von *Tetrastemma* hingewiesen.

Familia XXVII. Eunemertinea.

Nemertes Gesserensis *DIESING*: Rev. d. Turb. II. 299 adde:

Gordius Gesserensis Müll.? — *Dalyeller* l. c. 73. Tab. X. 5. *Leuckart* l. c. 187.

Habitaculo adde: Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

11*. **Nemertes octoculata** *KEFERSTEIN*.

Corpus planum, postice truncatum, olivaceum, subtus pallidius. *Caput* corpore continuum, antice truncatum. *Cephalopori* latitudinem duplicem capitis longitudine superantes, antrorsum convergentes, retrorsum dilatati, singulus prope apicem capitis papilla instructus. *Proboscis* inermis. *Os* retro cephaloporos situm. *Ocelli* 8 aequales, semilunares, in series duas parallelas dispositi. Longit. ad 3" 4".

Organon laterale (corpuseulum solidum ad quod cephaloporus singulus ducit) emarginatum, funiculo brevi cum cerebello junctum.

Nemertes octoculata *Keferstein* l. c. 63, anatom.: 69, 79, 81. Tab. VII. 1. 2.

Habitaculum. Sub saxis prope St. Vaast la Hougue haud raro, aestate (*Keferstein*).

Nemertes olivacea *JOHNSTON*. — *Dies.* Rev. d. Turbell. II. 300 adde:

Gordius minor viridis *Dalyell* l. c. 72. Tab. IX. 2 (cum filo ovariorum).

Nemertes olivacea *M. Schultze*. — *Johnston?* — *Leuckart* l. c. 187.

Nemertes olivacea Johnston. — *Keferstein* l. c. 66 (de distributione pigmenti).

Habitaculo adde: Ad littora Scotiae (Dalyell).

Turbellariis incertae sedis *Dies*. Rev. d. Turbell. II. 308—309 adde:

Vermiculus lineatus DALYELL.

Corpus gracile viride. *Ocelli* 2.

Vermiculus lineatus Dalyell l. c. 19. 20. *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

Vermiculus crassus DALYELL.

L. c. 88. 89. Tab. X. 11.

Meckelia aut *Cerebratulus*? *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

Gordius gracilis DALYELL.

Juvenula bioculata; adulta coeca.

Gordius gracilis Dalyell l. c. 74. 75. Tab. IX. 8. *Leuckart* l. c. 187.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

Gordius albus DALYELL.

L. c. 75. 76. Tab. IX. 12. — *Leuckart* l. c. 187.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

Nomina generum et specierum serie alphabetica: *Amphiporus Neesii* 5, *Borlasia Angliae* 8, *linearis* 5, *longissima* 6, *Mandilla* 11, *Neesii* 5, *splendida* 12. — *Centrostromum Mertensii* 2, *Cephalothrix lineata* 5, *longissima* 6, *ocellata* 7, *Cerebratulus marginatus* 8, *Convoluta paradoxa* 3. — *Ditactorrhochna Mandilla* 11. — *Enterostomum Fingalianum* 4, *Eurylepta aurita* 3. — *Gordius albus* 15, *anguis* 6, *fragilis* 8, *fuscus* 5, *Gessereus* 14, *gracilis* 15, *maximus* 8, *minor* 14, *taenia* 6. — *Gyrator caledonicus* 5. — *Meckelia Borlasii* 8, *olivacea* 8. — *Mesostomum marmoratum* 4, *Micrura fasciolata* 7, *Monocelis*

agilis 5, *lineata* 5, *unipunctata* 4, *Monops agilis* 5, *lineatus* 5, *Monotus paradoxus* 3, *unipunctatus* 4. — *Nemertes Gesserensis* 14, *Mandilla* 11, *octoculata* 14, *olivacea* 14, *peronea* 6. — *Oerstedtia pallida* 9, *Ommatoplea ocellata* 7, *peronea* 6, *rosea* 6. — *Otoloxorrhochma Graeffei* 13, *Ototyphlonemertes Kefersteinii* 9. — *Pilidium gyrans* 7, *Planaria alba* 11, *algae* 11, *serpentina* 7, *Polia Mandilla* 11, *Polystemma roseum* 6, *Proceros auritus* 3, *Prorhynchus serpentinus* 7, *Prosorhochmus Claparèdii* 10, *Prostomum caledonicum* 5, *Ptychodes splendida* 12. — *Tetra- stemma album* 11, *algae* 11, *Coluber* 11, *spec.* 13, *varicolor* 10, *variegatum* 10, *Turbella nigrovenosa* 4. — *Valeucinia ornata* 6. — *Vermiculus Coluber* 11, *crassus* 15, *lineatus* 15, *rubens* 6, *variegatus* 11. *Vortex Fingalianus* 4, *quadrioculatus* 4.

